Predici la Duminica după Botezul Domnului - Începutul propovăduirii Domnului

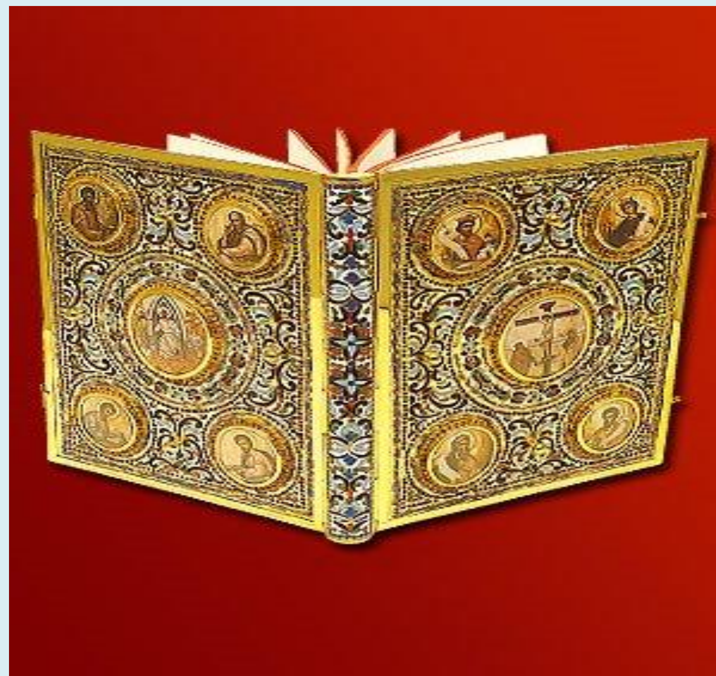

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

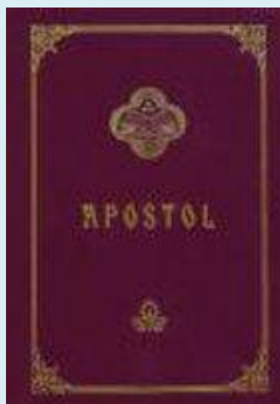
Evanghelia

Matei 4,12-17

12. Şi Iisus, auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea.
13. Şi părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon şi Neftali,
14. Ca să se împlinească ce s-a zis prin Isaia proorocul care zice:
15. "Pământul lui Zabulon şi pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor;
16. Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit".
17. De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor.

Apostol

Epistola către Efeseni a Sfântului apostol Pavel

Efeseni 4: 7-13

7.Iar fiecăruia dintre noi, i s-a dat harul după măsura darului lui Hristos.
8.Pentru aceea zice: "Suindu-Se la înălţime, a robit robime şi a dat daruri oamenilor".
9.Iar aceea că "S-a suit" - ce înseamnă decât că S-a pogorât în părţile cele mai de jos ale pământului?
10.Cel ce S-a pogorât, Acela este Care S-a suit mai presus de toate cerurile, ca pe toate să le umple.
11.Şi el a dat pe unii apostoli, pe alţii prooroci, pe alţii evanghelişti, pe alţii păstori şi învăţători,
12.Spre desăvârşirea sfinţilor, la lucrul slujirii, la zidirea trupului lui Hristos,

13.Până vom ajunge toţi la unitatea credinţei şi a cunoaşterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârşit, la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos.

Acatistul Botezului Domnului Iisus Hristos

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te

sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire. S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Pe tine, Împăratul cerului şi al pământului, Luminătorul nostru, văzându-Te în Iordan, botezat de robul tău, cerurile s-au înfricoşat şi tot pământul s-a înfiorat, îngerii s-au mirat şi toată făptura s-a bucurat. La păcătoşi şi la vameşi ai venit ca să speli cu ape păcatele oamenilor. Iar noi, nevrednicii, cu mulţumire îţi cântăm: ***Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, Slavă Ţie.***

Icosul 1

Veniţi în grabă astăzi, puteri îngereşti, văzând pe Stăpânul Hristos, venit la repejunile Iordanului să cureţe păcatul lui Adam şi cunoscând dumnezeiasca taină, cu frică proslăviţi marea sa coborâre, că Dumnezeu s-a făcut om şi neştiind de păcat vine ca un Miel al lui Dumnezeu să ridice păcatele la toată lumea. Pentru aceasta, cei ce proslăviţi Dumnezeiasca arătare a lui Hristos, cântaţi lui ca şi la Betleem aceste laude:
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, că din cer de la Tatăl, ai venit în această lume;

Slavă Ţie, Dumnezeule cel Preaînalt, care te-ai coborât chiar până la chipul de rob;
Slavă Ţie, Mântuitorul lumii, căci ca un om ai venit la Ioan să te botezi;
Slavă Ţie, Luminătorul făpturii, căci ca un nou Adam, păcatele lui Adam cel căzut ai purtat;
Slavă Ţie, Lumina cea fără de început, care la Iordan ai vrut să strălucească lumina cea mare a cunoştinţei la toată lumea;
Slavă Ţie, soarele dreptăţii, care ai dorit să dăruieşti oamenilor în arătarea ta, prea luminoasa dimineaţă a harului;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să scapi lumea de vechea înşelăciune;
Slavă Ţie, cel ce ne-ai arătat nouă marea taină a credinţei;
Slavă Ţie, cel ce ai săvârşit pentru noi minuni mari cu ape multe;
Slavă Ţie, cel ce ai luminat cerurile şi tot pământul cu lumina învăţăturilor Tale;
Slavă Ţie, cel ce pe faraon cel gândit l-ai înecat în repejunile Iordanului;
Slavă Ţie, cel ce ai adus oamenii, prin apele botezului, la viaţă veşnică;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condacul 2

Văzând cu Duhul dumnezeiescul Înaintemergător venirea ta în lume, Hristoase, a venit la Iordan şi luminat a grăit oamenilor: ***S-a apropiat Izbăvirea noastră!*** Siliţi-vă să-L întâmpinaţi pe Dânsul şi cu buze neîntinate să-i cântăm: ***Aliluia!***

Icosul 2

Gând ceresc având întru sine, Luminătorul lumii, marele Înaintemergător, a grăit către oameni: ***Curăţiţi-vă pentru că vine Hristos să izbăvească lumea din stricăciune şi să dezlege blestemul lui Adam cel întâi zidit. Să se bucure pustia Iordanului şi precum crinul să înflorească, iar pământul să se bucure acum. Pregătiţi căile Domnului şi drepte faceţi cărările Dumnezeului nostru*** şi cântaţi cu veselie unele ca acestea:
Slavă Ţie, lumina cea nespusă, care ai fost vestită de luminătorul lumii;
Slavă Ţie, cuvânt nepătruns, care ai fost prezis de glasul Înaintemergătorului tău;
Slavă Ţie, foc curăţitor, căci cu lucrarea ta se stinge toată necurăţia;
Slavă Ţie, izvor binecuvântat, prin care toată firea omenească se sfinţeşte;
Slavă Ţie, făcătorul cerului şi al pământului, care ai binevoit a te boteza de rob;
Slavă Ţie, Fiule, Unule Născut, care ai binevoit să te arăţi la Iordan;
Slavă Ţie, Împăratul adevărului, că Înaintemergătorul s-a temut să-ţi dezlege cureaua încălţămintei;
Slavă Ţie, Stăpânul făpturii, că tot neamul omenesc s-a veselit de botezul tău;
Slavă Ţie, Dumnezeule prea veşnic, că arătarea ta luminează şi înţelepţeşte pruncii;
Slavă Ţie, Lumina lumii, că venirea ta luminează şi înţelepţeşte orbii;

Slavă Ţie, că întru lumina ta vom vedea lumina;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condacul 3
Înţelegând, Înaintemergătorul, puterea Dumnezeirii tale, Hristoase, cu frică privindu-te venind la Iordan, se bucura cu duhul şi sălta arătându-te cu mâna şi grăieşte oamenilor: ***Acesta este Cel ce izbăveşte lumea din stricăciune. Acesta este Cel ce ne liberează din necazuri. Acesta este Cel ce din robi ne face fiii lui Dumnezeu. Acesta, în locul întunericului, luminează oamenii cu apa Dumnezeiescului botez. Acesta este Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii***, pe acesta întâmpinându-L să-I cântăm: **Aliluia!**

Icos 3
Având bogăţie de milostivire ai venit, Iisuse, la păcătoşi şi la vameşi, la râul Iordanului, pentru că nu ai mai răbdat să vezi neamul omenesc muncindu-se de diavolul, ci ai venit ca să-l întrebi iarăşi pe Adam: ***"Unde eşti? Nu te ascunde de Mine. Vreau să te văd dacă eşti gol şi dezbrăcat şi astfel să te învredniceşti să nu te mai ruşinezi".*** Pentru aceasta propovăduim marea Ta coborâre cântându-ţi unele ca acestea:
Slavă Ţie, Păstorul cel bun, că ai voit să cauţi oaia cea rătăcită;
Slavă Ţie, Fiule, Unule Născut, căci ai venit să o porţi pe aceasta pe umerii Tăi;
Slavă Ţie, milostivire nemăsurată, că Te-ai pogorât la omul cel căzut;
Slavă Ţie, iubire nespusă, că ai scos pe oameni din deznădejde;
Slavă Ţie, cel ce întăreşti mâinile slăbănogite ale bolnavilor;
Slavă Ţie, cel ce vindeci picioarele slăbănogite ale şchiopilor;
Slavă Ţie, cel ce veseleşti pustia însetată precum câmpia Libanului;
Slavă Ţie, cel ce pustia Iordanului precum Carmelul ai înfrumuseţat-o;
Slavă Ţie, rouă de viaţă dătătoare;
Slavă Ţie, că eşti mult îndurat precum trestia care se pleacă;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să cauţi şi să mântuieşti pe cel pierdut;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să-l chemi pe Adam cel izgonit;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 4
Furtună de gânduri îndoite avea întru sine Înaintemergătorul, când Tu, Hristoase, Împărate, ai venit ca un om la râul Iordanului şi ai vrut să primeşti botezul ca un rob, zicând: ***întinde mâna ta şi te atinge de capul Meu***, şi frica l-a cuprins, săvârşind cele poruncite. Cuprins a fost de tremur Înaintemergătorul, zicând: ***De ce***

ai venit la rob, Doamne, neavând păcate? Cum să botez pe Cel ce poartă necazurile lumii? Cum să luminez pe Luminătorul lumii? Cum să atingă robul cu mâna pe Stăpânul? Eu trebuie să fiu botezat de Tine ca să-ţi cânt: ***Aliluia!***

Icos 4

Auzind Domnul, Iubitorul de oameni, înălţimea smeritelor cuvinte ale Înaintemergătorului şi văzând temerea lui i-a zis: ***O, bunule, Ioane, dacă vrei să fii smerit în faţa Mea, totuşi, lasă frica, pentru că trebuie să-Mi slujeşti, căci aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea, ca prin Mine să se cureţe păcatele oamenilor.***
Iar noi înţelegând acest cuvânt al Tău îţi cântăm:
Slavă Ţie, Hristoase, Lumina cea adevărată, că mila şi dreptatea s-au întâlnit întru Tine;
Slavă Ţie, Împăratul adevărului, că dreptatea şi pacea s-au sărutat întru Tine;
Slavă Ţie, Preadulce Iisuse, că adevărul Tău a strălucit pe pământ, la Betleem;
Slavă Ţie, Mântuitorule Atotmilostiv, că dreptatea Ta din cer a venit la Iordan;
Slavă Ţie, Curăţirea noastră, că apele botezului ne fac mai albi decât zăpada;
Slavă Ţie, Lumina noastră, că prin repejunile harului zideşti inimă curată întru noi;
Slavă Ţie, Cel ce prin coborârea Ta, cerurile le-ai plecat, iar capul Tău ai vrut să-L pleci sub mâna Înaintemergătorului;
Slavă Ţie că, acoperind cele de sus ale Tale, în apele Iordanului ai binevoit să Te afunzi;
Slavă Ţie, Doamne al puterilor, de Care se tem şi se cutremură toate, şi care ai poruncit Înaintemergătorului să lase frica cea mare;
Slavă Ţie, Părinte al îndurărilor, că la Tine milostivirea este nemăsurată şi necercetată şi cu ea ai acoperit păcatele lumii;
Slavă Ţie, Cel ce Te-ai născut din Fecioară, Mântuitorul nostru, cercetează-ne pe noi cu mare îngăduinţa Ta cea nespusă;
Slavă Ţie, Cel ce Te-ai arătat la toată lumea, Hristoase Dumnezeul nostru, sfinţeşte-ne pe noi cu arătarea Ta Dumnezeiască;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 5

Fiind şuvoi, izvorâtor din Dumnezeu, de har şi bunătate, în repejunile Iordanului ai intrat, ca prin ape să curăţeşti păcatul omenesc: *Frică s-a făcut văzând pe Făcătorul cerului şi al pământului, dezbrăcându-se la râu şi primind botezul de la rob. Puterile îngereşti s-au mirat, râul Iordan şi-a întors apele înapoi, neputând suferi focul ce mânca apele lui şi nici să spele pe cel curat şi să şteargă pe cel fără de păcat.* Pentru aceasta veseleşte-te, Iordane, bucuraţi-vă, izvoare şi bălţi, toate

adâncurile mării; că astăzi s-a sfinţit firea apelor, liberându-se de stăpânul întunericului ce se ascunsese acolo. Şi toată făptura veselindu-se, cântă cu noi: ***Aliluia!***

Icos 5

Pe Tine, Stăpânul lumii, văzându-Te dumnezeiescul Ioan, dezbrăcat şi afundat în ape, ca să îneci păcatele lumii şi golătatea lui Adam iarăşi să o îmbraci în haina măririi, s-a cutremurat cu duhul şi a grăit către Tine, Mielul lui Dumnezeu, care curăţeşti păcatele lumii: ***"Nu îndrăznesc să mă ating de creştetul Tău. Tu însuţi mă sfinţeşte şi mă luminează, pentru că Tu eşti Viaţa şi Lumina şi Pacea lumii".*** Totuşi după cuvântul Tău, cu frică şi-a pus dreapta sa pe Dumnezeiescul Tău creştet şi botezându-Te şi pe Tine, fără de păcat fiind, cu bucurie ţi-a cântat aşa:
Slavă Ţie, Mielul lui Dumnezeu, cel ce ai luat asupra Ta păcatele lumii;
Slavă Ţie, Mântuitorule milosârde, care ai binevoit să îneci în apele Iordanului păcatele oamenilor;
Slavă Ţie, Cel ce ne-ai spălat pe noi de întinăciunea păcatelor;
Slavă Ţie, Cel ce ai dezlegat blestemul lui Adam;
Slavă Ţie, că prin Dumnezeiasca Ta arătare pe toţi oamenii i-ai bucurat;
Slavă Ţie, că prin Botezul Tău în Iordan toată lumea ai luminat;
Slavă Ţie, că pentru noi chip de rob ai luat;
Slavă Ţie, că prin sărăcia Ta pe noi ne-ai îmbogăţit;
Slavă Ţie, că prin smerenia Ta stăpânirea vrăjmaşului până la capăt ai dărâmat;
Slavă Ţie că, prin Botezul Tău, Împărăţia lui Dumnezeu în chip vădit ai început să o zideşti pe pământ;
Slavă Ţie, că la Iordan, calea mântuirii tuturor oamenilor ai arătat;
Slavă Ţie că Lumina vederii de Dumnezeu acolo a luminat;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 6

Propovăduitorul minunat şi Înaintemergătorul Ioan multe le grăia oamenilor veniţi la dânsul, ca să-ţi gătească, Ţie, calea, Doamne, totuşi a tăcut în faţa Ta, când ai venit la Iordan, deoarece Tu Însuţi, i-ai spus: ***"Dacă vorbeşti celor nelegiuiţi şi celor păcătoşi, botează-Mă repede, în tăcere. Nu se cuvine ca gura omului să grăiască cu glas despre cel ce a venit, Cuvântul lui Dumnezeu şi despre taina ce s-a săvârşit, pentru că îngerii lui Dumnezeu cu frică I-au stat înainte şi toată făptura s-a cutremurat".*** Pentru aceasta şi noi în tăcere adâncă şi cu multă cucernicie îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 6

La Iordan a strălucit lumii întregi lumină mare, şi taină înfricoşată, că Tu, Stăpâne Hristoase, botezându-Te de către Ioan, cu grabă ai ieşit din apă, scoţând împreună cu Tine lumea şi cerul ţi s-a deschis; Că precum, de demult, Adam a închis cerul pentru toţi, tot aşa oamenii, din nou, împreună cu Tine să dobândească intrarea în locaşurile Raiului şi cu dragoste să-ţi cânte aşa:
Slavă Ţie, Împăratul păcii, Cel ce ai dărâmat peretele cel din mijloc al vrajbei;
Slavă Ţie, Dătătorule de milostivire, Cel ce ai deschis Raiul cel închis prin neascultare;
Slavă Ţie, că la Iordan cerul cel închis prin păcat iarăşi ni l-ai arătat deschis;
Slavă Ţie, că atunci ai făgăduit să ne arăţi îngerii ce urcă şi coboară din ceruri;
Slavă Ţie, că prin coborârea Ta cerurile până la pământ s-au plecat;
Slavă Ţie, că prin Botezul Tău pământul până la ceruri s-a înălţat;
Slavă Ţie, că prin deschiderea cerului tainele negrăite ale lui Dumnezeu întregii lumi s-au arătat;
Slavă Ţie , că prin arătarea lumii cereşti Preasfânta şi Dumnezeiasca binecuvântare tuturor credincioşilor s-a dat;
Slavă Ţie, Cel ce în vremea lui Ilie cerurile le-ai încuiat, nu ne încuia nouă uşile milostivirii Tale;
Slavă Ţie, Cel ce la Iordan cerurile le-ai deschis, deschide-ne şi nouă uşile Cămării Tale Dumnezeieşti;
Slavă Ţie, Cel ce ne-ai arătat în Botezul Tău adâncul iubirii Tale de oameni, scoate din adâncul păcatului pe cei deznădăjduiţi;
Slavă Ţie, Cel ce ai ridicat până la al treilea cer pe aleşii Tăi, ridică-ne în locaşurile cereşti pe noi cei căzuţi în adâncul păcatului;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 7

Vrând, Doamne, Iubitorule de oameni, să mântuieşti lumea ce pierea în păcate, ne-ai descoperit marea taină a Dumnezeieştii şi întreitei arătări şi precum la începutul fiinţării lumii Duhul lui Dumnezeu, ca un dătător de viaţă se purta deasupra apelor, aşa şi la botezul Tău, Doamne, când în râul Iordanului ai vrut să înnoieşti şi să luminezi neamul omenesc şi toată făptura ce suspină împreună cu noi, Acelaşi Duh Sfânt, iarăşi s-a pogorât din ceruri în chip de porumbel şi a stat deasupra Ta, ca peste un nou Adam, ca să petreacă de acum în oamenii înnoiţi în baia de apă şi cu putere de sus fiind îmbrăcaţi, întru înnoirea duhului, să meargă şi să cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 7

Făptură nouă ai arătat, Stăpâne al făpturii, la Botezul Tău, primit de la Ioan, căci precum în timpul lui Noe ai înecat păcatele celei dintâi lumi, aşa şi în apele Iordanului iarăşi ai înecat păcatele întregii lumi zidită din nou cu foc şi Duh şi apă, săvârşind o minunată înnoire şi renaştere. Cu Duh ai zidit din nou sufletele, cu apă ai sfinţit trupul, povăţuind omul şi astfel în chip tainic, din apă, zideşti împreună cu Duhul Biserica cea cu mulţi fii, ca să-ţi cântăm totdeauna aşa:
Slavă Ţie, Ziditorul făpturii, Cel ce ai plecat cerurile şi Te-ai coborât la Iordan;
Slavă Ţie, Mântuitorul lumii, Cel ce ai deschis cerurile şi ne-ai arătat nouă Duhul lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, Atotbunule, că Duhul Tău cel sfânt ne învaţă dreptatea pe pământ;
Slavă Ţie, Cel ce prin apă şi prin Duh ai înnoit firea noastră cea învechită prin păcat;
Slavă Ţie, Cel ce prin focul Dumnezeirii în repejunile Iordanului ne-ai dăruit lumina cunoştinţei;
Slavă Ţie, Hristoase, că prin Pogorârea Duhului Tău cel sfânt ne-ai făcut părtaşi la firea cea dumnezeiască;
Slavă Ţie, că prin Duhul înţelepciunii şi al înţelegerii ai descoperit oamenilor adevărata vedere a lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, că prin pogorârea Duhului lui Dumnezeu asupra Ta, duhul tăriei şi al înţelepciunii, al vederii şi smereniei şi duhul temerii de Dumnezeu ai vărsat asupra noastră;
Slavă Ţie, că în repejunile Iordanului capetele balaurilor le-ai ars;
Slavă Ţie, că prin arătarea Duhului lui Dumnezeu în chip de porumbel după blândeţile acestuia ne-ai chemat pe noi la curăţie fecioarească;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 8

Înfricoşătoare şi minunată este arătarea Sfintei Treimi la Iordan: mai întâi Fiul Cel Preaiubit s-a arătat în trup, botezându-se de către robul, îndată Duhul Sfânt s-a pogorât în chip de porumbel, apoi Preadumnezeiescul Părinte a glăsuit din ceruri, mărturisind: ***“Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru care am binevoit”.*** O, mare, şi preaslăvită taină: Din cer a tunat Domnul şi Cel de Sus şi-a deschis glasul său, ca să se împlinească proorocia părintelui David: ***“Glasul Domnului peste ape, Dumnezeul Slavei a tunat, Domnul pe ape multe. Glasul Domnului întru tărie, glasul Domnului întru strălucire”.*** Pentru aceasta şi noi îţi cântăm cu nevrednice buze, din adâncul sufletului: ***Aliluia!***

Icos 8

Cu totul eşti întru cele înalte, Iisuse, totdeauna şezând în ceruri cu Tatăl, dar nici de cele de jos nu te despărţeşti, născut fiind cu trupul, în Betleem, din Curata Fecioară, acum la Iordan Te arăţi întregii lumi, ca pe cei ce şedeau întru întuneric şi în umbra morţii să-i luminezi cu lumina Arătării Tale Dumnezeieşti. Pentru aceasta luminaţi fiind cu lumina arătării Treimice să-ţi cântăm Ţie, Dumnezeului Celui ce Te-ai arătat şi pe pământ ai fost văzut şi lumea ai luminat:
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce eşti închinat intru cei de sus împreună cu Tatăl şi cu Duhul;
Slavă Ţie, Fiul Tatălui, Cel ce eşti cântat de Înaintemergătorul întru cei de jos;
Slavă Ţie, Cel ce şezi de-a dreapta Tatălui şi eşti propovăduit de glasul din ceruri;
Slavă Ţie, Cel ce Te-ai întrupat pentru noi şi de toată lumea eşti numit Preaiubitul Fiu al lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, că arătându-Te în apele Iordanului, Lumina cea neapusă a Treimii în Botezul Tău ne-ai descoperit;
Slavă Ţie, Cel ce ai fost botezat de mâna robului, şi pe noi, robii Tăi fiind, prin această baie, din nou ne-ai făcut fiii lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, Izvorul vieţii şi al nemuririi, care iarăşi ne-ai adus pe noi, cei născuţi din apă şi din Duh, la starea fericită a Raiului;
Slavă Ţie, Făcătorul cerului şi al pământului, care prin botezul Tău de foc vii să faci un cer nou şi un pământ al dreptăţii;
Slavă Ţie, Răsăritul răsăriturilor, Cel ce prin Botezul Tău ai luminat pe cei ce dormeau în întunericul şi în umbra morţii;
Slavă Ţie, Lumină din Lumină, că Lumina cea nevăzută a Duhului Tău a strălucit în sufletele noastre;
Slavă Ţie, Împărate fără de început, că prin apele curate ale Botezului Tău ai spălat păcatul strămoşesc;
Slavă Ţie, Stăpânul făpturii, că pe oamenii cei însetaţi i-ai adăpat din destul;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 9

Toată firea îngerilor s-a mirat de marea taină a Dumnezeieştii Tale arătări: că pe Adam, cel stricat prin păcat, l-ai înnoit în repejunile Iordanului şi capetele nevăzuţilor balauri, ce se încuibaseră acolo, le-ai zdrobit cu Botezul Tău şi astfel adâncul beznei diavolului l-ai deschis ca, de acolo, să ne scoţi pe noi şi să începi a zidi Împărăţia Ta, care nu este din lumea aceasta şi despre care a proorocit David zicând: ***“Împărăţia Ta este Împărăţie a tuturor veacurilor şi Stăpânirea Ta în fiecare neam şi neam”***, pe care şi noi proslăvind-o îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 9

Grăitorul de Dumnezeu şi îngerul Dumnezeiesc, marele Înaintemergător, prezis a fost de Maleahi proorocul, că numai el, unul, dintre oameni s-a învrednicit, Doamne, că la botezul Tău să vadă venirea Duhului şi să audă glasul Părintelui, mărturisind din ceruri că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, ca să fie primit propovăduitor al Arătării Dumnezeieştii Treimi. Acela a mărturisit oamenilor într-o zi de dimineaţă, zicând: ***"Am văzut Duhul pogorându-se din Cer ca un porumbel şi a şezut deasupra Lui. Şi eu am văzut şi am mărturisit că acesta este Fiul lui Dumnezeu".*** Iar noi pricepând această mărturie, proslăvim Dumnezeiasca Ta Arătare, Hristoase, cântând:

Slavă Ţie, Dumnezeul Preaveşnic, că eşti mărturisit de glasul Înaintemergătorului;

Slavă Ţie, Miel nevinovat, că prin arătarea Duhului Sfânt eşti mărturisit din ceruri;

Slavă Ţie, putere prea înaltă, că prin deschiderea porţilor cereşti deasupra Iordanului ne-ai deschis porţile închise ale Raiului;

Slavă Ţie, veşnică Milostivire, că prin Botezul Tău ai arătat oamenilor o nouă lume;

Slavă Ţie, Împăratul lumii, care ai vestit pe pământ pace şi mântuire;

Slavă Ţie, Soarele Dreptăţii, că ai strălucit în inimile noastre lumina dreptăţii Tale;

Slavă Ţie, că prin arătarea Sfântului Duh la botezul Tău, ne-ai învrednicit să intrăm cu sufletul curat în cereasca Ta cămară;

Slavă Ţie, că pe Tatăl ceresc la Botezul Tău ni l-ai arătat, ca toţi cei ce credem în Tine cu dreptate să fim fiii Lui;

Slavă Ţie, că prin Duh şi prin foc ai luminat firea noastră cea înnegrită prin păcat;

Slavă Ţie, că prin apă şi prin Duh ai curăţit prea luminat trupul nostru neputincios şi stricat de patimi;

Slavă Ţie, Dumnezeule, că arătându-Te în trup, toată lumea ai înnoit în repejunile Iordanului;

Slavă Ţie, că luând asupra Ta păcatele lumii, păcatul strămoşesc l-ai înecat în apele Botezului;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 10

Vrând să mântuieşti firea noastră cea căzută şi sărăcită, Hristoase Mântuitorule, ai venit la râul Iordan, la păcătoşi şi la vameşi şi ai primit Botezul de la Ioan, ca să iei asupra-ţi, acolo, în ape, greutatea păcatelor oamenilor şi ca un miel al lui Dumnezeu să fii gata să mergi de bună voie la jertfă şi să răscumperi păcatele lumii cu scump sângele Tău. Pentru aceasta Te-ai şi afundat în apele Iordanului ca, îngropându-Te acolo, să Te găteşti pentru botezul morţii, despre care, mergând

spre patimă, ai zis: ***"Cu botez mă voi boteza şi cât mă chinuiesc până se vor împlini acestea".*** Pentru care şi noi cu mulţumire îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 10

Împărate Preaveşnic, Iisuse Hristoase, Tu ai venit la Iordan pentru a Te arăta la toată lumea, ca să dezlegi, ca un Judecător Atotmilostiv, osânda lui Adam cel întâi zidit, singur ispitind inimile tuturor să dai viaţă nouă, oamenilor. Pentru aceasta, cu mâna luând lopata cea curăţitoare, aria întregii lumi cu înţelepciune ai curăţit-o, despărţind, precum păstorul, oile de capre. ***Învredniceşte-ne şi pe noi, cei botezaţi în numele Preasfintei Treimi, să fim mântuiţi şi aşezaţi de-a dreapta Ta***, şi bineplăcută să-ţi fie această cântare:

Slavă Ţie, Arhiereule, că trecând cerurile prin Botezul Tău, pământul l-ai luminat;

Slavă Ţie, Păstorul cel mare al oilor, că la turma Ta ai venit la Iordan;

Slavă Ţie, că întemeind pământul pe ape, l-ai înnoit la apele Iordanului cu harul Duhului;

Slavă Ţie, că întărind cerul a doua oară deasupra apelor, ai zidit un cer nou, Biserica Ta, în apele Botezului Tău;

Slavă Ţie, Izvorul vieţii noastre, că la izvoarele mântuirii ai chemat pe oamenii Tăi însetaţi;

Slavă Ţie, Propovăduitorule al veşnicului adevăr, că setea noastră cea duhovnicească ai potolit-o fără preţ şi fără argint;

Slavă Ţie, că, bogat fiind în milostivire, pentru prea multa dragoste, Te-ai jertfit pentru noi;

Slavă Ţie, că pe noi cei morţi în păcate, vii ne-ai făcut în apele botezului;

Slavă Ţie, că Te-ai îngropat în apele Iordanului, ca şi noi să ne îngropăm prin botez întru moartea şi învierea Ta;

Slavă Ţie, căci cu apele Iordanului Te-ai îmbrăcat ca şi cu o haină, ca şi noi să ne îmbrăcăm cu Tine în hainele luminoase ale dreptăţii şi curăţiei;

Slavă Ţie, că peretele cel din mijloc al vrajbei cu Trupul Tău l-ai dărâmat, ca şi pe noi, cei ce suntem pe mare, departe, să ne apropii de Tine;

Slavă Ţie, că pe toţi oamenii i-ai împăcat în unul Trupul Tău, ca şi pe noi cei străini şi pribegi să ne zideşti în Una şi Dumnezeiasca Biserică;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 11

Cântare nouă să-ţi cânte Ţie, Hristoase, toată făptura, că din Fecioară Te-ai născut şi în Iordan Te-ai botezat. Oamenii, duhovniceşte să se veselească, proslăvind sărbătoarea strălucitei noastre luminări şi ***împreună cu dumnezeiescul Grigore, să cântăm zicând: "Este timpul înnoirii, să ne înnoim de sus; ziua rezidirii, să ne***

îmbrăcăm în Noul Adam; ziua luminării, să ne luminăm dumnezeieşte", că întru înnoirea duhului să începem a umbla şi întotdeauna să cântăm cântarea cerească: ***Aliluia!***

Icos 11

Luminoasă şi strălucitoare Lumină eşti Hristoase, Lumină Veşnică a unuia Născut din Tatăl! Preacinstitul Tău Trup s-a aprins în mijlocul Iordanului ca un luminător, Tu ai strălucit precum Soarele şi ai dăruit lumii prin Botezul Tău lumina cea mare şi nevăzută a harului şi adevărului, luminând pe tot omul ce vine în lume, ca oamenii ce şedeau în întuneric şi în umbra morţii să vadă lumină mare şi să meargă după ea. ***Luminează-ne, aşadar, şi pe noi cei ce rătăcim în întunericul păcatului, ca înnoindu-ne şi urcându-ne la înălţime cerească, să-ţi cântăm aşa***:

Slavă Ţie, Luminătorul lumii, că ai venit să ne botezi cu Duhul Sfânt şi cu foc;

Slavă Ţie, Mântuitorul celor păcătoşi, că ai binevoit să ne scoţi din adâncul păcatului;

Slavă Ţie, Lumina Cea fără de început şi pururea fiitoare, că ai curăţit întinăciunea sufletelor noastre în apele Botezului;

Slavă Ţie, Lumina care întrece orice strălucire, că în strălucirile sfinţilor Tăi îi luminezi pe cei credincioşi;

Slavă Ţie, Strălucirea Slavei Tatălui, că prin arătarea Ta ai izgonit întunericul nevederii;

Slavă Ţie, Cel ce locuieşte întru Lumina cea nepătrunsă, că prin Botezul Tău a strălucit Lumina vederii de Dumnezeu;

Slavă Ţie, Lumină din Lumină, că ai strălucit întru întuneric, ca să ne curăţeşti de întunericul păcatelor;

Slavă Ţie, Soarele Dreptăţii cel ce ne-ai vestit nouă dimineaţa mântuirii, întru lumina faptelor bune învaţă-ne pe noi;

Slavă Ţie, Lumina cea neînserată, care a strălucit la Iordan, întru lumina Ta, străluceşte-ne Lumina cea neapusă a Sfintei Treimi;

Slavă Ţie, Chipul cel prea luminos al Tatălui, dă-ne viaţa cea minunată şi neîmbătrânitoare în baia naşterii din nou;

Slavă Ţie, Biruitorul morţii, din veşnica moarte izbăveşte-ne pe noi;

Slavă Ţie, începătorul vieţii, îndreptează-ne pe noi la viaţă veşnică;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 12

Harul Dumnezeiesc şi mântuitor s-a arătat astăzi tuturor oamenilor în Botezul Tău, Hristoase, Mântuitorule; căci ai venit la Iordan, Unule, să curăţeşti păcatele oamenilor şi să zdrobeşti capetele balaurilor ce se încuibaseră acolo, dăruind harul

botezului care dezleagă sufletele şi trupurile noastre. Ca noi cu smerenie şi sârguinţă să alergăm la prea curatul izvor şi să scoatem apa vieţii, că harul Duhului şi darurile tainice şi Duhul cunoaşterii se dau în chip nevăzut tuturor celor ce o scot cu credinţă, Mântuitorule, ca toţi să-ţi cânte cu mulţumire: ***Aliluia!***

Icos 12

Cântând, Hristoase, Arătarea ta mântuitoare, proslăvim toţi Botezul Tău de la Ioan, în apele Iordanului, ne închinăm negrăitei Tale îngăduinţe faţă de omul căzut şi credem cu Înaintemergătorul, că Tu cu adevărat eşti Mielul lui Dumnezeu, care ai luat asupra Ta în apele Iordanului, păcatele a toată lumea, ca să le speli şi să le răscumperi cu preacurat sângele Tău. ***Pentru aceasta ne rugăm Ţie: poartă şi nenumăratele noastre păcate şi nu ne lipsi pe noi în această mare şi luminată zi să-ţi cântăm cu mulţumire şi inimă curată unele ca acestea:***

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, că ne-ai strălucit în apele Iordanului lumina spre luminarea întregii lumi;

Slavă Ţie, Preaveşnic Dumnezeu, că ne-ai arătat în Botezul Tău mare har şi iubire pentru toţi oamenii;

Slavă Ţie, Mântuitorul celor rătăciţi, că ai venit să cauţi în repejunile Iordanului pe cei pierduţi pe cale;

Slavă Ţie, Biruitorul morţii, că ai binevoit să dăruieşti viaţă nouă şi curată nu după trup, ci intru înnoirea duhului;

Slavă Ţie, Stăpânul vieţii şi al morţii, că ai tocit boldul morţii şi prin arătarea Ta ne-ai dăruit viaţă nesfârşită;

Slavă Ţie, Făcătorul cerului şi al pământului, că prin Botezul Tău cerul şi pământul s-au veselit pe malurile Iordanului;

Slavă Ţie, Împăratul celor ce împărăţesc, că Împărăţia lumii acesteia de aici începe să odrăslească în Împărăţia Ta;

Slavă Ţie, Doamne al celor ce stăpânesc, că cerurile astăzi se deschid tuturor celor ce vor să se mântuiască şi toată firea noastră începe să se curăţească;

Slavă Ţie, Mântuitorul nostru, că ai venit la Iordan să ne mântuieşti pe noi nu după faptele dreptăţii, ci după mare mila Ta;

Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeule, că ai sfinţit firea apelor; adapă şi sufletul cel însetat cu apa cucerniciei, după mare mila Ta;

Slavă Ţie, Fiule, Unule Născut şi Cuvântul lui Dumnezeu, hrăneşte inima mea cu arătarea cuvintelor Tale;

Slavă Ţie, Dumnezeule atotputernic, care singur faci minuni, aprinde sufletul meu cel rece cu înţelegerea minunilor Tale;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 13 (de 3 ori)
Doamne Iisuse Hristoase, Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ai venit la Iordan ca să ridici păcatele întregii lumi, primeşte această neînsemnată rugăciune ce Ţi-o aducem din toată inima şi ne luminează pe noi, cei ce şedem în întunericul păcatelor, cu mântuitorul tău botez primit de la Ioan, ca să ne mântuim prin Tine de bolile sufleteşti şi trupeşti, să începem a păşi drept întru înnoirea vieţii şi să-ţi cântăm cu toţi sfinţii: ***Aliluia!***

apoi:

Icosul 1
Veniţi în grabă astăzi, puteri îngereşti, văzând pe Stăpânul Hristos, venit la repejunile Iordanului să cureţe păcatul lui Adam şi cunoscând Dumnezeiasca taină, cu frică proslăviţi marea sa coborâre, că Dumnezeu s-a făcut om şi neştiind de păcat vine ca un Miel al lui Dumnezeu să ridice păcatele la toată lumea. Pentru aceasta, cei ce proslăviţi Dumnezeiasca arătare a lui Hristos, cântaţi lui ca şi la Betleem aceste laude:
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, că din cer de la Tatăl, ai venit în această lume;
Slavă Ţie, Dumnezeule cel Preaînalt, care te-ai coborât chiar până la chipul de rob;
Slavă Ţie, Mântuitorul lumii, căci ca un om ai venit la Ioan să te botezi;
Slavă Ţie, Luminătorul făpturii, căci ca un nou Adam, păcatele lui Adam cel căzut ai purtat;
Slavă Ţie, Lumina cea fără de început, care la Iordan ai vrut să strălucească lumina cea mare a cunoştinţei la toată lumea;
Slavă Ţie, soarele dreptăţii, care ai dorit să dăruieşti oamenilor în arătarea ta, prea luminoasa dimineaţă a harului;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să scapi lumea de vechea înşelăciune;
Slavă Ţie, cel ce ne-ai arătat nouă marea taină a credinţei;
Slavă Ţie, cel ce ai săvârşit pentru noi minuni mari cu ape multe;
Slavă Ţie, cel ce ai luminat cerurile şi tot pământul cu lumina învăţăturilor Tale;
Slavă Ţie, cel ce pe faraon cel gândit l-ai înecat în repejunile Iordanului;
Slavă Ţie, cel ce ai adus oamenii, prin apele botezului, la viaţă veşnică;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condacul 1
Pe tine, Împăratul cerului şi al pământului, Luminătorul nostru, văzându-Te în Iordan, botezat de robul tău, cerurile s-au înfricoşat şi tot pământul s-a înfiorat, îngerii s-au mirat şi toată făptura s-a bucurat. La păcătoşi şi la vameşi ai venit ca să speli cu ape păcatele oamenilor. Iar noi, nevrednicii, cu mulţumire îţi cântăm:

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, Slavă Ţie.

Rugăciune

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiule al lui Dumnezeu, Unule născut din Tatăl mai înainte de toţi vecii, Lumină din Lumină, care luminezi toate, care nestricat Te-ai întrupat din Preasfânta Fecioară Maria şi ai venit în lumea aceasta pentru mântuirea noastră. Tu însă nu ai răbdat să vezi neamul omenesc muncit de diavolul şi pentru aceasta în luminata zi a Dumnezeieştii Tale arătări ai venit la Iordan la păcătoşi şi la vameşi ca să Te botezi de la Ioan, fără de păcat fiind, ca să împlineşti toată dreptatea şi să speli în apele Iordanului păcatele întregii lumi şi, ca un Miel al lui Dumnezeu, să le iei asupra Ta şi să ne mântuieşti cu cinstit sângele Tău.

Pentru aceasta Te-ai afundat în apele Iordanului, ai deschis cerul cel închis de Adam şi Duhul Sfânt a venit peste Tine ca un porumbel. Tu ai luminat şi ai îndumnezeit firea noastră şi Dumnezeiescul tău Părinte ţi-a vestit bunăvoirea Sa, pentru că ai împlinit voia Lui şi ca un om ai primit păcatele şi spre junghiere Te-ai gătit, după cum Tu însuţi ai grăit: “Pentru aceasta Mă iubeşte Tatăl, pentru că Eu îmi pun sufletul, ca iarăşi să-L primesc” şi, astfel, în această prea luminată zi, Tu, Doamne, ai pus începutul mântuirii noastre.

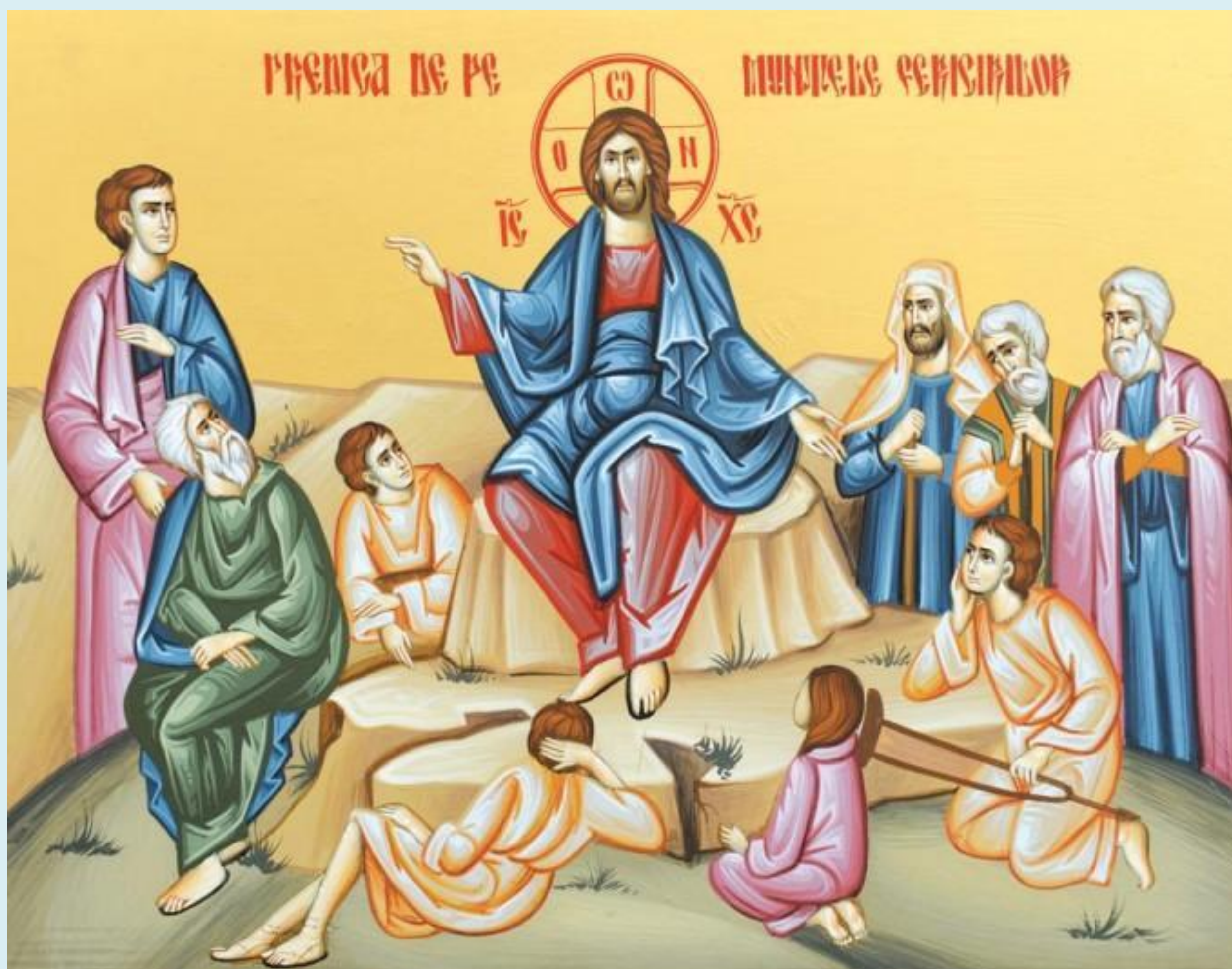
Pentru aceasta toate puterile cereşti se bucură şi toată făptura se veseleşte, aşteptând slobozire din stricăciune zicând: “A venit luminarea, s-a arătat harul şi izbăvirea, lumea se luminează şi oamenii se umplu de bucurie. Să se veselească

acum cerul şi pământul şi toată lumea să se bucure, râurile să salte, izvoarele, lacurile, adâncurile şi mările să dănţuiască, că prin Dumnezeiescul Botez astăzi s-a sfinţit firea lor.

Să se bucure astăzi şi adunarea oamenilor, că firea lor capătă astăzi starea cea dintâi şi toţi să cânte cu bucurie: Este timpul Arătării lui Dumnezeu. Veniţi cu mintea la Iordan să vedem privelişte mare: Hristos vine spre Botez, Hristos vine la Iordan. Hristos îngroapă în apă păcatele noastre. Hristos merge să caute oaia cea rătăcită şi o găseşte şi o duce în Rai".

Această taină Dumnezeiască păzind, iubitorule de oameni, Doamne, învredniceşte-ne pe noi, cei ce însetăm după glasul Tău, să venim la Tine, Izvorul cel pururea dătător de viaţă, să scoatem apa harului Tău şi iertarea păcatelor şi să trăim în veacul de acum în curăţie şi feciorie, în dreptate şi cucernicie, aşteptând nădejdea cea fericită şi arătarea slavei Tale, a Marelui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru, pentru că nu ne mântuieşti numai după faptele noastre, ci cu marea Ta milostivire şi cu înnoirea Sfântului Tău Duh, în baia naşterii din nou, ca îndreptaţi cu harul Tău să fim moştenitori ai vieţii veşnice în Împărăţia Ta, unde ne învredniceşti să slăvim, împreună cu toţi sfinţii, Preasfântul tău nume cu Părintele tău fără de început şi cu Preasfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Comentarii patristice - Duminica după Botezul Domnului

Duminica după Botezul Domnului (Ev. Matei 4, 12-17)

(Mt. 4, 12) Şi Iisus, auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea.

Nu s-a retras din cauza fricii. Prin aceste lucruri pe care le-a săvârşit, ne-a învăţat pe noi cum să evităm prigonitorii. El s-a retras din Iudeea la neamuri. Aceasta arată că Dumnezeu Însuşi pleacă într-o zonă îndepărtată a pământului iudeilor când aceştia păcătuiesc împotriva proorocilor şi batjocoresc dumnezeirea Sa.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Fragment 34, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 12) Şi Iisus, auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea.

Fără îndoială, punerea în temniţă a lui Ioan a fost îngăduită de Dumnezeu pentru că nimeni nu poate facă nimic împotriva unui om sfânt, decât dacă Dumnezeu îngăduie. Un om nelegiuit îi poate face un rău unui alt nelegiuit pentru că un păcătos nu este complet sub grija lui Dumnezeu. Împotriva unui om al lui Dumnezeu, totuşi, fără îndoială el nu îi poate face nimic rău, pentru că Dumnezeu este scut pentru toţi cei care nădăjduiesc în El (Psalmul 17, 33). Şi, aşadar, spune în alt loc: Oare nu se vând două vrăbii pe un ban? Şi nici una din ele nu va cădea pe pământ fără ştirea Tatălui vostru. La voi, chiar şi perii capului, toţi sunt număraţi. Nu vă temeţi, aşadar, voi sunteţi cu mult mai de preţ decât păsările (Matei 10, 29-30) ...

Domnul ştia aceasta şi s-a retras, nu pentru că s-a temut de moarte, ci pentru două motive. În primul rând, pentru a-Şi pregăti patimile Sale pentru timpul rânduit şi în al doilea rând, pentru a ne arăta nouă în ce chip să fugim de pericolul ispitelor. Nu a fugit pentru că S-a temut de primejdia ispitelor, ci pentru că altfel nu ar fi putut rezista tuturor ispitelor. Dacă ne-a vegheat de-a lungul fiecărui act de dreptate ca Stăpân al nostru, încât să-L urmăm ca ucenici ai Săi, este clar că nu a urmărit ce putea El face, ci ceea ce eram noi capabili să facem. De altfel, dacă Hristos ar fi făcut acele lucruri pe care le putea face şi pe care noi nu le putem realiza, nu am putea fi ucenici ai Lui pentru că ne-ar lipsi puterea să-L urmăm.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 6, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 13) Şi părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon şi Neftali.

De ce S-a retras? El S-a folosit pe Sine ca model pentru a ne învăța să nu căutăm ispitele, ci să ne retragem din sfera lor de influenţă. Nu este reproşabil când cineva nu se pune pe sine intenţionat în primejdie. Cu toate acestea, fiecare trebuie să stea neclintit când din nebăgare de seamă cade în ispită. Deci, pentru a ne învăţa aceasta şi pentru a calma mânia conducătorilor iudei (căci Ioan a fost arestat cf. Matei 4, 12), El s-a retras în Capernaum şi, făcând aceasta, a împlinit proorocia lui Isaia (Isaia 9, 1-2 „ca să se împlinească ce s-a scris prin Isaia proorocul, care zice: pământul lui Zabulon şi pământul lui Neftalim, spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare (Matei 4, 14-16)).

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 14, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 14, 15) Ca să se împlinească ce s-a zis prin Isaia proorocul care zice: „Pământul lui Zabulon şi pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor”

După cum istoria ne arată, aceste seminţii erau primele care au trecut în Babilon (Zabulon şi Neftali făceau parte din Israel şi erau deci trimise de asirieni Babilonului (cf. 2 Regi 17), înainte ca aceeaşi soartă să lovească locuitorii Iudeii). Se cade, aşadar, ca toţi cei loviţi de mânia lui Dumnezeu să fie acoperiţi primii de milostivirea Lui şi acei care au fost conduşi în robie de ispitele trupeşti să fie aduşi întâi din captivitatea spirituală. Poporul care locuia întru întuneric a văzut lumină mare şi voi, cei ce locuiaţi în latura şi în umbra morţii lumină va străluci peste voi (Isaia 9, 2). Şi iudeii, de asemenea, locuiau în întuneric. Chiar dacă erau sub lege, dreptatea lui Dumnezeu nu se manifesta. Deşi dreptatea era prezentă, era acoperită în diferite chipuri şi taine ale lucrurilor trupeşti. Ce lumină a dreptății există în circumcizie? Într-adevăr, întunericul a fost prezent sub Lege, care a fost dată mai degrabă ca să pedepsească împietrirea inimilor noastre, decât să înfăptuiască dreptatea. Aşa cum Domnul a spus: Pentru învârtoșarea inimilor voastre v-a scris această poruncă (Marcu 10, 5). Legea nu era dată ca să mântuiască, ci să-i pedepsească. Legea i-a orbit, încât, ameţiţi de lege, nu puteau vedea strălucirea luminii lui Hristos atunci când Acesta a venit (nu este vorba aici de Legea dată prin Moise, care este sfântă, dreaptă și bună [Romani 7,12], ci de acele prescripții și tradiții care au fost adăugate Legii după întoarcerea evreilor din exilul babilonic, prescripții care erau atât de numeroase, încât umbreau semnificația și scopul Legii divine – n.red.).

Într-adevăr, erau mulţi luminători printre iudei: Moise şi Aaron, Iosua şi judecătorii, proorocii. Toţi erau luminători. Fiecare învăţător era o lumină pentru lume, pe care o luminează prin învăţătură, după cum este scris: Tu eşti lumina lumii (Matei 5, 14). Dar Hristos este lumina desăvârşită. În latura şi în umbra morţii locuiau neamurile, fie pentru că acestea comiteau nedreptăţi, fie pentru că cinsteau idolii şi demonii, cinstire care îi conducea către moartea cea veşnică.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 6, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 16) Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit.

„Marea lumină” este Hristos Domnul nostru şi lumina învăţăturii evanghelice. Nu este Legea, care era comparată cu o lumină (Pildele lui Solomon 6, 23; Psalmul 118, 105). Din acest motiv, o lumină a ars mereu în locuri sfinţite din pricina puţinelor „licăriri” ale Legii, care şi-au răspândit puternic lumina doar în hotarele iudeilor. Aşadar, neamurile erau în întuneric, neavând această lumină a învăţăturii.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Fragment 34, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 16) Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit.

Evanghelistul a amintit, în pasajele următoare, cuvintele proorocului: Dincolo de Iordan, Galileea neamurilor: poporul care locuia întru întuneric a văzut lumină mare (Matei 4, 15-16). În ce întuneric? Cu siguranţă, în profunda greșeală a ignoranţei. Ce lumină mare au văzut? Lumina care se referă la următoarele: El era adevărata lumină care luminează pe oricine vine în această lume (Ioan 1, 9). Aceasta era lumina despre care Simeon a declarat în Evanghelie: „Lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău Israel” (Luca 2, 32). Acea lumină a răsărit aşa cum David a vestit, spunând: Răsărit-a în întuneric lumină drepţilor (Psalmul 111, 4). De asemenea, şi Isaia a mărturisit despre lumina ce se apropia să vină pentru lămurirea poporului când a spus: Luminează-te, luminează-te, că vine lumina ta şi Slava Domnului peste tine a răsărit (Isaia 60, 1).

Referitor la acea lumină, şi Daniel a subliniat: Descoperă profunzimea şi ascunzişul lucrurilor, ştiind acele lucruri care se aflǎ în întuneric, iar lumina este cu ele (Daniel 2, 22), că acesta este Fiul împreună cu Tatăl, aşa cum Tatăl este lumina, aşa şi Fiul este Fiul luminii. Şi David, de asemenea, vorbeşte în psalm: Întru lumina Ta, vom vedea lumina. Pentru că Tatăl este în Fiul, aşa cum Domnul ne spune în Evanghelie Cel ce Mă vede pe Mine, vede pe Tatăl (Ioan 14, 9). El este chipul lui Dumnezeu Celui nevăzut, aşa cum apostolii o arată (Coloseni 1,15).

(Cromațius, Tratat la Matei 15, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 16) Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit.

A vorbit despre „umbra morţii” şi nu simplu, despre „moarte”. Aceasta datorită incapacităţii păcatului de a corupe sufletul pe deplin. Asemenea alterări totale se întâmplă cu trupurile moarte. Dar păcatul aduce la iveală umbra morţii. Şi cuvintele „lumina s-a ivit” semnifică faptul că nu s-a răspândit peste noi, cei care o căutăm, ci s-a arătat peste cei care nu erau pregătiţi pentru ea.

(Origen, Fragment 73, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 16) Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit.

Privitor la această lumină, Evanghelistul atrage atenţia în versetul prezent: Poporul care locuia întru întuneric a văzut o lumină mare. Ei nu au văzut aceasta cu ochi trupeşti, pentru că lumina este invizibilă, ci cu ochii credinţei şi cu ochii minţii. Aşadar, spune el, Poporul care locuia întru întuneric a văzut o lumină mare, şi pentru cei care locuiau în latura şi în umbra morţii, lumină le-a răsărit (Isaia 9, 2). Aşadar, nu doar pentru cei care erau întru întuneric le-a apărut această lumină, ci spune că a răsărit o lumină pentru acei care locuiau în latura şi în umbra morţii. Şi ce este latura şi umbra morţii, de nu latura şi locuinţa iadului, despre care David vorbeşte: Că de voi şi umbla în umbra morţii, nu mă voi teme de rele pentru că Tu cu mine eşti (Psalmul 22, 4)? Nu se va teme de nici un rău, pentru că acestea sunt pedepsele iadului. Aşadar, o lumină mântuitoare a răsărit pentru acei care locuiesc în latura şi în umbra morţii, lumină care este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel care spune în Evanghelie: Eu sunt lumina cea adevărată. Cine Mă va urma nu va umbla întru întuneric (Ioan 8, 12). El, după răstignire şi slăvita moarte, a coborât în latura şi în locuinţa iadului. Deodată aduce lumina măreţiei Sale peste toţi cei care erau acoperiţi, înlănţuiţi de moarte, pentru ca să-I elibereze pe cei ţinuţi printre cei morţi, în aşteptarea venirii Sale, aşa cum Domnul Însuşi, prezentat ca Înţelepciune,spune prin Solomon: Mă voi coborî în adâncurile pământului şi voi privi ţintă la cei care sunt adormiţi şi îi voi lumina pe cei care au nădăjduit în Dumnezeu (cf. Ecclesiast 24, 5).

(Cromațius, Tratat la Matei 15, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 17) De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor.

Predica despre pocăinţă (Origen notează că în anumite manuscrise „pocăinţa” (metanoiete) a fost absentă. De asemenea atestată de Iustin în al II-lea secol şi, prin urmare destul de veche, această lectură este considerată puţin importantă de editorii moderni, care preferă text mai complet. Interpretarea lui Origen ia în considerare ambele variante alte textului–n.trad) a lui Ioan nu era identică cu cea a lui Iisus, însă Mântuitorul predică în completarea lui Ioan, pentru că există un singur Dumnezeu care i-a trimis pe amândoi. Ioan prima dată spune: „pocăiţi-vă”, pentru ca să instruiască un „popor pregătit” pentru Dumnezeu (Luca 1, 17). Iisus, când primeşte poporul care este pregătit şi care s-a pocăit deja, nu le spune doar „pocăiţi-vă”. De aceea, El nu predică în rivalitate cu Legea şi cu profeţii. Când Ioan a împlinit vechiul legământ, Iisus a început să-l predice pe cel nou, El Însuşi fiind începutul acestuia. Din acest motiv, cuvintele „El a început” nu sunt scrise despre Ioan, pentru că el era un sfârşit. De altfel, unul predica în pustie, altul în mijlocul poporului.

(Origen, Fragment 74, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 17) De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor.

„Din acel moment”. Care moment? După ce Ioan a fost închis. Dar de ce nu a început să predice din primele momente? Ce prilej a prevăzut Ioan? Nu mărturia lucrării sale a confirmat acest lucru? El a început doar în acest moment să predice în public, pentru ca identitatea Sa unică dumnezeiască să devină recunoscută, despre care patriarhii şi profeţii au vorbit deja, anticipând-o, precum prin vocea lui Zaharia: Şi tu Pruncule, vei fi chemat prooroc al Celui Preaînalt (Luca 1, 76). Iar pentru a nu lăsa nici o ocazie pentru interpretări impetuos fariseice, sublinia: Căci Ioan a venit, nici mâncând, nici bând şi spun: are demon. A venit Fiul Omului mâncând şi bând şi spun: Iată om mâncăcios şi băutor de vin, prieten al vameşilor şi al păcătoşilor. Dar înţelepciunea s-a dovedit a fi dreaptă din faptele Sale (Matei 11, 18-19).

Mai mult, a fost necesar să fie cunoscut în mod corect, nu din cuvintele sale, ci din ale altora. Altfel, chiar şi după atât de multe şi puternice mărturii şi dovezi, ei L-ar fi refuzat, spunându-i: Tu mărturiseşti din convingerile Tale, mărturisirea Ta nu este adevărată (Ioan 8, 13 NRSV). dacă Ioan nu ar fi spus nimic şi dacă Iisus ar fi venit primul în mijlocul lor şi ar fi mărturisit doar despre El, iţi imaginezi ce ar fi

putut spune. Deci, El nu a predicat public înaintea venirii lui Ioan, nici nu a făcut minuni până ce Ioan a fost închis, pentru ca poporul să nu fie confuz.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omila 14, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 17) De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor.

Din momentul întemniţării lui Ioan, Iisus a început să predice. Dacă începea să predice pe când Ioan trăia, fără îndoială i-ar fi micşorat lucrarea lui Ioan, iar predica lui putea fi considerată superfluă în comparaţie cu cea a lui Iisus - ca şi cum lumina care răsare în acelaşi timp cu aprinzătorul de lumină umbreşte harul celui din urmă. Cât de înţelept a început să predice ca şi Ioan, care era obişnuit să spună: pocăiţi-vă, căci Împărăţia Cerurilor este aproape (Matei 3, 2). Intenţiile Sale nu erau să dispreţuiască învăţătura lui Ioan, ci să o confirme încă o dată. Pentru că, dacă predica pe când Ioan încă învăța, ar fi părut că întrerupe lucrarea misionară a lui Ioan. Dar acum, când Ioan este întemniţat, continuă învăţătura lui Ioan. Nu este călcat nimic în picioare, ci mai mult, este o întărire a lucrării lui Ioan. El adevereşte învăţătura lui Ioan, remarcându-l ca un adevărat martor.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 4, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 17) De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor.

„Împărăţia cerurilor” nu este într-un loc, ci în trăire. Pentru că este „în noi” (Luca 17, 21). Ioan predică venirea Împărăţiei Cerurilor, pe care Hristos Împăratul o va preda lui „Dumnezeu, şi Tatălui” (I Corinteni 15,24).

(Origen, Teodor de Mopsuestia, Fragment 74, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 17) De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor.

Vocea Domnului îndeamnă poporul la pocăinţă - Duhul Sfânt a făcut cunoscut poporului că trebuie să fie cu băgare de seamă, spunând: „Astăzi, când auziţi vocea Sa, nu vă răzvrătiţi inimile, ca în timpul cercetării, ca în ziua ispitirii în pustie”

(Psalmul 94, 8). În acelaşi psalm de mai sus, se arăta clar că îndemna poporul aflat în stare de păcătoşenie spre pocăinţă şi arăta starea unui suflet pocăit, spunând: Vino, să cădem înaintea Lui şi să plângem înaintea Domnului care ne-a făcut pe noi, pentru că El este Domnul nostru (Psalmul 94, 6-7). Domnul îndeamnă poporul spre pocăinţă şi promite să ierte greşelile, conform spuselor lui Isaia: Eu, Eu sunt acela care şterge nedreptăţile tale şi nu îşi mai aduce aminte de fărădelegile tale. Adu-Mi aminte, arată-Mi ca să judecăm împreună, fă tu însuţi socoteala, ca să te dezvinovăţeşti (Isaia 43, 25-26). Cu înţelepciune, apoi, Domnul îndeamnă poporul la pocăinţă, când spune: Pocăiţi-vă, că Împărăţia Cerurilor este aproape, ca prin această mărturisire de păcate să fie vrednici a se apropia de Împărăţia Cerurilor. Pentru că nimeni nu poate primi harul Tatălui Ceresc dacă nu a fost curăţit de fiecare pată a păcatului prin mărturisirea pocăinţei, prin darul botezului Domnului şi Mântuitorului nostru.

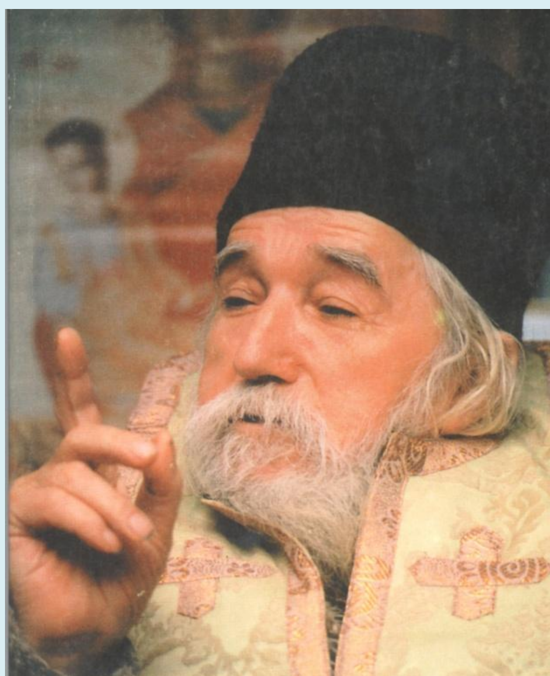
(Cromațius, Tratat la Matei 15, 3, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(Mt. 4, 17) De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor.

Împărăţia Cerurilor este aproape. Aceasta se referă la binecuvântarea Împărăţiei Cerurilor pe care a pregătit-o Dumnezeu celor credincioşi. Mesajul este acela de a ne pregăti fiecare, prin pocăință şi răbdare, pentru a primi binecuvântarea Împărăţiei Cerurilor. Timpul pentru primirea cununii este aproape. Dacă tu te împotriveşti săvârşirii răului şi doreşti să faci binele sau dacă nu doreşti împărăţii ori te temi de chinuri, fii cu băgare de seamă. Cei drepţi să se bucure, pentru că problemele lor se sfârşesc acum şi buna lor moştenire începe. Păcătoşii să se tânguie pentru că moştenirea lor cea bună trece şi necazurile lor încep. Nici un rău nu se atinge de oamenii drepţi. Necazurile lor s-au încheiat şi moştenirea cea bună începe. Amintirile necazurilor trecute nu doar că nu rănesc, ci determină o şi mai mare bucurie. Într-adevăr, cât timp necazurile sunt prezente, par a fi apăsătoare. Când acestea trec, amintirea lor este cauza unei bucurii. Dar ce bucurie poate fi atunci când păcătoşii au obţinut avere şi încep să trăiască necazul? Pentru că amintirile din trecut nu doar că nu fac nici un bine, dar devin chiar şi respingătoare. Pentru că, atât timp cât acea avere este prezentă, ea este o sursă a plăcerilor; când este un eveniment din trecut, însă, amintirea ei devine o sursă a necazului. Oare a dat roade această învăţătură în aducerea poporului la Hristos? Ea a răspândit cuvântul pocăinţei şi a născut virtuoși învăţători ai dreptăţii.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 6, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

Părintele Cleopa Ilie - Predică la Duminica după Botezul Domnului - Despre propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu

Iubiţi credincioşi, una din învăţăturile Sfintei Evanghelii din Duminica de azi spune: ***De atunci a început Iisus a propovădui şi a zice: Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor*** (Matei 4, 17). Acelaşi cuvânt l-a spus şi Sfântul Ioan Botezătorul când a început să propovăduiască în pustiul Iordanului: ***Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor*** (Matei 3, 2). Acelaşi cuvânt au primit şi Sfinţii Apostoli, când au fost trimişi să propovăduiască Evanghelia, că le-a zis lor: ***Şi mergând, propovăduiţi, zicând: S-a apropiat Împărăţia Cerurilor*** (Matei 10, 7).

Dumnezeiasca Evanghelie de azi zice: De atunci a început Iisus a propovădui... (Matei 4, 17). ***Dar ce înseamnă "de atunci"?*** Adică de când a fost prins şi pus la închisoare Sfântul şi marele Prooroc Ioan Botezătorul. Acest adevăr îl arată Sfânta Evanghelie de azi, zicând: ***Şi Iisus, auzind că Ioan a fost pus în temniţă, a plecat în Galileea*** (Matei 4, 12). Dar oare Mântuitorul a plecat de frică în Galileea? Nicidecum. Ci s-a dus în Galileea că să înceapă a propovădui Evanghelia de acolo, după profeţia proorocului Isaia care zice: ***Pământul lui Zabulon şi pământul lui Neftali, spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor. Poporul ce stătea în întuneric a văzut lumină mare. Şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a strălucit*** (Isaia 9, 1; Matei 4, 15-16).

Iată, deci, care a fost pricina venirii Mântuitorului în Galileea: predicarea Evangheliei şi luminarea celor ce zăceau în întuneric. Căci ***propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu în lume aduce adevărata lumină în inimile oamenilor credincioşi care nu numai că aud cuvântul, ci îl şi împlinesc cu fapta, după cuvântul Mântuitorului, care zice: Fericiţi cei ce aud cuvântul lui Dumnezeu şi îl păzesc pe dânsul*** (Luca 11, 28). Cuvântul lui Dumnezeu aduce mare fericire celor ce îl ascultă şi îl pun în practică. Altfel, cuvântul Evangheliei ne aduce osânda în loc de mântuire.

Dar, fraţii mei creştini, ***cine sunt datori să predice cuvântul lui Dumnezeu în Biserica ortodoxă?*** Numai slujitorii Bisericii, adică episcopii, preoţii şi diaconii hirotoniţi canonic au puterea şi dreptul să predice Evanghelia lui Hristos. Mirenii, în cazuri speciale, pot deveni misionari, ca ajutori ai clericilor, numai cu binecuvântarea ierarhilor respectivi. Aşadar, nimeni din clerici şi laici nu pot predica cuvântul lui Dumnezeu dacă nu vor fi trimişi la această misiune cu aprobarea Bisericii. Marele Apostol Pavel adevereşte acest lucru, zicând: ***Cum vor propovădui de nu vor fi trimişi*** (Romani 10, 15). Numai sectele rupte de Biserică au căzut cu totul în extrema opusă, dând totală libertate laicilor să predice cuvântul lui Dumnezeu fără a fi trimişi şi să explice Sfânta Scriptură după mintea lor. De aceea, astăzi, lumea s-a umplut de erezii şi secte căci toate acestea predică cuvântul Sfintei Scripturi, nu după înţelesul cel adevărat explicat de Sfinţii Părinţi, ci după minţile lor rătăcite, stăpânite de mândrie.

Nu putem tăgădui că au fost în Biserică şi misionari laici, în primele secole, care au predicat cuvântul lui Dumnezeu şi care nu au fost nici preoţi, nici episcopi. Aşa au fost marii misionari şi apologeţi creştini, oameni învăţaţi care au apărat cauza creştinismului în faţa împăraţilor şi filosofilor păgâni, din secolele II-III, începând cu Tuadrat, pe care Eusebiu, istoricul bisericesc, îl numeşte "părintele apologeticei", între anii 125-126. Apoi a fost Aristide de Atena, între anii 125-130. Apoi Ariston de Pella, cel mai vechi apărător în scris al creştinismului contra iudeilor, pe la 134-135. Alţi apologeţi de mare renume au fost: Sfântul Iustin Martirul şi Filosoful (anii 140-170); Taţian Asirianul, către anul 170; filosoful Hermia, care a trăit la mijlocul secolului al II-lea; Atenagora, filosoful creştin din Atena (170); Minucius Felix la începutul secolului al III-lea; Tertulian din Cartagina, între anii 160-240, şi alţii. Toţi aceşti mari apologeţi creştini şi misionari de mare seamă ai Bisericii lui Hristos au fost mireni, dar fiind foarte învăţaţi au contribuit mult la propovăduirea Evangheliei şi la apărarea dreptei credinţe apostolice.

Aşadar, fraţii mei, vedem că încă de la început Biserica lui Hristos a avut şi misionari laici care au predicat cuvântul lui Dumnezeu înaintea împăraţilor şi a filosofilor şi au apărat creştinismul cu preţul vieţii lor, cum a fost Sfântul Iustin Martirul şi Filosoful. Însă aceştia au fost foarte bine orientaţi în adevărul dreptei credinţe şi de aceea au adus mare folos Bisericii lui Hristos prin învăţăturile lor cele luminate şi pătrunse de lumina adevărului.

Care erau condiţiile principale ce se cereau misionarilor laici care apărau dreapta credinţă? Prima condiţie a misionarilor laici în Biserica dreptmăritoare era ca cel trimis să predice cuvântul lui Dumnezeu să fie un creştin verificat, evlavios, cu viaţa curată şi să cunoască bine dogmele credinţei Ortodoxe, deoarece dogmele sunt orientate după Sfânta şi dumnezeiasca Scriptură şi după Sfânta Tradiţie a Bisericii lui Hristos.

Apoi, să cunoască bine Sfintele Canoane apostoleşti, ale celor şapte Sinoade Ecumenice şi cele ale Sfinţilor Părinţi, deoarece Sfintele Canoane sunt norme ce rânduiesc şi reglementează viaţa Bisericii ca organism special ce conduce pe credincioşi pe calea mântuirii. Apoi, cei ce predicau cuvântul lui Dumnezeu dintre creştinii mireni erau întotdeauna sub ascultarea Bisericii, fiind trimişi, controlaţi şi subordonaţi ierarhilor în eparhia cărora acţionau. Fără respectarea acestor condiţii principale şi obligatorii, misionarii laici care lucrau în afara Bisericii de multe ori contribuiau la crearea de secte şi eresuri, dezbinând unitatea apostolică a Bisericii lui Hristos.

Datoria principală a propovăduirii Evangheliei lui Hristos cade însă în sarcina păstorilor Bisericii, adică a episcopilor şi a preoţilor. Mai puţin în sarcina diaconilor şi a călugărilor care ajută şi ei la propovăduirea cuvântului, însă în chip secundar. **Primul care a propovăduit Sfânta Evanghelie în lume a fost Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos.** Tocmai de aceea a venit pe pământ şi se cheamă Cuvânt, căci a vestit tuturor oamenilor prin cuvânt Evanghelia mântuirii, a întemeiat Biserica şi cele şapte Taine, şi şi-a dat viaţa pe Cruce ca să răscumpere lumea din robia morţii, a necredinţei şi a osândei. Apoi, înălţându-Se la cer de-a dreapta Tatălui, a încredinţat datoria propovăduirii Cuvântului lui Dumnezeu celor doisprezece Apostoli mari şi celor şaptezeci de apostoli, numiţi mici, cărora le-a poruncit, zicând: ***Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă...*** (Matei 28, 19-20).
Apostolii sunt cei dintâi propovăduitori ai cuvântului lui Dumnezeu în Legea Harului. Ei au hirotonit primii preoţi şi episcopi, pe care i-au rânduit peste tot să

păstorească turma lui Hristos. Iar prin episcopi, harul s-a transmis prin rugăciune şi punerea mâinilor, până astăzi şi cât va fi lumea.

Iubiţi credincioşi, în Biserica lui Hristos preoţii propovăduiesc cel mai mult cuvântul lui Dumnezeu pentru că sunt toată viaţa în mijlocul credincioşilor. Ei sunt martorii vieţii noastre de la naştere şi până la moarte. Ei sunt părinţii duhovniceşti ai satelor şi parohiilor noastre. De felul cum preoţii de parohie îşi îndeplinesc misiunea lor apostolică, de felul cum stăpânesc sfintele slujbe, în frunte cu Sfânta Liturghie, şi de felul cum propovăduiesc cuvântul Sfintei Evanghelii şi, mai ales, cum îşi duc viaţa în marea familie a credincioşilor noştri ortodocşi, depinde mântuirea lor şi a păstoriţilor lor.

În marea lor misiune evanghelică, propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu are un rol foarte mare. ***Un preot bun trebuie să fie şi un predicator bun, ştiind că prin predică vie, caldă, plină de har şi lumină preotul poate transforma total parohia şi masa enoriaşilor săi. Dar pentru ca predica sa să poată ajunge la inima credincioşilor şi să aibă puterea Duhului Sfânt de a transforma sufletul şi a-l întoarce la pocăinţă, preotul trebuie să îndeplinească câteva condiţii duhovniceşti absolut obligatorii.***

- Prima şi cea mai importantă condiţie care încununează activitatea pastorală a preotului este viaţa morală exemplară a lui şi a familiei sale. Fără o viaţă curată, model, a preotului, predica sa nu va reuşi să ajungă la inima credincioşilor, nici nu va putea câştiga multe suflete pentru Împărăţia Cerurilor.
- A doua condiţie obligatorie unui preot şi predicator bun este sfânta rugăciune. Preotul trebuie să fie un om de rugăciune, să iubească mai mult ca orice Biserica, sfintele slujbe, Sfânta Liturghie, cântarea în comun a credincioşilor. Rugăciunea stăruitoare a preotului unită cu a credincioşilor săi, îi sporeşte credinţa şi dragostea pentru Dumnezeu şi oameni, îl face mai înţelept în gândire şi predică, îi deschide inima pentru milostenie şi îi dă multă putere şi har în predică. Un preot care se roagă mult este un preot cu har în toate şi un bun predicator al cuvântului lui Dumnezeu.
- A treia condiţie principală a unui bun preot şi predicator este necesitatea cunoaşterii profunde a Sfintei Scripturi, a Sfinţilor Părinţi, a învăţăturii de credinţă ortodoxă şi a Canoanelor Bisericii. Un păstor bun trebuie să fie şi un teolog bun şi un apărător al dreptei credinţe în faţa prozelitismului sectar. Fără cunoaşterea dreptei credinţe, preotul nu poate fi predicator şi apologet.

Cine nu ştie că un preot bun transformă sufleteşte pe credincioşii săi, prin slujbe frumoase, prin catehizare stăruitoare şi prin predici bune şi pline de căldură duhovnicească? Cine nu ştie că predica bună umple bisericile şi mânăstirile de credincioşi, apără şi sporeşte dreapta credinţă, risipeşte prozelitismul sectar şi întoarce la pocăinţă multe suflete? Iar bisericile fără slujbe frumoase şi fără predici pline de duh şi putere se golesc de credincioşi şi nu pot vâna suflete pentru Hristos.

Sau cine nu ştie cât de mult ajută şi mânăstirile noastre prin slujbele lor atât de înălţătoare, prin predică şi prin duhovnicii lor, la întărirea credinţei ortodoxe şi la creşterea evlaviei în satele şi oraşele noastre? Pelerinajele locale pe la mânăstiri, în sărbători, în posturi şi mai ales la hramuri, sunt o dovadă destul de grăitoare. În felul acesta mânăstirile şi duhovnicii lor colaborează cu preoţii de la sate şi oraşe la propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu, la mărturisirea credinţei ortodoxe şi la mântuirea bunilor noştri credincioşi.

Cu Duminica de astăzi se încheie marile praznice ale Naşterii şi Botezului Domnului. Am încheiat cu pace încă un an din viaţa noastră şi am început un nou an, pentru care mulţumim lui Dumnezeu de toate darurile Sale şi cerem să ne întărească cu har, cu milă şi binecuvântare ca să trecem întreaga viaţă cu pocăinţă şi fapte bune pe calea mântuirii.

Am vorbit azi despre datoria preotului de a propovădui cuvântul lui Dumnezeu şi condiţiile principale care îl ajută să fie un preot vrednic şi un bun predicator.

Cunoaştem câţi preoţi buni şi predicatori vestiţi sunt în parohiile noastre din Moldova, Transilvania şi din alte părţi ale ţării. Însă şi credincioşii sunt datori să-i ajute pe preoţi, să-i asculte, să se roage pentru ei şi să nu-i judece, că mare păcat fac credincioşii care gândesc şi vorbesc de rău pe slujitorii lui Dumnezeu şi pe părinţii lor sufleteşti. Oare nu preoţii vă botează, vă cunună şi vă înmormântează? Oare nu preoţii vă spovedesc şi vă unesc cu Hristos prin Sfânta Împărtăşanie? Oare nu săvârşesc ei Sfânta Liturghie în fiecare Biserică şi se roagă lui Dumnezeu pentru pacea, sănătatea, iertarea şi mântuirea sufletelor celor vii şi a celor adormiţi? Oare nu ei învaţă dreapta credinţă pe credincioşi?

Deci să nu-i judecăm, ci mai degrabă să-i ajutăm în misiunea preoţească şi să ne rugăm mult pentru ei. Este foarte bine şi necesar ca fiecare preot să aibă şi un mic grup de mireni credincioşi, cunoscători ai Sfintei Scripturi şi credinţei ortodoxe. Ei îl ajută mult pe preot în desfăşurarea activităţilor sale misionare, la combaterea şi îngrădirea prozelitismului sectar, la vizitarea şi ajutorarea credincioşilor bătrâni,

orfani, bolnavi şi a celor slabi în credinţă; la înfrumuseţarea slujbelor şi înnoirea sfintelor noastre biserici.

Şi acum, fraţii mei, să ascultăm cuvântul Domnului cât mai avem timp de pocăinţă. Iată Hristos Mântuitorul nostru a început să predice Evanghelia în Galileea. Sfântul Ioan Botezătorul propovăduieşte pocăinţa în pustiul Iordanului; Sfinţii toţi ne vorbesc de Dumnezeu în scrierile lor; preoţii, călugării şi ierarhii Bisericii ne învaţă calea mântuirii şi apără ortodoxia din amvoanele bisericilor. Fiul lui Dumnezeu se jertfeşte zilnic pe Sfintele altare în timpul Sfintei Liturghii, iar Domnul ne cheamă acum la început de an la o viaţă nouă în Hristos, zicând: ***Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!*** Deci să ne deşteptăm, să venim şi să ne pocăim, ca să trăim cu Hristos în veci. Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Începutul propovăduirii Domnului

“Auzind Iisus că Ioan a fost prins, S-a dus în Galileea” [Matei 4, 12]

I.

Pentru care pricină S-a dus Iisus în Galileea? Iarăşi, ca să ne înveţe să nu mergem în întâmpinarea încercărilor, ci să fugim de ele şi să le evităm. Că nu-i o crimă să nu te arunci singur în primejdie, ci să nu i te împotriveşti cu bărbăţie, când ai căzut în ea.

Deci, după ce ne-a învăţat această şi a potolit invidia iudeilor, a plecat în Capernaum [Matei 4, 13], ca în acelaşi timp să împlinească şi profeţia şi să Se grăbească să pescuiască şi pe dascălii lumii, că acolo trăiau ei, ocupându-se cu pescuitul.

Uită-mi-te că de câte ori Iisus vrea să plece la neamuri, ia pricină de la iudei. Aşa şi acum: uneltind iudeii împotriva înainte Mergătorului şi aruncându-l în închisoare, Îl împing în Galileea neamurilor.

Iată cum profetul determină locul în care S-a dus Iisus! Nu vorbeşte numai de o parte a poporului iudeu şi nici de toate seminţiile, zicând aşa:
“***Pământul Zabulonului şi pământul Neflalimului, calea mării, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul ce şedea în întuneric a văzut lumină mare***”. [Matei 4, 15-16; Isaia 9, 1-2]

“Întuneric” aici nu înseamnă întunericul acesta material, ci înşelăciunea şi necredinţa. De aceea profetul a şi adăugat: “***Celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit***”.[Matei 4, 16; Isaia 9, 2]

A adăugat aceste cuvinte, ca să ştii că nu este ceva material nici “întunericul” nici “lumină”. Vorbind de lumină, n-a spus numai lumină, ci “lumină mare”, numită în altă parte “lumina cea adevărată”[Ioan 1, 9]; tălmăcind “întunericul”, îl numeşte “umbra morţii”. Apoi arătând că n-au găsit lumina, căutând-o ei înşişi, ci că Dumnezeu de sus li s-a arătat, profetul spune: “lumină le-a răsărit”, cu alte cuvinte însăşi lumina li s-a arătat şi a strălucit; n-au alergat ei mai întâi la lumină; că omenirea, înainte de venirea lui Hristos, era cu totul decăzută; nu mergea în întuneric, ci zăcea în întuneric, semn că nici nu mai nădăjduia să scape de-ntuneric; omenirea se aseamănă unor oameni, care, înconjuraţi din toate părţile de întuneric, nu ştiau nici în ce parte să-şi îndrepte paşii şi nici să stea pe loc.

“***De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: “Pocăiţi-vă, că s-a apropiat împărăţia cerurilor***”. [Matei 4, 17]

- “De atunci”. De când?
- De când a fost aruncat Ioan în închisoare.
- ***Dar pentru ce Iisus n-a predicat chiar de la început? Într-un cuvânt, pentru ce avea nevoie de Ioan, când mărturia propriilor Sale fapte Îl predicau?***
- Ca să cunoşti şi de aici vrednicia dumnezeiască a lui Iisus, că precum Tatăl a avut profeţi aşa şi El – şi aceasta a spus-o Zaharia, zicând:
“***Şi tu, pruncule, prooroc al Celui Prea înalt te vei chema***”[Luca 1, 76] – şi ca să nu dea nici un prilej de hulă neruşinaţilor iudei; iar aceasta a spus-o însuşi Hristos: “***Că a venit Ioan nici mâncând, nici bând şi zic: «Are demon***». A venit Fiul Omului mâncând şi bând şi spun: «***Iată om mâncăcios şi băutor de vin, prietenul vameşilor şi păcătoşilor». Şi înţelepciunea a fost socotită dreaptă de fiii ei***”.[Matei 11, 18-19] De altfel era chiar nevoie să dea mai întâi altul mărturie despre El şi nu El însuşi. Dacă şi după atât de mari şi de multe mărturii şi dovezi, iudeii spuneau: “***Tu mărturiseşti despre Tine; mărturia Ta nu este adevărată***”[Ioan 8, 13] , ***ce n-ar fi spus dacă El primul ar fi mărturisit despre El când a venit în mijlocul lor, fără ca Ioan să fi spus ceva?*** De aceea Hristos nici n-a propovăduit înainte de Ioan, nici n-a făcut minuni până ce acela n-a fost aruncat în temniţă, ca să nu împartă mulţimea. De aceea nici Ioan n-a făcut vreo minune, ca să-I dea lui Iisus mulţimile, atrase de minunile făcute de Iisus. Dacă după atâtea mărturii – şi înainte şi după întemniţare – ucenicii lui Ioan priveau cu pizmă la Iisus, iar mulţi bănuiau că nu El, ci Ioan este Hristos, ce nu s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi fost nici o mărturie? Aceasta e pricina că Matei însemnează că “de atunci”, adică după

întemniţarea lui Ioan, a început Iisus să predice. Şi începându-Şi predica, învăţa tot ceea ce predica şi Ioan, fără ca în predica Sa să vorbească încă ceva de El însuşi. Este bine să se ştie, deocamdată, că ucenicii lui Ioan nu aveau încă despre Iisus părerea pe care trebuiau s-o aibă.

II.

Din pricina aceasta, când a început predica, Iisus n-a rostit cuvinte grele şi împovărătoare ca Ioan, vorbind de pildă: de secure, de pom tăiat, de lopată, de arie, de focul cel nestins, ci îşi începe predica Sa cu cuvinte plăcute, binevestindu-le ascultătorilor Săi cerurile şi împărăţia cea cerească.

"***Şi umblând pe lingă marea Galileii a văzut doi fraţi, pe Simon ce se numeşte Petru şi pe Andrei, fratele lui, aruncându-şi mreaja în mare, că erau pescari. Şi le-a zis lor: «Veniţi după Mine şi vă voi face pescari de oameni». Iar ei lăsându-şi mrejele, au mers după El***".[Matei 4, 18-20]

Evanghelistul Ioan istoriseşte în alt chip chemarea lui Petru şi a lui Andrei.[Ioan 1, 36-42] Din aceasta se vede că aici, la evanghelistul Matei, este vorba de a doua chemare a lor. Mai multe pricini îndreptăţesc aceasta.

- ✓ Ioan spune că au fost chemaţi înainte de întemniţarea lui Ioan; Matei, că au fost chemaţi după ce a fost aruncat Ioan în închisoare.
- ✓ În Evanghelia lui Ioan, Andrei îl cheamă pe Petru; aici Iisus îi cheamă pe amândoi. Ioan evanghelistul spune: "***Văzând Iisus pe Simon venind, îi spune: «Tu eşti Simon, fiul lui Iona; tu te vei chema Chifa, care se tâlcuieşte, Petru***»"[Ioan 1, 42]. Matei spune că Petru avea chiar numele acesta: "***Vădind pe Simon, zice Matei, care se numeşte Petru***".[Matei 4, 18] Că e vorba de două chemări o poţi vedea şi din locul de unde au fost chemaţi şi din alte texte din Scriptură, ca şi din aceea că s-au supus cu uşurinţă lui Hristos şi că au părăsit totul.
- ✓ În Evanghelia lui Ioan, îl vedem pe Andrei venind în casa în care locuia Iisus şi ascultând cuvintele Lui; în Evanghelia lui Matei, Andrei şi Petru L-au urmat îndată ce le-a spus câteva cuvinte.

Se poate, deci, ca ei, după ce L-au urmat pe Iisus câtva timp la început, să-L părăsească şi să se întoarcă la meseria lor, când au văzut că Ioan a fost întemniţat şi că Iisus a plecat. Aşa se explică faptul că Iisus îi găseşte la pescuit. La început, când au vrut să plece Hristos nu i-a oprit, dar nici nu i-a lăsat până în sfârşit după ce au plecat. Le-a dat voie să plece, dar S-a întors din nou ca să-i câştige definitiv. Acesta-i cel mai măiestru mod de pescuire.

Uită-te la credinţa şi la ascultarea celor doi apostoli! Erau cu totul adânciţi în lucrul lor – ştiţi doar cât de atent trebuie să fie un pescar -, dar când au auzit pe Iisus că-i cheamă, n-au întârziat, n-au zăbovit, n-au spus: "Să ne ducem până acasă să ne sfătuim cu rudele!", ci lăsând totul, L-au urmat, cum făcuse şi Elisei cu Ilie.[III Regi 19, 19-21]

O ascultare ca aceasta cere Hristos de la noi: să nu zăbovim nici o clipă, chiar dacă cele mai grabnice treburi ne-ar sili. De aceea când un alt ucenic al Său i-a cerut să-L lase să se ducă să-şi îngroape tatăl, Iisus nu l-a lăsat [Matei 8, 21-22], arătând că urmarea lui Hristos trebuie pusă înaintea tuturor.

Iar dacă îmi spui că este foarte mare făgăduinţa ce a făcut-o Hristos lui Andrei şi Petru de a-i face pescari de oameni, îţi răspund că mai cu seamă pentru aceasta îi admir, că, fără să fi văzut încă vreo minune, au crezut în măreţia făgăduinţei şi au pus urmarea lui Hristos mai presus de toate. Au crezut că prin cuvintele cu care ei au fost pescuiţi, vor putea, tot cu acelea, pescui şi pe alţii. Lui Andrei şi Petru le-a făcut, deci, Hristos această făgăduinţă; lui Iacov şi lui Ioan şi celorlalţi apostoli nu le-a spus ceva asemenea, că ascultarea celor dintâi chemaţi le deschisese şi lor drumul spre aceeaşi făgăduinţă. De altfel ei auziseră mai înainte multe despre Hristos. Uită-te, că şi sărăcia lui Iacov şi Ioan ne-o arată cu precizie evanghelistul:
"***I-a găsit cârpindu-şi mrejele lor***"[Matei 4, 21].

Atât de mare era sărăcia lor, că îşi cârpeau mrejile, neputând să-şi cumpere altele. Nu mică dovadă de virtute este deocamdată şi asta că îndurau cu uşurinţă sărăcia, că se hrăneau din munca lor cinstită, că erau uniţi unii cu alţii prin puterea dragostei, că aveau alături de ei pe tatăl lor şi-i slujeau.

Aşadar după ce i-a pescuit, Iisus începe să facă minuni de faţă fiind şi ei, adeverind, prin cele ce făcea, spusele lui Ioan. Se ducea des în sinagogi, învăţându-i cu asta că nu este un potrivnic al lui Dumnezeu şi un înşelător, ci că a venit fiind întru totul de acord cu Tatăl. Când Se ducea în sinagogi nu predica numai, ci făcea şi minuni.

III.

De obicei Dumnezeu face minuni totdeauna atunci când se întâmplă ceva nou şi neobişnuit şi când vrea să aducă un nou fel de vieţuire; minunile fiind nişte garanţii ale puterii Sale date celor ce aveau să-I primească legile.

De pildă,

- *când a fost să facă pe om, a creat mai întâi tot universul şi apoi i-a dat omului legea cea din paradis;*
- *când a fost să dea lui Noe o nouă lege, a făcut iarăşi mari minuni, prin care a înnoit întreaga creaţie şi a făcut ca apele acelea înfricoşătoare ale potopului să acopere un an întreg faţa pământului, din care a scăpat pe dreptul Noe, aflat într-o tulburare atâta de mare.*
- *Şi pe timpul lui Avraam a făcut iarăşi multe semne, de pildă: i-a dat biruinţă în război, l-a lovit pe Faraon şi l-a scăpat pe Avraam dintr-o mulţime de primejdii.*
- *Când a voit să dea legi iudeilor, Dumnezeu a făcut acele mari minuni şi apoi a dat legea.*
- *Tot aşa şi acum, vrând să aducă în lume o înaltă vieţuire şi să spună omenirii ce nu se mai auzise până atunci, întăreşte prin minuni cuvintele Sale.*
- *Şi pentru că împărăţia cerurilor pe care o propovăduia nu se vedea, Hristos o face văzută prin minunile săvârşite de El în văzul tuturora.*

Priveşte cât de scurt vorbeşte evanghelistul! Nu vorbeşte de fiecare bolnav vindecat în parte, ci, în puţine cuvinte, ne trece sub ochi un roi de minuni.
"***Şi au adus la El pe toţi cei ce pătimeau de felurite boli şi erau ţinuţi de chinuri, pe cei îndrăciţi, pe lunatici, pe slăbănogi, şi-i vindeca***".[Matei 4, 24]

Se pune, însă, întrebarea: ***Pentru ce Hristos n-a cerut de la nici unul din aceştia credinţă, nici n-a spus nimănui ceea ce mai târziu spunea: "Credeţi că pot face aceasta?"***[Matei 9, 28]. Pentru ce? ***Pentru că Hristos nu dăduse încă dovada puterii Sale.*** De altfel nu mică dovadă de credinţă dădeau cei bolnavi când veneau sau erau aduşi la El. Dacă n-ar fi avut încredere mare în El, nici n-ar fi venit bolnavii de la o atâta depărtare, nici n-ar fi fost aduşi la El şi nici n-ar fi mers după El.

Să mergem, dar [*De aici începe partea morală: Trebuie să avem totdeauna în minte păcatele noastre şi să-L rugăm pe Dumnezeu pentru ele; şi despre judecata viitoare.*], şi noi după Hristos, că şi noi avem multe boli sufleteşti, pe care vrea să ni le vindece înainte de-a I-o cere. Că pentru asta vindecă bolile cele trupeşti, ca să izgonească pe cele sufleteşti. ***Să ne ducem, aşadar, la El! Să nu-I cerem nimic pământesc, ci iertare de păcate! De-I cerem cu sârguinţă, ne împlineşte şi acum cererea noastră.***

Atunci vestea despre El s-a răspândit în toată Siria [Matei 4, 24]; acum în toată lumea. Sirienii, când au auzit că vindecă pe îndrăciţi, au alergat la El, dar tu, care

ştii cu mult mai bine decât sirienii puterea lui Hristos, tu nu te scoli, tu nu alergi? Sirienii îşi părăseau ţara, prietenii şi rudele, dar ***tu nu te înduri nici casa să ţi-o părăseşti, ca să te duci la El şi să primeşti cu mult mai multe daruri?*** Dar, mai bine spus, nici asta nu ţi-o cer, ci-ţi cer numai să-ţi laşi răul tău obicei! Chiar rămânând acasă poţi uşor să te mântui cu toţi ai tăi! Când ni-i bolnav trupul, facem totul şi ne zbatem ca să scăpăm de suferinţe; dar când ni-i bolnav sufletul, amânăm şi nu ne sinchisim. De aceea nu scăpăm nici de bolile trupeşti, pentru că pentru noi sunt fără importanţă cele necesare, iar cele fără importanţă, necesare. Lăsăm izvorul păcatelor şi curăţim râurile.

Că pricina bolilor trupeşti este păcatul cuibărit în suflet a arătat-o slăbănogul de treizeci şi opt de ani [Ioan 5, 2-15], bolnavul coborât prin acoperiş [Luca 5, 18-25], iar înainte de toţi Cain [Facere 4, 8]. Dovezi despre adevărul acesta găseşti câte vrei şi unde vrei. Să secăm, dar, izvorul păcatelor şi vom opri toate pâraiele bolilor trupeşti. Nu vei pune capăt numai bolilor, ci şi păcatului; şi păcatului mai mult decât bolii, pe cât este sufletul mai bun decât trupul.

Să ne ducem, dar, la Hristos şi acum; să-L rugăm să ne întărească slăbănogitul nostru suflet; şi, lăsând la o parte toate cele trupeşti, să-I vorbim numai de cele duhovniceşti. Iar dacă le vrei neapărat şi pe cele trupeşti, îngrijeşte-te de ele după cele duhovniceşti. Nu dispreţui păcatul, pentru că nu simţi dureri când păcătuieşti, ci tocmai de aceea mai ales suspină, că nu simţi dureri. Şi nu simţi dureri, nu pentru că nu te muşcă păcatul, ci pentru că sufletul, fiind plin de păcate, nu simte muşcătura. Gândeşte-te la cei care au conştiinţa propriilor lor păcate, că se vaită mai cumplit decât cei tăiaţi şi arşi cu fierul înroşit; şi câte nu fac, câte nu suferă, cât nu plâng şi se tânguie, numai ca să scape de chinurile conştiinţei? N-ar face-o, dacă nu i-ar durea sufletul!

IV.

Deci cel mai bun lucru este să nu păcătuieşti, iar dacă păcătuieşti, să simţi păcatul şi să te îndrepţi. Dacă nu simţim păcatele, dacă nu vorbim de ele, cum vom ruga pe Dumnezeu, cum îi vom cere iertare de păcate? Când tu, cel ce păcătuieşti, nici asta nu vrei să ştii că ai păcătuit, pentru care păcate Îl rogi pe Dumnezeu? Pentru cele pe care nu le ştii? Iar dacă nu ştii ce păcate îţi iartă Dumnezeu, cum poţi şti măreţia facerii Lui de bine? ***Spune-ţi, dar, păcatele tale unul câte unul, ca să ştii pentru care păcate iei iertare de la Dumnezeu şi ca astfel să-I fii recunoscător Binefăcătorului tău.***

Când superi pe vreun om, rogi pe prietenii lui, pe vecinii lui şi chiar pe slugile lui, cheltuieşti bani, pierzi zile întregi, ducându-te la uşa lui rugându-l de iertare; iar

dacă cel supărat te respinge o dată, de două ori, chiar de mai multe ori, să nu te descurajezi, ci, fiind mai neliniştit, să îţi măreşti şi mai mult rugămintea; dar când supărăm pe Dumnezeu căscăm, ne lenevim, ne desfătăm, ne îmbătăm şi ne căutăm de treburile noastre. Când Îl mai putem face milostiv? Şi cum să nu-L supărăm mai mult? Că Îl facem să Se supere şi să Se mânie şi mai mult când nu ne doare sufletul că păcătuim. De aceea merităm să fim acoperiţi de pământ, să nu mai vedem soarele, să nu mai respirăm, că având un Stăpân atât de uşor de împăcat, Îl mâniem; şi mâniindu-L, nici nu ne pocăim. Şi totuşi Dumnezeu când Se mânie pe noi, n-o face cu ură şi cu duşmănie, ci vrând să ne atragă şi mai mult la El. Dacă ţi-ar face mereu bine, deşi Îl insulţi, L-ai dispreţui mai mult. Dar ca să nu faci asta, îşi întoarce câtăva vreme faţa de la tine, ca să te aibă necontenit alături de El.

Să avem, deci, încredere în iubirea Sa de oameni şi să ne pocăim cu toată purtarea de grijă, înainte de a sosi ziua în care pocăinţa nu mai este de folos. Acum totul stă în puterea noastră; atunci Judecătorul este stăpân pe hotărârea Lui: “***Să întâmpinăm faţa Lui întru mărturisire***”[Psalmul 94, 2], să plângem, să ne tânguim.

De-am putea ruga pe Judecătorul, înainte de ziua cea mare a judecăţii, să ne ierte de păcate, n-ar mai fi nevoie să venim la judecată; dar dacă n-o facem, vom spune păcatele în auzul întregii lumi şi nu vom mai avea nici o nădejde de iertare. Nimeni din cei care nu şi-au şters aici pe pământ păcatele, nu poate scăpa dincolo de pedeapsă; ci, după cum cei din închisori sunt duşi cu lanţurile lor la tribunal, tot aşa toate sufletele, când pleacă de aici, sunt duse la înfricoşătorul scaun de judecată, având în jurul lor fel de fel de lanţuri de păcate. Viaţa de aici nu-i deloc mai bună decât o închisoare; ci după cum atunci când intrăm în locaşul acela îi vedem pe toţi înlănţuiţi cu lanţuri, tot aşa şi în lume, ***dacă am îndepărta tot învelişul care acoperă faţa lumii şi al oamenilor, am intra în viaţa fiecăruia, în sufletul fiecăruia, atunci am vedea că fiecare este înlănţuit cu lanţuri mai grele decât cele de fier***; dar mai ales, dacă ai intra în sufletele bogătaşilor, ai vedea că sunt cu atât mai înlănţuiţi cu cât sunt mai bogaţi. După cum pe un întemniţat îl nefericeşti când îl vezi legat la gât şi la mâini, iar adeseori cu cătuşe la picioare, tot aşa şi pe bogat, când îl vezi înconjurat de bogăţii nenumărate, nu-l socoti bogat pentru că are bogăţii, ci nefericit, tocmai din pricina lor! În afară de aceste lanţuri, mai are şi crud temnicer: urâta dragoste de bani, care nu-l lasă să treacă pragul închisorii; îi pune în butuci picioarele, pune străjeri la poarta temniţei, zideşte alte porţi, pune noi zăvoare şi-l aruncă tocmai în fundul temniţei, convingându-l să se bucure chiar de aceste lanţuri, ca să nu mai aibă nici o nădejde de scăpare din relele ce l-au cuprins. Ce bine ar fi de-ai putea citi gândurile sufletului lui! I-ai vedea sufletul nu numai înlănţuit, ci şi murdar, întinat şi plin de stricăciuni!

Nici plăcerile trupeşti nu sunt mai bune decât dragostea de bani şi de avere, ba chiar mai rele, pentru că pângăresc şi trupul împreună cu sufletul şi aduc, şi peste unul şi peste altul, nenumărate boli.

Pentru acestea toate, să rugăm pe Izbăvitorul sufletelor noastre, să sfărâme şi lanţurile, să îndepărteze de noi şi pe acest groaznic temnicer şi, liberându-ne de greutatea acelor lanţuri de fier, să ne facă mintea mai uşoară decât pasărea.

Rugându-L acestea, să aducem şi pe cele ale noastre: râvnă, gând curat şi voinţă bună. Aşa vom putea, chiar în scurtă vreme, să scăpăm de păcatele care ne stăpânesc, să cunoaştem starea fericită în care eram mai înainte şi să primim în schimb libertatea cuvenită, pe care facă Dumnezeu să o dobândim cu toţii, cu harul şi iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia slava şi puterea în vecii vecilor, Amin.

(extrase din: Omilia XIV - a Sfântul Ioan Gură de Aur - PSB 23, București, 1994)

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Duminica după Botezul Domnului

„Este mai mic decât toate seminţele, iar dacă creşte, este mai mare decât toate buruienele" (Matei 13, 32)

Hristos zice că ceea ce se întâmplă cu grăuntele de muştar, se întâmplă şi cu propovăduirea Evangheliei. Ucenicii Lui erau cei mai slabi dintre toţi, cei mai mici dintre toţi, dar, totuşi, lucrând în ei o putere mare, Evanghelia s-a propovăduit în toată lumea.

La pilda grăuntelui de muştar, Domnul adaugă încă şi pe cea a aluatului, pe care l-a luat femeia şi l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce a dospit. Adică, precum aluatul dospeşte o cantitate mare de făină, aşa Apostolii, zice El, vor întoarce toată lumea.

Şi vezi înţelepciunea Lui! El alege pilde de la fire spre a arăta că, precum acelea se fac, adică creşterea grăuntelui de muştar şi dospirea întregii frământături, tot aşa va fi şi cu propovăduirea Evangheliei la toată lumea. ***Nici unul dintre Apostoli nu putea să-I stea împotrivă şi să-I zică: „Ce vom putea noi, doisprezece, aruncându-ne într-o aşa mare mulţime?". Hristos le spune că tocmai prin aceea puterea lor va străluci mai mult, că ei, amestecându-se cu o mulţime aşa de mare, nu se vor nimici. Precum aluatul dospeşte frământătura atunci când se apropie de făină, şi nu numai că se apropie, ci se şi amestecă cu ea, aşa şi voi, atunci veţi birui pe vrăjmaşii voştri, când vă veţi amesteca şi vă veţi topi cu dânşii [adică: îi veţi ierta şi îi veţi iubi].***

Şi precum aluatul, deşi se ascunde în făină, nu piere acolo, ci în curând face totul asemenea lui, în acelaşi chip va fi şi cu propovăduirea Evangheliei. „Aşadar nu vă temeţi – voieşte să zică Hristos -, căci Eu, deşi v-am spus mai înainte că veţi trece prin multe necazuri, totuşi veţi birui şi veţi străluci”.

Nu te mira că Domnul, vorbind despre împărăţia cerului, a întrebuinţat pilda grăuntelui de muştar şi a aluatului, căci El vorbea către oameni neînvăţaţi, care prin acest chip de învăţătură se înţelepţeau.

Iar cei necredincioşi trebuie să recunoască acum puterea lui Hristos, văzând că, în adevăr, aşa s-a făcut, precum El a spus. Ei trebuie să-L cinstească pentru două pricini: Pentru că a spus mai înainte, şi a împlinit El însuşi.

Încă şi astăzi amestecă pe adevăraţii Săi ucenici în mulţimea cea mare a lumii, pentru ca aceştia să împărtăşească şi altora cunoştinţele lor cele mai bune.

Nu vă tânguiţi că numărul vostru este prea mic, căci puterea cuvintelor cucernice este mare, iar ceea ce o dată a dospit va sluji iarăşi de aluat pentru alţii. Şi precum scânteia, aprinzând lemnul, îndată se face o flacără mare, şi prin aceasta aprinde şi altele, aşa se întâmplă şi cu vorba cea cucernică, sau predica.

Dar pentru ce Hristos n-a întrebuinţat pilda focului, ci a aluatului? Focul nu lucrează totul prin sine, ci prin mijlocirea lemnului aprins; aici, însă, aluatul lucrează totul prin sine. Iar dacă doisprezece bărbaţi au învăţat toată lumea, gândeşte ce mare vinovăţie avem noi, credincioşii, care, fiind aşa de mulţi, nu putem aduce la calea cea dreaptă pe ceilalţi, pe cei necredincioşi, care stau încă afară. Şi noi putem fi aluat pentru mii de oameni.

Dar vei zice tu: „Aceia erau Apostoli!”. Şi apoi, ce? Oare, ei nu erau de aceeaşi fire ca şi tine? Nu petreceau şi ei în cetăţi? Nu mâncau şi ei ca noi? Nu lucrau şi ei cu mâinile lor? Oare, ei erau îngeri şi au fost pogorâţi din cer?

Dar zici tu: „Ei puteau săvârşi minuni!”. Dar nu minunile i-au făcut pe dânşii aşa de vrednici de mirare! Şi până când ne vom sluji de minunile lor, spre a acoperi propria noastră uşurătate a minţii? Iată, sunt o mulţime de sfinţi care n-au strălucit prin minuni. Dimpotrivă, sunt unii care izgoneau pe demoni, dar au căzut în păcat şi nu au fost cinstiţi, ci, dimpotrivă, au fost pedepsiţi.

Dar, oare, ce lucruri atât de mari au făcut Apostolii? Au nesocotit toate comorile pământeşti, n-au căutat slavă şi s-au lepădat de toate cele vremelnice. Dacă n-ar fi

făcut acestea, ci ar fi fost robi ai poftelor, atunci chiar de ar fi sculat mii de morţi, totuşi nimic nu ar fi folosit. Mai mult, ar fi fost socotiţi ca nişte amăgitori. ***Viaţa cea dreaptă este cea care străluceşte peste toate şi atrage harul Sfântului Duh.***

- Ce minuni a săvârşit Ioan Botezătorul de a câştigat atâtea cetăţi? Cum că el n-a săvârşit nici o minune, ne spune Evanghelistul Ioan în cuvintele: „***Şi mulţi veneau la El şi ziceau: Ioan nu a făcut nici o minune, dar toate câte a zis Ioan pentru Acesta au fost adevărate***” (Ioan 10, 41).
- Şi prin ce, oare, Ilie se făcuse vrednic de mirare? Negreşit, prin îndrăzneala lui înaintea împăratului; negreşit, prin râvna lui pentru Dumnezeu; negreşit, prin sărăcia lui, prin cojocul lui, prin peştera lui, căci el, după aceea, a făcut minuni.
- Şi pentru care minune s-a uimit diavolul de Iov? Acesta n-a arătat nici o minune, ci o viaţă strălucită de fapta bună şi o răbdare mai tare decât oţelul.
- Ce morţi au înviat, oare, Avraam, Isaac şi Iacob? Ce leproşi au curăţit? Ba încă minunile par a vătăma, dacă nu sunt unite cu privegherea şi cu smerenia.

Şi când Hristos a dat povăţuiri ucenicilor Săi, nu le-a zis: „Faceţi minuni, ca să le vadă oamenii”, ci le-a zis: „***Aşa să strălucească lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă ei faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri***” (Matei 5, 16). Încă şi lui Petru, El nu i-a zis: „De Mă iubeşti, fă minuni”, ci: „***Paşte oile Mele***” (Ioan 21, 15). ***Şi pentru ce, Hristos, cu deosebire, îl alese pe dânsul, pe Iacov şi pe Ioan? Poate pentru minunile lor?*** O, nu! Toţi Apostolii curăţau leproşi, înviau morţi, şi toţi dobândiseră de la Dânsul aceeaşi putere. Aşadar, pentru ce aceşti trei erau deosebiţi? ***Pentru iscusinţa sufletului lor.***

Vezi că mai mult decât toate este de trebuinţă viaţa îmbunătăţită şi dovada prin fapte, căci: „***Din roadele lor îi veţi cunoaşte pe dânşii***” (Matei 7, 16).

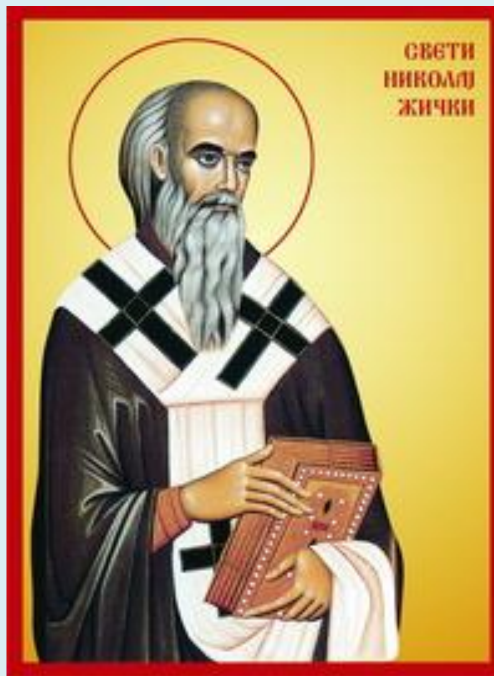
Dacă te-ar lăsa cineva să alegi: sau morţi să înviezi în numele lui Iisus, sau să mori pentru numele Lui, tu ce ai alege? Negreşit aceasta din urmă, căci este o faptă mântuitoare, iar cealaltă este doar o minune. Şi dacă cineva te-ar lăsa să alegi între puterea de a preface fânul în aur şi puterea de a socoti toate bogăţiile ca pe fân, nu ai alege, oare, pe aceasta din urmă? Negreşit, numai aceasta ar câştiga pe oameni. Dacă ei te-ar vedea făcând aur din fân, ar creşte numai lăcomia lor de avere, şi toţi ar vrea să înveţe acel meşteşug, ca Simon Magul (Fapte 8, 19); iar dacă te-ar vedea dispreţuind bogăţiile, repede s-ar slobozi şi ei de boala lăcomiei lor.

Vezi că vieţuirea valorează mult şi este un propovăduitor vorbăreţ? ***Când zic vieţuirea, nu înţeleg că cineva trebuie să trăiască în sac şi în cenuşă, ci înţeleg nesocotirea comorilor pământeşti, iubirea aproapelui, milostenia, hrănirea celor flămânzi, biruirea mâniei, lepădarea de slava deşartă, alungarea pizmei. Hristos zice lămurit:*** „***Învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu in***ima" (Matei 11, 29).

Aşadar, dacă tu vrei să te asemeni apostolilor, nimic nu te opreşte. Nu ai nevoie de darul minunilor. Dacă ai nimicit păcatul din tine, dacă ai sfărâmat puterea satanei, ai călcat pe capul lui, ai slăbit puterea lui, i-ai împrăştiat oastea, atunci ai săvârşit cea mai mare minune. Prin aceasta s-au făcut mari şi Apostolii, precum spune Petru: „***Noi am lăsat toate, şi am urmat Ţie***" (Matei 19, 27). Întru aceasta să urmăm şi noi lor, să ne lepădăm de cele vremelnice, să ne dăruim lui Hristos, pentru ca noi, împreună cu Apostolii, să ne facem părtaşi vieţii veşnice, prin harul şi bunătatea lui Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava, în vecii vecilor. Amin.

(sursa din "Predici la duminici şi sărbători" - Sfântul Ioan Gură de Aur)

Sfântul Nicolae Velimirovici - După Bobotează: Evanghelia despre biruinţa asupra ispitei (în sâmbăta după Bobotează)

Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de diavolul. Şi după ce a postit patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, la urmă a flămânzit. Şi apropiindu-se, ispititorul a zis către El: De eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini. Iar El, răspunzând, a zis: Scris este: "Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu" Atunci diavolul L-a dus în sfânta cetate, L-a pus în aripa templului şi I-a zis: Dacă Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este: Îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbeşti de piatră piciorul Tău. Iisus i-a răspuns: Iarăşi este scris:"Să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău" Din nou diavolul L-a dus pe un munte foarte înalt şi I-a arătat toate împărăţiile lumii şi slava lor. Şi I-a zis Lui: Acestea toate Ţi le voi da Ţie, dacă vei cădea înaintea mea şi te vei închina mie. Atunci Iisus i-a zis: Piei, satano, căci scris este: "Domnului Dumnezeului tău să te închini şi Lui singur să-I slujeşti." Atunci L-a lăsat diavolul şi iată îngerii, venind la El, Îi slujeau. (Matei 4:1-11)

Nu există nici măcar o singură poruncă dată de Dumnezeu, care să nu fi fost încălcată de către oameni şi iarăşi, nu există nici măcar o singură poruncă pe care oamenii să o fi împlinit fără să cârtească sau să se plângă.

Şi iarăşi, nu există nici măcar o singură poruncă dată de Dumnezeu, pe care Domnul Iisus să o fi încălcat şi nici una pe care să o fi împlinit cu cârteală sau cu plângere. Tot ceea ce a trebuit să rabde, să împlinească şi să îndure, El a făcut în desăvârşită smerenie şi ascultare faţă de Tatăl Său din cer – şi a făcut aceasta numai ca să ne înveţe pe noi smerenia şi ascultarea; numai ca să ne încurajeze în răbdare; numai ca să ne arate că tot ceea ce porunceşte Cerul este şi posibil şi ne este de trebuinţă, ca noi să împlinim sub supravegherea şi îndrumarea atotovăzătoare a Dumnezeului Celui viu.

Oamenii se plâng de sărăcie şi despre faptul că nu-şi cunosc originile, deşi, dacă cercetăm trecutul, toţi oamenii sunt împărăteşti prin naşterea de la Dumnezeu Împăratul. Şi El, singurul Fiu al lui Dumnezeu zămislit şi iubit, nu S-a plâns niciodată că S-a născut în ieslea oilor dintr-o peşteră sau pentru că nu avea un loc unde să-Şi plece capul.

Oamenii îşi blestemă vrăjmaşii, deşi foarte adesea, chiar păcatul lor i-a schimbat în vrăjmaşi pe cei ce le erau aproape. Dar El, Mielul lui Dumnezeu cel fără de păcat, a fost silit, pe când era prunc la sânul maicii Sale, să fugă într-o ţară îndepărtată, dinaintea sabiei mânjite de sânge a lui Irod. Aceasta aşa s-a întâmplat, deşi El nu Şi-a blestemat vrăjmaşii.

Cei mai mulţi oameni se răzvrătesc adesea împotriva cârmuitorilor şi a legilor, când se află în ei tulburare. Dar El, Dătătorul de lege pentru toată lumea, S-a supus puterilor şi legilor care erau, ***dând Cezarului cele ce sunt ale Cezarului (Marcu 12:17).***

Oamenilor le vine greu să postească, deşi pâinea şi legumele sunt îngăduite în zilele cele mai grele de post şi cu toate că postirea este de cea mai mare însemnătate pentru curăţirea minţii şi a conştiinţei. Dar El, Preacuratul, cu toate că nu avea nimic să curăţească, de bunăvoie Şi-a luat post de patruzeci de zile, post fără pâine, legume sau apă.

Rugăciunea este o luptă pentru oameni, atât în biserică, cât şi în singurătate, deşi rugăciunea este scara care îl ridică pe om din ţărână şi dintr-o existenţă animalică spre Dumnezeu. Dar Cel care, în trup fiind, se afla împreună cu oameni la baza scării vieţii, iar în duh se afla în vârful scării, a mers cu bucurie la rugăciune în sinagogă şi a petrecut nopţi întregi singur în rugăciune.

Oamenii nu vor împlini, fără să se plângă, nici măcar un pic sau o mică parte din legea lui Dumnezeu, cu toate că această lege este dată pentru propria lor

mântuire. Dar El, Mântuitorul lumii, care nu avea pentru ce să se mântuiască, a împlinit cu ascultare poruncile cele mai grele din legea lui Dumnezeu şi cu smerenie S-a adus pe Sine jertfă pentru oameni, numai pentru că ştia că era voia Tatălui Său cel ceresc şi pentru că era de trebuinţă pentru mântuirea oamenilor.

Adam şi Eva, care vieţuiau în belşugul Raiului şi erau îndestulaţi de toate bogăţiile şi bunătăţile dumnezeieşti, nu au fost în stare să se opună unei ispite mici din partea diavolului şi să nu se atingă de pomul oprit. Dar El, în singurătate şi în pustiu, fiind flămând şi însetat, fără pâine sau apă, fără prieteni sau o mână de ajutor, a rezistat celor mai mari ispite pe care necuratul Satan a fost în stare să I le pună la cale.

Cât de măreţe, cât de măreţe în mod tragic, sunt toate întâmplările din viaţa lui Hristos! Ele sunt ca un munte ale cărui poale sunt spălate de apele mării fără de folos şi al cărui vârf nu este văzut ochiului omenesc. ***Mulţi dintre cei care citesc Sfintele Scripturi cred că învăţătura cea mai importantă se află în Predica Sa de pe Munte. Totuşi, în viaţa lui Hristos se află o mare mulţime de întâmplări în viaţa lui Hristos care, prin învăţătura pe care o dau, se aşează pe aceeaşi treaptă cu Predica de pe Munte.*** Este greu de spus ce este de cea mai mare însemnătate şi ce este de însemnătate mai mică în învăţătura lui Hristos. Totuşi, este sigur că nu se află nimic fără însemnătate în viaţa Sa. Şi mai este de asemenea sigur faptul că, nu se poate spune că învăţăturile pe care le dă prin cuvinte au o însemnătate mai mare decât învăţătura pe care o arată prin lucrările Sale şi în întâmplări. Mai mult, cineva ar putea spune mai degrabă că lucrările lui Hristos şi întâmplările din viaţa Sa lasă, pentru majoritatea credincioşilor, o impresie mai profundă şi produc simţăminte mai puternice decât învăţătura pe care o dă prin cuvinte.

La fel, oamenii ar fi mult mai impresionaţi dacă un doctor ar deschide ochii unui orb fără să vorbească despre aceasta, decât unul care explică cu ajutorul cuvintelor cum un orb şi-ar putea căpăta vederea. Dar, pe de altă parte, lucrările nemaipomenite şi minunate şi întâmplările din viaţa Eroului Dumnezeiesc rămâneau la fel de tăinuite ca tunetele de nepriceput din vârful muntelui, dacă nu căpătau viaţă, lămurire şi îndreptare prin învăţătura pe care a dat-o în cuvinte Sfântul Învăţător.

Cugetând asupra unui lucru sau altul, omul trebuie să spună, cu frică şi cu umilire adâncă şi smerită, că acestea sunt lucruri mari, în chip de negrăit prin cuvânt şi că un lucru nu se poate despărţi de altul, tot aşa cum răsăritul nu se poate despărţi de apus. ***Pentru că, la ce ar folosi cuvintele lui Hristos: “rugaţi-vă neîncetat” dacă El nu ar fi dat o pildă lămurită, de rugăciune neîncetată? Ori, pe de altă parte,***

cum am putea pricepe şi cum ne-ar putea fi de folos pilda Sa de postire îndelungată, dacă El nu ne-ar fi desluşit trebuinţa şi chipul mântuitor al postirii? La fel, lucrările Sale de dragoste creştinească şi învăţătura Sa despre milostivire se întregeşte una pe alta; la fel se întâmplă cu lupta Sa cu Satan şi cu învăţătura Sa despre veghere asupra sufletului şi depăşirea ispitei şi din multe alte exemple, atât prin cuvânt, cât şi prin faptă, pe care le-am putea da. Lucrările Sale se află în armonie cu cuvintele Sale, tot aşa cum un trup sănătos se află în armonie cu un suflet sănătos.

Doamne, El nu a venit pe pământ numai pentru a-Şi îmbrăca sufletul în trup omenesc, ci şi pentru a întrupa fiecare cuvânt al Său – ca să îmbrace fiecare cuvânt al Său în veşmânt minunat de lucrări şi întâmplări văzute.

Să vedem acum în ce chip întrupează Domnul cuvintele Sale despre postire, priveghere şi biruirea ispitelor printr-un trup minunat de lucrări şi întâmplări. După botezul Său în Iordan, El pleacă în pustie, ca să-Şi asume marea nevoinţă a postirii, privegherii şi a luptei cu Satan.
Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de către diavolul. De ce îndată după botez? Ca să ne arate că după botez suntem supuşi ispitei şi că aşa va fi până la moartea noastră cea trupească. Prin botez, noi suntem curăţiţi şi întăriţi cu puterea lui Dumnezeu şi atunci suntem trimişi la luptă.

Înţeleptul Ioan Gură de Aur spune: "Nu ni s-au dat arme ca să stăm degeaba, ci ca să luptăm."

Prin botez, noi am devenit întocmai ca Adam în Rai. Ne întrebăm din nou de ce Dumnezeu ne aşează în calea ispitei.

⇒ *Mai întâi, ca să ne arate că suntem liberi, prin botez Dumnezeu ne-a înarmat cu puterea Sa şi ne-a lăsat aşa înarmaţi ca noi să alegem: vom îndrepta aceste arme către diavol sau către Dumnezeu?*
⇒ *În al doilea rând, de cădem, să ne arate ce a însemnat păcatul lui Adam şi ca să lămurească de ce l-a izgonit Dumnezeu pe Adam din Rai în valea plângerii; sau, dacă suntem biruitori, ca să dezvăluie tăria puterii lui Dumnezeu din noi. Fiindcă Noua Zidire ne arată, cu putere nouă, un Rai nou, un om nou, birunţă şi slavă nouă, dar şi cădere nouă.*

De ce a fost Hristos dus de Duhul Sfânt ca să fie ispitit? Ca să arate că Hristos a fost supus ispitei dinadins, iar nu întâmpător.

- ⇒ *Dumnezeu nu l-a dus pe Adam dinadins înaintea lui Satan, ca să fie ispitit, dar Dumnezeu a făcut aceasta cu Hristos dinadins, pentru a arăta prin aceasta că Adam, în împrejurări mai uşoare, a căzut în ispită, pe când Hristos, în împrejurări mai grele, a fost biruitor asupra ispitei.*
- ⇒ *Aceasta ne mai arată faptul că Adam a căzut pe când se afla în Rai, în vreme ce biruinţa lui Hristos împotriva ispitei a avut loc pe pământ, în valea plângerii şi în surghiun, în pustiu. Căci se spune că Duhul L-a dus pe Iisus în pustiu.*

În pustiu, Hristos a postit patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. Ce privelişte înspăimântătoare! În timp ce păcătoşii, pentru care Hristos a venit pe pământ, trândăvesc petrecând în plăceri pământeşti, cu mâncare şi băutură din belşug, El, Prietenul păcătoşilor, stă în pustiu, singur şi petrece în rugăciune cu lacrimi, zi şi noapte, fără pâine şi fără apă, atât ziua, cât şi noaptea, în toată vremea celor patruzeci de zile şi nopţi. ***Domnul a făcut aceasta pentru a-Şi arăta dragostea nemăsurată pentru oameni, pe care El i-a curăţit prin postul Său şi i-a învăţat prin pilda Sa şi prin aceasta, să arate legătura Sa strânsă cu Tatăl Său Cel ceresc şi ascultarea Sa faţă de Acesta.***

Doamne, tot ce spun oamenii că nu pot face, El a făcut şi tot ceea ce oamenii fac fără de voie şi cu cârteală, El a făcut cu ascultare şi cu râvnă. El a împlinit tot ceea ce poporul ales a crezut că nu se poate împlini.

- → *Poporul ales, în bogăţiile Egiptului, a căzut de la Dumnezeu. A fost şi El în Egipt, dar a rămas neatins de Egipt, aşa cum s-a întâmplat şi cu Iosif.*
- → *Poporul ales a fost patruzeci de ani în pustiu şi acolo, aceştia s-au simţit departe de Dumnezeu, cu toate că Dumnezeu cu voia Lui i-a trimis acolo şi i-a hrănit cu mană cerească. Şi El a petrecut patruzeci de zile în pustiu fără mâncare şi băutură, în smerenie şi ascultare neschimbată faţă de Dumnezeu.*
- → *În cele din urmă, poporul ales, ajungând în Pământul făgăduinţei, s-a îndepărtat de Dumnezeu, deşi Dumnezeu necontenit le aducea aminte de El prin legi şi prooroci. Şi El, în Pământul făgăduinţei, când fusese deja recunoscut de către unii ca Domnul, Mesia, a rămas credincios, smerit şi ascultător faţă de Tatăl Său din cer.*

După patruzeci de zile de priveghere necurmată, de post şi rugăciune, Domnul Iisus la urmă a flămânzit. Apoi, apropiindu-se ispititorul de El a început să-L ispitească.

Înşelătorul I-a întins prima ispită împotriva trupului, împotriva trupului înfometat al Mântuitorului, zicând către El: ***”De eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini.” De ce nu preface diavolul pietrele în pâini, în loc să-i spună aceasta lui Iisus?*** Aceasta ar fi fost o ispită mai mare pentru un om flămând – ca să vadă şi să miroasă pâine scoasă din cuptor. ***De ce nu a făcut diavolul aceasta şi să-i aducă pâine gata făcută flămândului Iisus? Dintr-un motiv foarte simplu: pentru că nu putea.*** În neputinţa sa, el caută chiar în Hristos mijloacele de a pricinui ispita. Dumnezeu este Făcătorul pietrei şi al pâinii. Chiar în facere, Dumnezeu face pâine din piatră: adică din pământ. Schimbarea minunată a pietrei în pâine este lucrarea pe care Dumnezeu o face în fiecare zi, căci El face în fiecare zi minunea de a schimba pâinea în sânge. Dar numai Dumnezeu singur poate să facă aceasta şi nimeni altcineva; Iisus putea să facă aceasta fără nici un îndemn, numai dacă El dorea.

Nu există post pentru cel care nu are ce mânca şi care nu are nimic, ci post este pentru cel care are, care poate avea, dar nu mănâncă. Este clar din cuvintele diavolului că, el este îndemnat să-L batjocorească pe Dumnezeu, că spune: ”Aceasta este puterea lui Dumnezeu şi dragostea lui Dumnezeu pentru oameni! Pustiu pietros şi gol peste tot. Nu este pâine nicăieri pentru omul flămând. Dumnezeu a făcut omul şi l-a aşezat în loc pustiu, fără pâine, ca el să sufere şi să moară de foame. Unde este această putere, unde este această dragoste, unde este mila lui Dumnezeu? Aşa că Tu, dacă eşti cu adevărat Fiul lui Dumnezeu şi dacă poţi, schimbă aceste pietre în pâini şi mănâncă. Dacă Dumnezeu nu Ţi-a dat această putere, ce Te ţine legat de Dumnezeu? Hai cu mine împotriva lui Dumnezeu!”

Doamne, aceste şoptiri şi îndemnări au mare izbândă în oamenii cei mulţi, care sunt slabi în credinţă.

(Zigabenus spune: “Niciodată să nu ai încredere în diavol, chiar dacă ţi-ar spune ceva de folos şi trebuincios, căci el ademeneşte prin ceva ce este de folos şi sfârşeşte cu ceva ce este rău; să nu faci niciodată voia dracilor, fie din pricina foamei sau din vreo altă trebuinţă, ci fugi către Dumnezeu.”)

Dar, la această ticăloşie şi răutate hulitoare, Hristos rămâne în pace şi dă răspunsul care trebuie, la sfârşitul lumii, să slujească drept învăţătură şi mustrare celor lacomi din lumea aceasta: ***El spune că “Stă scris că nu numai cu pâine trăieşte omul, ci că omul trăieşte şi cu tot cuvântul ce iese din gura Domnului.” (vezi Deuteronom 8:3).*** Este mai greu să faci, decât să dai ca hrană, ceea ce este deja făcut.. Şi Dumnezeu, prin cuvântul Său, a făcut tot ceea ce există şi poate, prin cuvântul Său,

să hrănească întreaga Sa zidire. Cum altfel s-ar hrăni puterile şi cetele cereşti, dacă nu prin cuvântul dătător de viaţă al lui Dumnezeu?

Ne-am repezit la hrana făcută din ţărână când am părăsit cuvântul lui Dumnezeu, deşi viaţa care vine la noi prin această ţărână nu vine din ţărână, ci din cuvântul lui Dumnezeu. ***"Viază-mă după cuvântul Tău" spune psalmistul (Psalm 118:25) şi cuvintele Domnului sunt "mai dulci decât mierea şi fagurele" (18:11).*** Nu se spune nicăieri în Sfânta Scriptură că se află viaţă şi lumină în pâinea dobândită din ţărână, ci se spune aceasta despre cuvâtnul lui Dumnezeu (cf. Ioan 1:4). ***Toată viaţa se află în Dumnezeu şi nu există nici un fel de viaţă fără El. Toate celelalte – hrana şi apa şi aerul şi lumina – nu sunt viaţă sau izvor al vieţii, ci numai căi ale vieţii.*** Şi acestea sunt cuvintele lui Dumnezeu înveşmântate în îmbrăcăminte bogată şi ispititoare pentru noi, care suntem făpturi trupeşti. Îngerii, care sunt fără de păcat, nu se folosesc de nici un fel de căi, pentru că ei se hrănesc cu viaţă din cuvintele pline de viaţă ale lui Dumnezeu. Dar noi nu putem face aceasta, pentru că noi am pierdut din putere şi ne-am făcut slabi prin păcat. Noi nu am putea suporta cuvântul curat şi deschis al lui Dumnezeu – acesta ar fi pentru noi hrană prea bogată.

Deoarece Apostolul ne învaţă: ***"Căci cuvântul lui Dumnezeu e viu şi lucrător şi mai ascuţit decât orice sabie cu două tăişuri şi pătrunde până la despărţitura sufletului şi duhului, dintre încheieturi şi măduvă şi destoinic este să judece simţirile şi cugetările inimii." (Evrei 4:12).*** Iată cât este de puternic şi lucrător cuvântul lui Dumnezeu. ***Ar fi trebuit Hristos, ca plinătatea Cuvântului lui Dumnezeu, să vină pe pământ, fără să fie îmbrăcat în veşmânt gros şi cu simţiri trupeşti, care să-I însoţească venirea?*** Simţindu-I atotputernicia lui Hristos, fiind Cuvântul lui Dumnezeu, Proorocul Maleahi a spus cu frică: ***"Şi cine va putea îndura ziua venirii Lui şi cine se va putea ţine bine, când El Se va arăta? Căci El este ca focul topitorului şi ca leşia nălbitorului" (3:2).***

Hristos Însuşi este Cuvântul lui Dumnezeu şi Pâinea vieţii, de la care toată pâinea primeşte putere şi hrană dătătoare de viaţă. De ce ar schimba El pietre în pâine? ***El era flămând, nu pentru că aşa trebuia să fie, ci pentru că a fost voia Lui să flămânzească, pentru că El de bunăvoie a dorit să împlinească toată legea. Aceasta nu era foamea întâmplătoare a omului obişnuit, muritor, ci foamea Celui fără de moarte, care prin biruinţa Sa asupra diavolului şi prin învăţătura Sa, va mântui toate neamurile până la sfârşitul lumii.***

Cea de-a doua ispită a fost îndreptată către cugetul Său. ***Atunci diavolul L-a dus în sfânta cetate, L-a pus pe aripa templului şi I-a zis: "Dacă Tu eşti Fiul lui***

Dumnezeu aruncă-Te jos, că scris este: Îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini ca nu cumva să izbeşti de piatră piciorul Tău." Diavolul începe aici din nou cu cuvinte urâcioase: *"Dacă Tu eşti Fiul lui Dumnezeu"*. Dar aici, după cum vedem, el începe să se folosească de Sfânta Scriptură (Psalm 90:11-12), răsucind cu totul cuvintele pe care le citează, aşa cum fac toţi vrăjmaşi lui Dumnezeu şi ai legii Sale.

Dacă cea dintâi ispită a fost învăţătură pentru cei lacomi şi pentru cei stăpâniţi de pofte, cea de-a doua ispită a fost îndreptată către învăţaţii încrezuţi, cei mândri şi cărturarii, care află câte ceva din lumea materialnică şi din viaţa simţurilor, înălţându-se în mândria lor deasupra Bisericii lui Dumnezeu, până când, în clipa când se simt foarte sătui de ei înşişi, Satan le porunceşte să se arunce în propria lor pierzare. Căci, adunând cunoştinţe care nu au nici o legătură cu Dumnezeu şi cu Biserica lui Dumnezeu, încrezuţii cred că adună putere, în timp ce ei, de fapt, îşi sporesc slăbiciunea. Cel care îşi sporeşte mândria îşi sporeşte slăbiciunea. Cel care se îndepărtează de Dumnezeu, se micşorează din ce în ce mai mult în duh şi în lucrare (putere), până când, la urmă, el este împrăştiat ca cenuşa în vânt. Şi atunci când un om încrezut îşi sporeşte slăbiciunea până la capăt şi atunci când se îndepărtează de Dumnezeu până la capăt, el socoteşte că atunci stă pe propriile sale picioare, în vârful Bisericii lui Dumnezeu şi astfel L-a aşezat chiar pe Dumnezeu sub picioarele sale. Tocmai atunci se apropie de el Satan cu ispita, spunând: "Aruncă-te! Îngerii tăi (adică idolii tăi) te vor susţine ca să nu cazi!"

Şi ce răspunde Domnul Iisus ispititorului? Iisus i-a răspuns: Iarăşi este scris: "Să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău." Dumnezeu îi iubeşte pe oameni cu dragoste de negrăit prin cuvânt şi de aceea, El nu va fi părtaş la jocurile prosteşti ale oamenilor, nici nu va face minuni ca să le împlinească iscodirea. ***Dumnezeu nu a făcut niciodată nici o minune şi nici nu va face nici una, niciodată, pentru a împlini iscodirea fără de nici un folos a omului. Toate minunile pe care le-a făcut au slujit nevoilor adevărate ale celor în suferinţă: vindecarea celor bolnavi, întoarcerea la credinţă a necredincioşilor, care caută adevărata credinţă şi lămurirea credincioşilor, atunci când sunt supuşi chinurilor pentru credinţă.***

Noi Îl ispitim pe Dumnezeu cu fiecare faptă, cu fiecare gând şi cu fiecare dorinţă care nu se sprijină pe smerenie şi ascultare faţă de El. Cei care s-au înălţat în minţile lor prin cunoştinţele pe care le au, calcă peste legea lui Dumnezeu, Îl ispitesc pe Dumnezeu, spre propria lor pierzare. Dumnezeu este îndelung răbdător. Şi în această îndelungă răbdare, El le îndură batjocura, mândria şi toată hula, aşteptându-i să-şi smulgă din rădăcini toată iubirea de sine şi cu ruşine, să se pocăiască. Dar, până la urmă, dacă aceştia rămân cu inima învârtoşată – care vine

tot din înălţarea minţii lor – Dumnezeu îi lasă cu totul în puterea diavolului, a ispitei.

Sfântul Isidor, pelusiotul spune în a sa Scrisoare către Diaconul Ioan (Scrisori, nr. 4): "Dumnezeu a făgăduit tărie celui ce se află în primejdie, iar nu celui care Îl ispiteşte; celui care se află în necaz, iar nu celui care face totul pentru a dobândi pentru sine o părere înaltă, ca să câştige slavă deşartă."

Şi diavolul, ispititorul, îi înalţă până în vârful cel mai de sus al mândriei, apoi le spune să se arunce jos. Şi ei sar, ascultând şi pier. Şi numele lor se şterge pentru veşnicie din Cartea Vieţii.

Diavolul îndreaptă cea de-a treia ispită către inima Lui: ***Din nou diavolul L-a dus pe un munte foarte înalt şi I-a arătat toate împărăţiile lumii şi slava lor. Şi I-a zis Lui: acestea toate Ţi le voi da Ţie, dacă vei cădea înaintea mea şi Te vei închina mie.*** Aceasta este ispita bogăţiilor, puterii şi măririi. Nu se pot număra cei care cad în această prăpastie drăcească. ***Cum poate să dea diavolul ceea ce nu este al lui?*** Că spune proorocul: ***"Al Domnului este pământul şi plinirea lui, lumea şi toţi cei ce locuiesc în ea." (Psalm 23:1).*** Dar diavolul minte, fiind, aşa cum spun cuvintele Mântuitorului, ***mincinos şi tatăl minciunii (Ioan 8:44).*** Numai nebunii, care uită că Dumnezeul Cel viu şi adevărat este atotmilostiv şi este singurul Domn al lumii, intră în cursa acestor minciuni. ***Ceea ce le dă Dumnezeu oamenilor le este lor de folos, dar ceea ce le făgăduieşte diavolul să le dea, şi chiar le dă, este pierzător. Fiindcă el nu dă din ceea ce este al lui, ci dă ceea ce a luat, a furat – a furat de la Dumnezeu Atotvăzătorul. Aşadar, darurile lui Dumnezeu sunt trainice şi binecuvântate, în timp ce cele ale diavolului sunt trecătoare ca vântul şi blestemate.***

În vremea acestei ultime ispite, în care diavolul se foloseşte de cea mai mare minciună din lume şi în care el cere Domnului ceva ce depăşeşte orice închipuire de mândrie, de care numai diavolul este în stare, Domnul Iisus, Care pe toate le cunoaşte, strigă: ***"Piei, satano!"*** (Deşi, ca să luăm învăţăminte, El nu lasă fără lămurire şi fără a cita din Sfânta Scriptură şi spune: ***căci scris este "Domnului Dumnezeului tău să te îmchini şi Lui singur să-I slujeşti."***)

O coajă de pâine uscată din mâna lui Dumnezeu este mai dulce decât toate împărăţiile lumii, cu tot cu slava lor, primite din mâna diavolului. Omul care este legat de Dumnezeu într-un fel oarecare, este mai bogat şi mai slăvit decât diavolul: este cu totul nepotrivit pentru cel bogat, să caute şi să primească ceva din mâna cerşetorului. ***Dumnezeu este cu adevărat bogat şi după El, îngerii sunt cei mai***

bogaţi; apoi omul, apoi animalele, plantele, stelele şi mineralele. Fiecare dintre zidirile lui Dumnezeu are ceva, ce a primit din marea bogăţie a lui Dumnezeu. Cu toate acestea, diavolul nu are nimic dacă nu fură.

Probabil că Satan L-a mai ispitit pe Hristos şi cu alte ispite, văzând în faţa lui un om fără de asemănare, care niciodată, nici măcar pentru o singură clipă sau cât de puţin, nu S-a lăsat în mâna lucrăturii lui.

Dar Evangheliştii citează aceste trei ispite importante, în care se pot înţelege toate celelalte ispite din viaţa oamenilor.

- *Cea dintâi este ispita trupului sau a firii sale îndărătnice;*
- *a doua este ispita minţii sau a firii noastre cugetătoare şi*
- *cea de-a treia este ispita inimii sau a firii noastre simţitoare.*

Cea dintăi ispită se arată cel mai adesea înaintea celor împuţinaţi cu anii, cea de a doua ispită se arată mai ales înaintea oamenilor adunaţi cu anii şi cea de a treia ispită se arată mai ales celor mai trecuţi cu anii.

Lupta celor împuţinaţi cu anii, este împotriva patimilor trupeşti şi a poftelor; cei adunaţi cu anii se luptă împotriva înălţării minţii, împotriva darurilor cunoaşterii şi ale minţii; cei mai trecuţi cu anii se luptă împotriva iubirii de arginţi, de putere şi de înălţare – şi dintre acestea trei, iubirea de arginţi este cea mai îngrozitoare dintre toate patimile.

Şi astfel cele trei mari ispite ale lui Satan, cu care L-a ispitit pe Domnul Iisus şi cu care ne ispiteşte pe fiecare dintre noi sunt: iubirea de lenevire, iubirea de înălţare şi iubirea de arginţi.

Domnul nostru a ieşit biruitor din toate cele trei de ispite şi aceasta s-a întâmplat în împrejurările cele mai grele: foame şi sete, fără nici un acoperiş deasupra capului, fără prieteni, în pustiu şi în singurătate. El a răbdat într-un asemenea chip, încât l-a alungat pe diavol de la El: ***Atunci L-a lăsat diavolul şi iată îngerii, venind la El, Î slujeau.***

Dar unde fuseseră îngerii până atunci? De ce nu se aflau în preajmă ca să Îl ajute? Fără, îndoială, ei s-au retras la porunca Lui, cum este iarăşi fără nici o îndoială că, El putea să le ceară ajutorul când şi în măsura în care dorea El. Chiar El a dovedit aceasta, când a fost dus în locul numit Ghetsimani pentru judecată.

Un ucenic de-al Său a scos sabia ca să-L apere pe Învăţător, dar Hristos l-a oprit zicând: "Sau ţi se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu şi să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?" (Matei 26:53). Dar El nu dorea aceasta. Ca om, El dorea să fie ispitit de Satan. Fiecare om are cel puţin un înger păzitor, ca să-l ajute în lupta lui împotriva ispitei. Hristos a vrut să fie singur, fără nici un înger măcar. Prin rânduiala lui Dumnezeu, oamenii obişnuiţi sunt de obicei ispitiţi de mai puţine duhuri rele, dar El a vrut să fie ispitit chiar de Satan, căpetenia tuturor duhurilor rele.

Pe scurt, El a vrut să lupte, în împrejurările cele mai grele, cu cele mai grele ispite şi împotriva celui mai mare înşelător al neamului omenesc, căruia Adam şi Eva i s-au supus în Rai. Şi El a luptat şi a fost biruitor şi ne-a lăsat un exemplu de izbândire fără de asemănare, plin de încurajare şi însufleţire.
Marele Isaia, văzând mai dinainte această luptă şi biruinţă a Domnului, a proorocit astfel: ***"Domnul iese ca un viteaz, ca un războinic Îşi aprinde râvna Lui." (Isaia 42:13). Când Eroul eroilor câştigase izbânda, atunci El a îngăduit îngerilor Săi să se apropie: Şi iată îngerii, venind la El, Îi slujeau.***

După ce cel mai mare Iubitor al omenirii şi cel mai mare Prieten pe care îl putem avea, ne-a dat acest pildă de a fi venit pe acest pământ păcătos, care dintre noi ar cuteza să se plângă de vreo suferinţă din această viaţă? Nimeni care are ruşine sau conştiinţă. De aceea să ne grăbim cât ne mai aflăm încă în această viaţă tulburătoare (care îndată se va scurta); cu grabă mare să ne pocăim de lenevire şi de nebăgarea de seamă, în împlinirea legilor lui Dumnezeu. Cu ascultare faţă de Dumnezeu, să ne repezim să ne lepădăm de păcatul de a cârti împotriva voii Lui. Cu smerenie şi cu ascultare, să împlinim tot ceea ce ne cere Dumnezeu: post, rugăciune, trezvia duhului nostru şi paza atentă asupra vicleşugurilor ispititorului celui rău şi ale tuturor slujitorilor lui neputincioşi.

El nu caută neapărat să izbândim, pentru că El ştie că nu putem dobândi aceasta. El caută numai evlavie faţă de voia Lui, smerenie şi ascultare. Armele sunt ale Lui şi biruinţa este tot a Lui. El va fi totdeauna alături de noi şi îngerii Lui ne vor sluji. Minunat este Dumnezeu întru puterea Lui, neasemuit este El întru bogăţiile Lui şi de negrăit prin cuvânt întru mila Lui. ***Mila Lui pentru noi oamenii este atât de mare, că ne dăruieşte biruinţa Lui.*** Lui I se cuvine slava, cinstea şi închinăciunea, din partea îngerilor din cer şi a oamenilor de pe pământ, Tatălui, Fiului şi Sfântului Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin.

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Predică la Duminica după Botezul Domnului (I)

Tot ce ţine de începerea vieţii creştine în noi ţine de harul lui Dumnezeu, ni se dă îndată, şi înnoirea se săvârşeşte în chip haric, iar ceea ce ţine de libertatea noastră se amână până la vârsta când omul se încredinţează harului de bunăvoie şi nesilit de nimeni.

Acum este duminica de după Luminare, altfel spus de după Botezul Domnului. Ea a fost numită aşa nu faţă de Botezul Domnului, ci faţă de botezul credincioşilor, care în vechime se săvârşea pentru oamenii maturi de praznicul Dumnezeieştii Arătări. ***Aşadar ziua de acum ne aminteşte nemijlocit de propriul nostru botez, şi asta, bineînţeles, nu ca să ne dea prilej de cugetare zadarnică, ci ca să ne cheme să dăm răspuns în faţa propriei conştiinţe şi în faţa lui Dumnezeu pentru ceea ce am făcut cu harul Sfântului Botez.*** Eu vă voi ajuta să daţi acest răspuns şi vă voi lămuri ce trebuie făcut ca urmare.

Vă amintiţi cuvântul pe care l-am rostit în duminica dinainte de Botezul Domnului. Am văzut atunci că cel ce crede trebuie să iasă din scăldătoarea botezului cu râvnă doar pentru a plăcea lui Dumnezeu, fiind gata de orice jertfă în acest scop. Această căldură a râvnei după Dumnezeu, dimpreună cu dragostea şi cu lepădarea de sine, alcătuieşte o trăsătură atât de nelipsită a vieţii creştine, încât cel în care ea se găseşte este viu, iar cel în care ea nu-i fie că este mort, fie că a amorţit şi doarme. Aceasta este sământa vieţii şi totodată puterea de viaţă! Ea este rodul unirii harului

cu libertatea. ***Omul se dăruieşte pe de-a-ntregul atotlucrării lui Dumnezeu; harul, venind, îl primeşte, îl umple, se uneşte cu el, şi din această vistierie ascunsă a vieţii iese omul înnoirii, râvnitor al faptelor celor bune*** (v. Tit 2, 14), ***ales să fie sfânt şi neprihănit înaintea lui Dumnezeu întru dragoste*** (v. Efes. 1,4).

Când maturii se botează, ei într-adevăr sunt aşa îndată după botez, pentru că ei prezintă pe loc toate dispoziţiile inimii de care este neapărată nevoie pentru unirea cu harul. Iar în privinţa celor ce se botează prunci, dumnezeiasca iconomie a mântuirii noastre bine a voit să statornicească o asemenea rânduială, că pentru a pune început vieţii creştine în noi totul ţine de harul dumnezeiesc, totul se dă îndată şi înnoirea se săvârşeşte în chip haric, iar ceea ce ţine de libertatea noastră se amână până la vârsta când omul se încredinţează harului de bunăvoie şi nesilit de nimeni - şi atunci înnoirea, care s-a săvârşit mai înainte în chip parcă neatârnător de el, numai prin har, este însuşită de către persoana lui şi începe să fie lucrată împreună de har şi de libertate. Atunci se şi arată, prin harul lui Dumnezeu, râvnitor tare numai şi numai pentru a plăcea creştineşte lui Dumnezeu cu deplină lepădare de sine.

Toţi ştiu că până în acest moment, atât de hotărâtor în viaţă, aproape totul depinde de părinţi şi de naşi, după aceea atât de ei, cât şi de libertatea noastră, iar mai apoi şi de feluritele situaţii de viaţă în care îl pune pe fiecare complexul de nepătruns cu mintea al împrejurărilor. în urma felului cum acţionează asupra conştiinţei şi a libertăţii noastre toate aceste înrâuriri şi a felului cum ne folosim de ele se ajunge la aceea că la unii e doar lumină, la alţii totul e întuneric, iar la alţii nici lumină, nici întuneric. Am în vedere prin aceasta faptul că:

- *unii, după o copilărie şi adolescenţă minunate, ajungând la vârsta responsabilităţii îndrăgesc creştinismul cu dragoste tare şi capătă râvnă neabătută pentru el, urcând din putere în putere şi năzuind să ajungă la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos;*
- *alţii se abat degrabă de la Domnul pe calea patimilor, în robie la duhul lumii şi la stăpânitorul ei, şi trăiesc în uitare de Dumnezeu şi în rânduieli potrivnice Lui;*
- *alţii nu se ştie ai cui sunt - nici ai lui Hristos, nici ai lumii, ei iau parte pe dinafară la toate rânduielile vieţii creştineşti, însă cu gândurile şi inima umblă pe alt tărâm şi pun în alte lucruri mângâierea, plăcerea şi fericirea lor: aceştia sunt creştinii care n-au Duhul lui Hristos. Nu pentru Domnul e grija lor, ci pentru cum să-şi facă veacul pe pământ în tihnă şi în plăceri indiferent de împrejurările în care îi pun întâmplările vieţii vremelnice, fără*

a se arăta totuşi străini de cinul creştinesc, altfel spus fără a se arăta luptători pe faţă împotriva lui Dumnezeu şi a lui Hristos.

Aşadar, dacă, întorcându-ne acum în timp după cum arată Sfânta Biserică, vom vrea să definim de bună credinţă felul în care suntem faţă de Domnul Iisus Hristos, Căruia ne-am îndatorat la Sfântul Botez să-I slujim Lui şi numai Lui,

- *unii se vor arăta iubitori plin de râvnă ai Domnului şi ai vieţii creştineşti,*
- *alţii - luptători împotriva lui Hristos, devotaţi lumii şi patimilor, iar*
- *alţii - creştini numai pe dinafară, cu inimă iubitoare de lume.*

Către care dintre aceştia să îmi îndrept acum cuvântul?

Cei dintâi nu au nevoie de cuvinte. Pot doar, privind în urma lor, să dau slavă Domnului şi să-i fericesc. Fericiţi sunteţi voi, care aţi luat aminte la chemarea Domnului. întru lumina feţei Lui umblaţi şi întru numele Lui vă bucuraţi în tot ceasul, strigând: ***Stinsu-s-a inima mea în Tine, Dumnezeul inimii mele şi Dumnezeul meu!*** (Ps. 72, 25)

Către cei din a doua tagmă ce să mai vorbesc, de vreme ce ei nu sunt aici acum şi îndeobşte niciodată... Aceştia s-au abătut cu totul pe calea cea pierzătoare. Pentru ei poate doar să ne doară sufletul şi să ne rugăm.

Aşadar către voi se îndreaptă cuvântul meu, cei ce sunteţi creştini numai pe dinafară, lipsiţi de Duhul lui Hristos, fără inimă dăruită cu totul Domnului, fără râvnă pentru a plăcea numai Lui - sau nu numai către voi, ci către noi dimpreună, pentru că eu sunt cel dintâi dintre voi.

Ce ne vom spune, aşadar, nouă înşine? Ah, fraţilor, să ne silim a ne ridica la simţământul temerii pentru noi şi pentru soarta noastră din veşnicie! Noi ne punem în ceata adevăraţilor iubitori ai lui Dumnezeu - şi a celor care sunt încă aici, pe pământ, şi a celor ce sunt deja în cer. De ochii pe care Dumnezeu i-a luminat nu se ascunde însă cine suntem noi şi, privindu-ne, ei zic pesemne: „iată nişte oameni care par a fi de la noi, dar nu sunt ai noştri". Cuvinte simple, dar cât de înfricoşătoare! Căci dacă noi nu suntem ai lor, nici ei nu sunt ai noştri, şi nimic din ce-i al lor nu este al nostru. Aşadar nu-i al nostru Hristos, toate făgăduinţele Lui nu sunt ale noastre, nu e al nostru raiul şi fericirea veşnică nu e nici ea a noastră. Iar dacă acestea nu sunt ale noastre, ştiţi şi singuri, nu-i aşa, ce se cuvine să fie al nostru?! Vedeţi ce necaz? între timp, uitaţi-vă în jur: la noi aproape totul e creştinesc, rânduieli creştineşti sau pe jumătate creştineşti, concepţii creştineşti,

discursuri creştineşti, multe reguli şi lucruri creştineşti. Ce lipseşte? ***Lipseşte inima creştinească... Ea nu năzuieşte într-acolo unde trebuie, nu în Dumnezeu vede binele său, ci în ea însăşi şi în lume, şi nu în cer este raiul ei, ci pe pământ.***

Lipseşte această râvnă, tare ca moartea, pentru a plăcea lui Dumnezeu şi pentru mântuire. Parcă am adormit şi am amorţit, şi ne mişcăm numai aşa cum ne mână curgerea vieţii. Haideţi să stârnim tocmai această râvnă, pentru că cine va face asta în locul nostru? Singuri ne-am legat de lume, singuri să ne şi rupem de ea. ***Să intrăm, deci, în inima noastră rece, nepăsătoare şi leneşă, şi să începem a o îndupleca să se înveţe minte, să lepede lanţurile patimilor lumeşti, în care de bunăvoie s-a ferecat, şi să năzuim către Domnul. Să-i vorbim sufletului nostru astfel: ‚Ai fost zidit după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Dumnezeu, Cel nemărginit, bine a voit a te întocmi în aşa fel, ca să lumineze cu desăvârşirile Sale în tine aşa cum soarele luminează într-o mică picătură de apă, şi să fie văzut în tine atât ţie, cât şi tuturor celor ce te privesc, atât cereşti, cât şi pământeşti. Iar tu I-ai întors lui Dumnezeu spatele şi te-ai îndreptat către lume, ai primit chipul ei urâcios şi prin aceasta ai început să porţi asemănarea cea de fiară a stăpânitorului acestui veac. Adu-ţi aminte de nobleţea ta de la început, înaltă şi fără seamăn, căieşte-te pentru sluţenia cea de acum şi întoarce-te la Domnul, ca să te înnoieşti după chipul Celui ce te-a zidit!***

Dumnezeu te caută şi, căutându-te, te înconjoară cu toate milele şi purtările Sale de grijă. Viaţa ta este a Lui şi tot ce îţi trebuie pentru viaţă e tot al Lui. Şi lumina, şi văzduhul, şi hrana, şi îmbrăcămintea, şi casa, şi tot ce este în tine şi la tine, al Lui este. Şi mai ce? Pentru tine El S-a pogorât din cer, a pătimit, a murit pe cruce, a înviat, S-a suit la cer, L-a trimis pe Duhul Sfânt şi a rânduit pe pământ Biserica, în care a cuprins tot ce este de trebuinţă pentru mântuirea sufletului tău, şi - lucrul de căpetenie - pe calea naşterii şi a rânduielii vieţii tale dinafară te-a adus deja în această vistierie a puterilor duhovniceşti. Vezi câtă dragoste?! Şi pentru toate acestea El cere de la tine numai inima ta. Şi picătura de apă se înalţă atunci când este încălzită de către soare. Iar tu de ce întârzii să te întorci la Domnul, de vreme ce eşti încălzit din toate părţile de căldura iubirii Lui?

Oare nu vezi că toţi cei din jurul tău - şi săraci, şi de rând, şi neînvăţaţi -merg către Domnul? Tu de ce stai, lăsându-i pe toţi să ţi-o ia înainte pe calea spre împărăţie? De parcă ai fi mai rău decât toţi, de parcă ţi-ar lipsi ceva din ceea ce se dă tuturor... Şi atunci, ce stai? Mişcă-te, grăbeşte-te, atâta timp cât nu s-a zăvorât uşa care acum este deschisă spre a-i primi pe toţi cei ce se întorc.

De ce stai? întoarce-te la Domnul şi începe să-I slujeşti cu osârdie! Vremea trece, puterile îmbătrânesc, îşi pierd subţirimea şi se apropie de nemişcare în îndreptarea strâmbă pe care au luat-o; azi-mâine vine moartea: ia seama să nu rămâi de tot în această înţepenită răceală faţă de Domnul. Adu-ţi aminte de sfârşitul cel înfricoşător, când şi Dumnezeu Se va întoarce cu totul de la cei care nu se întorc la El şi îi va lepăda pe cei ce îl leapădă - şi lasă frica să îţi stârnească năzuinţa spre Domnul.

Caută-L pe Domnul! Dumnezeu sau lumea, cale de mijloc nu-i. Sau nu vezi? Acolo este totul, aici nu este nimic; acolo e adevărul, pe când aici numai nălucire; acolo este odihna, aici sunt durerea şi grijile; acolo este îndestulare, aici este strâmtorare; acolo este bucurie şi veselie, aici sunt doar necazuri şi întristare a inimii. Tu ştii toate acestea, ai făcut cunoştinţă cu ele, şi totuşi rămâi mereu în aceeaşi deşertăciune a minţii şi a inimii. Vrei să faci raiul pe pământ. S-au împlinit deja opt mii de ani de când iubitorii acestei lumi se irosesc căutând mijloace de a face raiul pe pământ, şi nu numai că nu reuşesc nimic, ci, dimpotrivă, totul spre mai rău merge. Nici tu nu vei reuşi, ci doar te vei chinui până la istovire alergând după nălucitele bunătăţi ale acestei lumi cum aleargă copiii după curcubeu fără să-1 poată prinde".

Cu spusele acestea şi cu altele ca acestea să ne înduplecăm sufletul să-L îndrăgească pe Domnul, să se întoarcă spre El cu totul şi să se umple, în fine, de râvnă hotărâtoare pentru propria mântuire. Oare nu se va întâmpla şi cu noi ceea ce se întâmplă cu aerostatele? Fiind pline de gaz, care este elementul cel mai subtil, ele pornesc în sus cu atâta repeziciune! ***Să ne umplem şi noi sufletul cu adevăruri şi convingeri cereşti. Acestea vor pătrunde şi în inimă, vor atrage dorinţele, iar atunci vor face toată fiinţa noastră să năzuiască spre cer şi spre tot ce este ceresc.***

Care suflet nu ştie însă toate acestea? Cu toţii ştim că trebuie ca inima noastră să fie numai a Domnului şi că suntem datori să întoarcem toate - şi mici, şi mari - spre placul Lui şi numai al Lui. însă când trebuie să trecem la fapte, să ne lepădăm de toate câte trebuie lepădate, începem să folosim fel şi fel de pretexte ca să rămânem în împătimirile noastre.

„De unde şi până unde să ne apucăm noi de aşa ceva? Această viaţă înaltă este doar a celor aleşi. Iar noi - de bine, de rău. Cine a fost ales, acela este şi are chemare aparte, cum a fost, de pildă, cu Apostolul Pavel". La asta iată ce voi răspunde: aleşii cu pricina nu au răspuns oare de bunăvoie chemării Domnului? Oare harul i-a tras legaţi? Au auzit cuvântul, s-au supus şi au năzuit către Domnul. Hai să

zicem, mă rog, că există oameni care au o chemare aparte, la care totul este aparte - dar este şi o cale de obşte pentru toţi. Pe această cale de obşte să şi mergem.

Iar îndeobşte aleşi suntem cu toţii. îndată ce cuvântul adevărului s-a atins de auzul nostru, înseamnă că suntem aleşi. Ne cheamă Domnul, şi nu avem nici o îndreptăţire dacă nu vom merge în urma Lui. Uitaţi-vă şi voi: cum s-au întors alţii?!

- *Unul a auzit:* ***Nu vă adunaţi comori pe pământ!*** *(Mt. 6, 19), şi a lăsat toate;*
- *altul a citit:* ***în zadar se tulbură omul; strânge comori şi nu ştie cui le adună pre ele*** *(Ps. 38, 9-10), a lăsat deşertăciunea şi a păşit pe calea tare şi de nădejde a facerii celor plăcute lui Dumnezeu.*
- *Un al treilea a văzut o Răstignire pe care scria: „Iată ce am făcut* Eu pentru tine - *ce faci tu pentru Mine?", şi s-a dăruit Domnului din toată inima lui.*

Ce, acestea sunt toate chemări de excepţie? Doar auzim şi citim în fiecare zi mii de asemenea adevăruri. Oare putem după aceasta să ne mai socotim nechemaţi? Nu, fraţilor, nu în chemare este problema, ci în noi înşine. Cum s-au întors aceştia care s-au întors? Şi-au dat seama că nu este viaţă decât în Domnul şi şi-au schimbat viaţa necuvioasă. Aşa se întâmplă în această privinţă cu toată lumea. ***Schimbarea sau dacă vreţi cotitura lăuntrică ţine de buna credinţă faţă de adevărul de care ne-am dat seama, iar această bună credinţă ţine întotdeauna de noi.*** Să o punem în aplicare, şi ne vom birui pe noi înşine. ***în altarul cel lăuntric al inimii să nu intre nici un străin. Acolo hotărăşte totul omul însuşi, împreună cu conştiinţa sa.*** Deci să ne punem singuri, în noi înşine, înaintea feţei lui Dumnezeu, să ne zugrăvim în culori cât mai vii voia Lui şi, dându-ne seama că pentru a ne mântui nu trebuie să mai amânăm cu împlinirea ei, să punem în inima noastră hotărârea următoare: „De acum voi începe să fiu al Domnului din toată inima şi să slujesc numai lui Dumnezeu din toate puterile mele" - şi se va săvârşi alegerea noastră.

Pentru că alegerea este tocmai unirea dintre hotărârea noastră şi chemarea lui Dumnezeu. Domnul este aproape. Vine la toţi şi bate la uşa inimii, doar-doar o să deschidă cineva! Dacă inima este vas închis, cine e vinovat? Pentru toate este vinovată reaua noastră voinţă faţă de adevărul pe care l-am cunoscut. Dacă n-ar fi această rea voinţă, toţi ar năzui întotdeauna spre Domnul.

Şi mult ni se cere oare? Doar nu suntem cu totul străini de Domnul. Atâta doar că săvârşirea a ceea ce-I place Lui nu stă la noi pe primul loc, nu este lucrarea noastră de căpetenie, ci doar o trebuşoară „suplimentară", iar lucrarea noastră e să ne facem propriul plac, să facem pe placul oamenilor şi al obiceiurilor lumeşti. Puneţi

acum pe primul loc facerea a ceea ce este pe placul Domnului şi reorânduiţi toate celelalte după cerinţele acestui singur scop - şi aşezarea voastră lăuntrică are să se schimbe. Pe dinafară totul va rămâne la fel, doar inima se va face nouă. Asta e tot! Este mult, oare?

Multe aş vrea să vă mai spun despre acelaşi lucru, însă văd că v-am obosit. Să spuneţi singuri sufletului vostru ce-ar mai fi de spus, pentru că cine, afară de noi înşine, îl va ajuta pe Domnul să pună stăpânire pe sufletele noastre? O, dacă toţi ne-am supune Lui şi I-am încredinţa inimile noastre, şi dacă, văzându-L cu mintea faţă către faţă în noi înşine, ne-am roti toţi în lumina Lui, împrejurul Lui, aşa cum se rotesc în jurul soarelui toate planetele, care către El sunt întoarse şi de El sunt luminate, alcătuind un cor de o armonie aparte! Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Predică la Duminica după Botezul Domnului (II)

Societatea creştină are duhul său propriu, principiile sale proprii şi propriile sale reguli, şi trebuie să ne împotrivim pătrunderii şi întăririi obiceiurilor păgâne, care îi sunt străine, pentru că acestea sunt înjositoare pentru creştini şi jignitoare pentru Domnul.

Data trecută v-am vorbit despre cât de rău au întâmpinat unii la noi Anul Nou. După aceea aud că multora nu li s-a părut că aşa ar sta lucrurile, iar unii comentează: „Ce să mai vorbeşti împotriva a aceea ce a intrat în obicei? Nu mai faci nimic, oricât ai mustra sau felicita". Despre primul fapt, adică faptul că unora nu li s-a părut, fiecare face cum vrea, însă adevărul trebuie spus şi ceea ce este nedrept trebuie îndreptat. Iar pe cel de-al doilea îl propun judecăţii voastre: oare este adevărat că dacă a pătruns un obicei rău nu avem temeiuri pentru a ne înarma împotriva lui? Că nu mai putem face nimic? Că nu putem birui, de vreme ce duhul societăţii este acesta sau cerinţa societăţii este aceasta?

Mi s-a părut că aceasta este o idee foarte ciudată. Reiese că dacă a pătruns un obicei rău, nu trebuie să ne mai atingem de el: n-are decât să se întărească şi să atragă un număr tot mai mare de creştini, până ce va pune stăpânire pe toţi. Va pătrunde un alt obicei rău, nici de acela să nu ne atingem; vine un al treilea, nici de el să nu ne atingem. Ce înseamnă asta?! Societatea creştină este, oare, un fel de groapă pe care o putem umple cu orice?! Şi în felul acesta ne năpădesc toate

aiurelile, aşa încât în cele din urmă nici nu mai poţi să îţi dai seama dacă aceasta este societate creştină sau te miri ce...

Nu, nu este aşa. Ca orice societate, şi societatea creştină are duhul său propriu, principiile sale proprii, propriile sale reguli, care trebuie să slujească drept măsură a relaţiilor reciproce dintre membrii ei şi a relaţiilor tuturor acestora cu cei dinafară. Ea nu poate şi nu trebuie să primească nimic potrivnic duhului său şi regulilor sale fără să se înjosească singură şi să se facă singură de ruşine. Asemenea reguli şi obiceiuri proaste nu se pot vârî în ea atâta timp cât ea se cunoaşte bine pe sine însăşi şi înţelege bine ce îi este propriu şi ce nu-i este. Mă rog, să zicem că din nebăgare de seamă se poate strecura ceva de felul acesta, însă îndată ce arăţi că lucrul cutare şi cutare nu se potriveşte creştinilor, toţi creştinii sinceri, care au îngăduit anumite lucruri fără să le cerceteze cu de-amănuntul, le vor părăsi cu dispreţ, fără întârziere, ca pe ceva care II jigneşte pe Hristos Domnul, pe Care ei îl iubesc, şi este înjositor pentru numele de creştin, care pentru ei este preţios. în această nădejde m-am şi adresat vouă cu un cuvânt de mustrare, fiind încredinţat că toţi creştinii de bună credinţă şi cu coloană vertebrală nu vor pune la spate cuvintele adevărului. Atunci când vorbim nu vă poruncim, doar, nu vă silim la nimic, ci descoperim conştiinţelor voastre voia lui Dumnezeu cea bună, plăcută şi sfântă. ***Şi oricine este de la Dumnezeu ne ascultă. Cel care este de partea lui Dumnezeu iubeşte tot ce este dumnezeiesc, care îşi pleacă auzul către îndemnurile potrivite cuvântului lui Dumnezeu, acela, bineînţeles, îşi va mişca voia şi pofta spre împlinirea poveţelor bune.***

Aşadar totul stă în voinţă. Nu vrei, sigur că nu faci nimic. Dumnezeu însuşi nu siluieşte libera alegere omenească, ci propune totul voinţei ei. însă cum spune? ***Dacă veţi vrea şi Mă veţi asculta, bunătăţile pământului veţi mânca; iar dacă nu veţi vrea şi nu Mă veţi asculta, sabia vă va mânca*** (Is. 1, 19-20). Trăieşte cum doreşti, cine te ţine legat? însă ia seama şi la urmări, şi la roadele vieţii pe care o vei alege, şi fii gata să le întâmpini. Din acest punct de vedere, adică în privinţa dispoziţiilor sufleteşti, dacă te vei uita la toate voinţele vor ieşi la iveală, bineînţeles, o seamă de suflete învârtoşate în obiceiurile lumeşti. Acestora ce să le mai spui?

I-a zis Dumnezeu lui Moisi: „***Loveşte cu toiagul în piatră***". Moisi a lovit, şi a curs apă. Iar în acest suflete dacă Dumnezeu însuşi va lovi cu cuvântul Său, şi sabia acestui cuvânt va sări din ele într-o parte, cu un zăngănit dureros. Acestea trebuie lăsate sorţii lor. Sunt însă şi suflete neputincioase, şovăitoare, care şi de făgăduinţele creştineşti se tem să se lipsească, şi să se lase de obiceiurile trupeşti

nu găsesc putere. Către unii ca aceştia este nevoie de cuvânt, şi cuvântul nu va rămâne neroditor pentru ei.

Ei zic de obicei: “Am vrea, dar sunt multe piedici; aşa s-au împletit împrejurările, că ne e greu să ne lăsăm".

Greu... Mie mi-e însă greu să înţeleg de ce e aşa de greu. Greu e să faci ceva, iar să nu faci - unde-i greutatea? Greu e să împlineşti obiceiurile lumeşti, şi acestea chiar că sunt grele, iar a te lepăda de ele nu este nici o greutate. Doar un cuvânt să zici, şi şezi liniştit. De pildă, în noaptea despre care era vorba, câtă osteneală şi câte bătăi de cap au fost în casele unde s-a adunat lume, şi la persoanele la care s-a adunat - şi asta vreme de două sau de trei zile! Iar cei care s-au lepădat de obiceiul cu pricina s-au desfătat de odihnă trupească şi de pace sufletească. La fel şi cu ceea ce a fost în unele case în seara şi în noaptea noului an, dinspre 1 spre 2 - cât deranj şi câte griji! Am în vedere faptul că unii s-au împopoţonat ca la carnaval şi toată noaptea au alergat "pe la casele oamenilor, iar alţii au făcut pregătiri pentru aceasta şi le-au deschis casele. Aceasta este culmea nechibzuinţei şi a necuviinţei! Şi ce greutate era să preîntâmpinaţi una ca aceasta? Tu nu te împopoţona ca la carnaval, iar tu nu fă pregătiri ca să primeşti. Doar nu te sileşte nimeni.

Veţi spune: „Noi nu vorbim despre osteneala aceasta, pe care o cer obiceiurile lumeşti, ci despre faptul că ne este greu să renunţăm, ne este greu să încălcăm obiceiul. Dacă renunţăm, ce-o să zică lumea?" Dar trebuie, fraţilor, să dovediţi şi puţină bărbăţie. Fără tăria aceasta a duhului, fără a fi gata să vă luaţi la luptă cu orice piedică întâlniţi în calea împlinirii hotărârilor celor bune, nu veţi putea avea nici o reuşită. Asta ar însemna să vă daţi robi împrejurărilor şi să alergaţi încotro vă trag ele. Nu! Ci trebuie să vă însufleţiţi şi, odată ce v-aţi dat seama care sunt cerinţele creştinismului, să renunţaţi cu bărbăţie la tot ce nu se potriveşte cu el.

în primele timpuri ale creştinismului, când el era încă în curs de răspândire, creştinii trebuiau să renunţe nu la te miri ce obiceiuri, cum este cazul la noi, ci să se lepede cu hotărâre de tot, pentru că toate obiceiurile păgâneşti erau pătrunse de duhul păgânismului, care este potrivnic Duhului lui Hristos. Totuşi, în pofida acestui fapt, ei nu stăteau pe gânduri şi nu şovăiau, ci îndată ce gustau cât de bun este Domnul, rupeau dintr-o lovitură toate legăturile cu cele dinainte şi intrau într-o nouă rânduială de viaţă. Şi hotărând aceasta la început, nu îşi mai călcau nicicând hotărârea. Erau defăimaţi, prigoniţi, chinuiţi, dar stăteau neclintiţi într-ale lor. Nu voiau nicidecum să se încline iarăşi spre cele ce sunt potrivnice Domnului Iisus, pe Care ei îl iubeau. Iată model pentru voi, ca să-1 urmaţi totdeauna! Că odată ce v-aţi dat seama ce nu se potriveşte cu Duhul lui

Hristos, să renunţaţi scurt la ele. Lumea n-are decât să zică ce vrea. O să vă tiranizeze gurile rele. N-au decât: îndurând asta cu răbdare şi neclintire, vă veţi face părtaşi nevoinţei muceniceşti a celor dintâi creştini. Atunci, tirani ai creştinilor erau împăraţii şi căpeteniile, pe când acum postul acesta e ocupat de opinia publică... Şi cine nu ştie oare cât de bine îşi face aceasta datoria? Opinia publică de acum prigoneşte cu hotărâre tot ce e creştinesc. Şi îndată ce începe cineva să aibă râvnă pentru lucrurile dumnezeieşti, ea se ridică împotriva lui şi cu limba, şi cu fapta. Lucrul acesta nu e ascuns de noi, şi voi îl cunoaşteţi. Trebuie să pricepeţi însă ce reprezintă această opinie şi să vă însufleţiţi cu bărbăţie împotriva ei, ştiind că ea nu este corectă, nu e statornică, nu-i de nădejde, că e vremelnică, şi că există şi o altă opinie, formată în cercul smeriţilor robi ai lui Dumnezeu, care circulă lin şi fără zarvă printre ei, care se ridică la cer, şi acolo este primită de toţi cei care au plăcut lui Dumnezeu şi este pecetluită de însuşi Domnul nostru. Amândouă aceste opinii vor sta cândva - una împotriva celeilalte - înaintea întregii făpturi. Şi noi ştim dinainte că opinia lumii păcătoase nu va sta în picioare la judecată, pe când opinia robilor lui Dumnezeu se va îndreptăţi şi se va arăta biruitoare.

Aceasta ţinând în cuget, fraţilor, să vă îmbărbătaţi şi să se întărească inima voastră. Nu vă lăsaţi pradă fricii şi şovăielii gândindu-vă la ce va spune lumea când veţi lua hotărârea cea bună de a renunţa la obiceiurile lumeşti, ce sunt pătrunse de duhul păgânesc şi potrivnice duhului lui Hristos. Spun asta având în vedere nu doar ce s-a făcut la noi de Anul Nou, ci toate obiceiurile proaste îndeobşte, atât din straturile de sus, cât şi din cele de jos ale societăţii. Nu le mai amintesc acum, însă când va fi nevoie nu voi tăcea. Unora doar să le zici, şi vor înceta; alţii poate că nu încetează deodată, ci se mai luptă, dar tot vor înceta. Tocmai din această pricină nu trebuie să las nemustrate obiceiurile voastre rele, pentru că altfel cine ştie unde puteţi ajunge. Aşa că răbdaţi-ne, dacă din dragoste de voi rostim câteodată şi cuvânt de mustrare. Amin!

(din: Sfântul Teofan Zăvorâtul - “Predici”, Ed. Sophia, Bucureşti, 2009)

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Să te aștepți la ispite după ce primești un dar de la Dumnezeu

Gândiţi-vă cât de mare trebuinţă avem de a lua aminte la noi înşine şi a cerceta din fir a păr cele ce se întâmplă cu noi și înlăuntrul nostru, pentru a vedea de ce se întâmplă aceste lucruri şi ce ne îndatorează ele să facem.

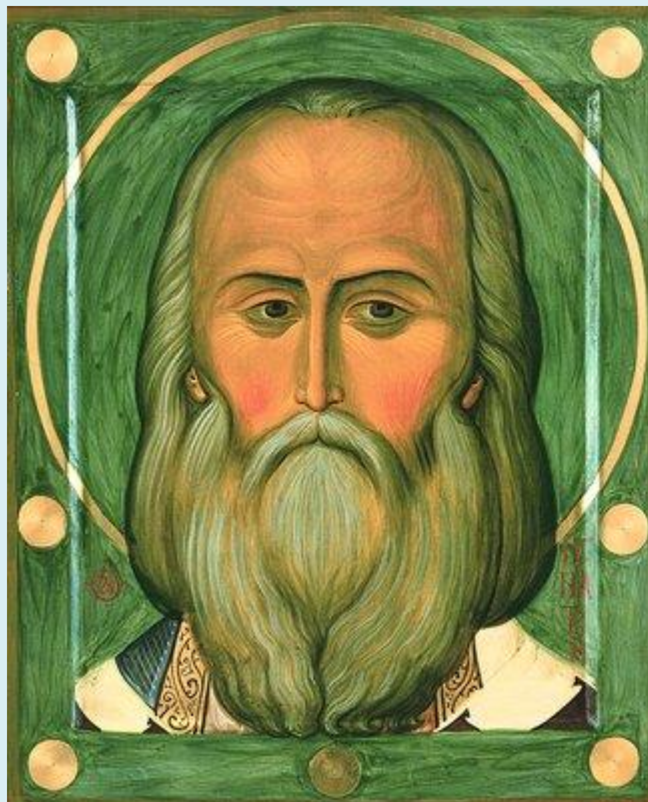

După Botezul Domnului, când Duhul S-a pogorât asupra Lui în chip de porumbel, a fost dus de Duhul în pustie să fie ispitit. Aidoma e şi calea fiecăruia.

Sfântul Isaac Sirul bagă de seamă într-un loc, că de îndată ce guşti dintr-o mângâiere harică sau primeşti de la Domnul vreun dar oarecare, trebuie să te aştepţi la ispite. Ispitele acoperă lumina harului din om de proprii lui ochi, care obişnuiesc să nimicească orice virtute prin părere de sine şi trufie. Ispitele acestea vin atât din afară - necazuri, umilinţe, cât şi dinlăuntru - cugetările pătimaşe, pe care diavolul le slobozeşte într-adins asupra noastră, aşa cum slobozeşti nişte fiare din lanţ. Ca atare, gândiţi-vă cât de mare trebuinţă avem de a lua aminte la noi înşine şi a cerceta din fir a păr cele ce se întâmplă cu noi și înlăuntrul nostru, pentru a vedea de ce se întâmplă aceste lucruri şi ce ne îndatorează ele să facem.

(Sfântul Teofan Zăvorâtul, Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an, Traducere din limba rusă de Adrian şi Xenia Tănăsescu-Vlas, Editura Sophia, 2011, pp. 50-51)

Sfântul Ignatie Briancianinov, episcopul Caucazului şi Pontului Euxin - Cuvânt despre pocăinţă la Duminica după Botezul Domnului

“***Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie! Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor”*** (Mc. I, 15). Acestea au fost cele dintâi cuvinte ale propovăduirii Dumnezeului – Om. Aceleaşi cuvinte ni le grăieşte şi acum prin mijlocirea Evangheliei. Atunci când păcatul a prins în lume cea mai mare putere, s-a pogorât în ea Doctorul Cel Atotputernic. S-a pogorât pe tărâmul surghiunului, pe tărâmul tânjirilor şi pătimirilor noastre – după care urmau muncile cele veşnice în iad -, binevestind izbăvirea, bucuria, tămăduirea tuturor oamenilor până la unul. Pocăiţi-vă!

Puterea pocăinţei este întemeiată pe puterea lui Dumnezeu: Doctorul este Atotputernic şi doctoria dată de El este atotputernică. Atunci, în vremea propovăduirii Sale pe pământ, Domnul i-a chemat la tămăduire pe toţi cei bolnavi de păcat şi n-a recunoscut nici un păcat ca fiind de netămăduit. Şi acum continuă să-I cheme pe toţi; făgăduieşte şi dăruieşte iertarea oricărui păcat, tămăduirea oricărei boli a păcatului. Voi, care pribegiţi pe acest pământ, voi toţi, care năzuiţi sau sunteţi traşi spre calea cea largă în zarva care nu mai amuţeşte a grijilor, distracţiilor şi veseliilor lumeşti, prin flori amestecate cu spini, care grăbiţi pe acest

drum către un sfârşit pe care toţi îl cunosc şi pe care toţi îl uită, către mormântul întunecos, către o veşnicie şi mai întunecoasă şi cumplită, opriţi-vă! Dezmeticiţi-vă din vraja lumii, care va ţine fără contenire în robie! Plecaţi-vă urechea la ceea ce grăieşte Mântuitorul, luaţi aminte cum se cuvine la cuvintele Lui!

Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie, va spune El, pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor. Foarte mare nevoie aveţi voi, care pribegiţi pe pământ, să luaţi deplin aminte la acest îndemn cu adevărat folositor, mântuitor; altminteri, veţi ajunge la mormânt, veţi ajunge la pragul şi la porţile veşniciei fără a fi dobândit nici o fărâmă de înţelegere adevărată nici despre veşnicie, nici despre îndatoririle celui ce intră în ea, pregătindu-vă în ea doar îndreptăţitele pedepse pentru păcatele voastre.

Cel mai greu păcat e nepăsarea faţă de cuvintele Mântuitorului, dispreţuirea Mântuitorului. Pocăiţi-vă!

Amăgitoare, înşelătoare calea vieţii pământeşti: pentru cei care o încep, ea pare o arenă fără sfârşit, plină de adevăruri, iar celui ce o termină îi pare calea cea mai scurtă cu putinţă, plină de vise deşarte. Pocăiţi-vă!

Păcătosul orbit, care îşi întrebuinţează întreaga viaţă pământească, toate puterile sufletului şi ale trupului pentru a dobândi slavă, bogăţie şi toate celelalte agoniseli şi întâietăţi supuse stricăciunii va trebui să părăsească toate acestea în clipele când de pe suflet cu sila se va dezbrăca haina sa – trupul – atunci când sufletul va fi dus de îngeri neînduplecaţi la judeţul Dreptului Dumnezeu, judeţ pe care el nu-l ştie, judeţ pe care îl dispreţuieşte. Pocăiţi-vă!

Se ostenesc, se grăbesc oamenii să se îmbogăţească în cunoştinţe – însă numai cu cele de puţin preţ, potrivite numai pentru vremelnicie, care sunt bune doar pentru a plini nevoile, înlesnirile şi poftele vieţii pământeşti. ***Cunoaşterea şi lucrarea cu adevărat trebuincioase, singurele pentru care ne-a fost dăruită viaţa pământească – cunoaşterea lui Dumnezeu şi împăcarea cu El prin mijlocirea Răscumpărătorului – le dispreţuim cu desăvârşire. Pocăiţi-vă!***

Fraţilor! Să aruncăm fără patimă, în lumina Evangheliei, o privire în viaţa noastră. Deşartă e ea! Toate bunătăţile îi sunt luate prin moarte – şi adeseori, prin felurite întâmplări neaşteptate, chiar înainte de moarte. Nevrednice sunt aceste bunătăţi stricăcioase, aşa degrabă pieritoare, a fi numite “bunătăţi”! Ele sunt, mai degrabă, amăgiri şi curse. Cei ce se poticnesc în aceste curse şi se încurcă în ele se lipsesc de adevăratele, veşnicile, cereştile, duhovniceştile bunătăţi, care se dobândesc prin

credinţă în Hristos şi urmarea Lui pe calea cea de taină a trăirii evanghelice. Pocăiţi-vă!

În ce orbire cumplită ne aflăm! Cât de limpede dovedeşte această orbire căderea noastră! Vedem moartea fraţilor noştri; ştim că nu vom scăpa de ea nici noi, ba poate că foarte degrabă ni se va înfăţişa, fiindcă niciunul dintre oameni n-a rămas pentru totdeauna pe pământ, vedem că multora şi înainte de moarte li se destramă pământeasca bunăstare, că adeseori ea se preschimbă într-o restrişte asemenea unei gustări a morţii în fiecare zi. În ciuda acestei mărturii atât de vădite a faptelor, alergăm numai după bunătăţile cele vremelnice ca şi cum ele ar fi statornice şi veşnice. Doar asupra acestora se îndreaptă toată luarea noastră aminte! Dumnezeu e uitat! Uitată este veşnicia cea măreaţă şi totodată înfricoşătoare! Pocăiţi-vă!

Ne vor trăda, fraţilor, negreşit ne vor trăda toate bunătăţile stricăcioase: pe bogaţi îi va trăda bogăţia lor, pe cei slăviţi, slava lor, pe cei tineri, tinereţea lor, pe cei înţelepţi, înţelepciunea lor. ***Numai un singur bun veşnic şi nemincinos poate omul să dobândească pe pământ: adevărata cunoştinţă a lui Dumnezeu, împăcarea şi unirea cu Dumnezeu care ne sunt dăruite de Hristos; însă pentru primirea acestor bunătăţi neîntrecute trebuie să lăsăm viaţa păcătoasă, trebuie s-o urăm. Pocăiţi-vă! Pocăiţi-vă!***

Ce înseamnă a te pocăi? Înseamnă a-ţi da seama de păcatele tale, a te mâhni pentru ele, a le părăsi – iată răspunsul dat de un mare sfânt părinte la această întrebare – şi a nu te mai întoarce la ele. În acest chip mulţi păcătoşi s-au prefăcut în sfinţi, mulţi nelegiuiţi au devenit drepţi. Pocăiţi-vă!

Lepădaţi de la voi nu doar păcatele învederate – omorul, furtul, desfrânarea, clevetirea, minciuna -, ci şi distracţiile cele pierzătoare, ci şi închipuirile nelegiuite, ci şi gândurile cele fără de lege – tot, tot ce este oprit de Evanghelie.

Viaţa păcătoasă dinainte spălaţi-o cu lacrimile pocăinţei nefăţarnice. ***Nu-ţi spune intru deznădejdea şi împuţinarea ta sufletească: "Am căzut în păcate grele; am dobândit deprinderi păcătoase de multă vreme prin viaţa mea păcătoasă: cu timpul, ele s-au prefăcut într-o a doua fire, îmi fac pocăinţă cu neputinţă". Aceste cugete întunecate ţi le insuflă vrăjmaşul tău, pe care tu încă nu l-ai priceput: el ştie puterea pocăinţei, se teme că pocăinţa te va scoate de sub puterea lui şi se străduieşte să te rupă de pocăinţă, punând o neputinţă născocită de el pe seama doctoriei atotputernice a lui Dumnezeu. Cel Ce a rânduit pocăinţă e Făcătorul tău, Cel Ce te-a zidit din nimic. Cu atât mai uşor Îi va fi să te rezidească, să prefacă inima ta: să facă o inimă iubitoare de Dumnezeu dintr-***

o inimă iubitoare de păcat, să zidească o inimă nouă, duhovnicească, sfântă, dintr-o inimă înrobită simţurilor, trupească, plină de gânduri rele şi iubitoare de plăceri.

Fraţilor! Să cunoaştem negrăita iubire a lui Dumnezeu faţă de firea omenească ce a căzut. Domnul s-a înomenit ca prin înomenirea Sa să poate lua asupra Sa pedepsele meritate de oameni şi prin pătimirea Celui Atotsfant să-I răscumpere de pedeapsă pe cei vinovaţi. ***Ce L-a atras la noi, aici pe pământ, în ţara surghiunului nostru? Dreptăţile noastre, oare?*** Nu! L-a atras la noi starea jalnică în care ne aruncase păcătoşenia noastră. Păcătoşilor! Să prindem curaj. ***Pentru noi, anume pentru noi a săvârşit Domnul marea Sa lucrare a înomenirii Sale; la suferinţele noastre a căutat El cu nepătrunsă milă.*** Să încetăm a şovăi! Să încetăm a ne îndoi cu puţinătate de suflet! Umplându-ne de credinţă, de râvnă şi recunoştinţă, să ne apropiem de pocăinţă: prin mijlocirea ei să ne împăcăm cu Dumnezeu. ***Cel fără de lege, dacă se va întoarce de la toate fărădelegile sale, pe care le-a făcut şi va păzi toate poruncile Mele, şi va face judecata, dreptate şi milă, cu viaţa va trăi şi nu va muri: toate nedreptăţile lui, câte le-a făcut, nu se vor pomeni, ci intru dreptatea sa, pe care a făcut-o, va fi viu*** (Iez.XVIII, 21-22). ***Aceasta e făgăduinţa pe care Dumnezeu i-o face păcătosului prin gura marelui Său proroc.*** Să răspundem, după măsura slabelor noastre puteri, marii iubiri pe care o are Domnul faţă de noi, aşa cum pot răspunde iubirii Ziditorului zidirile lui, şi încă nişte zidiri căzute: să ne pocăim!

Să ne pocăim nu numai cu gura; să dovedim pocăinţa noastră nu doar prin câteva lacrimi vremelnice, nu doar luând parte de ochii oamenilor la slujbele Bisericii, împlinind rânduielile bisericeşti din afară – lucru cu care se mulţumeau fariseii. Să aducem împreună cu lacrimile, cu evlavia cea din afară, şi roadă vrednică de pocăinţă: ***să ne schimbăm viaţa păcătoasă cu o viaţă evanghelică. De ce muriţi, casa lui Israel?*** (Iez. XVIII, 31). De ce pieriţi, creştinilor, cu moarte veşnică, din pricina păcatelor voastre? De ce se umple de voi iadul, ca şi cum n-ar fi fost rânduită în Biserica lui Hristos atotputernica pocăinţă? Acest dar este un dar nesfârşit de bun pentru casa lui Israel – creştinii -, şi în orice vreme a vieţii, asupra oricăror păcate, el lucrează cu aceeaşi putere: curăţă orice păcat, mântuieşte pe oricine aleargă la Dumnezeu, chiar dacă asta s-ar întâmpla în ultimele clipe dinainte de moarte. De ce muriţi, casa lui Israel? Creştinii mor pentru totdeauna cu moarte veşnică fiindcă în toată vremea vieţii pământeşti nu se îndeletnicesc cu altceva decât cu încălcarea făgăduinţelor de la botez, cu slujirea păcatului; pier fiindcă nu iau aminte câtuşi de puţin la Cuvântul lui Dumnezeu, ce le vesteşte despre pocăinţă. Nici în clipele dinaintea morţii nu sunt în stare să se folosească de ea fiindcă nu şi-au făcut nici cea mai mică idee despre creştinism sau şi-au făcut

cea mai neîndestulătoare şi greşită părere despre el, care poate fi numită deplină neştiinţa, mai degrabă decât cunoştinţa de vreun fel oarecare.

Viu sunt Eu, zice Domnul – ca şi cum ar fi silit să-I încredinţeze mai cu tărie pe cei necredincioşi – ***viu sunt Eu, zice Domnul: nu voiesc moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă păcătosul de la calea sa şi să fie viu***…(XXXIII, 11). De ce muriţi, casa lui Israel?

Cunoştea Dumnezeu neputinţa oamenilor, ştia că ei şi după botez vor cădea în păcat: din această pricină a rânduit în Biserică taina pocăinţei, prin care se curăţă păcatele săvârşite după botez. Pocăinţa trebuie să însoţească credinţa în Hristos, să premeargă botezului în Hristos; iar după botez, ea îndreaptă încălcarea de către cel ce a crezut în Hristos şi s-a botezat în Hristos a îndatoririlor sale.

Atunci când din Ierusalim şi din toată Iudeea oamenii veneau în număr mare la Ioan, propovăduitorul pocăinţei, ca să se boteze în Iordan, îşi mărturiseau păcatele – le mărturiseau, spune unul dintre sfinţii scriitori, nu fiindcă Sfântul Botezător ar fi avut nevoie să afle păcatele celor ce veneau la el, ci fiindcă era nevoie ca ei, pentru a face o pocăinţă temeinică, să unească părerea de rău pentru căderea în păcat cu mărturisirea păcatelor.
Păcatele nemărturisite, săvârşite ca în întuneric, cu înlesnire se întâmplă iarăşi.

Prin mărturisirea păcatelor se strică prietenia cu păcatele. Ura faţă de păcate este semn al adevăratei pocăinţe, al hotărârii de a trăi intru virtute. Dacă ai dobândit deprindere cu păcatul, mărturiseşte-te des şi degrabă vei fi slobozit din robia păcatului, cu uşurinţă şi cu bucurie vei urma Domnului Iisus Hristos. Cel care îşi trădează iar şi iar prietenii va fi vrăjmăşit de ei; aceştia se vor îndepărta de el ca de un trădător, care caută desăvârşita lor pierzanie; de la cel ce-şi mărturiseşte păcatele, acestea se depărtează, fiindcă păcatele se întemeiază şi se întăresc pe trufia firii căzute, nesuferind să fie date în vileag şi ruşinate. Cel care îşi îngăduie să păcătuiască de bunăvoie şi într-adins în nădejdea că se va pocăi, acela vicleneşte faţă de Dumnezeu. Pe cel care păcătuieşte de bunăvoie şi într-adins, în nădejdea că se va pocăi, îl va lovi fără de veste moartea, fără să-i lase vremea pe care socotea el că o va închina faptei bune. ***Prin taina mărturisirii se curăţă cu desăvârşire toate păcatele făcute prin cuvânt, prin faptă şi prin gând.*** Pentru a şterge din inimă deprinderile păcătoase care s-au înrădăcinat în el prin îndelunga adăstare e nevoie de timp, e nevoie de pocăinţă stăruitoare. ***Pocăinţă stăruitoare înseamnă a avea mereu duhul înfrânt, a lupta necontenit cu patimile şi simţirile cu care te împresoară patima păcătoasă ascunsă în inimă, a-ţi înfrâna simţurile trupeşti şi pântecele, a te ruga cu smerenie, a te mărturisi des.***

Fraţilor! Păcătuind de bunăvoie, am pierdut sfânta neprihănire – neprihănirea care nu numai că este neatinsă de fapta păcătoasă, dar nu are nici măcar cunoştinţa răului; neprihănirea întru a cărei strălucire duhovnicească am venit la fiinţă din mâinile Ziditorului. Am pierdut şi acea neprihănire pe care am dobândit-o rezidiţi fiind prin botez; în calea vieţii noastre, ne-am întinat prin feluritele păcate veşmintele albite de Răscumpărătorul. Ne-a mai rămas o apă pentru a ne spăla: apa pocăinţei. ***Ce se va întâmpla cu noi dacă vom fi nepăsători şi faţă de această spălare?*** Va trebui să ne înfăţişăm lui Dumnezeu cu sufletele sluţite de păcat – şi cumplit va privi El la sufletul spurcat, la focul gheenei îl va osândi. Spălaţi-vă, curăţiţi-vă, ştergeţi răutăţile din sufletele voastre dinaintea ochilor Mei, părăsiţi-vă răutăţile voastre… şi veniţi să ne judecăm. ***Cu ce se va sfârşi însă această judecată a lui Dumnezeu – judecata pocăinţei, la care Dumnezeu îl cheamă neîncetat pe păcătos în timpul vieţii sale pământeşti? Când omul îşi recunoaşte păcatele sale, când se hotărăşte să se pocăiască şi să se îndrepte cu adevărat, Dumnezeu încheie judecata Sa cu omul prin următoarea hotărâre:*** **De vor fi *păcatele voastre precum purpura, ca zăpada le voi albi; şi de vor fi precum cârmâzul, ca lâna le voi albi*** (Îs. I, 16-18). Iar de va fi nepăsător creştinul faţă de această ultimă chemare a multmilostivului Dumnezeu, i se vesteşte din partea Lui pierzania veşnică.

Bunătatea lui Dumnezeu, grăieşte Apostolul, ***te îndeamnă la pocăinţă*** (Rom .II, 4). ***Dumnezeu vede păcatele tale: cu îndelungă-răbdare priveşte păcatele pe care le faci înaintea Lui, la şirul de păcate care alcătuieşte viaţa ta; El aşteaptă pocăinţa ta şi totodată lasă la libera ta voie să alegi mântuirea sau pierzania.*** Şi tu foloseşti în chip rău bunătatea şi indelungă-răbdarea lui Dumnezeu! Nu e în tine îndreptare! Trândăvirea ta este din ce în ce mai mare! Creşte în tine nepăsarea atât faţă de Dumnezeu, cât şi faţă de soarta ta veşnică! Singura ta grijă este să-ţi înmulţeşti păcatele, adaugi la păcatele tale de mai înainte păcate noi şi îndoite!

“***După învârtoşarea ta şi după inima ta nepocaită îţi aduni mânie în ziua mâniei şi arătării dreptei judecăţi a lui Dumnezeu, care va răsplăti fiecăruia după faptele lui: celor ce prin răbdarea în faptă bună caută slavă, cinste şi nestricăciune – viaţa veşnică; iar celor ce din îndârjire se împotrivesc adevărului şi se supun nedreptăţii – mânie şi urgie, necaz şi strâmtorare veşnică peste tot sufletul omului făcător de rău*** (Rom.II, 5-9)”.

(sursa Sfântul Ignatie Briancianinov, Experienţe ascetice, Editura Sophia, Bucureşti, 2008)

Arhimandrit Ioil Konstantaros – Predică la Duminica de după Botezul Domnului

Lectura apostolică din Duminica de după Botezul Domnului

(Efeseni 4: 7-13)

Fraţii mei, lectura apostolică pe care o vom auzi duminică în sfintele noastre biserici, este plină de importanţă şi înalte înţelesuri. De aceea, este nevoie să privim această lectură şi într-o scurtă traducere şi apoi să ne oprim asupra a două puncte foarte importante, pe care le subliniază Apostolul neamurilor:

Iar fiecăruia dintre noi, i s-a dat harul după măsura darului lui Hristos. Pentru aceea zice: „Suindu-se la înălţime, a robit robime şi a dat daruri oamenilor". Iar aceea că: „S-a suit" – ce înseamnă decât că S-a pogorât în părţile cele mai de jos ale pământului? Cel ce S-a pogorât, Acela este care S-a suit mai presus de toate cerurile, ca pe toate să le umple. Şi i-a dat pe unii apostoli, pe alţii prooroci, pe alţii evanghelişti, pe alţii păstori şi învăţători, spre desăvârşirea sfinţilor, la lucrul slujirii, la zidirea Trupului lui Hristos, până vom ajunge toţi la unitatea credinţei şi a cunoaşterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârşit, la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos.

a) Din atâtea înţelesuri revelatoare, să luăm aminte pentru început la acela pe care-l subliniază apostolul iniţial, că s-au împărţit diferite harisme duhovniceşti „***după măsura darului lui Hristos***”. Şi subliniază că s-au oferit „fiecăruia”. Adică fiecărui credincios. ***Nu există credincios care să nu fi primit măcar o harismă.*** *Şi aceste harisme Domnul le-a împărţit potrivit Înţelepciunii şi Dreptăţii Lui, în asemenea mod, încât fiecărui om să i se potrivească harismele, analog cu puterea şi rezistenţa lui.*

Aceasta înseamnă, pe de-o parte, că absolut nimeni nu are dreptul să se laude în mod egoist cu harismele sale, deoarece toate sunt daruri ale lui Dumnezeu, iar pe de altă parte, nu trebuie niciodată să-i invidieze pe aceia care au primit harisme mai multe sau mai înalte.

Toate, dar toate, sunt darurile Domnului pe care în Atotînţelepciunea Sa a considerat că trebuia să le dăruiască.

Acum, care sunt aceste harisme şi daruri ale lui Dumnezeu? Deja apostolul le-a prezentat tuturor credincioşilor.

- *Unul, de pildă, poate să dispună de credinţă, iar altul să formuleze şi să exprime cu acrivie dogmatică această* ***„credinţă predată sfinţilor o dată” (Iuda 3).***
- *Unul poate că a primit harisma rugăciunii şi desigur a rugăciunii inimii.*
- *Altuia poate că i s-a dat rara harismă misionară şi râvna de a răspândi cuvântul lui Dumnezeu la alte popoare, care nu L-au cunoscut încă pe Hristos.*
- *De asemenea, la altul poate că există harisma administrativă, de care atâta nevoie are Biserica noastră luptătoare,*
- *iar altul poate că drept-învaţă Cuvântul Adevărului, fără a se teme de ameninţările mai marilor săi şi aceasta, deoarece propovăduieşte Adevărul exact (cu acrivie) şi nu are a se teme de nimic, încât să i se găsească ceva şi pentru asta să fie „legat”.*

Şi, în general, există atât de multe harisme, încât ar fi necesar foarte mult spaţiu numai pentru a le enumera cineva.

b) După această constatare atât de importantă ajungem la al doilea punct principal. ***Care este scopul pentru care Dumnezeu ne dăruieşte aceste importante harisme?***

La această întrebare răspunde din *închisoare marele apostol şi ne subliniază:*
„12. spre desăvârşirea sfinţilor, la lucrul slujirii, la zidirea Trupului lui Hristos, 13. până vom ajunge toţi la unitatea credinţei şi a cunoaşterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârşit, la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos".

Aşadar, ***scopul harismelor noastre este în mod deosebit vrednic de luare aminte. El este pentru a le folosi în înaintarea noastră duhovnicească şi la „desăvârşirea" noastră.*** Fireşte, nu numai a noastră, ci şi pentru folosul şi zidirea celorlalţi fraţi ai noştri. Adică fiecare din noi trebuie să valorifice talanţii şi harismele lui. Să le cultive pe cât mai mult posibil, pentru că în ultimă instanţă, acest dar al harurilor este cel care ne duce la ceea ce numim „după asemănare" şi ne deschide drumul către Biserica triumfătoare, „împreună cu toţi sfinţii".

Într-adevăr, cât ar putea să ajute la „zidirea Trupului lui Hristos" cel care dispune de harisma de a învăţa-drept şi de a mărturisi astăzi, când toate arată că râvna pentru tradiţiile strămoşeşti se veştejeşte? Cât ar fi de întăriţi simpli credincioşi ai Bisericii noastre, când cei care sunt puşi să păzească Termopilele cel duhovnicesc s-ar ridica împreună împotriva„barbariilor" blestematului ecumenism şi a cancerigenului sincretism religios? Şi cât de mult ar ajuta apoi atâtea suflete, în multe altele nobile, însă aflate în înşelare şi erezie, suflete care însetează de adevăr, ca să afle harul lui Dumnezeu, care se află doar în Biserica noastră Ortodoxă? Şi, fireşte, în aceste condiţii putem să vorbim în continuare şi despre actele de binefacere şi de iubire, care sunt atât de necesare societăţii noastre, însă fapte care trebuie să fie întemeiate nu doar pe un simplu sentimentalism sau pe orice tip de umanism, ci pe unicul Adevăr pe care îl deţine, îl păstrează şi îl propovăduieşte Biserica noastră.

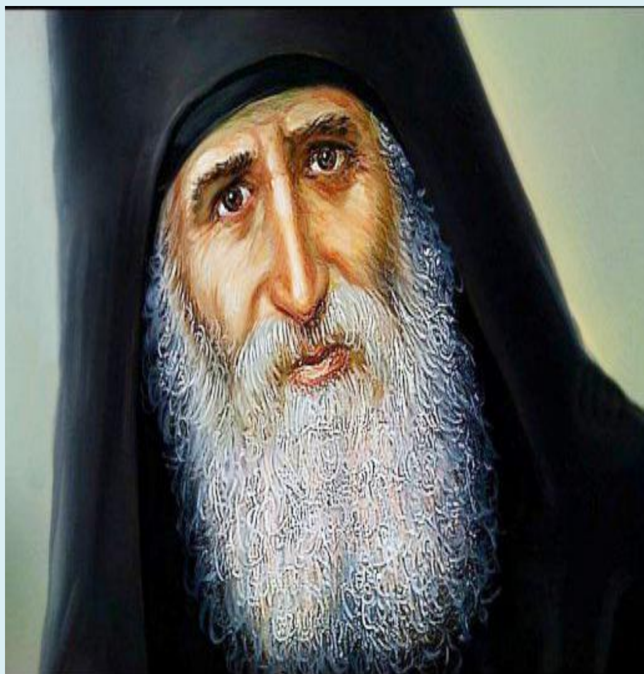
Însă un singur lucru este sigur: ***În fiecare epocă, însuşi Conducătorul nostru, Domnul Iisus Hristos, arată aceste diamante ale harului – adică pe sfinţii, care drept-învaţă cu orice preţ şi consecinţă – şi continuă să călăuzească Trupul Bisericii la adevărata unitate a Sfinţeniei***, departe de variatele „folcloruri religioase", care pe toţi cei neştiutori îi lasă să persiste în înşelare, iar tuturor celor care cunosc teologia şi cunosc şi persoane şi lucruri, şi fapte, le creează o mare amărăciune, dar şi o dreaptă indignare.

Fraţii mei, este vrednic de multă cinste şi răsplată creştinul care prin darurile harului aduce ca roadă virtutea spre slava sa, dar în acelaşi timp se interesează şi de desăvârşirea şi creşterea credincioşilor. Dimpotrivă, e vrednic de pedeapsă, iar dacă nu există pocăinţă o va primi nu mai decât, cel care, deşi are harisme „spre

zidire”, fie le lasă necultivate, sau – mai rău – le foloseşte spre scandalizarea credincioşilor şi spre necăjirea Bisericii noastre luptătoare.

Fie ca acest dar al Domnului nostru Iisus Hristos să ne desăvârşească, să ne încălzească şi să ne zidească, aşa încât viaţa noastră de fiecare zi să ne arate nu căldicei, ci mai degrabă creştini-ortodocşi râvnitori. Amin.

Cuv. Paisie Aghioritul - Despre pocăinţă, făţărnicie şi îndreptăţirile legaliste

"Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!" sunt cuvintele tunet cu care atât Înaintemergătorul Domnului, cât şi Mântuitorul Însuşi şi-au început propovăduirea în lume. Sunt cuvinte care şi astăzi răsună cu aceeaşi forţă pentru aceia dintre noi care mai caută Viaţa.

Faptul că şi Sfântul Ioan, şi Domnul nostru Iisus Hristos au folosit anume la începutul misiunii lor această chemare, exprimată în cuvinte identice nu poate fi şi nu este întâmplător; pentru că tocmai pocăinţa este începutul a toate. Pocăinţa este "anticamera" Împărăţiei Cerurilor, singura cale prin care putem intra… acolo unde "niciodată nimic întinat nu va intra" (Apocalipsa 21, 27) sau mult mai bine zis, aşa cum reiese din imaginea conţinută în însăşi cuvintele dumnezeieşti despre care vorbim: dacă Împărăţia este cea care "se apropie de noi", atunci înţelegem că fără pocăinţă, Sfânta Treime nu are cum să-şi facă sălaş în noi. Fără baia pocăinţei adevărate, ne asigură şi toţi Sfinţii Părinţi, nici unul din cei care am trădat şi am întinat prin viaţa noastră Sfântul Botez, nu vom putea sub nici o formă să redobândim "haina de nuntă" adevărată, adică nu ne putem îmbrăca în Sfântul Duh, ci ne pregătim să fim "aruncaţi în întunericul cel mai din afară" (Matei 22, 13).

Dacă propovăduirea Mântuitorului şi Sfântul Ioan a început la fel, cu îndemnul trezitor către pocăinţă, întâmpinarea cu care îi "cinstesc" fariseii este şi ea

asemănătoare. Pe Sfântul Ioan Botezătorul, intrigaţi de cuvântul şi de botezul pocăinţei săvârşit de el, îl întreabă "Cine eşti"? şi "De ce botezi"? spre deosebire de vameşi, de poporul cel "de rând" şi soldaţi, care îl întrebau "Ce să facem?" Iar când Iisus Hristos a venit în Templul din Ierusalim, izgonind cu biciul pe cei ce transformaseră în bâlci Casa Tatălui Său şi ca să propovăduiască mântuirea, fariseii Îl întrebau: "Cu ce putere faci acestea? Şi cine Ţi-a dat puterea aceasta?" Iată, deci, grija de căpetenie a fariseilor - nu care cumva să le fie vădită răutatea, nu care cumva să vină cineva să le conteste lor autoritatea absolută şi abuzivă pe care au răpit-o de Singurul Stăpân - Iisus Hristos.

Iisus era, pentru unii dintre iudei, dar mai ales pentru farisei, saduchei şi cărturari, doar "fiul teslarului", un oarecare nazarinean ai cărui "fraţi" erau cunoscuţi de toată lumea. Prin urmare, cine era El să-şi permită să vorbească în numele lui Dumnezeu Însuşi şi mai ales, să-i biciuiască atât de aspru prin cuvânt? Orbul din naştere este şi el tratat în acelaşi mod de aceiaşi fii ai minciunii, deranjaţi de mărturisirea stăruitoare pe care o făcea în favoarea lui Hristos şi îi închid gura prin reducerea la condiţia sa de păcătos iremediabil, care nu ar avea vreun drept la cuvânt: "În păcate te-ai născut tot, şi tu ne înveţi pe noi? Şi l-au dat afară" (Ioan 9, 34).

Când adevărul doare, orice pretext la îndemână e bun ca să-l discreditezi, să-l faci "de două parale" pe cel care-l rosteşte, să ştergi cu el pe jos. La fel, când nu ai ce cusururi să-i găseşti unui om, te legi fie de vârsta lui, fie de numele lui, îi cauţi noduri în papură, îi vânezi cele mai mici greşeli în cuvânt sau în maniere, îi pui o etichetă compromiţătoare sau îi scormoneşti în trecutul lui doar-doar vei găsi vreun "dosar" care să-i murdărească reputaţia. Sau creezi o diversiune, arunci informaţii false pentru a semăna derută şi confuzie. Tot ceea ce contează este ca tu să fugi cât mai tare de adevărul care îţi apasă conştiinţa, să nu ţi se trezească mustrările acesteia şi să nu laşi ca realitatea să fie mărturisită şi cunoscută.

Mărturisirea adevărului stârneşte cele mai violente furtuni acolo unde minciuna este prinsă cu picioare scurte şi unde degetul este pus pe rana care doare mai tare:
"Că oricine face rele urăşte Lumina şi nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească" (Ioan 3, 20). "Pe voi lumea nu poate să vă urască, dar pe Mine Mă urăşte, pentru că Eu mărturisesc despre ea că lucrurile ei sunt rele" (Ioan 7, 7).

"De ce nu înţelegeţi vorbirea Mea? Fiindcă nu puteţi să daţi ascultare cuvântului Meu. Voi sunteţi din tatăl vostru diavolul şi vreţi să faceţi poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni şi nu a stat intru adevăr, pentru că nu este adevăr întru el. Când grăieşte minciună, grăieşte dintru ale sale, căci este mincinos

şi tatăl minciunii. Dar pe Mine, fiindcă spun adevărul, nu Mă credeţi. Cine dintre voi Mă vădeşte de păcat? Dacă spun adevărul, de ce voi nu Mă credeţi? Cel care este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; de aceea voi nu ascultaţi pentru că nu sunteţi de la Dumnezeu ” (Ioan 8, 43-47).

Ne gândim şi că, deşi în Biserică se cunoaşte şi se vorbeşte atât de mult despre pocăinţă, nu ştim dacă este vreo noţiune mai ignorată, mai dispreţuită, mai prost înţeleasă şi mai pervertită - deşi astăzi cam toate noţiunile creştine fundamentale sunt incredibil de răstălmăcite şi de falsificate - şi nici vreo realitate mai puţin practicată, mai puţin trăită efectiv decât pocăinţa... De ce? Pentru că toţi cei intraţi în Biserică căutăm cât se poate (măcar de la un timp, dacă nu de la început) mai mult să ne justificam şi să ne confirmăm pe noi înşine, în omul nostru cel vechi, mai mult să “ne odihnim” şi mângâiem patimile în spaţiul liniştitor al Bisericii, decât să ne schimbăm întru Hristos! Dar despre denaturări vom vorbi niţel mai încolo…

Pocăinţa nu se reduce la un simplu act exterior, formal, de recunoaştere a unor păcate, dar ea nu este nici măcar remuşcarea sau regretul pentru nişte fapte rele săvârşite, ci trebuie înţeleasă ca o transformare a întregii perspective din care privim viaţa, ca o re-centrare a întregii noastre vieţi pe Hristos-Dumnezeu şi pe Cuvântul Evangheliei Sale. Nu ni se cere doar să ne recunoaştem nişte greşeli, nici numai să renunţăm la a mai săvârşi nişte păcate, ci suntem chemaţi să asumăm (Dumnezeu nu obligă, ci cheamă!) ceva mult mai important şi mai de profunzime: să începem un proces lăuntric - care nu se va sfârşi niciodată în această viaţă - de înnoire a minţii şi a inimii noastre, de schimbare în plenitudinea fiinţei noastre, începând cu gândirea noastră (care are de renunţat la concepţii, prejudecăţi, teorii lumeşti sau personale pentru a le înlocui cu adevărurile de credinţă), cu simţirile inimii, cu atitudinile şi mergând până la cele din afară, la “exterioare” care trebuie să le mărturisească pe cele dinăuntru. Pocăinţa include neapărat şi căinţa, dar o depăşeşte, merge mult mai departe şi mai adânc. Pocăinţa este, cum spune părintele Rafail, “dinamica vieţii vecinice”, este întreaga noastră luptă, de fiecare zi şi fiecare clipă, de omorâre în noi “a mădularelor omului vechi” şi de cerere stăruitoare ca Dumnezeu să ne dăruiască… ceea ce noi niciodată nu vom putea dobândi prin noi înşine: haina cea nouă a harului Duhului Sfânt, a omului celui nou duhovniceşte.

Aşadar, pocăinţa este o atitudine permanentă şi o lucrare de înnoire, care ea însăşi… se înnoieşte în fiecare zi. Pocăinţa înseamnă angajarea existenţială radicală de a trăi pentru Hristos şi a muri pentru satana, noi înşine şi pentru lume, aşa cum am făgăduit la Botez. E nevoie de o re-amintire şi de o re-asumare a

făgăduinţelor şi a crezului mărturisite atunci: "Mă unesc cu Hristos şi cred Lui, ca unui Împărat şi Dumnezeu". Dumnezeu este "Împăratul", "Domnul şi Stăpânul" vieţii noastre, El este Centrul şi Sensul ei, iar nu doar un aspect colateral, secundar. Da, noi aşa ne-am cam obişnuit să-L socotim pe Făcătorul şi Salvatorul nostru din moartea veşnică: să-L tratăm ca pe un "segment" printre altele din existenţa noastră ("capitolul" distinct religie), căruia îi vine rândul numai rareori, după alte şi alte priorităţi şi valori în care credem şi pe care le iubim mult mai mult, ne-am obişnuit să nu ne interesăm de El decât când ajungem la disperare sau cel mult, să-L "vizităm" periodic, protocolar şi interesat, "la ocazii festive"....; prin toate acestea dispreţuind şi batjocorind pe Cel Care S-a făcut ca noi, a venit în mijlocul nostru, a luat asupra lui toată murdăria şi răutatea noastră, a suferit şi a murit pentru noi! Pocăinţă nu este nimic altceva, până la urmă, decât minima noastră recunoştinţă faţă de jertfa copleşitoare a unui Dumnezeu atât de iubitor, care ni S-a dăruit pe Sine gratuit şi a făcut absolut totul ca să ne mântuim, numai să-L primim cu adevărat în adâncul inimii.

Am văzut deci că pocăinţa este supremul act de sinceritate al fiinţei, pentru că ea este definită tocmai ca lucrare lăuntrică de prefacere şi de reorientare din temelii a vieţii. Dar oamenii, "inspiraţi" de duhul viclean, au încercat şi încearcă mereu "să scape", să găsească şi căi mai facile, căi ocolite, care să nu-i solicite major, integral, dar prin care, în nesăbuinţa lor, să creadă că Îl pot "păcăli" pe Dumnezeu şi se pot achita de "datoriile" faţă de conştiinţă.

Aşa se întâmplă şi în vremea când boteza Sfântul Ioan, Înaintemergătorul, iar mulţi farisei şi saduchei veneau cu făţărnicie să se boteze la el, mai mult de frică şi de ochii lumii, fără să iasă din învârtoşarea inimii lor. Iar Botezătorul, cunoscându-le inimile viclene, le-a strigat aceste cuvinte usturătoare: "Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiţi de mânia ce va să fie? Faceţi deci roadă, vrednică de pocăinţă şi să nu credeţi că puteţi zice în voi înşivă: <<Părinte avem pe Avraam>>, căci vă spun că Dumnezeu poate şi din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam. Iată securea stă la rădăcina pomilor şi tot pomul care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc". (Matei 3, 7-10).

Pocăinţa autentică se cunoaşte, prin urmare, după roadele ei, iar nu după aparenţă, după mimarea ei! Dar cum se făţărniceşte pocăinţa astăzi? Cum putem ajunge şi noi să ne asemănăm "puilor de vipere" osândiţi de Sfântul Prooroc Ioan?

Întâlnim adesea în Biserică acest fenomen, poate mai mult inconştient, de imitare/"mimare" a comportamentului creştinesc, în lipsa unui conţinut interior (dat de sinceritatea conştiinţei şi de harul Duhului Sfânt), o strădanie îndreptată

spre a “arăta” că ai o virtute pe care n-o ai, doar pentru că “aşa trebuie“. Dar gravă nu e numai îndeplinirea pur formală, “din datorie” a unor rânduieli şi porunci, ci şi închipuirea, părerea care se instalează cu timpul că tu într-adevăr le îndeplineşti, că tu chiar “faci” ce trebuie, că “ai” virtuţi, că “faci poruncile“, că eşti “bun creştin“. Aşa începe înşelarea şi aşa intră viclenia în suflet: prin părerea de sine. Treptat riscă să se instaleze o conştiinţă fariseică, care ajunge pur şi simplu să nici nu mai ştie(!) sub nici o formă de Duh, orbită fiind de literă, de forma pe care se amăgeşte că o respectă ori de legitimitatea/îndreptăţirea pe care şi-o ia din lucruri corecte numai în mod exterior sau oficial.

Aşa cum fariseii credeau că “se îndreptăţesc” prin faptul că erau, după neam, fiii lui Avraam sau prin aceea că ţineau foarte strict prevederile cele mai minuţioase ale Legii, şi astăzi creştinii caută, prin felurite mijloace, să-şi mintă şi să-şi calce în picioare conştiinţa, dar să se şi simtă “în regulă”, “împăcaţi”, pentru că au … “acoperire” regulamentară.

Creştinul şi preotul “legalist” ţin numai la cele care se văd, judecă după conformitatea cu regulile, observă numai încălcările de ordin moral şi disciplinar şi sunt foarte vigilenţi la a nu “leza” cu nimic orice ţine de autoritatea oficială. Nu-l preocupă ceea ce este în inima sa sau a fratelui său, nu este interesat de motivaţia reală, sinceră, de scopul şi de duhul unor acţiuni, ci numai şi numai de “acoperirea” lor “legală”, de obţinerea unor “parafe” (simbolice sau chiar scrise) - care să aprobe şi ceea ce nu poate fi aprobat - sau dimpotrivă, de ieşirea (altora) din litera unor prevederi “canonice”.

Aşa cum descria, dramatic de exact, şi Vlădică Averchie: “Îndreptându-şi atenţia spre lumea exterioară, omul caută “poziţia acceptată oficial” - ce este bine şi ce este rău în ochii celorlalţi - mai mult decât să fie bine în interior cu Dumnezeu şi propria conştiinţă. A idealiza şi a te conforma la ceva numai pentru că e “drept” sau “recunoscut” din punct de vedere oficial înseamnă să ceri să “fii înşelat”, pentru că satana poate să facă uşor - mai ales în vremea noastră - să coexiste “oficialitatea” exterioară cu falsitatea interioară“.

Fariseismul se manifestă atunci când invocăm orice pretext şi orice justificare aparent “corecte”, “legale”, dar în realitate nesincere, pentru actele noastre “evlavioase”. De exemplu, când ni se pare suficient că “avem bine-cuvântare/ascultare” (de la duhovnic sau de la episcop) să facem ceva, dar prin care ştim, dacă suntem sinceri cu noi, că încălcăm poruncile Duhul Evangheliei, prin care ne înşelăm propria conştiinţă şi lucrăm împotriva voii lui Dumnezeu şi împotriva slujitorilor Săi sinceri. De fapt, adesea acea “binecuvântare” nu poartă

atât pecetea Duhului, cât este o “aprobare” sau un “ordin’ administrativ sau omenesc…

Ce mai facem încă? “Decupăm” textele şi exemplele care ne convin şi par să ne confirme în patimile noastre, alegem să urmăm pe aceia care nu ne cer să ne schimbăm defel viaţa, pentru că le scoatem din contextul şi din Duhul lor, producem interpretări arbitrare, reluăm clişee, scoatem “ca din joben” canoane sau citate din Scriptură, toate numai pentru “a avea dreptate” şi a ne strecura patimile sau slăbiciunile pe uşa din dos a Bisericii, făcându-le să apară (inclusiv pentru noi înşine!) ca virtuţi!

Se creează astfel în spaţiul eclezial un duh făţarnic, de artificialitate, de imitaţie, de ipocrizie, de formalism, care pentru foarte mulţi este smintitor. Se imită pacea, bucuria, iubirea, evlavia, smerenia, ne-judecarea, ascultarea, dar şi râvna pentru adevăr, “mărturisirea”, curajul, grija pentru ceilalţi, etc. şi pentru cine ştie gustul autentic al lor, surogatele acestea lasă un gust amar.
Să dăm câteva exemple mai des întâlnite: disciplina cazonă şi slugărnicia se dau drept ascultare duhovnicească, manierele elegante sau “dragostea siropoasă” mimează iubirea, actele de caritate calculate meschin sau exploatate pentru imaginea proprie “pastişează” milostenia, gesturile şi cuvintele mieroase “joacă” smerenia, optimismul orb are aparenţa nădejdii, nepăsarea este echivalată cu “lăsarea în voia lui Dumnezeu”, achitarea regulată, expeditivă (sau, din contră, foarte scrupuloasă la tipic) şi formală de Spovedanie ţine locul căinţei inimii (1), pravila ţinută ultra-conştiincios, rigid şi mecanic face inutilă relaţia vie a inimii cu Domnul, moliciunea şi slăbiciunea iau masca blândeţii, laşitatea sau indiferenţa se ascund sub “nejudecare”, linguşirea, prostia sau orbirea se dau drept supunere, suficientă şi superficialitatea înlocuiesc “linişţea” duhovnicească, micile necazuri suferite sunt luate drept mari “prigoniri pentru dreptate”, desfătarea mai mult sau mai puţin lumească sau nepăsarea provenită din iubirea de sine sunt confundate cu Bucuria Învierii ş.a.m.d.

Prin toate acestea şi prin multe altele vrăjmaşul induce ideea că, de bine de rău, mergem pe calea cea dreaptă, că împlinim poruncile, că slujim Biserica, că facem cele bune ale mântuirii. Dar… “Nu vă amăgiţi: Dumnezeu nu Se lasă batjocorit“, ne previne Apostolul cu asprime. Şi vine atunci întrebarea bubuitoare şi şocantă pe care o pune acelaşi Arhiepiscop Averchie: ***“De unde ştii că tu eşti în Biserică în mod real, cu duhul? Ce te face să crezi că tu eşti creştin-ortodox cu adevărat?“***

E o întrebare care ar trebui să ne pună pe toţi într-o criză fertilă, să provoace “neliniştea cea bună“. Dar oamenii “cuminţi” fug de “crize” şi de nelinişti, pentru

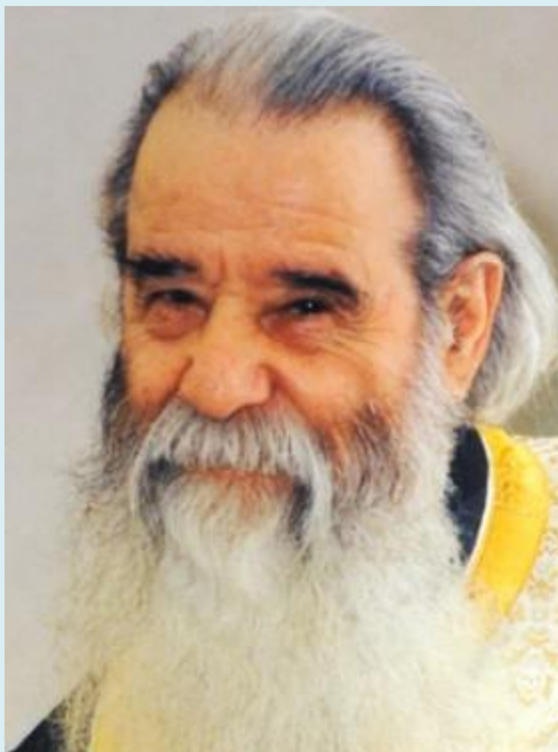
că fug rupând pământul de conştiinţa lor! Părerea de sine nu ne dă voie să fim vreodată în criză, nu ne lasă a ieşi din suficienţa noastră "căldicică". Şi astfel ne refuzăm şansa de a ajunge la acel punct zero, şi totuşi, în acelaşi timp prima treaptă a scării evanghelice, care este sărăcia cu duhul. Smerenia se vădeşte ca adevărată în această "sărăcie cu duhul", opusă suficienţei, iar nu în "smerenia" construită artificial şi teatralizată. Este criză, disperarea bună de tine însuţi, conştiinţa nudă, ne-fabricată, ne-împrumutată, naturală că nu eşti nimic, că nu ai nimic bun în tine, conştiinţa că nu numai că nu eşti creştin, dar şi că este cu neputinţă să fii (!), nu numai că tu nu ai pus început ascultării, smereniei, păcii, bucuriei, dragostei, blândeţii, ne-judecării, etc…, ci că este cu neputinţă să împlineşti omeneşte, cu puterile şi mijloacele tale poruncile lui Dumnezeu cele dincolo de lume, străine, duhovniceşti..

"Fiindcă ştim că Legea e duhovnicească; dar eu sunt trupesc, vândut sub păcat. (…) Nenorocit ce sunt, cine mă va izbăvi de trupul morţii acesteia?" (Romani 7:14, 24).
De la această deznădejde de noi înşine, de la deşertarea din noi a părerii de sine, care este o nădejde deşartă, abia de aici începe creştinismul şi ortodoxia… De aici începe pocăinţa. Acolo unde sfârşeşte minciuna, deghizarea, formalismul şi amăgirea că putem cumva "fugi de mânia ce va să fie" numai dacă "bifăm" actele "binecuvântate" la arătare, cu aparenţă duhovnicească, dar găunoase sau chiar otrăvite pe dinăuntru. Nu, nu avem unde fugi, nu putem scăpa nicăieri! Numai la Hristos, Cel blând, smerit şi milostiv, care "S-a apropiat" de noi mai mult ca oricând şi ne cheamă în fiecare zi: "Pocăiţi-vă!".

Notă: (1). "Pocăinţa cea adevărată este ca mai întâi omul să-şi simtă greşeala sa, să-l doară, să ceară iertare de la Dumnezeu şi după aceea să se mărturisească. În felul acesta va veni mângâierea dumnezeiască. De aceea totdeauna recomand pocăinţa şi mărturisirea. Numai mărturisire [fără pocăinţă] nu recomand niciodată".

(Cuv. Paisie Aghioritul, "Nevoinţa duhovnicească")

Părintele Constantin Galeriu - Predică la Duminica după Botezul Domnului

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Vrednicilor de iubire şi dreptmăritorilor creştini în Sfânta Biserică a Domnului nostru Iisus Hristos, acum, ca o încununare a sărbătorilor, dumnezeiasca Evanghelie ne împărtăşeşte cuvânt negrăit de adânc. Şi orice cuvânt, când sufletul nostru smerit, dar luminat, încearcă adâncimile, e revelator. Dar, pentru că în fiecare duminică avem un asemenea cuvânt al dumnezeieştii Evanghelii, din el să ne împărtăşim. Aşa cum e întotdeauna rânduiala sfântă a Bisericii, creştinul se împărtăşeşte întâi din cuvântul lui Dumnezeu, al Evangheliei, şi apoi din Trupul şi Sângele Lui.

Acum, dar, ascultând cuvântul lui Dumnezeu, în Duhul Sfânt, căci "***cuvântul Meu este duh şi viaţă***", zice Domnul, deci ascultând cuvântul şi taina cuvântului, duhul cuvântului, adevărul cuvântului, să luăm aminte. Ne vorbeşte Evanghelia, Vestea cea Bună:

"Şi Iisus, auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea. Şi părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon şi Neftali, ca să se plinească ce s-a zis prin Isaia proorocul care zice: "Pământul

lui Zabulon şi pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit". De atunci a început Iisus să propovăduiască şi să spună: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat împărăţia cerurilor.” (Matei 4, 12-17).

Acest cuvânt final – “pocăiţi-vă căci s-a apropiat împărăţia cerurilor”, ne stă cu o deosebită lumină şi putere inimii, ca astăzi să încercăm a tâlcui din acest adânc al cuvântului dumnezeiesc. Nu înainte, însă, de a înfăţişa inimilor dumneavoastră tâlcul cuvintelor dintru începutul zicerii de astăzi a Sfintei Evanghelii. Deci Iisus ne spune că a auzit ca Ioan a fost întemniţat. Pentru noi este şi un moment deosebit ca anul acesta, început de secol, de mileniu, pomenirea Sfântului Ioan, Înaintemergătorul şi Botezătorul Domnului, se sărbătoreşte deodată cu zi de duminică. De aceea am şi citit amândouă cuvintele din Evanghelie – pentru ziua de astăzi, la vremea cuvenită şi pentru ziua Sfântului Ioan. Şi să nu uităm, şi Ioan aşa îşi încheia predica: “***pocăiţi-vă că s-a apropiat împărăţia cerurilor***”.

Deci propovăduitorul pocăinţei, Ioan, a fost întemniţat de Irod. Şi ştim cum şi-a încheiat, încununând prin martiriu, petrecerea lui în pământul oamenilor. Al oamenilor tot după chipul lui Dumnezeu, nefericiţii (unii dintre ei). Şi a fost întemniţat Ioan, care propovăduia, precum ştiţi, la Iordan, la răsărit de Ierusalim, în ţinutul Iudeii, deci în partea de sud a pământului lui Israel, către capitala, către Ierusalim. Acolo a propovăduit Ioan Botezătorul, acolo S-a şi botezat Mântuitorul, cu botezul de la Ioan, acolo unde se adunau mulţimile şi ascultau cuvântul pocăinţei. Iar dacă Ioan a propovăduit în pământul Iudeii, în zona Ierusalimului, unde era centrul spiritual şi politic, mai bine zis, căci erau sub conducerea Imperiului Roman Iisus, cu taină a proniei dumnezeieşti, a mers în Galileea să propovăduiască, şi a încheiat misiunea la Ierusalim.

De aceea spune sfântul Evanghelist Matei, luminat de Duhul Sfânt, că Iisus, auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea. Galileea, partea de nord a pământului lui Israel. Şi părăsind Nazaretul, acolo unde îşi petrecuse copilăria cu maica Sa sfântă, a plecat Iisus mai spre nord, în Capernaum (localitatea, satul lui Naum), lângă mare (marea Galileii sau lacul, iezerul, ceva mai mare decât un iezer), tot partea de nord a Israelului, anume în hotarele lui Zabulon şi Neftali. Aceştia erau dintre cele douăsprezece neamuri ale lui Israel. “***Ca să se plinească ce s-a zis prin Isaia proorocul*** (cu opt sute de ani aproape, înainte), ***care zice: pământul lui Zabulon, pământul lui Neftali, spre mare, Galileea neamurilor***”. Acolo unde erau nu numai evrei, ci şi din alte popoare.

Dacă Ioan a propovăduit numai în Ierusalim, numai în ţinutul, am zice, pur al lui Israel, acest cuvânt profetic al lui Isaia dezvăluie că Mântuitorul merge în Galileea neamurilor, deci şi către celelalte neamuri, şi către noi, către toate neamurile acestui pământ. El a venit pentru toţi şi pentru toate. Aşa grăise Isaia, în lumina Duhului Sfânt, în care pentru un prooroc şi cele de departe sunt ca şi cum ar fi de faţă. Aceasta este taina lucrării lui Dumnezeu cu adevărat, care are privirea către întreaga lui creaţie şi existenţă. Căci, ***aşa cum orice creator poartă în inimă proiectul operei sale*** (când cineva construieşte o catedrală, nu are în mintea şi în inima lui în toate dimensiunile ei, când face proiectul? Chiar dacă nu e în clipa aceea împlinită, dar o poartă toată. Sau un artist, când face o icoană, are imaginea ei, de asemenea, şi se gândeşte dacă să o facă icoană, şi nu ţine atât de mult la estetică, la frumuseţea omenească, ci ţine la chemarea, la sfinţenia ei. Adică o icoană să ne împărtăşească lumină divină, cutremurul sacru, în chemarea de a ne înălţa după chipul ei. Nu o frumuseţe de-a noastră, mai mult senzuală, apelând la simţuri. Sau unul care întocmeşte o simfonie. Fiecare sunet al ei îl poartă, nu-i aşa, creatorul în inimă, în spirit), ***la fel, Dumnezeu, cum să nu înţelegem, poartă toată Creaţia în desfăşurarea ei. Şi grăind prin profeţi, apoi apostoli…***

Aşa ni s-a descoperit Dumnezeu, am zice prin trei cete:

- *ceata profeţilor, până la venirea Mântuitorului, care priveau şi călăuzeau lumea spre Hristos, apoi*
- *ceata apostolilor, pe care Mântuitorul i-a pregătit direct, şi de la care lumea pleacă din Hristos, mai departe, în chemarea ei în istorie, am spune.*
- *Şi mai e a treia ceată, prin care grăieşte Dumnezeu Bisericii, ceata Sfinţilor Părinţi ai Bisericii.*

Şi atunci, Isaia face parte din ceata profeţilor. Şi, luminat de Duhul Sfânt, Dumnezeu care cuprinde şi vede tot, şi profetul a putut spune, cu sute de ani mai înainte, cum a zis Isaia: Ţinutul lui Neftali şi Zabulon, Galileea neamurilor, acolo va veni şi va vorbi Fiul lui Dumnezeu făcut Om, Iisus Hristos. Şi atunci, citez din dumnezeiasca Evanghelie, "***a fost să se plinească ceea ce s-a zis prin Isaia proorocul, care spune: Pământul lui Zabulon, pământul lui Neftali, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor*** (neamurile de pretutindeni), ***poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare. Şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit***".

Lumină mare, lumina le-a răsărit… ***Ce era acea lumină?*** De atâtea ori noi am vorbit despre lumină, iubiţilor. **Dumnezeu este Lumină şi Iubire.** Cel dintâi act ziditor pe care l-a săvârşit a fost: să fie lumină! Şi lumina luminează în întuneric,

spune Scriptura, străbate. A adus Dumnezeu totul de la nefiinţă la fiinţă. Şi nefiinţă e întuneric. Iar zidirea lui Dumnezeu este lumină.

Ne-a dat lumină… în scurt mai evocăm: ***a dat lumina fizică, pentru care ne-a dat ochiul trupesc, apoi lumina minţii, a înţelegerii rosturilor lucrurilor, legilor care călăuzesc existenţa, pentru care ne-a dat ochiul minţii.*** Dar aici spune: lumină mare a dat, lumină mare ca să strălucească, atunci, pentru popoarele, neamurile acelea care zăceau în întuneric. Şi poporul acela a văzut lumină mare.

Lumină le-a răsărit lor. Şi adăugă: ***Iisus de atunci a început să propovăduiască şi să spună: pocăiţi-vă, s-a apropiat împărăţia cerurilor.*** Leagă imediat lumina aceea de El, de Iisus. Lumina pe care a adus-o El. Şi se înţelege, cum ***dumnezeiasca noastră Ortodoxie mărturiseşte, că lumina pe care o aduce Dumnezeu e din Dumnezeu, nu din lumea aceasta.*** Tot lumina, într-un fel, ca un simbol. ***Lumină divină, cerească, necreată, dumnezeiască.*** Ne dă ceva din El, ca să-L putem cunoaşte. Când spui cuiva un cuvânt, dacă nu eşti în acest duh cu el, îţi poate pricepe cuvântul? Nu. Atunci, Dumnezeu, dacă ne-ar vorbi nouă fără să ne împărtăşească lumina dumnezeiască a cuvântului Lui, nu L-am putea înţelege.

Noi Îl cunoaştem pe Dumnezeu, cum zice Grigorie Palama, din Dumnezeu, cu lumina Lui. Această lumină divină, al cărei ochi este credinţa. Şi, deschizând ochiul credinţei, iată, îşi deschide aripile şi privim şi dintru începutul descoperirii lui Dumnezeu şi înainte, în toate laturile. Privim spre cuvântul profetului şi-l înţelegem, ***cum spune tot Părintele nostru Grigorie Palama, că profeţii vedeau în lumina divină şi îmbrăţişau de departe făgăduinţele lui Dumnezeu.*** Aşa cum ţi-ai îmbrăţişa un ideal, o dorinţă pe care ţi-o făgăduieşte Dumnezeu. Şi un ideal al tău, de departe îl îmbrăţişezi. Aşa îmbrăţişau profeţii. Iar aceasta o înţelegi când deschizi ochii credinţei, lumina asta lăuntrică. Atunci când auzi cuvântul profetului, dar mai ales când auzi cuvântul Celui profeţit de profet, cuvântul Mântuitorului, deodată se deschid din adânc ochii tăi, vederea străbătută de lumina Duhului Sfânt. Cum spuneam şi altă dată, cuvântul pe care-l auzim la strană: "***Deschide-voi gura mea şi mă voi umple de Duhul***" – deschizi gura şi grăieşti, şi se umple atunci cuvântul de duh, de lumină, de înţelegere, de credinţă, de adevăr. Şi acest adevăr, crezând în el, te înalţă.

Şi o să vedem imediat, când auzim cuvânt rostit de Mântuitorul: "***Pocăiţi-vă, că s-a apropiat împărăţia cerurilor***". Cu acest cuvânt negrăit de adânc, cu care a început Mântuitorul propovăduirea, a început şi sfântul Ioan, dar cu oarecare deosebire, rost. Ioan, când a început propovăduirea a spus: "***Acum securea stă la rădăcina pomilor; deci orice pom care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc***"

(Luca 3, 9). Deci propovăduirea lui Ioan aşa a fost, deschizând conştiinţa către judecata lui Dumnezeu. De aceea se adresa şi ostaşilor, şi fariseilor, şi întregului popor. Şi ***dacă cuvântul Botezătorului se îndrepta către judecata lui Dumnezeu pentru tot cel care săvârşeşte nedreptatea, cuvântul Mântuitorului se adresa tuturor neamurilor, către întemeierea credinţei, nădejdii şi dragostei; în final, către iubire îndreptează Mântuitorul pocăinţa.***

Dar ce înseamnă pocăinţă? Unul dintre cele mai adânci cuvinte ale Scripturii, iubiţilor. Luat din limba greacă, meta-noia. Cuvinte formate cu meta- dumneavoastră ştiţi: metamorfoză (schimbare de formă), metafizică (dincolo de ceea ce e fizic, sensibil). Latina a tradus pe meta cu trans (peste). În Sfânta Împărtăşanie e cuvântul acesta, luat tot din greceşte: metaboli şi tradus în cărţile noastre de slujbă prefacere. **Dar metanoia, tradus la noi în româneşte prin pocăinţă, înseamnă schimbarea gândirii.** Meta – dincolo, peste, prefacere, schimbare, iar noia este gândire (medicii spun de o boală psihică – paranoia, alături de gândire). Dar metanoia, schimbarea gândirii… Ce-au înţeles profeţii încă din Vechiul Testament, care se ocupau de misterul acesta, al păcatului. Ce zice profetul Iezechiel, bunăoară? La capitolui 18, îndemn la pocăinţă: "***De aceea vă voi judeca pe voi din casa lui Israel, pe fiecare după căile sale, zice Domnul Dumnezeu; pocăiţi-vă şi vă întoarceţi de la toate nelegiuirile voastre, că necredinţa să nu vă fie piedică***" (Iezechiel 18, 30). Şi, mai apoi, "***Căci Eu nu voiesc moartea păcătosului, zice Domnul Dumnezeu; întoarceţi-vă deci şi trăiţi!***" (Iezechiel 18, 32).

Cuvântul este de-a dreptul grav. Căci altfel, fără această întoarcere, e primejdia morţii însăşi. Observaţi legătura între pocăinţă şi viaţă. Atunci, în adânc: ***Întoarceţi-vă la Dumnezeu şi Eu mă voi întoarce către voi***, zice iarăşi profetul.

Ce-a însemnat, atunci, păcatul? Şi aici trebuie spus cu tărie şi de neclintit: păcatul a însemnat schimbarea sensului existenţei noastre. Dacă vreţi, cu un termen folosit în ştiinţă, schimbarea gravitaţiei. Căderea a însemnat schimbarea sensului existenţei noastre; în loc de gravitaţia către originea noastră, către Ziditorul nostru… şi ***Părinţii au tâlcuit adânc: a nu-ţi cunoaşte originea şi sensul existenţei tale, aceasta înseamnă păcat, stricăciune şi moarte.*** De aceea a zis Profetul: întoarceţi-vă ca să trăiţi.

E un adevăr de neclintit iubiţilor; îl spunem cu atâta tărie pentru că e adevărul tuturor adevărurilor. Omul, prin păcat, şi orice formă de necredinţă, de ateism, a mutat "originea" existenţei în natură, în om, până acolo, sărmanii de ei: "omul, măsura tuturor lucrurilor". Omul îşi este luişi măsură supremă. Homo homini deus

– omul dumnezeu omului. Gândiţi-vă numai la aceasta: când omul, aşa cum s-a spus, îşi este el luişi dumnezeu. Or, adânc şi grav, înspăimântător de grav, când ştiau că Dumnezeu este Realitatea supremă, absolută, şi atunci, să spui că omul îşi este luişi Dumnezeu, faci din om dumnezeu, realitatea supremă, absolută. Şi atunci, ce-a fost dictatorul? Tu, filosofule, i-ai încredinţat dictatorului această idee, bolnavă conştiinţă, că el este dumnezeu, el are autoritate absolută, tăgăduind totul.

Şi aşa cum mărturiseam adesea, când un sărman om de ştiinţă – bietul Darwin – a făcut din lupta pentru existenţă şi selecţie naturală un fel de adevăr – aşa-i evoluţia, atunci a dat în mâna dictatorului arma aceasta – să facă selecţie naturală, prin luptă pentru existenţă. A selectat sus noi ştim pe cine… Iată, adevărul Scripturilor. Una din întrebările capitale este şi aceasta: va să zică, omul – fiinţa spirituală; unde să graviteze pentru construirea lui? Către materie? Şi atunci, ce-a însemnat căderea? Tocmai asta: schimbarea sensului gravitaţiei adevărate a omului.

Or, pocăinţa, înţelegem, e restaurarea ordinii noastre. Acesta e adevărul fundamental al pocăinţei: întoarceţi-vă la Ziditorul, la Dumnezeul care ne-a dat existenţa şi viaţa. Şi, observăm, ***predica Mântuitorului când începe?*** Începe, iubiţilor, după ispită, după ce a fost ispitit de demon şi tocmai cele trei ispite ale demonului – le reamintim în scurt, din vistieria memoriei noastre sfinte. ***Când Mântuitorul, postind patruzeci de zile, demonul Îl ispiteşte. Şi, în pustia Carantaniei, pustiu populat cu pietre, Îi spune: "Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, zi acestei pietre să se facă pâine*** (**să-Ţi saturi foamea Ta – deci ispita trupului**). ***Şi a răspuns Iisus către el: Scris este că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu".***

Tot cuvântul ziditor. Şi aici este iarăşi o taină a tainelor. Să nu uităm o clipă: "cuvântul lui Dumnezeu", cum spune Evanghelia: "***La început era Cuvântul; Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era dintru început la Dumnezeu şi toate printr-Însul s-au făcut. Şi fără de El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut***". Cuvântul lui Dumnezeu e ziditor. Acel cuvânt e adevărat, care zideşte şi bine săvârşeşte.

Şi, iarăşi, care dă viaţă; pentru că poţi crea ceva care distruge viaţa. ***În adevărul cuvântului lui Dumnezeu, "cuvântul Meu este adevărul înseamnă" a rosti acel cuvânt şi a săvârşi acel act al tău care să fie binefăcător şi de viaţă făcător şi ziditor, negreşit, nu pustiu, nu gol.***

A doua ispită: "***Şi suindu-L diavolul pe un munte înalt, I-a arătat într-o clipă toate împărăţiile lumii. Şi I-a zis diavolul: Ţie îţi voi da toată stăpânirea aceasta***

şi strălucirea lor, căci mi-a fost dată mie şi eu o dau cui voiesc; Deci dacă Tu Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta". Împărăţiile lumii, începând cu Babilonul şi alte împăraţii, pentru care va spune un domnitor al nostru, smerit şi credincios, Neagoe Basarab: multe împărăţii ale lumii au fost întemeiate de dictatori şi toate s-au măcinat şi se vor mai măcina. Una singură va rămâne: împărăţia lui Dumnezeu. De aceea predica Mântuitorului astăzi aşa şi începe: s-a apropiat împărăţia cerurilor.

Aşa i-a arătat demonul împărăţiile lumii şi slava lor – poleiala lor.

"Şi răspunzând, Iisus i-a zis: Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: «Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui Unuia să-I slujeşti»".

Şi, în sfârşit, a treia ispită (după Luca; după Matei e pusă ca a doua): ***"Şi L-a dus în Ierusalim şi L-a aşezat pe aripa templului…".*** Templul, aşa cum lui Israel în pustie i-a poruncit Dumnezeu să facă acel cort al mărturiei, care purta în el Legea lui Dumnezeu, apoi Solomon, templul, Fiul lui Dumnezeu Însuşi a luat trup, templu, ca şi trupurile noastre să fie temple ale Duhului Sfânt.

"Şi I-a zis: Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos; Căci scris este: «Că îngerilor Săi va porunci pentru Tine, ca să Te păzească»; Şi te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să loveşti de piatră piciorul Tău". Fă o minune! Minune în sensul demonic: aruncă-te de la înălţimea templului. Templul este suiş. Tu, împotriva suişului lui Dumnezeu.

Fă o minune împotriva înălţării. Şi, aruncându-Te jos, drumul invers. Şi toate minunile lumii au fost un fel de întoarcere în jos, din nefericire împotriva noastră. Pentru că, real, drumul e în sus. Templul e în înălţimi. Totdeauna, templele, bisericile erau pe înălţimi, vestind omului înălţimea. Iar lui Iisus: aruncă-te jos! Coboară! Mută, deci, centrul de gravitaţie, cum am spus adineauri. Mută-l în tine, în om, în lume; nu în înălţare. A ucide, propriu-zis, cea mai umană dintre toate căutările umane – înălţarea. Cum spune un psihiatru de astăzi – psihologia înălţimilor spirituale, cea mai umană dintre nevoile umane; propriu-zis, care îl defineşte pe om.

Şi aceste trei ispite, tocmai descopereau misterul tragic al păcatului, al căderii, al schimbării sensului existenţei, al patologicului uman, iubiţilor. "Şi răspunzând, Iisus i-a zis: S-a spus: "Să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău"(Luca 4, 3-12).

Şi atunci, măcar acest cuvânt smerit al sensului pocăinţei, de astăzi, dacă-l înţelegem: ***Pocăiţi-vă! – întoarcerea, restaurarea, reaşezarea sufletului, conştiinţei mele, în adevărul existenţei, în adevărul în care între Dumnezeu şi făptură, Ziditorul meu şi eu, făptura Lui, între veşnicia Lui şi vremelnicia mea, dar vremelnicie care e însetată de adevăr, de nemurire, de viaţă. Reaşezarea gândirii în adevărul ei, prefacerea ei.***

Întoarceţi-vă către Mine, ca să trăiţi, cum a zis proorocul Iezechiil, iar Ieremia: ***întoarceţi-vă către Mine şi Eu mă voi întoarce către voi.*** Atunci, pocăinţa, întoarcerea la Dumnezeu şi o neîncetată chemare a noastră. Când privim, la Sfânta Împărtăşanie, având în faţă la altar şi ne rugăm: "**Şi fă adică pâinea aceasta cinstit Trupul Hristosului Tău, iar ce este în potirul acesta cinstit sângele Hristosului Tău, prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt**", deodată ne cuprinde un cutremur, înţelegând şi aici misterul pocăinţei.

Cum adică? Iată, pâinea şi vinul devin trup şi sânge dumnezeiesc. Deci se petrece acolo o prefacere, o înălţare. Pâinea, lumea aceasta se înalţă. Făptura e chemată – nu numai omul, toată creaţia – la pocăinţă, la transformare, la transfigurare. Aici e taina religiei însăşi, iubiţilor. Care a fost adeseori neînţeleasă şi batjocorită. Deci neîncetata ei transfigurare, şi pe care Iisus o rosteşte. ***Când Iisus a spus: pocăiţi-vă, întoarceţi-vă, schimbaţi-vă gândirea, priviţi-Mă, că s-a apropiat împărăţia cerurilor. Iar în Iisus împărăţia era de faţă; o lume în care Dumnezeu e Împărat. Împăratul meu şi Dumnezeul meu; şi Mântuitorul meu. El.***

Atunci, în esenţă, pocăinţă – întoarcerea la Hristos, cunoaşterea Lui şi iubirea Lui. Iubirea Lui, mai ales: "***N-am venit să judec lumea, ci s-o mântuiesc***" (Ioan 12, 47). S-o mântuiesc cum? Prin întruparea Mea, trimis de Tatăl ceresc. Prin jertfa Mea, prin Crucea Mea, prin răstignirea Mea. Să răstignesc răul acestei lumi, gândirea rătăcită a acestei lumi, căderea acestei lumi; din orice stare a ei. Şi s-o înalţ la înviere.

Atunci, pocăinţă înseamnă deschiderea feţei mele către Iisus Hristos, către tot ceea ce este El. Şi, mai precis, prin Crucea şi Învierea Lui, eu însumi simt în adâncul meu învierea din păcat, din stricăciune, din moarte, în iubire. Cum adică?

La spovedanie, totdeauna, când vin creştinii, şi spun fiecare, bieţii oameni, cu o silă de sine, cu o tristeţe, tot ceea ce simt ei că i-a încărcat veninos, murdar şi sordid, şi vor să se spele: Oare mă iartă Dumnezeu? Atunci, noi îndrăznim a spune, după cuvânt dumnezeiesc: Vezi, noi suntem în lumea aceasta a

schimbării. Şi ne-am mişcat până acolo că am uitat de Dumnezeu şi am zis că noi suntem dumnezeu. Cât ar trebui, fiecare, de sus până jos, să aibă conştiinţa adevărului şi să apeleze: Luminează-mă, Doamne. Toţi.

Şi atunci noi îi spunem aşa: Da, noi ne putem îmbolnăvi, murdări, schimba în rău gândirea, în nedreptate, în minciună, în corupţie, în ticăloşie, dar Dumnezeu e numai lumină şi numai iubire. Dacă în clipa aceasta te întorci la Mântuitorul cu faţă deschisă către El, şi, cum spun Părinţii: când cunoaşte omul că i s-au iertat păcatele? Când desăvârşit le-a scârbit. În clipa aceea în faţa lui Dumnezeu, al cărui timp este astăzi: "Astăzi de vei auzi glasul Meu, nu-ţi împietri inima". Atunci, în faţa lui Dumnezeu, în acest Astăzi al lui, care este numai iubire, tu te întâlneşti cu iubirea. Nu cu osânda, cu blestemul. Cu lumina, în care vezi că răul din tine e rău şi adevărul e adevăr şi iubire. Şi în clipa aceea tu simţi cuvântul pe care l-a rostit profetul: Celor care petreceau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit. Aşa îi întâmpină Iisus: în lumina adevărului, a credinţei, a iubirii, a vieţii.

Bunule Doamne, fă-ne să înţelegem această taină a tainelor care e pocăinţa! E aşezarea noastră în ordinea adevărului iubirii. A Ta, Doamne Iisuse Hristoase, Care eşti Viaţa cea adevărată. ***Cu rugăciunle Preacuratei Maicii Tale şi ale Sfântului Ioan Înaintemergătorul şi Botezătorul Tău, miluieşte-ne şi dă-ne început bun în acest an, în lumina adevărului şi a iubirii.***

Amin.

Pr. lect univ. dr. Constantin Necula - Predică la Duminica după Botezul Domnului

"Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!"

Trecut-au sărbătorile. Se-aude încă în cupola de cer a Țării glasul de colind pe care ne urcă Neamul spre Altarul cel nevăzut al împărăţiei. A fost Naşterea. A fost Tăierea împrejur. A fost şi Botezul cel teofanic, arătându-ni-L pe Hristos, în Duhul Sfânt, Fiu iubit, întru Care Tatăl a binevoit. Au trecut sărbătorile, dar Sărbătoarea ne stă mereu înainte. Căci ce altceva este Biserica, dacă nu o trecere din sărbătoare în sărbătoare, din slava unei sărbători în slava altei sărbători, până în ziua în care ne este dat să ne împărtăşim "mai cu adevărat" de slava cea veşnică? Cu aspră condiţie ca din Sărbătoare să nu facem sărbătorire, diminuând bucuria slujirii lui Dumnezeu cu slujirea pântecului sau a altor patimi, atât de exacerbate de conştiinţă modernă a sărbătorii.

Nouă să nu ne fie altfel a ne lăuda decât în plinirea purtării în creştinească demnitate - cu duh şi smerenie - a crucii de har şi de lumina ce ne este Sărbătoarea cu Hristos.

Îndată dar după pragul acesta, aşa-zis, al sărbătorilor, Sfinţii care au alcătuit ritmul liturgic al Bisericii au rânduit o Duminică pe care o numim "de după Botezul Domnului" (deşi toate duminicile pe care le prăznuim sunt "după Bobotează", **poarta de har ce-L face pe Hristos văzut lumii**). Am putea-o numi, ţinând în inimă cântarea Bisericii, Duminica din zorii luminoşi ai Paştelui, căci zice corul Bobotezei: "***Lui Adam, celui ce orbise în Eden, i s-a arătat soarele în Betleem şi i-a deschis ochii, spălându-i pe ei în apele Iordanului. Şi celui înnegrit şi întunecat i-a răsărit Lumina cea neapusă: nu-i va mai fi lui noapte mai mult, ci pururea ziua. Ca nişte zori de zi spre dimineaţă S-a născut pentru el, căci în după-amiază S-a ascuns, precum se scrie. Aflat-a Răsăritul de soare, care l-a***

ridicat pe el, cel ce a căzut către seară; s-a scuturat de întuneric şi a ajuns la Lumina Care S-a arătat şi a luminat toate" (Icosul Praznicului Bobotezei, Sfântul Ioan, în 7 ianuarie). Orbitul din Eden, omul cel dintâi, se vădeşte a fi aşadar restaurat în Hristos, prin Duhul cel Sfânt. Iar Boboteaza marca "zorii" acestei aşezări intru lumină.

Duminica aceasta, având ca lectură liturgică Evanghelia de la Matei (4, 12-17), este prefaţată de sâmbăta zisă "după Botezul Domnului" (Mt 4,1-11); şi în acest din urmă context - al ispitirii Domnului de către diavol în pustie, după postirea cea de patruzeci de zile - trebuie citită această "ieşire la propovăduire" a Domnului nostru Iisus Hristos. Lui I s-a dat dintâi biruinţa asupra trupului, cărnii şi sângelui şi asupra duşmanului celui înfricoşător, care este diavolul, tatăl minciunii şi al ispitirii, pentru ca mai apoi să continue glasul lui Ioan, întemniţatul şi ucisul pentru Adevăr. Ioan, cel căruia i se potrivesc cu prisosinţă cuvintele cântării liturgice: "***De venirea Ta cea trupească temându-se Iordanul, cu cutremur s-a întors, şi slujba cea duhovnicească plinind-o Ioan, cu frică s-a tras înapoi...***" (condacul Sfântului Ioan) - aceasta "tragere înapoi" de teamă şi smerire fiind definitorie în contextul mântuirii noastre - nu uitâ nici o clipă să aminteascâ-n toate ale sale că el scade pentru ca El, Hristosul Slavei, să crească (În 3, 30).

Pe măsură ce Sfântul Ioan, propovăduitorul venirii Mirelui celui Care ridică păcatele lumii, se-ascunde vederii (nu doar la figurat), Hristos creşte vederii noastre. ***Când Ioan este dus în temniţă*** (Mt 4, 12; Mc 1, 16; Le 5, 11) ***este momentul pe care Domnul îl alege să-i ducă mai departe propovăduirea.*** Pecetea proorocilor, care mijloceşte Legea Veche şi Legea Nouă, Ioan Botezătorul, asemeni unui luceafăr de dimineaţă, vesteşte sosirea Soarelui Hristos. Iar Hristos Domnul preia cuvântul omenesc de-acolo de unde se oprise îngereasca propovăduire a Botezătorului. Cuvântul dintâi, cuvântul de ordine al Legii celei Noi se-adaugâ Legii celei Vechi în chip firesc, desăvârşind-o. Acest "***Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!***" (Mt 4, 17) era, dacă vreţi, trecerea în plan personal, în planul fiecărei persoane în parte, a mesajului general, pe care, de veacuri, Dumnezeul lui Avraam şi Moise, Dumnezeul Cel viu al Patriarhilor şi al Profeţilor îl lansase, cerând lui Israel întoarcerea (acel Shema, Israel!, Ascultă, Israele! care preceda orice cuvânt al proorocilor către neamul cel ales). O "întoarcere" către chipul slavei lui Dumnezeu, care subzista în Adamul cel vechi şi pe care Adamul cel Nou - Hristos Domnul -, curăţindu-l de zgura păcatului ce făcuse crustă din apropierea de focul iadului şi al morţii, avea să-l izbăvească prin faptele Sale cele mântuitoare, începând cu Naşterea Sa şi culminând cu învierea cea din morţi, **Botezul Său la Iordan** fiind - cum am mai spus - **poartă de har prin care Domnul Iisus S-a făcut, mai luminat, vedere lumii întregi.** Căci

Botezul Domnului nu este indiferent mântuirii noastre, după cum teologia cântată a Stihirilor Praznicului ne arată: "***Cum Te vom cinsti, Hristoase, noi, robii Tăi, pe Tine, Stăpânul, după vrednicie? Că pe noi, pe toţi, în ape ne-ai înnoit.***" Sau: "***Lumina cea adevărată S-a arătat şi luminare tuturor Se dăruieşte. Se botează cu noi Hristos, Cel Ce este mai presus de toată curăţia. Pune sfinţenie în apă şi curăţire sufletelor se face aceasta. Pământesc lucru este ceea ce se vede şi mai presus de ceruri ceea ce se înţelege; prin baie este mântuirea, prin apă Duhul şi prin afundare se face suirea noastră la Dumnezeu. Minunate sunt lucrurile Tale, Doamne, slavă Ţie!***" Iar mai apoi: "***Cel Ce îmbracă cerul cu nori Se îmbracă astăzi cu repejunile Iordanului şi Se curăţeşte cu a mea curăţie Cel Ce ridică păcatele lumii***" (Stihirile Praznicului Botezului, glas 1).

Aici stă cheia tâlcuirii - fie şi măcar în parte - a lucrului pocăinţei celei ce se cere de la noi şi, odinioară, de la cei ce-l ascultau pe Sfântul Ioan şi-apoi pe Hristos Domnul, în pocăinţa cea după chipul lui Hristos, aceea pe care o dă spre "rumegare" duhovnicească în Duminica aceasta Apostolul pe care-l citim la Sfânta Liturghie. Căci zice Sfântul Apostol Pavel efesenilor: "***Dar fiecăruia dintre noi i s-a dat harul după măsura darului lui Hristos. Pentru aceea zice: "Suindu-Se la înălţime, robit-a robia şi daruri datu-le-a oamenilor***". Iar aceea că S-a suit ce înseamnă decât că El mai întâi S-a pogorât în părţile cele mai de jos ale pământului? Şi tot El este şi Cel Ce S-a suit mai presus de toate cerurile, pentru ca să umple totul.

Şi El i-a dat pe unii apostoli, pe alţii profeţi, pe alţii binevestitori, pe alţii păstori şi învăţători, ca să-i pregătească pe sfinţi pentru lucrarea slujirii, spre zidirea templului lui Hristos, până ce toţi vom ajunge la unitatea credinţei şi a cunoaşterii Fiului lui Dumnezeu, la starea de bărbat desăvârşit, ***la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos***" (Ef 4, 7-13). Toată această creştere n-are alt scop şi altă râvnă decât creşterea întru El, Hristos Domnul, "***Care este şi Capul***" (Ef 4, 15), iar împlinirea nu poate veni decât printr-o autentică "viaţă în Hristos", aşa cum o defineşte Sfântul Nicolae Cabasila, iar după el, teologia neopatristică. Se arată dar veridică asumarea pocăinţei ca fiind trăirea "***intru iubire, după adevăr***" (Ef 4, 15), fundamentele care dau viaţă comunităţii, care este Biserica. ***Biserica pe care Sfântul Ioan de Kronstadt (în "Spicul viu") o arată ca fiind "adunarea celor care cred în Tine, Doamne, fără făţărnicie".***

Iată cum Domnul, luând parcă vorbă din buzele lui Ioan, arată dintru început că întoarcerea spre El, "Calea, Adevărul şi Viaţa", este fundamentul desăvârşirii, umplerii de harul împărăţiei, care toate le ţine. Iar dintâi în pocăinţă, El, Dumnezeul Cel Viu, făcutu-S-a icoană, Cel Care "***a sfinţit apele Iordanului,***

botezându-Se, sub palma slugii plecându-Se", "***tămăduind patimile lumii***" (Stihirile Înaintemergătorului, glas 1, Utrenia din 7 ianuarie).

Şi, ca un ecou de duh, cântarea liturgică mereu şi mereu aduce aminte - nu ca să nu uităm, ci pentru a trăi mereu astfel - că prăznuirea Stăpânului se face cu binecuvântat amestec de praznic, îngerii cu oamenii adunându-se, Biserica luptătoare şi Biserica triumfătoare, într-una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică. Biserica pocăinţei. Biserica slujitoare. Ortodoxia cea plină de dar.

(Extras din cartea: Pr. lect univ. dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Pr. Constantin Necula - Pocăiți-vă, căci s-a apropiat Împărăția cerurilor (Matei 4. 12-17)

Motivația pocăinței adusă de Domnul Hristos este valabilă până astăzi. Răsună în urechile noastre mereu. Pentru participantul la Liturghie - cum ar trebui să fie mereu un creștin autentic - deschiderea acesteia se face prin aceste cuvinte, izvorâte parcă exact din punctul de întâlnire între Ioan întemnițatul și Hristos, Dumnezeu cel Întrupat.

Ioan întemnițat. În planul timpului nostru cotidian a trecut o săptămână de la Botez. E cert că în planul timpului istoric, în care se petrec faptele mântuirii Domnului Hristos, nu de o săptămână e vorba. Dovadă că pe 29 august pomenim Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul. Timpul nostru nu-i tot una cu timpul acela. Doar că timpul liturgic, ritmul Bisericii, le acordează pentru a ne învăța taina Împărăției.

Arestarea Înaintemergătorului vine dintr-un conflict cu un dictator. Abuziv cu legea ca orice dictator. Care trăia cu soția fratelui său. O femeie la fel de semeață și nedemnă ca Izabela, fiica lui Etbaal - regele Sidonului, regina de odinioară, oponenta profetului Ilie, cea al cărui sânge îl vor linge câinii la poalele zidurilor Izreelului. Soție lui Ahab, aceasta va întoarce spre idolatrie pe israeliți, va ucide pe Nabot, pentru a-i lua puțina vie, va fi într-un permanent abuz de putere politică. Pe măsura păcatului, moartea. Cartea a III-a a Regilor (16.31; 18.4.13; 19.2;

21.5.7.11.14.15.23.25) și a IV-a a Regilor (9.10.30.37) ne aduc mărturia acestei relații mereu tensionate între profet și regalitate, atunci când aceasta din urmă aduce lezare Legii lui Dumnezeu.

Ceea ce împacă regele cu Dumnezeu este ceea ce împacă mereu firea umană cu firea umană. Sau ceea ce vădește diferența între om și animal. Pocăința. O părere de rău care se transformă în rațiunea de a fi a firii umane. În mod de viață. Din acest punct pleacă propovăduirea Domnului Hristos.

Un ecou al strigătului de pocăință al Sfântului Ioan Botezătorul: Pocăiți-vă! Apropierea lui Dumnezeu de oameni devine însă și prilejul completării acestei chemări la pocăință, determinând sensul propovăduirii Domnului Hristos. Nu este doar o pocăință de împăcare cu Dumnezeu, ci una care descoperă Împărăția Cerurilor. O pocăință care determină o împărăție.

E sensul profund al așezării acestei Evanghelii îndată după Botezul Domnului la Iordan. Face diferența. Între chemarea la pocăință a lui Ioan și chemarea lui Iisus Hristos la Împărăția Cerurilor, care prin Venirea Sa la Iordan nu este doar vizibilă, ci posibilă deplin.

Chemarea aceasta o realizează Domnul Hristos după ce înfrun-tase, ne spune același evanghelist Matei (4. 1-11), în chiar fragmentul anterior lecturii din această Duminică, pe diavol. Cel care se închipuia regele lumii, Baalul de neînvins al unei societăți care se depărta tot mai mult de Dumnezeu. În ciuda contraforților construcției sale sociale, lege-Templu-ierarhie-cultură, poporul se depărta de Acela care, Viu fiind, nu locuia în faceri de mână omenească și nici nu se lăsa ademenit în conflictuala gândire a școlilor teologice ale vremii.

Motivația pocăinței adusă de Domnul Hristos este valabilă până astăzi. Răsună în urechile noastre mereu. Pentru participantul la Liturghie - cum ar trebui să fie mereu un creștin autentic - deschiderea acesteia se face prin aceste cuvinte, izvorâte parcă exact din punctul de întâlnire între Ioan întemnițatul și Hristos, Dumnezeu cel Întrupat. Căci cuvintele prin care Liturghia își începe curgerea sunt: Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Arătând conținutul Împărăției: Treimea cea de o ființă și nedespărțită. Căci pocăința, pentru a fi ducătoare la Împărăție, trebuie să aibă drept conținut Treimea. Arătarea Acesteia în faptele tale, în trăirile tale, în viața ta.

E sensul Bisericii. De a apropia oamenii de înțelegerea unor astfel de valori care leagă pe om de dumnezeire. Am ascultat, deseori, comentariile unor mari absenți la orele de cultură ale Ortodoxiei, comentatori sarcastici asupra conținuturilor ei de credință, cum erau deranjați - oripilați de-a dreptul - de faptul că Biserica pomenește conducătorii Țării, mai marii orașelor și ai satelor... Ba transformaseră aceasta într-o acuză de aliniere la politici de stat ori așezarea Bisericii în robia politicului. Am tot vorbit pe seama unor astfel de comentarii.

***

Dar am aflat, în viața unuia dintre Părinții mărturisitori ai Ortodoxiei moderne, părintele Adrian Făgețeanu, numit mult pătimitorul pentru multa pătimire nu doar din temnițele comunismului, un episod care m-a pus pe gânduri. Obligându-mă, parcă, să scriu aceste rânduri. După mulți ani de temniță, eliberat prin amnistia lui Ceaușescu, i s-a cerut să meargă la mănăstirea unde a fost arestat - în cazul său Crasna (jud. Gorj). Nu e bineprimit, ba chiar alungat de starețul cu simpatii de stânga, fiind socotit un pericol de destabilizare al echilibrului cu organele de partid din zonă. Îndemnat de un țăran luminos - semn că profet poate fi oricine iubește pe Dumnezeu - părintele ajunge la Lainici. Stareț acolo era vrednicul de pomenire părinte Calinic (Caravan), o lumină de om. Îl sprijină să se facă bine, îl crește în rugăciune. Îl învață să se roage și pentru dușmanii săi, spunându-i: „Toți sunt frații noștri! Dragostea noastră o să le înmoaie inima. Roagă-te și tu pentru ei!”

După cât pătimise de la comuniști, părintele Adrian refuza în forul său cel mai intim ideea că ar putea să se roage vreodată pentru comuniști. O spune și Avvei Calinic. Care zâmbește. Reiau, de-acum, cuvintele părintelui Adrian: „Nu a trecut mult timp și în fața mănăstirii a oprit un alai de mașini negre și luxoase. Era mare agitație grozavă la poartă și din mașină a coborât Nicolae Ceaușescu. Îndreptându-se spre mine, m-a întrebat: „Dumneata ești preot?... Am venit cu părinții mei și aș vrea să le citești niște rugăciuni pentru sănătate”. Cine ar fi putut crede așa ceva? Căutând a nu mă pierde cu firea, am intrat în biserică împreună cu ei și mi-am împlinit menirea de preot. M-am rugat pentru Ceaușescu și, deci, pentru comuniști. Atunci am înțeles zâmbetul părintelui Calinic. Avea rugăciunea văzătoare” ***(vol. Sfinții Închisorilor, Mănăstirea Petru-Vodă, 2019, pp. 46-47).***

&&&

A împlini duhul profetic al Bisericii ține și de tăierea voii tale personale în ce privește antipatiile ori simpatiile tale, ca preot, așezându-te în linia Împărăției lui Dumnezeu. Asta nu va scuza niciodată excesele, inclusiv de tăcere când trebuie rostit adevărul în ce privește o situație gravă în mijlocul unei națiuni. Dar

rugăciunea, în ordinea logicii Împărăției lui Dumnezeu, nu poate fi motiv de acuză decât pentru prietenii lui Baal, idolul care le înghite pe toate.

O pocăință vie față de Dumnezeul nostru care refuză să fie idol. Care refuză să fie idolatrizat. De aceea intră în lume, trăiește între noi, asemeni nouă, afară de păcat. Și înceracă să ne facă oameni. Nu doar după chip, ci și după asemănare. Așa cum ne-a creat Treimea dintru început. Refuzând dictaturile, ideologiile și fracturile de sens. Apropiindu-ne de Împărăție. Prin pocăință și rugăciune. Prin trăire și asumarea morții în Hristos.

Sursa: tribuna.ro

Pr. Constantin Necula - Pocăiți-vă, căci s-a apropiat Împărăția cerurilor (Matei 4.12-17)

Pocăiți-vă, căci s-a apropiat Împărăția cerurilor (Matei 4.12-17)

Începe o nouă derulare duhovnicească a vieții Mântuitorului. An după an Biserica spune aceleași „povești”- după spusa câte unora. De fapt e o singură Poveste. Povestea Prezenței pentru 33 de ani a Mântuitorului Hristos-Domnul și Dumnezeul nostru- în mijlocul suferinței și bucuriei umane deopotrivă, în mijlocul oamenilor preocupați de ei înșiși și foarte rar de Dumnezeu și Împărăția cerurilor.

Nu. Împărăția cerurilor nu era un construct ieftin. Nici măcar fariseii și cărturarii ori preoții marelui Templu de la Ierusalim nu știau care este conținutul acestei Împărăţii. Citim Vechiul Testament și nu descoperim în paginile sale promisiunea Împărăției cât mai ales promisiunea unui Împărat, Mesia. Nu e vorba de versete și citări din Vechiul Testament - unde nu apare nici un verset privitor la Împărăția cerurilor la o căutare minimală - pentru că acolo se construiește atmosfera și cultura duhovnicească pentru a putea să fie identificat Cel ce vine în Numele Domnului. Adică mesagerul care Întrupează Împărăția.

Profețiile ce vizau împărăția de mii și mii de mii de ani- profetul Daniel vorbește amplu despre aceasta - dovedesc că e vorba despre o schimbare, o remodelare a lumii în care omenii trăiau. Nu doar despre împlinirea profeților - cum insistă inspirat Matei - e vorba aici. Ci despre întruparea tuturor profețiilor într-o singură Persoană. Iisus Hristos. Provocarea aceasta, de a ne descoperi mereu și mereu că

Hristos Domnul este Dumnezeu Întrupat, Mesia venit în mijlocul poporului este fundamentală înțelegerii misiunii Sale despre care vom vorbi, de acum, un an liturgic întreg.

O viață întreagă vom asculta, an după an, aceleași propuneri de lectură de Scriptură, de rugăciune și trăire liturgică. Pentru a crește. Pentru a înțelege.

Aud pe câte unii că ne spun că Ortodoxia nu ține în ea Scriptura - pe care, fie vorba între noi , tocmai de la Ortodoxie au cam luat-o - că nu propune nașterea din nou ori nașterea de sus. Sigur. Ca orice școală dacă o faci la fără frecvență și ceri să afli doar ce spun corigenții clasei despre cele învățate nu prea ai cum să afli adevărul despre valoarea școlii. Premianții - în cazul Bisericii sfinții, desigur - nu-i prea bagi în seamă pentru că sunt greu de atins performanțele lor, dacă le cunoști ori dacă admiți că ele s-au petrecut precum a și fost.

Poate nu e lipsit de interes, de exemplu, să vă uitați la „reacționarii” la moaște. La calitatea lor umană, la mediocritatea limbajului și vieții lor cotidiene, la produsele de media pe care le propun - unii zilnic, cu obsesie. Veți recunoaște desigur că mediocritatea sufletească e fericirea lor și că același produs încearcă să ni-l prezinte ca fericire și nouă.

Faceți, de exemplu, o listă a știrilor care n-au fost manipulate anul acesta în jurul Crăciunului. Nu ni s-au mai dat știri despre sarmale mâncate și aglomerații pe îmbuibări la spital, nu ni s-au mai oferit rețete de preparate de porc iar apărătorii brazilor și porcilor n-au mai fost așa de vocali. Cozile la hypermarket și împingerile de cărucioare nu au mai fost subiect de discuții aprinse. Vai, nu am mai avut vox-uri cu oameni cu coșuri pline și nici nu ne-a mai atins damful țuicii prin ecran la vreun interviu ad-hoc. Și, slavă lui Dumnezeu, nu ne-au lipsit și nici nu ne-au periclitat sărbătoarea.

Ce a câștigat lumea din suferința pandemică? Poate un pic de decență? Și descoperirea falselor produse de știri care altădată ne sufocau sfârșitul de an. Marketingul slăbiciunii omenești. Ori, dintr-o dată, în fața morții și suferinței pare că ne-am câștigat adevăratele întrebări asupra vieții. Cu prețul prostirii a generații și generații de oameni am constatat că anatomia umană nu este negociabilă, că firea umană poate fi educată prost dar nu poate fi mințită la nesfârșit. Ori dacă o manipulezi la nesfârșit o transformi în fire animală și atât. Fără valori în care să sădești educația pentru sănătate ori democrație, fără ca din stratul de umanism existent în ea să mai poată fi activate ca vii artefactele luminoase ale Împărăției

cerurilor. Care nu, nu se opune decenței cotidiene și nici nu sporește aerele de atotștiutori ale credincioșilor.

Întreg capitolul 4 al Evangheliei de la Matei ține în miez Evanghelia Duminicii acesteia. Iar capitolul se deschide (Matei 4. 1-11) cu ispitirea Domnului de către diavol. Nu e un joc. Este realitatea unei întâlniri din care diavolul nu învață nimic. Numai lui îi este specific să nu învețe nimic din întâlnirile cu Dumnezeu. Lui și celor care-i cântă în struna letargiei cunoașterii. Postind patruzeci de zile - începea o misiune nouă - Domnul Hristos aproape că-l provoacă pe diavol. Și acesta vine. Face pe cunoscătorul - după citările dese din Scriptură, în acest episod evanghelic, s-a și născut ideea că știe oarecare teologie dar nu trăiește teologia - și promite lucruri mincinoase: îngeri de protecție și pâine pe săturate. Care nu era oricum în puterea lui. Și toată puterea împărăției, el dându-se „importantul" deținător al acelei lumii și stăpânul ei. Un soi de iluzie a democrației moderne. Pune însă și o condiție „nevinovată". Ca orice slugă lingușitoare din sistemul de slugărire a oamenilor. Să i se închine lui.

Ori Hristos Dumnezeu nu doar intuiește nemernicia diavolului ci știe necurăția gândirii lui. La fiecare cuvânt citat, Dumnezeu răspunde cu un adevăr trăit. Nici o clipă Hristos Domnul nu răspunde cu o promisiune. De aceea credem că Împărăția cerurilor nu este o promisiune ci un adevăr, o realitate de atins.

În fond, nu-i așa, în pustia Carantani nu avem de a face cu alegeri democratice. Avem de a face, vai, cu perpetua luptă între minciuna cu sclipici și adevărul sobru, imediat.

Părăsind zona ispitirii, care era foarte aproape de Ierihon, la rândul său foarte aproape de locul unde Domnul fusese botezat de Ioan Botezătorul, Hristos o face pentru că aude de întemnițarea lui Ioan (Matei 4.12). Care era dat temniței - moarte tocmai pentru adevărul ce-l rostea pe seama unui rege - tetrarh (Luca 3.19-20) ce-și lăsase de mult tare sufletul în acceptarea propunerilor drăcești din care Iisus Hristos se desprinsese. Fără a posti și ispiti pe diavol, Irod primise tot ce i se propusese lui Hristos - putere, slavă omenească și seducție politică - iar acum năpârleau promisiunile prin el. Își plătea taxa Carantani, taxa pe falsa închinare.

În acest context, al iminentei morți a lui Ioan, Domnul preia cuvintele omenești din propovăduirea aceluia. Pentru a arăta acceptarea misiunii aceluia de către Dumnezeu. Căci primele cuvinte ale Domnului Întrupat sunt cele ale Omului care atinsese cel mai înalt grad de îndumnezeire dintre cei ce-L așteptau pe Mesia, Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatele lumii (Ioan 1.29) . Vede, aude, pipăie pe Dumne-

zeu în apele Iordanului. Se cutremură dinaintea marelui act de smerire la care Dumnezeu se supune punându-se la îndemâna lui în apele Râului prin apele căruia trecând - condus de Iosua - poporul sfânt atinsese Țara Făgăduinței.

Forma primară , promisă și pământească a Împărăției cerurilor. Nu. Nu cred că noi mai avem conștiința acelui moment. Al clipei în care Dumnezeu, prin mână omenească, se scufundă în creația Sa pentru a restarta lumea. Suntem prea sătui și prea plini de jocul politic al Irodiadelor ori jocul ieftin al Salomeelor. Prea neatenți din prea marea atenție acordată nimicurilor. De aceea, an după an, Biserica ne aduce aminte - prin programul ei de lectură biblică, propovăduire și slujire - punctele centrale ale programului de înveșnicire la care ne cheamă Hristos. Mare năpastă pe noi uitarea duhovnicească, ștergerea mereu și mereu a datelor duhovnicești din hardul nostru sufletesc. Încăpățânarea absurdă de a crede că toată viața noastră stă pe ifose de Irod, sforării de Irodiadă și balansuri de Salomee.

Nu întâmplător după Evanghelia Duminicii, care consemnează începutul propovăduirii (Matei 4.12-17), în capitolul scris de Matei aflăm cum s-a făcut chemarea apostolilor - prin cuvânt (Matei 4.19) și a celorlalți- prin minuni și vindecări (Matei 4. 23-25). Hristos știe, an după an, că nu e timp de pierdut. Că firea omului e marcată de demisia din omenie și fuga după spectacular. Că pentru a-i vorbi despre Împărăția cerurilor e nevoie să o aduci mereu în mijlocul lor. Pentru aceea ne-a lăsat dumnezeiasca Liturghie. Pentru ca să-L vedem, să-L mâncăm și să-l bem, să ne hrănim din Viața Lui. De care însă nu putem să ne bucurăm fără pocăință. Fără smerenia înțelegerii și asumării greșelilor săvârșite. Și fără îndreptarea lor prin sporirea în virtuți.

Uitați-vă atent. Celor care credeți că Iisus Hristos este un Dumnezeu al maselor anonime, al sentimentelor generalizate: cheamă apostolii și vindecă neputințele! Se simte diferența? Dacă da, pocăiți-vă, s-a apropiat Împărăția cerurilor. Dacă nu, pocăiți-vă, s-a apropiat Împărăția cerurilor. Inaccesibilă în alt fel.

Ierodiacon Visarion Iugulescu - Predică la Duminica după Botezul Domnului

S-a împlinit vremea şi împărăţia lui Dumnezeu este aproape! (Matei IV, 17)

Fraţi creştini, Domnul nostru Iisus Hristos, după ce a fost botezat în râul Iordan de sfântul Ioan, acesta L-a arătat poporului zicând: "***Iată Mieluşelul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii!***” Apoi însuşi Tatăl Ceresc L-a descoperit zicând: "***Acesta este Fiul Meu Cel iubit în care îmi găsesc plăcerea!***”; iar Duhul Sfânt în chip de porumbel s-a arătat deasupra capului Domnului Hristos.

După Sfântul Botez Mântuitorul lumii a mers în pustie unde a stat patruzeci de zile împreună cu fiarele sălbatice şi unde a fost ispitit de satana. De aici s-a arătat iarăşi în lume şi a început să propovăduiască, zicând: "***Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie!***” Domnul Iisus Hristos s-a arătat pe Sine pildă de împlinire a pocăinţei, căci a postit patruzeci de zile, rugându-se Tatălui Ceresc să biruiască toate ispitele.

Sfântul Ioan Botezătorul în predicile sale mai spunea: "Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui, opriţi-vă de la păcate, îndreptaţi-vă, căiţi-vă şi curăţiţi-vă, se apropie Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii, vine Mesia!” ***Cuvântul, pocăiţi-vă, este trâmbiţa de deşteptare, primul tunet prin care s-a trezit omenirea din iadul păcatelor şi din umbra morţii.***

Omul care vrea să se pocăiască de păcate trebuie:

- *să se oprească hotărât, de a mai păcătui, în primul rând;*
- *în al doilea rând, să meargă la biserică şi să se spovedească de toate păcatele sale;*
- *al treilea să facă un canon potrivit cu păcatele sale;*

- *al patrulea, să se căiască din inimă mereu pentru ce a făcut şi să regrete toată viaţa,*
- *iar în al cincilea să se curăţească prin lacrimile vărsate la rugăciune, căci numai aşa se poate apropia de Mielul lui Dumnezeu ca să-L primească prin Taina Sfintei Împărtăşanii.*

Nu există iertarea păcatelor fără spovedanie la un preot duhovnic iscusit şi fără împlinirea unui canon. Sfântul Ioan spune: "***Faceţi fapte vrednice de pocăinţa voastră!***"Auziţi, fapte vrednice de pocăinţa voastră. Cuvântul "Pocăinţă!" era strigătul adresat trufiei din lume, era o chemare adresată cărturarilor şi fariseilor vremii care îngropaseră legea lui Moise şi cuvintele profeţilor în nişte vorbe fără suflet şi în forme fără viaţă.

Fariseii şi cărturarii erau robiţi de lux, desfrâu şi risipă. Aceştia ocupaseră scaunul lui Moise şi al profeţilor. Ei erau nişte conducători orbi ai poporului de atunci şi îi vorbeau numai în interesul lor putred, plin de făţărnicie şi fărădelege; de aceea se poticneau şi cădeau în toate păcatele şi viciile. Poporul era împărţit în tabere, o mare parte îşi căuta mângâierea când dădea de necazuri prin vrăji şi ducea jertfe scumpe ca să i se ierte păcatele, însă era fără de folos. Alţii alergau la jocurile de la circ, la luptele dintre oameni şi animale şi făceau o bucurie şi desfătare din aceste drăceşti nelegiuiri.

Învăţaţii şi conducătorii de atunci erau orbi şi nu învăţau poporul să se lepede de aceste blestemăţii, fiindcă trăiau cu toţii în acest mare întuneric. În mijlocul acestor amăgiri şi rătăciri, apare Sfântul Ioan Botezătorul, apare Mântuitorul Hristos cu sfinţii apostoli şi strigă acest zguduitor cuvânt: "***Pocăiţi-vă!***"; şi lumea s-a cutremurat.

Pocăinţa după cum o predică Sfântul Ioan este o virtute şi o şcoală, care trebuie practicată în toată viaţa omului,

- *e virtutea naşterii şi şcoala smereniei;*
- ***e lupta morală de a face totdeauna fapte după voia şi legea lui Dumnezeu;***
- *este taina care-l renaşte pe om, înnoindu-i botezul cel dintâi, pe care l-a întunecat cu păcatele lui.*

În casa unde nu se face pocăinţă intră mânia lui Dumnezeu şi securea stă la rădăcina pomilor. De aceea vedem necazuri care mai de care mai grele, fiindcă securea taie şi aruncă la focul suferinţelor pe oameni, până când se pocăiesc. Taie

şi aruncă la închisoare, taie şi aruncă la spitale, taie şi aruncă în mizerie, taie şi aruncă pe unii soţi, unii într-o parte şi altul în alta până se pocăiesc, până încetează a mai păcătui, până când se spovedesc şi fac pocăinţă.

Cei care nu se pocăiesc nici în aceste suferinţe şi-i ajunge moartea în păcate vor merge şi dincolo în suferinţele iadului pe veci. Să fim cu luare-aminte că securea stă la rădăcina întregului pământ. E gata să taie Dumnezeu toată uscătura şi s-o arunce la foc, e gata să ia foc pământul, căci lumea nu vrea să se pocăiască, nu vrea să se întoarcă la Dumnezeu.

Plânsul înăbuşit al pustiului se aude pretutindeni. Cuvântul lui Dumnezeu nu este ascultat, pilda şi predica despre pocăinţă nu vrea să le urmeze nimeni. Lumea se depărtează mereu, şi în loc să se întoarcă la pocăinţă se leapădă de Dumnezeu, scufundându-se din nou în păcate şi în barbarii.

Dumnezeu vrea să se lumineze tot globul pământesc şi să-l facă fericit prin Fiul Său, prin învăţătura cea adevărată a Evangheliei, dar oamenii stau ca într-o tristă închisoare. Lumea este robită de păcate şi nu simte grozăvia păcatelor, s-a obişnuit cu plăcerile ticăloase, pierzând libertatea sufletească. Dacă ar fi mai multă voinţă de a scăpa de păcate, ar căuta toate metodele posibile ca să se libereze din această robie, dar nu voieşte nimeni.

Ca să ne slujească, de pildă, îmi amintesc de o întâmplare pe care am citit-o mai demult. Într-o temniţă din Germania, un puşcăriaş era condamnat pe viaţă 10 ani la rând a ros la gratia de fier a temniţei cu un mic metal ascuţit, că până la urmă a reuşit să rupă gratia şi să scape în libertate. O, ce mare dar este libertatea de la Dumnezeu, şi cât de mult o doresc cei ce au pierdut-o! Câţi nu stau la puşcărie zece, cincisprezece ani, toată viaţa, pentru nişte păcate, pentru rele, asta este robia păcatelor. "***Tot cel ce păcătuieşte este rob al păcatului şi al diavolului***”, zice Domnul.

Să ne gândim câtă răbdare a avut acel om, ca timp de zece ani să frece la gratia aceea de fier. Eu cred că omul stăpânit de patimă, devenit rob al acestei patimi, dacă are răbdare şi mai ales dacă se stăpâneşte de la acea patimă cu pocăinţă sinceră, cu lacrimi fierbinţi, cu rugăciuni şi cu post, dacă se înfrânează de la chefuri cu băuturi alcoolice, dacă strică prietenia cu tovarăşii care-l duc la aceste drumuri păcătoase, nu se poate să nu scape de acea patimă, mai ales dacă se împrieteneşte cu persoane care cunosc bine adevărata credinţă ortodoxă.

Vrăjmaşul neamului omenesc este diavolul care a ispitit pe vrăjmaşii noştri Adam şi Eva în Rai; el şi astăzi se ţine de capul nostru să ne dezbrace de haina botezului şi să ne golească de toate darurile primite la botez. Ce a zis ispititorul, în grădina Raiului, Evei? "Când veţi mânca din pom vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscând binele şi răul?” Dar după ce au mâncat au văzut că sunt goi; în loc să fie ca Dumnezeu cum le spusese diavolul, s-au văzut dezbrăcaţi de darurile cereşti, dumnezeieşti şi se ascundeau de Dumnezeu că le era ruşine. Iată ce au văzut Adam şi Eva din acele făgăduinţe ale satanei; au văzut că erau goi.

Iată noua cunoştinţă produsă de păcat, care totodată era şi o pedeapsă pentru păcat. Ei dacă nu ştiau că sunt goi, acesta era unul din binele lor de nevinovăţie. Cum li s-au deschis ochii cei trupeşti, li s-au întunecat ochii cei duhovniceşti; ei de acum fugeau să se ascundă de Dumnezeu, de făcătorul şi văzătorul a toate, dar zadarnic.

Aşa de repede se întunecă la suflet şi omul care păcătuieşte. Iată mincinosul cum i-a înşelat.

Judecaţi singuri ce fel de ştiinţă este aceasta, cât de ticăloasă şi dezgustătoare este ea! Dar ceea ce este şi mai dureros: întunericul acesta care vine în urma păcatului nu îngăduie omului să vadă ceea ce e nevoie pentru el şi pentru sufletul lui, să vadă lămurit cine e făcătorul şi stăpânul soartei lui. Ba nu-i îngăduie să vadă de unde este el, ce valoare mare are sufletul lui şi pentru ce este aici pe pământ. Nu-l lasă necuratul pe om nici să se pregătească de moarte, el se ascunde de ochii lui şi-i ascunde şi moartea care-l pândeşte la tot pasul. Toate acestea ar fi de o mare însemnătate pentru ştiinţa oamenilor, dar tocmai ele sunt acoperite de un mare întuneric din partea demonilor iadului.

Toate descoperirile ce s-au făcut în lume, toţi oamenii învăţaţi au descoperit o mulţime de lucruri folositoare lor şi lumii întregi, dar toate acestea sunt numai pentru viaţa aceasta vremelnică, trecătoare; ele vor ajuta la mântuirea numai a acelora care au ajuns să-L cunoască pe Domnul Iisus Hristos, înţelepciunea cea de sus. Numai aceia care au descoperit şi calea mântuirii, calea vieţii veşnice sunt fericiţi. ***Iată ce spunea un mare învăţat care a făcut multe descoperiri: "Cea mai mare descoperire, cea mai importantă, a fost aceea că am descoperit pe Domnul şi Mântuitorul meu Iisus Hristos; abia acum cunosc rostul meu pe lume, acum ştiu că am un suflet nemuritor şi mă aşteaptă viaţa veşnică!”***

Iată un învăţat care a preţuit mai mult înţelepciunea care vine de sus, descoperită de sfânta Evanghelie de care ne spune Domnul să ascultăm şi să credem în Ea. Dar învăţaţii necredincioşi din toate timpurile au ştiut ei ceva despre originea şi soarta

omului? E cu putinţă oare ca acest întuneric să fie firesc omului? Înţeleptul Creator să nu-i fi spus omului de la început menirea lui, să nu-i fi arătat încotro merge şi pe ce cale trebuie să apuce? Care tată pământesc ar face aşa cu fiul său, să-l trimită cale lungă şi să nu-i spună nici locul nici ce să facă pe cale?!”

Dar cine ne-a lipsit pe noi de această lumină firească şi ne-a afundat în întuneric, cine? Nimeni altul decât diavolul şi păcatul. Păcatul, căci strămoşii noştri Adam şi Eva erau curaţi şi aveau însuşirea prevederii, ei pătrundeau în adâncul lucrurilor; de aceea au fost în stare să pună nume tuturor animalelor, păsărilor şi la toate lucrurile, după o singură privire asupra lor. Astfel de nume au fost puse şi aprobate de însuşi Dumnezeu şi se întrebuinţează şi astăzi fiindcă sunt foarte potrivite.

Aceasta au făcut-o ei înainte de înşelăciune, înainte de căderea în păcat; dar după căderea în păcat acelaşi strămoş a orbit sufleteşte încât sărmanul credea că se poate ascunde de Dumnezeu, de Acela care este pretutindeni. Iată deci că păcatul este pricina tuturor relelor din lume. Păcatul este periculos, el vine în om printr-un glas de sirenă care prin cântec omoară, el se naşte în inimă din poftă prin gânduri, în urma ispitei duhului rău şi-l vrăjeşte pe om cu cântecul lui, până ce-l omoară.

De la Adam toţi oamenii se zămislesc în păcat, toţi moştenesc păcatul, de aceea toţi gem şi suspină pentru că moştenesc şi otrava păcatului. Unul singur a fost fără de păcat. ***Acesta este Iisus Hristos Mântuitorul. El vine în lume să mântuiască pe păcătoşi. Păcatul a adus în lume blestemul lui Dumnezeu, Iisus a adus binecuvântarea, păcatul a adus robia, Iisus libertatea. Păcatul a adus neliniştea, mustrarea conştiinţei, păcatul aduce bolile trupului, moartea şi pierderea Împărăţiei cereşti. Păcatul aduce ura şi întunericul, păcatul aduce ruşinea.***

După formele şi felurile lor, păcatele sunt multe şi nenumărate, dar, după greutatea lor păcatele cele mari se împart în trei grupe: păcate împotriva Duhului Sfânt, păcate strigătoare la cer şi păcatele de moarte.

- **Păcatele împotriva Duhului Sfânt** nu se iartă nici pe pământ, nici în cer, pentru că sunt făcute împotriva Adevărului şi a Darului Duhului Sfânt. Cei ce se luptă împotriva Adevărului şi pun minciuna ca adevăr, cei ce cad în deznădejde şi cei ce se încred prea tare în bunătatea lui Dumnezeu şi fac păcate trăind în necredinţă şi nepăsare, ca şi cei ce se leapădă de dreapta credinţă ortodoxă, aceştia au terminat-o cu iertarea. Iar dacă mor în astfel de păcate nu le sunt primite nici slujbele, nici pomenile care li se fac după moarte.

- **Păcatele strigătoare la cer** sunt: uciderea, oprirea plăţii lucrătorilor, a slujitorilor, a servitorilor, asuprirea văduvelor şi orfanilor, batjocorirea şi asuprirea părinţilor. Sodomia şi toate păcatele trupeşti făcute în multe feluri în afara firii înnebunesc şi îmbolnăvesc pe oameni. Din cauza acestor păcate şi a altora asemenea, vine mânia lui Dumnezeu peste oamenii neascultării. Aşa ajung oameni mulţi la despărţire şi se ruinează toată familia.
- **Păcatele cele de moarte**, care sunt tot atât de grele, sunt acestea: primul păcat care l-a făcut întâi diavolul, adică mândria, fala cea lumească, trufia, fariseismul; al doilea iubirea de bani, prin care mulţi s-au vândut diavolului, cumpărând pe duhul cel necurat ca să-i îmbogăţească; al treilea desfrânarea; al patrulea lăcomia, beţia; al cincilea pizma sau invidia; al şaselea mânia; al şaptelea lenea sau trândăvia.

Aceste păcate nu se iartă fără spovedanie şi fără canon. Canonul trebuie dat de duhovnic atunci când se face spovedania. Să ştim că nu primim iertare fără o pocăinţă serioasă, căci una este să păcătuieşti şi alta este să greşeşti. Greşelile se iartă prin rugăciuni puternice cu lacrimi; de aceea zicem în Tatăl nostru, "şi iartă nouă greşalele noastre", nu păcatele noastre. Greşelile se mai iartă şi prin fapte bune, prin metanii şi prin milostenii, prin împlinirea în ce spune în Tatăl nostru: "...şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri..."

Când am fost botezaţi ni s-au iertat păcatele strămoşeşti de la Adam şi Eva şi am fost curaţi până la etatea de şapte ani, iar de la şapte ani în sus, orice păcat am făcut, dacă nu-l spovedim şi nu primim canon, acel păcat nu s-a iertat, se află scris în catastiful diavolilor. De aceea ne-a lăsat Domnul Hristos sfânta taină a spovedaniei cu pocăinţă, ca să reînnoim botezul pe care l-am primit în copilărie.

Această baie curăţitoare spală, nimiceşte şi stinge păcatul, cum stinge apa focul şi cum spală toate murdăriile. Să nu ascundem nimic la sfânta spovedanie, oricât ar fi de greu păcatul, ca duhovnicul să ştie ce canon să dea. Primejdia păcatului cu atât este mai mare, cu cât omul nu-şi dă seama de otrava lui, fiindcă la început păcatul este dulce ca mierea, dar pe urmă e amar ca fierea şi te ucide. De aceea omul care păcătuieşte mult, orbeşte, surzeşte, acesta moare în dulceaţa păcatelor întocmai ca cei îmbătaţi de mirosul florilor de crin. Pe astfel de suflete greu le trezeşti ca să se întoarcă la viaţa cea nouă, să se curăţească prin focul pocăinţei. Ele se înrăiesc, se răzvrătesc pe cei ce le vorbesc despre pocăinţă. Aceştia ar fi în stare să răstignească pe cei ce le vorbesc despre spovedanie şi pocăinţă.

Aceasta este lumea de acum, nu se îndură de dulceaţa păcatului, şi foarte mulţi au murit îmbătaţi de aceste rele. Îmi amintesc un caz: un bărbat s-a dus după obicei la

o femeie cu care era combinat mai demult, trăind în desfrânare; fiind bolnav de inimă, a murit nenorocitul acolo; cu multă ruşine l-a luat soţia lui să-l îngroape. Şi multe de felul acesta pe care le mai ştiţi şi dumneavoastră. Se face omul de râsul lumii, de râsul demonilor şi al vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi. De aceea sunt bisericile goale, temniţele şi tribunalele pline, războaiele şi toate nelegiuirile, din cauza răzvrătirii omului împotriva adevărului.

Tot pământul se răzvrăteşte împotriva lui Dumnezeu, pentru că tot pământul păcătuieşte. Oamenii beau păcatul ca apa, preferă să se tăvălească în mocirla păcatelor ca porcii, decât să umble în căile adevărului. Păcatul este foarte periculos şi pentru faptul că se întinde repede, se înmulţeşte întocmai ca microbii sau ca sământa de buruiană o singură sământă este de ajuns într-o grădină şi în curând umple totul. Aşa de repede se răspândeşte şi neghina diavolului, sământa păcatului. Păcatul prinde rădăcini foarte uşor în inima omului chiar de la cea mai fragedă vârstă. Sunt copilaşi care nu ştiu Tatăl nostru, Tatăl Cel ceresc care ne hrăneşte cu de toate, dar câte vorbe urâte le ies din gură, o iau la întrecere cu cei mari. Sunt copii care cad în desfrânare, alţii şi-au omorât părinţii.

Iată isprăvile diavolului, iată bucuria demonilor, tot prăpădul şi toată nenorocirea o aduce pe faţa pământului, păcatul.

Un credincios a întrebat pe duhovnicul său: "Cum aş putea, părinte, să scap de murdăria păcatelor?" Şi duhovnicul îi dădu pilda aceasta: "Ai văzut, fiule, cărbunele cât este de negru, poţi să-l speli pe deasupra cu orice fel de săpun, el tot negru rămâne, când însă îl bagi în foc el îşi pierde negreala. Aşa e, dragul meu, şi cu murdăria păcatelor". "Cum părinte?", a întrebat creştinul. Părintele răspunse: "Ca să scăpăm de murdăria păcatelor trebuie să ne lăsăm sufletul şi trupul cuprinse de focul pocăinţei, suferinţa postului, a metaniilor, durerilor şi ostenelilor de tot felul, lacrimi cu căinţă, acestea ne vor pregăti şi curăţi, ne vor înroşi negreala păcatelor de pe sufletul şi trupul nostru şi ne vor înflăcăra, făcându-ne ca un jăratec şi vrednici de a primi Sfântul Trup şi Sânge al Mielului lui Dumnezeu". Numai aşa sufletul se albeşte şi se înfrumuseţează. Creştinul mulţumi părintelui şi luă hotărârea să-i urmeze sfatul.

Canonul dat la sfânta spovedanie de un părinte iscusit are o mare valoare pentru iertarea păcatelor. Să ne intre adânc la suflet aceste cuvinte şi să începem cât mai serios să reparăm trecutul nostru, să ne împăcăm cu Dumnezeu ca să fim gata în toată clipa de plecarea noastră în veşnicie, fiindcă nu ştim ziua şi ceasul când ne va chema Stăpânul să dăm socoteală de toată avuţia pe care ne-a dat-o în primire şi noi am cheltuit-o în lumea aceasta fie la bune, fie la rele.

Rugăciune

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Cel proslăvit şi propovăduit şi arătat de Sfântul Ioan Botezătorul, Tu eşti Mielul lui Dumnezeu care ai venit să ridici păcatele lumii, să vină şi peste poporul acesta lumina Ta cea mare, care a venit şi peste cei din ţinutul Zabulonului şi Neftalimului, care şedeau în întuneric şi în umbra morţii. Să vină lumina Ta şi să lumineze pe toţi ca să înţeleagă ce urmări grele are păcatul în viaţa omului şi dă-ne putere, Doamne, ca toţi să ne izbăvim de cursele diavolilor şi să ne mântuim, şi să Te slăvim pe Tine, Părintele nostru Cel Ceresc. Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, în vecii vecilor. Amin.

Pr. Dorin Picioruş - Predică la Duminica după Botezul Domnului

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul, dacă în duminica dinaintea Botezului Domnului…şi prima din an…Evanghelia zilei a vorbit despre pocăinţă…în duminica de după Botez [Mt. 4, 12-17]…pocăinţa e mărturisită, de Însuşi Domnul, ca pregătire pentru Împărăţia Cerurilor [v. 17].

Şi cel care vrea să simtă şi să înţeleagă lucrarea lui Hristos Dumnezeu în persoana sa, ieri şi azi, are nevoie de pocăinţă, de curăţire de sine…pentru ca să fie iradiat de slava Lui.

Aşa stând lucrurile…pocăinţa, pentru un ortodox, nu e ceva anost…nu e ceva mohorât, lipsit de bucurie…ci, dimpotrivă, e o sinceritate din toată inima, o descărcare a durerilor şi a neîmplinirilor în faţa Lui…care înseninează…întremează…bucură…luminează mintea şi inima…

Şi acolo unde bucuria nu se naşte din pocăinţă…e semn că nu există pocăinţă reală…

Dar unde pocăinţa, vederea de sine şi osândirea de sine…văd lucrurile aşa cum sunt în fiinţa noastră…şi în faţa lui Dumnezeu nu căutăm să ne îndreptăţim în nici un fel pentru ce am făcut…Dumnezeu coboară lina Sa iertare, bucurie, milostivire…care ne face să fim duioşi cu alţii…înţelegători…

Simţirea curată faţă de alţii, adică duioşia, e consecinţa directă a duioşiei cu care ne iartă Dumnezeu.

Şi dacă Dumnezeu nu ne învaţă ce înseamnă iertarea…prin iertările Lui cele multe şi prea prea prea milostive, făcute în taina fiinţei noastre….nici Scriptura, nici Sfinţii Părinţi, nici mersul la Biserică, nici faptele noastre bune nu ne pot învăţa iertarea şi mila…aşa cum mila Lui ne învaţă în mod direct…

Ci, dimpotrivă, ne poate înfumura foarte mult viaţa noastră cuvioasă…care nu are în ea milă, îndurare, frumuseţe, umilinţă, frică de Dumnezeu…

Şi semnul că mulţi nu cunosc iertarea Lui…e aceea că transformă cărţile Lui, cărţile scrise cu harul Lui…în săbii de tăiat capete…sau în motive de ceartă…sau în motive de păcătuire…când ele sunt medicamente ale vindecării, luminări ale minţii, introduceri în tainele Lui cele prea înalte.

Dar, după cum ştim, medicamentul neadministrat cum trebuie sau luat la întâmplare…viciază şi mai mult sănătatea noastră.

De aceea pocăinţa care se apropie de Împărăţie…sau pocăinţa care deschide uşa Împărăţiei, adică a venirii Lui la noi, se termină într-o bucurie fără seamăn…şi nu în marasm.

Ortodoxia este promotoarea bucuriei duhovniceşti, a bucuriei care izvorăşte din pocăinţă şi din cunoaşterea profundă a lui Dumnezeu.

Cunoaşterea experenţială a Ortodoxiei este continuă învăţare a noastră de către Dumnezeu.

Nu noi Îi spunem Lui cum este…ci El ne spune nouă...cum este să stăm în faţa Lui. Şi starea în faţa lui Dumnezeu are date clare: ***El Se revelează continuu celui cu care e în relaţie…şi îl învaţă duioşia, sinceritatea, curăţia, frumuseţea Lui.***

Viaţa duhovnicească e academia la care suntem învăţaţi de Dumnezeu teologie si viaţă curată. E o continuă verificare a gândurilor, a simţirilor, a crezurilor…şi a stării noastre de bucurie.

Pentru că există bucuria celui care minte…bucuria celui care fură…bucuria celui care se crede sfânt dar nu e…bucuria celui care se iubeşte pe sine mai presus de

orice…şi bucuria celui care se umple de bucurie dumnezeiască pentru că e sincer cu Dumnezeu.

Tu poţi să negi adevărata bucurie…Dar dacă ea există în cineva…negarea şi împotrivirea ta nu strivesc/ nu elimină bucuria din celălalt, pentru că bucuria lui e odihnirea lui Dumnezeu în acela.

Şi am spus toate acestea…pentru ca să nu facem greşeala de a considera pocăinţa… drept starea în care facem rugăciuni, metanii, avem dureri de inimă…care ne îmbolnăvesc…dar nu devenim senini la inimă…şi nici nu scăpăm de durerea din suflet.

Ci, dimpotrivă: ***pocăinţa te înseninează…pentru că e iertare care te umple de bucurie…şi îţi ridică toată povara de pe inimă şi mustrările conştiinţei.***

Pocăinţa e recunoaşterea a ceea ce am făcut şi a ceea ce suntem.

Adică: ***să fim cinstiţi cu noi în faţa lui Dumnezeu. Să fim cinstiţi, de fiecare dată, după fiecare păcat, cu El…şi cu noi…recunoscând că am păcătuit…pentru că am vrut…şi că doar noi suntem de vină pentru asta.***

Însă, în acelaşi timp, să Îi mărturisim Domnului că suntem slabi…şi că nu putem să ne ridicăm din această tristeţe a păcatului, din amărăciunea noastră, din ruşinea noastră…fără iertarea Lui…fără înseninarea Lui…şi că toată religiozitatea noastră devine sumbră…dacă El nu ne întinde mâna…iar şi iar…de fiecare dată…

Trebuie să ştiţi însă şi faptul…că demonii au creat o pocăinţă falsă…în locul celei adevărate (care te duce la Dumnezeu şi te înseninează)…şi care se manifestă prin scrupulozitate extremă la lucrurile mici dar nu şi la cele mari, printr-o tăiere a firului în patru la fiecare păcătuire…în loc să acceptăm evidenţa păcătuirii şi să ne aruncăm înaintea Domnului…pentru ca să ne ierte…

Persecutarea de sine…pentru ca să obţinem iertarea…care duce până la schilodiri de sine şi privaţiuni extreme…vine din înţelegerea că trebuie să compensăm, din punct de vedere uman, prin durerile şi nefericirea noastră, păcatele făcute.

Însă pocăinţa nu înseamnă să îţi striveşti fiinţa pe măsura păcatelor făcute…ci să îţi umileşti sufletul în faţa lui Dumnezeu, recunoscându-ţi starea ta căzută înaintea Lui… şi cerând mila Lui…care vine în scurt timp…pe măsura sincerităţii noastre faţă de El…

Şi demonii au ticluit falsa pocăinţă…tocmai pe baza vieţilor Sfinţilor. Pentru că mulţi citesc vieţile Sfinţilor, din cei care se nevoiesc…şi văd acolo că Sfinţii Părinţi s-au nevoit atât de mult până când trupurile lor s-au micşorat foarte mult, s-au făcut duhovniceşti.

Însă nu din cauza pocăinţei înţeleasă ca echivalentă pentru păcate s-au subţiat trupurile lor…ci din cauza iubirii de Dumnezeu şi a trăirii în slava Lui…care i-a făcut să se nevoiască în diverse feluri…pentru că, întotdeauna, se simţeau făcând tot mai puţin…în comparaţie cu mila Lui…

Adică înduhovnicirea trupului vine dintr-o pozitivitate a sufletului, din umplerea lui de bucurie şi de frumuseţe duhovnicească…şi nu dintr-o stare negativă, de slăbire a trupului…pentru ca să compenseze păcatele trecute şi prezente.

Asceza fără simţirea harului e una demonică şi are sfârşit rău. Şi aceasta merge mână în mână cu pocăinţa ca scrupulozitate la detalii…dar care nu ne arată oameni cu dreaptă înţelegere şi cu dreaptă cumpănire a lucrurilor.

Pentru că nu putem să trăim cuvios, nu putem înţelege teologia Bisericii, nu putem să facem fapte bune, nu putem să Îi slujim lui Dumnezeu şi oamenilor fără ca Dumnezeu să ne ajute în mod efectiv, direct, clipă de clipă…

Căci ieşim din schia tanatu/ din umbra morţii [cf. GNT, Mt. 4, 16] numai când răsare în noi lumina/ slava Lui [Ibidem].

Iar moartea ne umbreşte în orice păcat, pentru că orice păcat e spre moarte veşnică…pe când orice răsărire/ ivire în noi a luminii Sale, a harului Său e ridicare din moarte…la viaţa veşnică…

Şi apropierea/ inghichen Împărăţiei de la v. 17 e sinonimă cu anetilen, cu răsărirea luminii în noi de la v. 16. Căci Domnul e aproape de noi numai în comuniune cu El, numai când El răsare în noi ca Lumină spre viaţa veşnică.

Astfel înţelegem de ce după Botezul Domnului, după adeverirea Treimii si zdrobirea capetelor balaurilor în apa Iordanului…Evanghelia duminicii de faţă vorbeşte despre pocăinţa care ţâşneşte în noi slava Sa.

Pentru că Biserica se îngrijeşte de binele nostru real, existenţial, de renaşterea noastră ontologică şi nu ne oferă doar o cunoaştere intelectuală a evenimentelor fondatoare ale creştinismului.

Biserică ne dă apa plină de slava Lui…pentru că omul nu e doar minte ci şi trup…Dar prin apa plină cu har se luminează atât trupul cât şi sufletul nostru.

Iar pocăinţa e o lucrare a întregii fiinţe umane…şi consecinţele ei sunt umplerea de slava Lui, de bucuria Lui, adică o revărsare personală a slavei lui Dumnezeu în viaţa noastră, o comuniune continuă cu Sine.

Căci Ortodoxia e soluţia divino-umană pentru mântuirea integrală a omului…şi nu doar pentru o parte din om.

Acolo unde partea luptă împotriva întregului sau întregul sufocă partea e semn că pocăinţa nu e o stare reală şi continuă.

Dar unde se trăieşte duhovniceşte există într-ajutorarea celor care nu cunosc sau au nevoie, după cum şi dorinţa de creştere a tuturora în bucurie şi sfinţenie.

Dumnezeu să ne dăruiască tuturor să gândim binele unii fată de alţii şi să ne vedem unii pe alţii prin pocăinţa personală, cea care ne curăţeşte simţirile şi ni le umple de slava lui Dumnezeu. Amin!

Pr. Dorin Picioruş - Predică la Duminica posterioară Teofaniei Domnului [2021]

Iubiții mei [1], după Botezul Domnului, cel pentru noi și pentru mântuirea noastră, au urmat ispitirea Lui de către diavolul, postirea Lui cea de 40 de zile și flămânzirea Lui de după postire [Mt. 4, 1-2; Lc. 4, 2, BYZ], cele pentru noi și pentru mântuirea noastră. Botezul Său a fost urmat de asceza Sa, pentru că și Botezul nostru e urmat de toată lupta noastră cea pentru sfințenie. Căci noi, în Botez, primim puterea Lui cea dumnezeiască, adică slava Lui, puterea de a putea lupta cu demonii, dar și cu noi înșine. De a lupta cu neputințele noastre, cu obiceiurile noastre cele rele, cu conformismul nostru, cu iubirea noastre de sine și cu toată insinuarea diavolească cea venită la poarta inimii noastre.

Botezul, asceza, apoi propovăduirea Lui cea pentru noi! Și când a început să propovăduiască, Domnul a unit vestirea Împărăției Sale cu începutul mântuirii noastre personale. Pentru că El ne-a vorbit despre pocăință - și, implicit, despre iertarea lui Dumnezeu față de noi - ca despre ușa prin care intrăm în Împărăția Lui. Pentru că Domnul ne-a spus și ne spune continuu: „Pocăiți-vă [Μετανοεῖτε]! Căci s-a apropiat Împărăția cerurilor [ἤγγικεν γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν]" [Mt. 4, 17, BYZ].

Orice om conștient de sine, de viața pe care a avut-o și o are, e un om al pocăinței. Pentru că păcatele tale te fac să ai conștiința de om păcătos înaintea lui Dumnezeu. Și orice om păcătos se roagă pentru iertarea lui. Cerem în continuu iertarea lui

---

[1] *Începută la 11. 34, în zi de vineri, pe 8 ianuarie 2021. Cer înnorat, 5 grade, vânt de 16 km/ h.*

Dumnezeu, iar venirea Lui la noi, prin care ne iartă pe noi de păcatele noastre, e venirea Lui împreună cu toată Împărăția Sa la noi.

Pentru că mesajul Său cel dintâi pentru noi, într-o înțelegere explicită, e acesta: „Pocăiți-vă, pentru ca să trăiți în adâncul vostru venirea Mea în voi! Căci Eu vin în voi cu toată Împărăția Mea!”. De aceea, când Domnul ne-a atenționat: „Căci [Ἰδοὺ], iată [γάρ], Împărăția lui Dumnezeu este înăuntru vostru [ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν]!” [Lc. 17, 21, BYZ], El ne-a reîntors la adevărata cale a mântuirii: la coborârea noastră cu mintea în inimă pentru a ne închina Domnului întru slava Lui.

Mulți merg în pelerinaj la Locurile Sfinte, așteptând ca sfințenia acelor locuri să îi ajute, să îi odihnească, să îi mântuie. Și îi ajută într-o anume măsură! Însă adevăratul pelerinaj, adevărata mergere spre Dumnezeu, nu este exterioară, ci interioară. Pentru că noi trebuie să coborâm mereu în noi înșine prin pocăință și prin totala renunțare la gânduri și imagini și griji, pentru a ne ruga în tăcerea deplină a inimii noastre. Pentru că acolo, în rugăciunea plină de slava lui Dumnezeu, ni Se revelează El, Dumnezeul mântuirii noastre!

Iar pocăința e începutul cunoașterii lui Dumnezeu, pe când vederea Lui întru slava Sa e împlinirea acestei cunoașteri. Pentru că noi plecăm în asceza mântuirii noastre de la recunoașterea de sine, de la recunoașterea păcătoșeniei noastre, cerând mila și iertarea Lui, pe când El ne ridică din păcatele noastre, ne curățește de ele, ne luminează prin slava Lui și ne umple mereu de sfințenie. Noi vrem doar iertarea Lui la început, pe când El, Dumnezeul nostru, ne duce pe calea cea veșnică a sfințeniei Lui. Căci începutul pocăinței nu are drept scop un bine relativ, o calmare de sine, un câștig terestru, ci o schimbare radicală a ontologiei noastre, adică o creștere continuă în sfințenie.

Așa se face, că cine vine la Biserică doar pentru un examen, doar pentru o căsătorie, doar pentru o boală, nu prea înțelege ce rost are nevoința de toată viața. Dar adevăratul convertit la viața cu Dumnezeu, adevăratul om care se pocăiește, înțelege că viața creștină nu e pentru binele de acum, oricât de mare ni s-ar părea nouă acest bine, ci pentru binele veșnic al comuniunii veșnice cu Dumnezeu.

Asceza e pentru veșnicie și nu pentru siluetă! Pentru că asceza omoară patimile cele omorâtoare de suflet pentru ca să sădească în locul lor virtuțile cele dumnezeiești, care trebuie să crească și să rodească în noi multă sfințenie. Asceza e dalta care ne transformă în operă de artă dumnezeiască. Dar dalta nu ia niciodată locul focului dumnezeiesc din noi, a slavei Sale, pentru că suntem dăltuiți de asceză

tocmai pentru ca să fim focuri vii ale lui Dumnezeu. Ne curățim și stăm în curăție nu pentru curăție, ci pentru ca să ținem slava lui Dumnezeu în noi, care stă în toată curăția și sfințenia.

Căci asceza dăltuiește minuțios adâncul nostru, însă el e umplut de slava cea veșnică a lui Dumnezeu. Și noi ne pregătim toată viața pentru a fi și a rămâne locașuri vii, duhovnicești ale lui Dumnezeu, în care El locuiește prin slava Lui. Toată asceza noastră e pentru păstrarea focului lui Dumnezeu în noi. Pentru că atunci când Dumnezeu ni Se revelează și ne învață cele ale Lui, acelea nu mai sunt rodul ascezei noastre, ci al bunătății celei negrăite a lui Dumnezeu.

Și când oamenii lui Dumnezeu se umplu de luminări sfinte, de vederi dumnezeiești, de harisme mari și prea sfinte, atunci ei au conștiința că toate acestea sunt darurile cele prea mari ale lui Dumnezeu față de ei. Tocmai de aceea, ei nu se simt în stare de lucruri mari, pentru că știu că toate lucrurile mari din ei și pe care Dumnezeu le lucrează prin ei sunt darurile Lui. Iar noi, cei care ne bucurăm de marile lor daruri și minuni, slăvim prin ei pe Dumnezeul Cel adevărat, care face toate acestea spre mântuirea lor și a noastră.

Primim harul Lui la Botez și puterea dumnezeiască de a ne nevoi duhovnicește toată viața. Asceza noastră e posibilă, tocmai pentru că Dumnezeu ne întărește continuu. Și El ne întărește mereu în viața sfântă, pentru că dorește ca noi să ne împlinim în mod deplin în relația cu El. De aceea, veșnicia trăită cu Dumnezeu e continuarea și permanentizarea veșnică a sfințeniei începută aici.

Noi nu dorim să murim! Moartea nu are de-a face cu realitatea noastră personală! Pentru că moartea e consecința păcatului și nu o realitate zidită de Dumnezeu. Tocmai de aceea, „vrăjmașul cel din urmă [Ἔσχατος ἐχθρὸς][al nostru], [care va fi] nimicit [καταργεῖται], [va fi] moartea [ὁ θάνατος]” [I Cor. 15, 26, BYZ]. Pentru că atât Sfinții, cât și păcătoșii, vor fi veșnic vii. Numai că Sfinții vor fi veșnic vii pentru comuniunea veșnică cu Dumnezeu, cu Sfinții și cu Îngerii Lui, pe când cei păcătoși vor fi veșnic vii pentru chinurile cele veșnice și pentru singurătatea cea veșnică a iadului.

Coborâm prin pocăință și asceză în adâncul vieții noastre duhovnicești, pentru că intrăm în Împărăția lui Dumnezeu încă de aici. Și câți suntem duhovnicești, suntem trăitori încă de acum în Împărăția lui Dumnezeu. Iar în Împărăția lui Dumnezeu sunt toți Sfinții, cei din toate secolele și din toate locurile. Tocmai de aceea, câți îi iubim pe Sfinții lui Dumnezeu, îi iubim pe cei lângă care vrem să fim pentru

veșnicie. Însă, când îi iubești pe Sfinți, atunci faci lucruri concrete pentru ei, așa după cum facem pentru familia, pentru prietenii și cunoscuții noștri.

Dar când Sfinții lui Dumnezeu n-au slujbe, n-au icoane, n-au Biserici îngrijite, n-au bine întreținute locurile unde ei au trăit, ce evlavie avem noi față de Dumnezeu și de Sfinții Lui?! Ce înseamnă, cu adevărat, a ajuta Biserica lui Dumnezeu, când noi dăm câțiva lei pe an pentru Biserică?

Vilele și blocurile sunt ditamai, iar Bisericile sunt mici, reci și afumate de lumânări. Pentru că facem mai nimic pentru Biserica lui Dumnezeu, dar facem totul pentru confortul nostru. Asta e marea problemă a Creştinătății de azi: e indolentă! Nu îi pasă de lucrurile cu adevărat importante, ci de lucruri colaterale. Însă oamenii se nasc duhovnicește în Biserică și au nevoie de hrană duhovnicească! Ei au nevoie de exemplul viu de viață creștină și de teologia Bisericii și de slujirea evlavioasă a Bisericii.

Dacă nu mai văd cum se închină oamenii, dacă nu mai văd cum citesc, cum cântă, cum slujesc lui Dumnezeu, tinerii nu au ce să învețe. Ei privesc spre noi și se umplu de răceala și de indiferența noastră. Sufletul lor tânăr, plin de aspirații, îngheață pe zi ce trece, pentru că nu văd entuziasm dumnezeiesc la noi.

Și de aceea, mulți vor veni din altă parte și ne vor da lecții de duhovnicie, pentru că își vor lua în serios viața creștină. Căci Dumnezeu îl umple de daruri pe cel care e plin de dor pentru El și de râvnă pentru adevărul Său.

Și noi trebuie să învățăm continuu, să citim continuu, să ne schimbăm continuu. Pentru că viața creștină e un continuu azi și nu o repetiție fără sens. Viața creștină e plină de înțelegeri și de bucurii noi, de schimbări dumnezeiești abisale în ființa noastră. Ea nu are de-a face cu anchilozarea! Când devenim oamenii rutinei, de fapt suntem oamenii păcatului, pentru că am pactizat cu el.

Nu ne mai zbatem pentru mântuirea altora, pentru că nu ne mai zbatem nici pentru noi. Și ne uităm doar la ziua salariului, la ce să ne mai facem prin casă, la unde ne vom petrece concediul…și nu la binele Bisericii. Căci binele Bisericii e ascetic, e numai slujire și muncă, multă muncă și oboseală, pentru că pocăința și slujirea sunt o sleire profundă a ființei noastre.

Viața creștină e un martiriu. E oboseală peste oboseală și chin peste chin, nu pentru ca să convingi pe cineva, ci pentru ca să fii pe linia de plutire a vieții duhovnicești. Pentru că răsplata noastră e de la Domnul și ea e slava Lui ce rămâne în noi și e cu

noi. Și e acum, dar și pentru veșnicie în noi. Pentru că ea e pecetea și haina de nuntă și slava noastră cea veșnică.

De aceea, iubiții mei, predica nu e o corvoadă, ci e vestea mântuirii! E grija mea părintească față de dumnevoastră. E iubirea mea pentru dumneavoastră. Și ar trebui să iubiți predicile Bisericii cu atât nesaț, încât să le învățați pe de rost. Să le știți, să le rostiți cu voce tare, să le trăiți tot timpul, pentru că de ele ține mântuirea dumneavoastră.

Predica Bisericii e adevărul Bisericii. Și adevărul e cel care trebuie întrupat! Pentru că minciuna este cădere din adevăr. Este schilodire a ființei noastre. Dar cine iubește tot adevărul Bisericii, fără să nege ceva din el, acela e o câmpie plină de dogmele cele veșnice ale lui Dumnezeu.

E mult de lucru în Biserica lui Dumnezeu! Sunt multe guri de hrănit și multe minți de luminat. Nu îi cunoaștem pe Sfinții lui Dumnezeu! Ei n-au slujbe și Sfinte icoane. Scriptura trebuie tradusă cu adevărat și la fel și Sfinții părinți. Avem nevoie de cărțile de cult ale Bisericii, cele traduse cu adevărat după originalele grecești. Avem nevoie să ne trezim! Avem nevoie să fim noi înșine!

Pentru că nu trebuie să copiem pe cineva, ci trebuie să ne nevoim după puterea noastră. Și dacă facem după cât putem noi, atunci ne vom împlini cu adevărat. Amin!

Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la Duminica după Botezul Domnului - Începutul propovăduirii Domnului

"Poporul ce şedea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în laturea şi în umbra morţii lumină le-a răsărit" (Mat. 4, 16).

Cu aceste cuvinte ale proorocului Isaia arată Sfântul evanghelist Matei ceea ce au însemnat venirea Mântuitorului din Nazaret şi aşezarea lui în Capernaum, lângă mare, în Galileea neamurilor.

Într-adevăr, cei din Galileea erau priviţi de cei din Iudeia ca fiind "în întuneric", întrucât Iudeea se socotea purtătoarea legii date de Dumnezeu lui Moisi şi se mândrea cu profeţii ei, cu templul din Ierusalim, pe când despre Galileea sinedriştii îi spuneau lui Nicodim "***Nu cumva şi tu eşti din Galileea? Cercetează şi vezi că prooroc din Galileea nu se ridică***" (Ioan 7, 52) şi despre galileeni ziceau că nu cunosc Legea.

Dar iată că Iisus Hristos, profetul profeţilor, tocmai aici în Galileea neamurilor a venit să-şi înceapă propovăduirea şi lucrarea, răspândind peste toate întinderile ei ca o "lumină mare".

Aici pune Domnul început misiunii Sale, propovăduind şi zicând: "***Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor***" (Mat. 4, 17). Ecoul poruncii sale s-a prelungit

peste veacuri. ***Prin cuvântul Evangheliei, Mântuitorul ne cheamă şi pe noi la pocăinţă.*** ***Pocăinţa este reînnoirea vieţii prin curăţire de păcate şi practicarea virtuţilor.*** Fericirea veşnică este condiţionată de felul cum se achită fiecare credincios de această îndatorire de a-şi îmbunătăţi continuu, din punct de vedere moral-spiritual, propria viaţă.

Poate unii dintre noi îşi pun întrebarea: ***ce este împărăţia lui Dumnezeu? În ce constă această împărăţie?*** Răspunsul ni-l dă Sf. Apostol Pavel care zice: "***Împărăţia lui Dumnezeu nu e mâncare, nici băutură, ci sfinţenie şi pace şi bucurie în Duhul Sfânt***" (Rom. 14, 17).

Împărăţia lui Dumnezeu este viaţa trăită în Hristos. El este lumina noastră, învăţătorul nostru, iar viaţa Lui e modelul vieţii noastre, ca să trăim cu El în veci. Pentru aceea a venit Iisus Hristos pe pământ, ca să dea lumii viaţă, mai multă viaţă (Ioan 10, 10). ***Fiecare cuvânt al învăţăturii Lui, nu este decât un îndemn pentru a transforma pe omul lăuntric, a-l spiritualiza, a-l împăca cu Dumnezeu şi a-l face să ducă o viaţă duhovnicească plăcută lui Dumnezeu.***

Domnul Iisus Hristos este Modelul şi Energia unei noi ere: era creştină, era propovăduirii Împărăţiei lui Dumnezeu. Cuvântul Său este lumină. Viaţa Sa este sfinţenie şi izvor de sfinţenie.

Prezenţa Sa este putere şi adevăr.

În vreme ce profeţii Vechiului Testament acţionau în numele lui Dumnezeu, chemau şi implorau, în diferite situaţii, numele Creatorului, Iisus Hristos Domnul vorbeşte şi săvârşeşte minuni în numele Său. Dacă toţi profeţii se considerau slujitori ai lui Dumnezeu, Iisus Hristos se declară pe Sine egalul Părintelui ceresc. "***Eu şi Tatăl Meu una suntem***" (Ioan 10, 30).

În această conştiinţă El porunceşte slăbănogului: "***Ridică-te! Ia-ţi patul tău şi umblă***" (Ioan 5, 8), şi slăbănogul se face sănătos.

Celui orb îi spune: "***Vezi!***" (Luca 18, 42), şi orbul primeşte vederea. Ca un stăpân al vieţii şi morţii, El porunceşte morţilor să se ridice din sicriu. Aşa ceva nu se mai văzuse şi nu se mai auzise între oameni. ***Cuvântul Său este menit să înnoiască viaţa oamenilor, să o lumineze.***

De aceea Domnului Iisus împlinind nădejdea patriarhilor şi profeţilor reconsideră felul de a simţi şi de a cugeta al omului în actualitate şi în viitor.

În era creştină se cultivă capacitatea de interpretare mai în adânc a istoriei lumii.

Din începuturile ei istoria este mers de la primul sau vechiul Adam, spre Adam cel nou (Rom. 5, 14), Iisus Hristos. În această interpretare istoria nu mai este apreciată doar ca o înlănţuire de conflicte, de războaie în urma cărora apar şi dispar popoare pe arena ei. În Adam cel nou, viaţa oamenilor este ridicată pe culmea unor valori spirituale infinite. Istoria este mers al omului spre Dumnezeu, în veşnicie.

Spre acest sens superior al existenţei noastre pe pământ, ne călăuzeşte şi ne hrăneşte Biserica din puterile tainice ale sfinţeniei.

De fapt, omul începe viaţa cu sfinţenie. Încă de la naştere, prin Sfânta Taină a Botezului, omul este trecut din umbra morţii veşnice în lumina mântuirii. "***Câţi în Hristos ne-am botezat, în Hristos ne-am şi îmbrăcat***" (Gal. 3, 27). În Taina Botezului am făgăduit să lepădăm lucrurile întunericului şi-am jurat credinţă şi iubire Împăratului luminii. Cuvântul dat la botez suntem datori să-l păstrăm şi să-l valorificăm toată viaţa. ***În Taina Spovedaniei, ca într-un necontenit botez, Mântuitorul ne spală de păcate. Prin harurile ce se revarsă din jertfa Sa, El ne ajută să biruim ispitele diavolului şi să ne sfinţim viaţa.*** Hristos Domnul este, şi astăzi şi în veci, lumina lumii pentru că El este "***Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, lumină din lumină***", pentru că El ne-a revelat adevărul despre Dumnezeu, despre voia Lui cea sfântă, învăţătura cea dreaptă despre mântuire, despre viaţa veşnică.

Domnul Iisus Hristos este lumina nu numai ca învăţător, ci şi ca model moral desăvârşit pentru noi toţi.

Într-adevăr, ***fapta bună, virtutea, bunătatea apar ca o "lumină", o lumină lăuntrică în primul rând . Dar şi pe faţa şi în privirea celui ce face binele se răsfrânge această lumină spirituală care îi dă seninătatea, îi dă frumuseţea. El răspândeşte în jurul lui lumina bunătăţii. Domnul Iisus Hristos însă n-a fost numai Om, ci El este Dumnezeu întrupat, Dumnezeu şi Om. În El este nu numai o rază a bunătaţii, cum e în fiecare din noi, ci El este "Soarele dreptăţii", Sfinţenia însăşi, bunătatea divină, din care izvorăşte bogăţia razelor tuturor virtuţilor creştine. Câtă lumină, câtă căldură revarsă privirea, cuvântul, atitudinea lui Iisus, căci El şi prin El ne îmbrăţişează însăşi iubirea divină, iubirea veşnică şi nemărginită.***

În El sunt concentrate toate virtuţile şi fiecare virtute ce înfloreşte în viaţa credinciosului este o rază din "soarele nespus" al Bunătaţii divine.

Pentru aceasta, trebuie să ştim că nu este deajuns numai a vedea lumina lui Hristos pentru a ne bucura exterior de ea.

Trebuie să şi voim a realiza această lumină a vieţii în viaţa noastră. Drept aceea, să ne străduim a ne dovedi capabili şi vrednici de Idealul – Hristos, Lumina lumii. Să ne identificăm, pe cât este omeneşte posibil, cu învăţătura şi simţirea Lui. Să-l iubim pe El, slujind oamenilor ca unor fraţi. În acest fel suntem şi vom fi, cu adevărat “fii ai luminii”… “oameni cereşti” şi putem nădăjdui dobândirea luminii şi în veşnicie.

Domnul Iisus Hristos e prezent şi azi în Biserica Sa, în viaţa credincioşilor Lui.

- *El este lumină pentru noi, pentru că noi urmăm dreapta învăţătură a Bisericii Sale şi poruncile Lui ne sunt “făclie picioarelor noastre”.*
- *El este lumină pentru noi pentru că prin Sfintele Taine sălăşluieşte în noi, ne face părtaşi ai sfinţeniei Lui, ai iubirii Lui, ai bunătăţii Lui şi ne ajută prin lumina harului divin să avem şi noi simţămintele Lui, să ne asemănăm Lui, să iubim aşa cum a iubit El, să fim buni şi blânzi ca El, smeriţi cum a fost El, jertfelnici şi răbdători ca El.*
- *El este lumină şi prin sfinţii Bisericii, în care străluceşte “lumina lui Hristos” şi care ne sunt pilde şi călăuze spre Hristos.*

De aceea Sfânta Evanghelie de azi ne cheamă - de vreme ce Hristos a venit la noi ca “lumină mare”, ca soare al dreptăţii - să umblăm ca “***fii ai luminii***” (Ioan 12, 36), adică ***să răspândim în jurul nostru lumina iubirii, a păcii, a dreptăţii, a facerii de bine, ca viaţa să fie tot mai frumoasă, mai luminoasă – şi ca să ne învrednicească Domnul nostru Iisus Hristos şi de lumina vieţii veşnice, de care se bucură sfinţii în Noul Ierusalim, în Biserică, în “cetatea” luminată de mărirea lui Dumnezeu*** *(Apoc. 21,23)*, ***de Iisus Hristos – “lumina cea neînserată”. Amin.***

Părintele Iosif Trifa – Tâlcuirea Evangheliei din Duminica după Botezul Domnului

Iisus Mantuitorul e alungat cu pietre din patria Lui

„În vremea aceea, auzind Iisus că Ioan a fost prins, S-a dus în Galileea; şi, lăsând Nazaretul, a venit şi a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zabulonului şi ale Neftalimului. Ca să se plinească ceea ce s-a zis prin Isaia, proorocul, care zice: Pământul Zabulonului şi pământul Neftalimului, spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; norodul cel ce şedea întru întuneric a văzut lumină mare, şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină a răsărit lor. De atunci a început Iisus a propovădui şi a zice: Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!” *(Matei 4, 12-17)*

Evanghelia de duminică, de după Botez, e puţin cunoscută şi ar trebui să o cunoască tot omul, căci cuprinde o adâncă învăţătură sufletească.

Evanghelia aceasta ne spune numai pe scurt că a ieşit Iisus din Nazaret, patria Lui, dar nu spune de ce şi cum a ieşit. Aceste amănunte le aflăm dintr-o altă evanghelie, de la Luca; (citiţi această evanghelie la Luca, în cap. 4, vers. 16-32).

În această evanghelie se spune pe larg cum a început Iisus să înveţe şi în ţara Lui şi „***toţi îl mărturiseau pe El şi se mirau de cuvintele darului care ieşeau din gura***

Lui”, dar când a început a-i mustra pentru păcate „***s-au umplut toţi de mânie şi, sculându-se, L-au scos pe El afară din cetate***”.

Să luăm aminte că această evanghelie se petrece şi azi printre noi şi sub ochii noştri.

Noi ne mirăm de nazarinenii cei nebuni care L-au scos pe Iisus din cetatea lor şi L-au alungat cu pietre, dar tot aşa facem şi noi când, cu păcatele şi fărădelegile noastre, Îl alungăm pe Iisus dintre noi şi din hotarele vieţii noastre.

Iisus Mântuitorul rămâne şi locuieşte numai acolo unde este iubire, pace şi viaţă curată între oameni şi prin casele lor.

Când noi stăruim în păcate şi fărădelegi, Îl alungăm pe Mântuitorul din cetatea vieţii noastre.

În multe locuri şi în multe feluri şi chipuri se poate vedea şi azi evanghelia de mai sus. Eu am văzut-o şi ieri în piaţa Sibiului. Era marţi, zi de târg, şi un om beat striga şi înjura de cele sfinte, de te luau fiorii.

Mi s-a părut atunci că înaintea acestui om mergea Mântuitorul şi el Îl alunga cu pietre.

Da, da, iubite cititorule, toţi suduitorii sunt în chipul oamenilor din evanghelie, care aruncă cu pietre după Mântuitorul, după Dumnezeu, Care le-a dat viaţa. Şi nu numai suduitorii sunt aşa, ci toţi desfrânaţii, pizmuitorii, înşelătorii etc. Îl alungă pe Mântuitorul cu pietrele păcatelor. Tot ca pe vremea evangheliei, aşa e alungat Iisus din viaţa omului, din viaţa oamenilor, din viaţa satelor şi din viaţa oraşelor.

Cercetaţi şi veţi afla viaţa satelor încărcată cu vrajbe,împerecheri şi alte păcate, în semnul că Iisus e alungat de acolo; cercetaţi viaţa oraşelor şi le veţi afla în chipul Sodomei şi Gomorei.

Cercetaţi în politică şi veţi afla că Iisus a fost alungat de mult şi de acolo. O, Mântuitorule Doamne! Tu eşti şi azi un om fără de patrie şi fără de ţară! Tu eşti şi azi un alungat şi fugărit din hotarele sufleteşti ale oamenilor şi popoarelor de azi!

Pe Iisus L-au alungat nazarinenii pentru că le-a mustrat păcatele. Cam aşa e şi azi. Le place oamenilor Cuvântul lui Dumnezeu, dar din starea lor păcătoasă să nu-i scorneşti şi de scăderile lor să nu te prea atingi.

Când eram preot nou la sat, mi-aduc aminte că, odată, am predicat pentru Ziua Domnului şi am spus oamenilor că nu se cade să facă în duminici jocuri şi petreceri.

A doua zi tot satul era în capul meu, cu vorbele: „Da' ce vrea popa ăsta? Noi aşa ne-am trezit din bătrâni cu joc şi petrecere duminica… Da' el vrea să ne strice datinile noastre?"… Adică le plăcea oamenilor o predică din aceea care să nu le strice „datinile".

Dragă cititorule!Eu te întreb***, Îl ai tu pe Domnul Iisus în cetatea vieţii tale sau L-ai alungat cu fărădelegile tale?***

Într-un loc, ne spune o Evanghelie că Iisus a plâns asupra cetăţii Ierusalimului (Lc 19, 41), pentru că nu-L primise pe El. Tot aşa plânge şi azi Mântuitorul pentru cetatea vieţii tale că nu vrei să-L primeşti pe El.

Auzi tu, dragă cititorule, Iisus plânge pentru tine şi pentru mântuirea ta şi tu nu te înflori? Şi tu tot în păcate?!…

Un rămăşag…

Într-un sat, trăia odată un om foarte suduitor. La toată vorba înjura de cele sfinte. Celor ce-l rugau să lase hula de cele sfinte, le spunea că nu se poate dezbăra de acest nărav.
Într-o dimineaţă, un creştin cu râvnă pentru îndreptarea deaproapelui s-apropie de suduitor, scoate din pungă un galben şi, arătându-i-l, zice: Frate dragă, dacă te vei putea răbda să nu înjuri azi toată ziua, iată aici, acest galben va fi al tău. Chemară şi martori, şi rămăşagul se făcu. Suduitorul se răbda.
Mai târziu, prietenii lui începură a-l necăji, doar va pierde galbenul. Suduitorul se înfuria, însă creştinul ce pusese rămăşagul îi arăta mereu galbenul, şi suduitorul, văzându-l cum străluceşte, iar se domolea.
Răbdă toată ziua şi seara câştigă galbenul. Când i l-a dat, creştinul care pusese acest rămăşag îi zise: Vezi, dragă frate, pentru un galben te-ai putut răbda să nu sudui, dar pentru Bunul Dumnezeu ba. Iată, ai ajuns să preţuieşti mai mult un galben netrebnic decât pe Dumnezeu, Făcătorul tău.

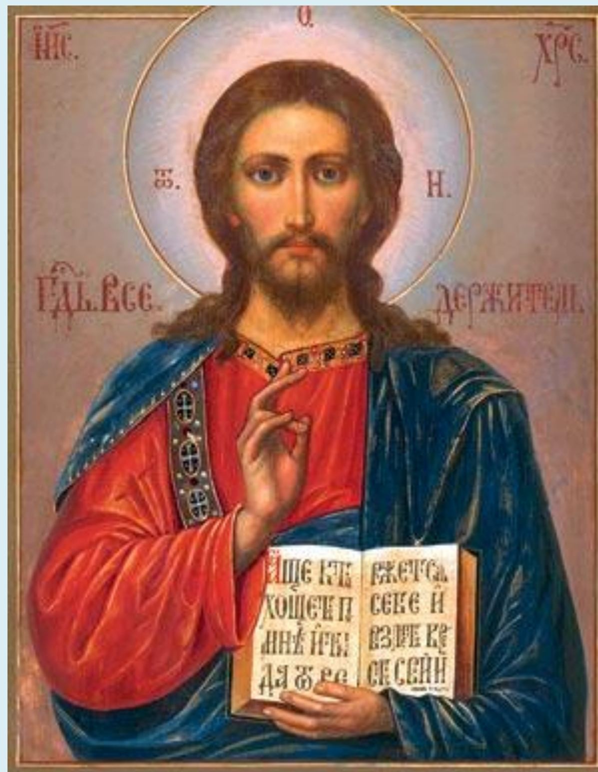
Tatăl Ceresc a stat mereu în faţa ta şi te-a rugat să nu-L huleşti prin sudalmă; pe Dumnezeu n-ai vrut să-L asculţi, însă pe acest galben l-ai putut asculta. Lasă-te, frate dragă, lasă-te de sudalmă, căci altcum, acest galben va sta în Ziua Judecăţii ca cel mai mare pârâş în contra ta şi a sufletului tău.
Această întâmplare şi aceste vorbe l-au înfiorat atât de mult pe suduitor încât din acea clipă n-a mai suduit.

Cămila îşi tulbură apa…

Când am fost la Ierusalim, în ţara cămilei, am văzut un nărav ciudat ce-l are cămila. Când ajunge la atare apă limpede, o tulbură îndată şi apoi bea din ea. Am căutat să aflu ce înseamnă aceasta şi am aflat că acest lucru îl face cămila fiindcă îşi vede în oglinda apei chipul ei urât şi, neplăcându-i această urâciune, s-apucă îndată şi tulbură apa.

În chipul cămilei sunt şi oamenii cei păcătoşi. Ei nu suferă oglinda Evangheliei, pentru că în ea îşi văd urâciunea vieţii lor. Păcătoşii nu suferă nici pe cei credincioşi, pentru că şi viaţa credincioşilor este o oglindă curată în care păcătoşii îşi văd urâciunea vieţii lor şi a faptelor lor. Din această pricină, păcătoşii au batjocorit şi prigonit şi vor prigoni totdeauna pe cei drepţi şi credincioşi, ca să se împlinească spusele Mântuitorului: ***„Pe Mine M-au urât, şi pe voi vă vor urî”… „Fericiţi veţi fi când vă vor ocărî pe voi şi vă vor prigoni”…***

Traian Dorz – Numai cuvântul Tău mă face

Numai Cuvântul Tău mă face
să-mi pot vedea păcatul meu,
ca să-mi ’nnoiesc mărturisirea
şi pocăinţa mea mereu.

Numai Cuvântul Tău mă poate
sub Cruce-ngenunchea plângând,
să-mi pot afla despovărarea
şi pacea inimii-ascultând.

Numai Cuvântul Tău mă creşte
senin, puternic şi smerit,
de-orice păcat şi neascultare
şi de-orice rătăciri ferit.

Numai Cuvântul Tău mă poartă
curat prin orişice noroi,
dând luptei mele spre sfinţire
mereu puteri şi trepte noi.

Numai Cuvântul Tău cel dulce
alină sufletul meu când,
chiar de la cei mai dragi, se-ntoarce
îndurerat şi sângerând.

Numai Cuvântul Tău îmi face
dreptate-atunci când, prea lovit,
mă-ntorc mereu din orice parte
mai întristat şi mai zdrobit.

Numai Cuvântul Tău, Iisuse,
mă mângâie pe orice drum,
să-ndur spre slava viitoare
oricâte nedreptăţi de-acum.

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica după Botezul Domnului - “Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare”

Cu sute de ani înainte să se nască Mântuitorul, Isaia, trăind într-un timp întunecat de tiranie şi cruzime, a proorocit venirea unei mari lumini: “***Poporul care locuia întru întuneric va vedea lumină mare şi voi cei ce locuiaţi în latura umbrei morţii lumină va străluci peste voi***” (Isaia 9,1).

“Lumină mare”

“Lumina mare” prevestită de Isaia cu secole înainte nu a fost alta decât Domnul nostru Iisus. El a venit ca lumină într-o lume întunecată. Apostolul Ioan scrie: “***Lumina luminează în întuneric şi întunericul nu a cuprins-o***” (Ioan 1,5). Când Dumnezeu a creat lumea, a spus: “***Să fie lumină***”. Şi a fost lumină. Ceea ce trebuie să observăm aici este că atunci când Dumnezeu a vorbit, a fost lumină. Psalmistul cântă: “***Domnul este luminarea mea şi mântuirea mea; de cine mă voi teme?***”

Întunericul a venit din cauza păcatului omului. Totuşi, în întuneric Dumnezeu a ţinut aprinsă lampa prezenţei Sale şi a harului Său. În întreg Vechiul Testament Dumnezeu a promis că într-o zi legătura întunericului va fi ruptă. Profetul Isaia a spus: “***Luminează-te, luminează-te, Ierusalime, că vine lumina ta, şi slava Domnului peste tine a răsărit!… Şi vor umbla regi întru lumina ta şi neamuri întru strălucirea ta***” (Isaia 60,1-3).

Astfel era logic ca atunci când s-a născut Iisus magii să vină spunând: “***am văzut la Răsărit steaua Lui şi am venit să ne închinăm Lui***” (Matei 2,2). Iar când bătrânul

profet Simeon i-a văzut pe Maria şi pe Iosif venind la templu pentru a-l prezenta Domnului pe Hristos Prunc, el i-a spus lui Dumnezeu: "***Acum slobozeşte pe robul Tău, după cuvântul Tău, în pace, că ochii mei văzură mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor, Lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău Israel***" (Luca 2,29-32).

Urmărind această succesiune măreaţă, de la lumina creaţiei la lumina întrupării, Dumnezeu coborându-se ca lumină pentru a deveni om în Persoana Fiului Său, Sfântul Ioan scrie: "***La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul… Toate prin El s-au făcut; şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut. Întru El era viaţă şi viaţa era lumina oamenilor. Şi lumina luminează în întuneric şi întunericul nu a cuprins-o***" (Ioan 1,1-5). Oricât de frumoasă şi adevărată este această afirmaţie, nu e decât o reflectare a ceea ce Iisus a spus: "***Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii***" (Ioan 8,12). Şi mai apoi: "***Eu Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric***" (Ioan 12,46).

Cel care "crede în Mine" şi "Îmi urmează Mie", spune Iisus, "nu rămâne în întuneric" ci deja "are lumina vieţii". **Ce este această lumină?**

- ✓ *În Hristos ştim cine este Dumnezeu. Aceasta este lumina.*
- ✓ *În Hristos ştim cine suntem noi. Aceasta este lumina.*
- ✓ *În Hristos ştim calea vieţii pentru care a fost creat omul. Aceasta este lumina.*
- ✓ *În Hristos avem răspunsul la enigma morţii. Aceasta este lumina.*

Toate acestea ne-au fost revelate de către Hristos care este Lumina lumii. Dumnezeu "***a strălucit în inimile noastre, ca să strălucească cunoştinţa slavei lui Dumnezeu, pe faţa lui Hristos***" (2Cor 4,6).

Planeta vizitată

J. B. Phillips a scris o minunată povestire intitulată "Planeta vizitată", în al doilea capitol al cărţii sale "Creştinismul Noului Testament".

Este povestea unui înger cu experienţă care îi arată unuia mai tânăr vastele galaxii ale cerului. În timpul acestui tur al universului, îngerul mai mare explică faptul că mica planetă, pe care celălalt o privea ca pe o "minge murdară de tenis", era "planeta vizitată".

Cu mare pricepere, îngerul mai mare întoarce timpul înapoi şi spune: "Acum priveşte, se va întâmpla ceva pe acea mică minge murdară". Şi deodată a strălucit o lumină puternică.
Îngerul mai mic a spus: "Acesta este vizita?"
"Da, aceasta este vizita. S-a întâmplat atunci când Fiul Gloriei, marele nostru Prinţ, a mers pe pământ pentru a deveni om". Imediat lumina s-a micşorat şi în scurt timp totul s-a întunecat.
"Ce s-a întâmplat?", a întrebat mirat micul înger.
Cel mai mare i-a răspuns: "Nu l-au înţeles. L-au respins. Şi astfel l-au omorât. Dar priveşte acum cu atenţie".
Dintr-odată a strălucit din nou o lumină, atât de puternică încât micul înger a fost aproape orbit, şi a spus: "Ce a fost aceasta?" "Învierea. Vezi, El a înviat din morţi, şi s-a înălţat la cer. Astfel acum este aici în glorie."
Îngerul mai mare a tăcut o clipă, şi apoi a continuat: "Priveşte acum cu atenţie, micule înger, şi vei vedea ceva interesant". O altă lumină a strălucit. "Aceasta a fost coborârea Spiritului Sfânt la Rusalii", a spus el. După strălucirea acelei lumini, alte lumini mai mici au început să apară peste tot pe acea mică minge.
Îngerul mai mare a spus: "Aceea este Evanghelia dusă de martori în diferite părţi ale lumii. Acolo unde oamenii îl primesc pe Prinţul nostru ca Mântuitorul lor se aprind lumini".
Îngerul mai mic a întrebat atunci: "Se vor uni toate luminile? Când vor deveni toate o mare lumină?"
Îngerul cel mare i-a răspuns: "Nu ne este dat nouă să ştim aceasta. Numai Tatăl ştie. Însă într-o zi, când Prinţul se va reîntoarce pe acea planetă, va deveni toată lumină, pentru totdeauna".

Marele Dătător de lumină

Iisus a venit ca o "mare lumină" la aceia care zăceau în întuneric. El a fost – şi este – cel mai mare Dătător de lumină al lumii. "În El era viaţă şi viaţa era lumina oamenilor".

Poate nici un alt cuvânt nu îl descrie pe Hristos atât de bine ca şi cuvântul lumină. A venit ca lumină la aceia care zăceau în întunericul disperării. El aprinde lumânările iubirii, ale bucuriei, ale iertării, ale păcii în vieţile oamenilor de astăzi.

Atunci când creştinii merg duminica la biserică, ei aprind o lumânare. Ce este aceasta decât o aducere aminte a faptului că am primit lumina de la Hristos şi că, asemenea Lui, şi noi trebuie să fim lumânări care să lumineze în vieţile oamenilor.

Sărbătoarea luminilor

În Biserica primară, Epifania – ziua Botezului lui Hristos – a devenit ziua în care păgânii convertiţi la creştinism erau primiţi în Biserică prin botez. Fiecare convertit nou botezat ţinea o lumânare baptismală în timpul liturgiei. Pe lângă aceasta, creştinii care fuseseră deja botezaţi îşi aduceau în această zi lumânările lor baptismale la biserică, pentru a-şi reînnoi promisiunile de la botez; pentru a-şi reînnoi angajamentul faţă de Hristos pe care l-au făcut la botez. Aşadar, în sărbătoarea Epifaniei, toţi cei din adunare ţineau în mână o lumină aprinsă. Biserica devenea o mare de lumini. Astfel, această zi a ajuns să fie numită în greacă "ta Fota", sau Sărbătoarea Luminilor.

Lumânarea baptismală

În Biserica primară, lumânarea baptismală era un simbol al faptului că cel botezat l-a primit pe Hristos care este Lumina lumii. Păstrată de către cel botezat, lumânarea era adusă la biserică în zilele de sărbătoare, la aniversarea botezului şi pentru liturgia de Paşti de la miezul nopţii. Dacă persoana se căsătorea, aceeaşi lumânare se folosea la nuntă. Dacă se făcea preot, bărbatul o aprindea la hirotonirea sa. La sfârşitul vieţii, era aprinsă din nou când sufletul pleca să îşi întâlnească Judecătorul. Lumânarea baptismală îi amintea în mod constant creştinului să trăiască şi să moară în lumina lui Hristos.

Lumânarea baptismală poate fi comparată cu lămpile folosite în parabola fecioarelor care aşteptau sosirea mirelui în întunericul nopţii. Când neofitului i se dădea lumânarea aprinsă, era îndemnat să o păstreze pentru a-l întâlni pe Hristos la a doua sa venire, asemenea fecioarelor înţelepte care şi-au păstrat lămpile arzând pentru venirea mirelui. Astfel, lumânarea devine un simbol al perseverenţei sufletului botezat până la revenirea lui Hristos. La străvechii greci, alergătorul care câştiga cursa nu era cel care trecea linia de sosire în cel mai scurt timp, ci acela care o trecea într-un timp cât mai scurt şi cu lumânarea sa încă aprinsă. Scopul nostru ca şi creştini este acela de a trece linia în eternitate cu lumina credinţei noastre baptismale strălucind puternic.

Lumina a venit

"***Iar aceasta este judecata***", scrie Sfântul Ioan, "***că Lumina a venit în lume şi oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina. Căci faptele lor erau rele***" (Ioan 3,19). Omul a încercat să stingă lumina. Însă ea nu s-a stins. Pentru că

Dumnezeu Însuşi este lumina. Lumina lui străluceşte astăzi vestindu-le celor care trăiesc “în latura umbrei morţii”: “***Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii***”.

Iisus s-a născut noaptea pentru a ne arăta că atunci când este întuneric în viaţa noastră, când umblăm în penumbră, când suntem copleşiţi de disperare, El va veni ca să fie Lumina noastră, şi ne va permite să spunem:

Am auzit glasul lui Iisus spunând:
Eu sunt lumina acestei lumi întunecate;
Priveşte la mine; zorii tăi vor răsări;
Şi toate zilele tale vor străluci.
Am privit la Iisus, şi am găsit
În El Steaua mea, Soarele meu;
Şi în acea lumină a vieţii voi umbla
Până când zilele călătoriei se vor încheia.

Lumina lui Dumnezeu dată pentru întunericul în care ne aflăm noi acum, în special când suntem la începutul unui nou an, a fost atât de bine exprimată de Louise Raskins:
I-am spus omului care stătea la poarta anului:
Dă-mi o lumină pentru ca să pot păşi în siguranţă prin necunoscut.
Şi el mi-a răspuns: Intră în întuneric şi pune-ţi mâna în mâna lui Dumnezeu.
Aceasta va fi pentru tine mai bună decât o lumină şi mai sigură decât o cărare cunoscută.

(Traducere: Oana Capan)

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica după Botezul Domnului - Convertiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia cerurilor

Iubiţi credincioşi la începutul Evangheliei de astăzi observăm cum Iisus a lăsat Nazaretul pentru a se îndrepta spre Capernaum, semn pentru apostolul Matei al faptului că El împlineşte voinţa lui Dumnezeu exprimată cu mult timp înainte prin profeţia făcută de Isaia: ***trecerea de la un timp de asuprire la unul de mântuire*** (Is 8, 23-24). Mai precis, poporului din ţinutul Galileii – zonă populată de multe naţiuni păgâne, în urma ocupaţiei asiriene din sec. VIII î. Cr. -, şi care zăcea în întuneric şi în păcate, lumină mare i-a răsărit. ***În sens biblic "lumina" este semnul lui Dumnezeu care mântuieşte; lumina este cea care biruie întunericul care este cauza păcatului şi a morţii omului.***

Imediat după Botez, Mântuitorul nostru începe să predice; intră în perioada Sa de viaţă definită "viaţa publică". Începutul vieţii publice a lui Iisus nu este caracterizat de săvârşirea vreunei minuni, ci de o întâlnire cu persoane pe care le va invita să-L urmeze şi pe care, în urma unei pregătiri, le va trimite să propovăduiască lumii întregi. Acest fapt ne arată cum Evanghelia a "călătorit" de-a lungul istoriei, pentru a întâlni bărbaţi şi femei pe care să-i cheme la mântuire (la moştenirea Împărăţiei).

Acţiunea lui Iisus este hotărâtă, nu este caracterizată de răzgândire sau de vreo pauză, iar acest lucru reiese cu certitudine din faptul că El, "imediat" întâlneşte alţi doi fraţi şi-i cheamă şi pe ei. Aceştia "repede" (imediat) Îl urmează: credinţa îi determină să renunţe la obiceiurile lor de-o viaţă şi să apuce pe calea capabilă să le de-a un răspuns clar şi un sens deplin legat de scopul vieţii lor.

Este important că predicarea începută de Iisus nu se va mai întrerupe, ci va fi continuată de-a lungul istoriei de către apostoli, iar mai apoi de episcopi, preoţi şi credincioşi. Acest lucru este un semn clar al faptului că toţi oamenii sunt chemaţi

să-L urmeze pe Dumnezeu, să se convertească. “Convertirea” este primul pas pe care este chemat să-l facă fiecare creştin, iar Evanghelia – pe care abia am ascultat-o -, ne învaţă că ea se realizează prin urmarea lui Hristos. În acest sens, imediat, apostolul Matei, în Evanghelia sa relatează despre “predica de pe munte”, tocmai pentru a sublinia că “***mulţime multă de oameni mergea la Iisus ca să se vindece***”.

De unde a avut Iisus atâta putere de convingere? Alegerea Sa de a coborî în mijlocul nostru şi empatia Sa, capacitatea Sa de a simţi şi de a participa la suferinţele şi la necazurile oamenilor cu care s-a întâlnit: faptul că, “Predica… şi vindeca toată boala”, i-a determinat pe oameni să alerge la El, să creadă în El şi să-L urmeze. La urma urmei, acesta este felul în care ***Iisus s-a arătat*** acelor oameni – dar şi nouă creştinilor din mileniul trei – ***ca fiind lumina cea adevărată ce a pătruns în suflete pentru a alunga întunericul păcatului din viaţa noastră.*** Dumnezeul nostru, lumina lumii, şi lumina care străluceşte în întuneric, este un Dumnezeu care se întâlneşte cu toată mizeria oamenilor, pentru a o lua asupra Sa şi, astfel, a-i purifica pe oameni, a-i vindeca şi a-i conduce la sfinţenie. De fapt, Matei evidenţiază cum Dumnezeu, prin Iisus, împlineşte mântuirea oamenilor.

Iată cum, în această zonă a Galileii (a păgânilor), zonă considerată întunecată şi păcătoasă de către poporul ales, răsare lumina. Iată cum Iisus – chiar de la începutul misiunii Sale -, vine ca “lumină” care se opune, şi care înlătură întunericul răului şi al păcatului. El a venit, a intrat în istorie, a cumpărat-o cu preţ scump pentru a o mântui.

Un alt element important care se poate desprinde din Evanghelia de astăzi este constituit de faptul că Iisus a început să predice: prin pieţele şi prin sinagogile lor. Acest lucru arată cum Iisus doreşte ca mesajul Său să ajungă la toţi oamenii. De astăzi înainte, pentru noi dorinţa lui Iisus implică să nu ne limităm la a predica doar în Biserică, ci peste tot pe unde trăim; nu doar cu vorba, ci înainte de toate cu fapta. Fiecare trebuie să ne întrebăm dacă am primit lumina cea adevărată. Dacă am primit-o, o ţinem doar pentru noi, în mod egoist, sau îi învăţăm şi pe copiii şi pe nepoţii noştri cum să devină adevăraţi creştini şi persoane curajoase care nu se tem să răspândească adevărul şi dreptatea în lume. Îi încurajăm pe cei de lângă noi să-L urmeze pe Dumnezeu, sau noi dorim să-i luăm locul lui Dumnezeu astfel încât lumea să ne urmeze pe noi şi ideile noastre limitate?

Cum de Domnul şi-a început misiunea chiar în mijlocul “întunericului”, într-o zonă în care avea cea mai scăzută probabilitate de succes deoarece auditoriul era format în marea lui parte din păgâni? Putem să înţelegem că aşa este Domnul; El nu se dă înapoi de la ceea ce este mai greu: începe să predice în zona unde majoritatea

oamenilor erau păgâni; oameni care nici nu-L aşteptau şi nici nu-L doreau. Ce poate să însemne pentru noi acest lucru? Oare comportamentul Mântuitorului nu ar trebui imitat de oricare dintre comunităţile noastre creştine? Oare nu suntem chemaţi să alergăm după cei "rătăciţi" şi "atei"? Oare nu trebuie să ieşim dintre zidurile Bisericii pentru a-L re-dărui pe Dumnezeu oamenilor?

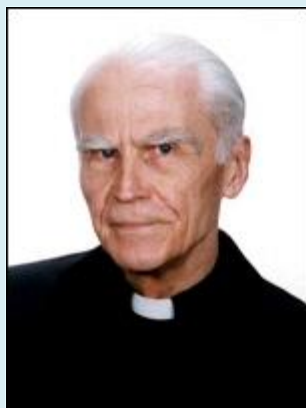
Iisus s-a hotărât să viziteze aceşti păgâni, El le dăruieşte lumina şi exemplul Său. După exemplul lui Iisus, cu toţii trebuie să răspândim credinţa în Dumnezeu, începând chiar de la inimile noastre, de multe ori, "necredincioase": oare nu s-a plictisit Domnul să fie "mult-adorat" în Biserici dar, în acelaşi timp, să fie mereu alungat din inimile şi din viaţa noastră şi uitat şi chiar eliminat din viaţa politică, economică, culturală şi chiar din viaţa de familie.

Fraţilor! Faptul că ne adunăm – duminică de duminică – în jurul lui Iisus în Biserică, automat implică să-i facem loc în viaţa noastră de zi cu zi: la locul de muncă şi în familie. Să nu uităm de faptul că noi am primit credinţa de la părinţii noştri, şi, prin urmare, avem datoria să o transmitem copiilor şi nepoţilor noştri, iar substanţa mesajului este: "Convertiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia cerurilor".

Din Evanghelia de astăzi mai putem nota şi faptul că iniţiativa îi aparţine lui Dumnezeu, iar noi suntem chemaţi să înţelegem ceea ce El a făcut pentru noi şi să-L urmăm. Trebuie să ştim că înainte de-a ne cere ceva, înainte de-a ne judeca, Dumnezeul nostru se dă pe Sine ca exemplu. El este Cel care se dăruieşte primul, El suferă, El riscă în relaţia Sa cu noi oamenii. Parcă ne spune prin ceea ce a făcut: "M-am apropiat de voi, înţelegeţi acest lucru"? "A înţelege" înseamnă pentru noi să lăsăm totul (preocupările, afacerile, rivalităţile) pentru a re-descoperi esenţialul vieţii, precum ucenicii din evanghelie, ca să devenim pescari de oameni.

Faptul că s-a apropiat "Împărăţia" poate fi văzut fie în sensul că Dumnezeu s-a apropiat şi mai mult de om, coborând în mijlocul nostru cu iubirea Sa; dar şi faptul că Împărăţia este acolo unde Dumnezeu împărăţeşte şi unde oamenii respectă poruncile Sale. Expresia "Împărăţia cerurilor" este folosită doar de către apostolul Matei, ea arată, nu un loc, ci acţiunea lui Dumnezeu, adică faptul că El este Cel care împărăţeşte peste oameni, dorind să-i facă pe toţi părtaşi ai păcii, dreptăţii şi iubirii Sale. Pentru a participa la această Împărăţie este obligatorie convertirea: omul este chemat să întoarcă spatele păcatului pentru a-L urma pe Dumnezeu. Amin.

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica după Botezul Domnului - Despre răutatea păcatului

"Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor." (Matei IV,17)

Iisus, după ce a primit botezul pocăinţei, de la Ioan, se retrase în pustiu, unde, după un ajun de patruzeci de zile, a fost ispitit de Satana. Deşi Mântuitorul este desăvârşit nu numai ca Dumnezeu, ci şi ca om, El a permis să fie supus acelei întreite ispite externe, pentru a ne arăta că este om întru toate asemenea nouă, afară de păcat, şi pentru ca, prin exemplul pe care El ni l-a dat biruind ispita, să ne dea curaj şi tărie în lupta contra ispitelor pe care le avem de înfruntat zi de zi.

După biruinţa împotriva diavolului, Iisus, auzind că Ioan a fost închis de către Irod Antipa, s-a dus în Galileea şi, lăsând Nazaretul, a venit în Capernaum, în hotarele lui Zabulon şi Neftalim, unde şi-a început predicarea cu aceleaşi cuvinte cu care şi-o începuse şi Ioan Botezătorul şi cu care şi-o va începe, mai târziu, Sfântul Apostol Petru: "***Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor***".

Fără îndoială, nu poate exista mântuire fără pocăinţă, căci Iisus o spune categoric:"***Ci de nu vă veţi pocăi, toţi asemenea veţi pieri***" (Luca XIII,5).

Cum am mai spus, cuvântul pocăinţă este împrumutat din limba greacă unde metanoia înseamnă prefacerea, transformarea gândirii, a sufletului, în sens de reînnoire, aşa după cum metamorfoză înseamnă prefacerea, schimbarea formei. Pocăinţa este sinonimă cu convertirea, cu întoarcerea de la păcat la Dumnezeu; adică ea înseamnă a urî ceea ce mai înainte ai iubit, adică păcatul, şi a iubi ceea ce mai înainte ai urât, adică virtutea, în ultimă analiză, pe Dumnezeu. Când în adâncul sufletului tău s-a petrecut această prefacere înnoitoare, în tine s-a stabilit împărăţia lui Dumnezeu, însuşi Dumnezeu, întreaga Sfântă Treime.

Procesul acestei prefaceri, transfigurări adânci, operate în suflet prin virtutea pocăinţei, cuprinde patru momente, patru acte interioare:

- *Întâi, noi, ca păcătoşi, examinându-ne în lumina credinţei, ne dăm seama că păcatul este un rău, şi încă răul cel mai mare, deoarece Îl ofensează pe Dumnezeu, binele nostru suprem;*
- *în momentul imediat următor, văzând aceasta, noi urâm păcatul şi, fiindcă el a provocat în noi o răsturnare a ordinii prin faptul că am preferat voinţei lui Dumnezeu pofta noastră egoistă, în noi se naşte un sentiment de durere şi părere de rău, care,*
- *în momentul imediat următor, ne dispune să luăm o hotărâre fermă de a evita orice prilej care ne-ar putea duce din nou la păcat, precum şi să folosim toate mijloacele spre a birui ispitele.*
- *În sfârşit, în al patrulea moment, dându-ne seama că păcatul este o nedreptate pricinuită lui Dumnezeu prin faptul că, nesupunându-ne voinţei Sale preasfinte, l-am despuiat de slava externă pe care i-o datorăm, ne hotărâm s-o reparăm şi s-o ispăşim prin rugăciuni şi fapte bune.*

Şi, acum, după ce am analizat virtutea pocăinţei, vom considera, în lumina credinţei, în partea a doua a meditaţiei, răutatea păcatului, deoarece de ideea ce ne-o facem despre păcat depinde nu numai părerea de rău, ci şi propunerea de îndreptare, precum şi repararea şi ispăşirea din partea noastră. În acest scop, vom încerca să vedem: ce gândeşte Dumnezeu despre păcatul de moarte şi ce este în sine păcatul de moarte.

Ce gândeşte Dumnezeu despre păcatul de moarte ne-o arată felul cum a pedepsit El păcatul în îngeri, în primii oameni şi în Însuşi Fiul Său preaiubit, cel fără de păcat.

Pentru un singur păcat, acela al trufiei, Dumnezeu izgoneşte pe îngeri din cer în iad, unde sunt separaţi de El şi osândiţi pentru veşnicie. Dacă El, care este preadrept şi, în acelaşi timp, preamilostiv, a trebuit să aplice o sentinţă atât de aspră, înseamnă că păcatul este de o răutate infinită. Sau ar putea, oare, presupune cineva că Dumnezeu nu a iubit aceste fiinţe pur spirituale, cele mai asemănătoare fiinţei Sale preasfinte?

Dar în primii oameni, cum a pedepsit păcatul? O, ce monstruos poate fi păcatul, dacă Creatorul, după ce l-a copleşit pe om cu toate darurile fireşti şi suprafireşti, după ce l-a înfiat insuflându-i viaţă divină şi destinându-l astfel la o viaţă nemuritoare în împărtăşire cu El în Cer, s-a văzut nevoit să-şi calce pe inima Sa de

Părinte , infinit de miloasă, şi, pentru un singur gest de nesupunere, să-l despoaie de toată zestrea hărăzită cu atâta generozitate, lăsându-l pradă suferinţei şi morţii!

Dar păcatul în toată atrocitatea lui apare abia pe lemnul Crucii, în persoana răstignită a Fiului lui Dumnezeu. Fiindcă de bunăvoie a luat asupra Sa păcatele omenirii ca să le ispăşească şi, astfel, să-l împace pe om cu Tatăl ceresc, Iisus trebuie să moară, şi, până la această supremă Jertfă, să îndure treizeci şi trei de ani de privaţiuni şi suferinţe fizice şi morale.

Dacă vrem să ştim ce este păcatul în ochii lui Dumnezeu, să-L urmăm pe Mântuitorul pas cu pas, de la iesle până sus pe Calvar.

- *Îl vedem în viaţa ascunsă din Nazaret, deprinzând smerenia şi ascultarea cea mai desăvârşită, suportând săracia, truda şi alergarea de fiecare zi;*
- *Îl vedem, în viaţa de evanghelizare, îndurând ura, dispreţul, batjocora, calomniile din partea duşmanilor şi neînţelegerea din partea prietenilor;*
- *Îl vedem, în patima Sa, suportând să fie trădat din partea unui prieten pe care-l hrănise cu propriul sânge;*
- *Îl vedem în agonia fizică şi spirituală din Grădina Măslinilor şi, în fine , după un proces calomnios şi criminal, primind pedeapsa cea mai ruşinoasă: moartea prin crucificare, între doi tâlhari, părăsit până şi de Tatăl; toate acestea pentru păcatele noastre.*

Iată cum vede Dumnezeu păcatul de moarte.

Să încercăm acum să privim păcatul în sine.

Fiind Dumnezeu Creatorul şi deci Stăpânul nostru absolut, Lui îi datorăm tot ce avem şi ce suntem, deci supunere necondiţionată, totală. Or, când îmi satisfac imboldurile firii împotriva ordinii stabilite de Creatorul şi Stăpânul meu, eu resping autoritatea Lui, mă revolt contra voinţei Sale preasfinte, deşi bine ştiu că în această voinţă se află nu numai slava Lui, ci şi fericirea mea. Deci păcatul este, mai întâi, o revoltă contra lui Dumnezeu.

Dar, deoarece Dumnezeu este nu numai Creatorul şi Stăpânul meu, ci şi scopul meu ultim, eu trebuie să tind spre El cu toate facultăţile, cu fiinţa mea întreagă. Să-L cunosc, să-L iubesc slujindu-L în starea socială în care m-a pus El, astfel încât în viaţa mea să se oglindească desăvârşirile Lui, descoperite mie prin cuvântul şi viaţa lui Iisus, astfel încât, cine-mi vede faptele să-L preamărească pe Dumnezeu. Or, când, prin tot ce gândesc, vorbesc şi fac, în loc să tind spre Dumnezeu, eu mă am

în vedere pe mine însumi cu capriciile, pornirile mele pe care mi le satisfac în mod dezordonat, contra voinţei Lui, eu comit un act de nedreptate, punându-mă pe mine ca scop ultim în locul lui Dumnezeu, satisfăcându-mi eul meu, nu pe Dumnezeu; astfel, punând creatura în locul Creatorului, comit o idolatrie.

Dar Dumnezeu mai este şi Părintele nostru, care se îngrijeşte de cele de lipsă spre a ne atinge destinul nostru vremelnic şi cel veşnic. Or, prin păcatul de moarte, noi săvârşim cea mai crasă nerecunoştinţă, pentru că, în loc ca simţurile, sentimentele, mintea, voinţa şi toate darurile primite de la Dumnezeu să le folosim în scopul pentru care ne-au fost dăruite, adică spre slava Lui şi spre mântuirea noastră, noi le folosim împotriva Lui, ofensându-L, pe El, Binefăcătorul nostru suprem.

În sfârşit, Dumnezeu, prin Fiul Său, este nu numai Creatorul, Stăpânul, scopul nostru ultim şi Părintele nostru, ci şi Răscumpărătorul şi Mântuitorul nostru. Şi, privit sub acest unghi, păcatul de moarte este un deicid, o ucidere a lui Dumnezeu, căci ce altceva a fost pricina morţii Lui, dacă nu păcatul? Acolo pe lemnul Crucii au fost prezente şi păcatele mele. Şi eu am partea mea de contribuţie la schingiuirile şi moartea Mântuitorului. Şi eu I-am dat, poate nu o dată, sărutul trădării; şi eu am fost prezent în gloata care striga: “Răstigneşte-L! ” “Răstigneşte-L!”, preferând eliberarea tâlharului Baraba, în locul aceleia a lui Iisus; şi eu L-am biciuit când m-am complăcut în dezmierdările simţurilor; şi eu I-am apăsat pe cap cununa de spini când m-am complăcut în gânduri de trufie, dispreţ şi necurăţie; şi eu I-am pus pe umeri crucea; şi eu L-am pironit pe ea când am refuzat să sufăr, mai bucuros decât să mă lepăd de Dumnezeu prin păcat.

Da, toate păcatele mele au fost prezente în Spiritul şi Inima Mântuitorului meu, în orele Patimilor, şi, pentru fiecare în parte, El a suferit în locul meu.

În faţa acestei realităţi dramatice, mă mai pot îndoi încă, pe de o parte, de nemărginita răutate şi mostruozitate a păcatului, iar, pe de alta, de infinita iubire cu care m-a iubit Dumnezeu, dându-Se pe Sine pentru mine, în locul meu? “Tantum me amasti, ut Te odisse videaris”. “***Atât de mult m-ai iubit, Doamne, încât se pare că Te-ai urât pe Tine însuţi***”.

Ura faţă de păcat şi iubirea faţă de Iubirea răstignită pentru noi, unul fiecare, să ne fie dominanta întregii vieţi. Ele să ne călăuzească în tot ce gândim, dorim şi facem. Să privim păcatul cu ochii Răstignitului şi să-l urâm cu Inima Lui, iar pe El să-L iubim cu iubirea cu care El ne-a iubit, fiind gata să murim bucuros, decât să-L răstignim din nou. “Potius mori uam foedari.” (Mai bine să mor decât să mă pângăresc). Pentru că cine este nerecunoscător pentru creare merită iadul, dar cine

este nerecunoscător pentru cea de a doua creare, pentru răscumpărare, merită un al doilea iad. Amin.

Pr. Leonardo Sapienza - Duminica după Botezul Domnului - Lumină în întuneric

Ar putea să pară momentul greşit, dar Iisus începe să predice tocmai când Ioan Botezătorul fusese arestat. Conducătorii se gândeau că au făcut să tacă, că au neutralizat o voce supărătoare; dar iată că o altă voce reîncepe. Unul a fost ucis, şi un altul începe să vorbească mai puternic. Noroc că imitându-l pe Hristos, există mereu cineva care în ciuda tentativelor de descurajarea oricărei iniţiative, nu se lasă înfricoşat, chiar dacă ştie că îl va ajunge aceiaşi soartă cu a Învăţătorului. Stagiunea martirilor nu s-a sfârşit. În 2002, 26 de preoţi, seminarişti, religioşi, călugăriţe, laici cateheţi au fost ucişi datorită credinţei. În 2003 au fost 29, între care chiar şi Nunţiul Apostolic din Burundi, iar în 2004 cifra a crescut la 33.

Ar putea părea locul greşit. IIsus nu începe să predice la Ierusalim, centru religios al evreilor. Ci porneşte tocmai de la periferie, ba mai mult din locul cel mai dispreţuit: Zabulon şi Neftali, "Galilea neamurilor". O regiune cu riscuri, unde era conglomeraţie de popoare, rase, religii, culturi diferite.

Lumina nu merge să caute lumină, ci caută întunericul. Unde există boală, moarte, suferinţă, disperare, acolo este Hristos! Ar putea să pară că misiunea lui începe de la oameni aleşi greşit. Ar fi putut să cheme oameni puternici şi înţelepţi, experţi… în schimb se adresează la nişte pescari. La oameni normali, simpli. Nu le cere nimic, le spune doar un simplu "urmaţi-mă". Dar din aceea zi, viaţa acelor oameni este schimbată complet! Şi aceasta se întâmplă deoarece, Dumnezeu nu se lasă învins de generozitate faţă de cei care îl urmează! Şi pe unde trece el nimic nu rămâne ca înainte! Doar că, atunci când oamenii se adună, chiar dacă sunt religioşi sau oameni ai Bisericii, încep diviziunile. O subliniază chiar Sfântul Pavel "***îmi***

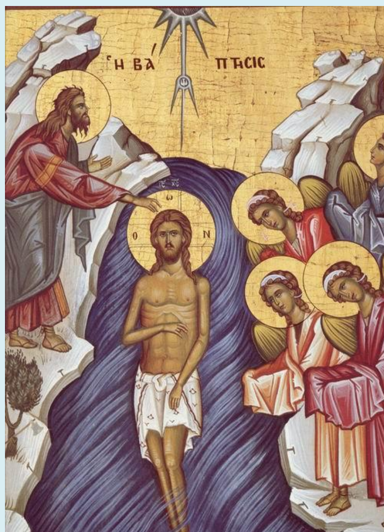
spun că în mijlocul vostru sunt certuri şi discordie…” (1Corinteni 1,11), cum spunea cineva: “se pare că creştinii au vocaţia irezistibilă a fragmentării“. Şi astfel chiar în Biserică, într-o parohie, ca şi în societate sau într-o familie, se creează particularităţi, personalisme, rivalităţi, antagonisme, rivalităţi, sectarisme, exclusivisme… Toate, mai puţin unitate, caritate… Dar aceasta nu era voinţa lui Hristos! Putem spune cu nostalgie: ce păcat. Am ruinat trupul unit pe care Hristos l-a gândit. Ca şi creştini de multe ori dăm un trist spectacol de diviziune. În aceste condiţii este necesar şi urgent să înţelegem ce înseamnă acest scandal şi să ne unim în rugăciune şi în eforturile noastre, pentru ca să dăm o mărturisire de adevăraţi creştini a adevăratei iubiri, a unităţii sincere şi de comuniune fraternă!

Chiar şi noi trăim precum locuitorii din Zabulon şi Neftali într-o stare de promiscuitate. Până nu demult societatea noastră era omogenă şi compactă, era creştină. Existau desigur păgâni. Existau şi musulmani. Dar îi simţeam departe. Acum sunt în mijlocul nostru. Trebuie să ne schimbăm mentalitate! Trebuie să ne educăm în spiritul carităţii. Trebuie să ne deschidem ospitalităţii, înţelegerii, fraternităţii. Nu putem să rămânem indiferenţi! Hristos ne-a dat exemplu cel mai mare!

Spune un faimos scriitor libanez “Tu eşti orb şi eu sunt surd şi mut: dacă mâna ta se întâlneşte cu a mea ne vom înţelege” (Gibran).

(Traducere: Mons. Angelo-Narcis Pop)

Pr. Olimpiu Todorean - Duminica după Botezul Domnului - Împărăţia Cerurilor este aproape

“Împărăţia Cerurilor este aproape“, răsună până în zilele noastre, iubiţi credincioşi, cuvintele lui Iisus Hristos. Învins diavolul, soseşte Împărăţia şi nu orice fel de împărăţie ci împărăţia lui Dumnezeu. Există o contradicţie între împărăţiile diavolului şi cea voită de Domnul; aceeaşi contradicţie ce există între cer şi pământ, între om şi Dumnezeu. Împărăţiile de pe pământ sunt cele ale lui Avraam, care au ca şi principiu de viaţă temerile proprii, pe când Împărăţia cerurilor este Iisus, care are ca principiu pe Tatăl şi Cuvântul său.

Pericopa Evangheliei de astăzi propusă spre meditare de Biserică, semnalează momentul trecerii de la activitatea Înaintemergătorului la cea a lui Mesia. După retragerea în deşert, pentru meditaţii şi după arestarea lui Ioan, Iisus se reîntoarce în Galileia, nu în ţinutul său, ci la Capernaum unde începutul ministerului său este văzut ca răsăritul soarelui, aurora unei zile noi. ***Iisus este lumina promisă lui Israel şi prin Israel ajunge la toţi oamenii. Prin Iisus se realizează trecerea noastră de la noapte la zi, la ziua Domnului, de la moarte la viaţă de la diferitele împărăţii lumeşti care ucid, la unica împărăţie a cerurilor care ne face să fim vii.***

Cu toate că Ioan era arestat, mărturia sa nu încetează, dimpotrivă, el merge până la capăt: ajunge la destinaţie, devine un martir. Odată cu sfârşitul existenţei sale pământeşti, Ioan nu este terminat, ci doar ajunge la ceea ce trebuia să ajungă: devine martir, adică plăteşte cu viaţa despre crezul său, care a vorbit. Martirul nu moare niciodată, el poate fi doar ucis. Şi Ioan nu este singurul martir, căci Iisus este precedat, şi va fi urmat de “un nor de mărturisitori” în credinţă (Evrei 12,1).

Iisus trece de la deşertul lui Iuda în Galileia, unde începe ministerul său, care va sfârşi la Ierusalim. Arestarea lui Ioan este doar începutul: Î***mpărăţia care se va realiza pe Cruce se împlineşte şi se răspândeşte numai prin persecuţii*** (Fapte Ap. 8,4; 11,9). După ce Iisus lasă Nazaretul, vine să locuiască la Capernaum, localitate aflată pe ţărmul lacului din Galileia, chemat şi mare, fiind şi centrul activităţii lui Iisus. Aici el se găseşte pe un teren fertil, Capernaumul devenind a doua patrie a Sa, locul unde îi va chema pe discipoli şi unde va locui până la călătoria spre Ierusalim (19,1). Această mişcare a lui Iisus, făcută din prudenţă, corespunde unui proiect providenţial (vezi cf. 2,22). Ceea ce părea a fi o fugă, este împlinirea profeţiei lui Isaia, care a vorbit despre eliberarea acestui pământ, ocupat de Tiglat-Pileser III în anul 733. De ce era un loc fertil? Pentru că poporul din Galileia era un popor păgân, Galileia fiind un nod comercial şi un loc unde se încrucişau multe popoare, un ţinut în afara controlului ortodox al Iudeii şi al controlului Templului, o zonă de frontiere, plină de păgâni, ce făcea o punte naturală între Israel şi restul lumii. Acesta este locul fertil, care va da roadă, locul ideal pentru răspândirea credinţei mesianice care, plecând de la iudei se adresează tuturor, până în zilele noastre. Galileia (ca o paranteză care pentru Matei, ce era un iudeu creştin, are aceeaşi valoare teologică pe care o are drumul spre Ierusalim al lui Iisus, pentru Luca, un creştin de origine păgână, iudeul se adresează poporului pentru că salvarea este pentru toată lumea).

În profeţia lui Isaia se vorbeşte de galileieni sub opresiunea sclaviei. Aceştia închipuie pe toţii fiii lui Adam, evrei sau nu, cu sau fără lege, ce sunt sclavi ai răului, lipsiţi de gloria lui Dumnezeu (Rm 3,23). Dar acum tuturor acestora le este dăruită lumina. Întunericul este haosul primordial din care Dumnezeu a făcut cosmosul prin cuvântul său, întunericul Egiptului din care Dumnezeu a făcut să vină la lumina libertăţii poporul său. Răul a făcut să se reîntoarcă la creaţia, dar acum cuvântul lui Iisus readuce creaţia la viaţă, căci ministerul lui Iisus este chemat lumină, principiul creaţiei. Venirea Sa este "ziua Domnului", prevăzută de profeţi, este ziua care pune capăt nopţii lumii. Chiar şi păgânii au văzut lumina stelei sale (2,2) care i-a pus pe drum spre Ierusalim. Aşa cum întunericul este simbolul răului şi al morţii, tot aşa lumina este simbolul binelui şi al vieţii. Lumina este mare şi înlătură din inimi întunericul. Lupta dintre lumină şi întuneric este duelul dintre adevăr şi minciună, libertate şi sclavie, viaţă şi moarte.

Ei bine, tocmai în acest teritoriu începe Iisus să proclame cuvântul său. El nu face predici morale şi nu dă explicaţii filozofico-teologice. Proclamă public, şi spune fiecăruia în particular, un fapt aşteptat de multă vreme: a sosit ziua Domnului, ziua lumini, zi prefigurată de Botezătorul şi alţi profeţi, ei care au fost doar stelele dimineţii acestei zile.

Convertiţi-vă, îndreptaţi-vă spre lumină, deschideţi ochii: De-acum înainte aceasta este singura condiţie pentru a intra în ziua care a şi ajuns până la noi. Este vorba de o schimbare a mentalităţii, a sufletului, a vederi şi a vieţi. "***Străjerule cât a trecut din noapte***" întrebăm neliniştiţi împreună cu (Isaia 21,11). Nu mai rămâne decât timpul ca doar noi să ne trezim din somn (cfr. Romani 13,11: "***fiindcă ştiţi în ce timp ne găsim, căci este chiar ceasul să vă treziţi din somn, căci acum mântuirea este mai aproape de noi***". şi "***Întoarce-mă şi mă voi întoarce***" Ieremia 31,18. Acesta este planul cel mare a lui Dumnezeu, din totdeauna adresat nouă, El aşteptând doar ca noi să ne întoarcem către El. Este actul maxim pe care l-am putea face având această libertate primită în dar de la Dumnezeu căci convertirea nu este un gest iraţional, un gest nebunesc, ci are o motivaţie: darul libertăţii pe care Dumnezeu ni l-a făcut. Dacă Dumnezeu împărăţeşte pe pământ atunci de aici începe şi libertatea omului, Împărăţia cerurilor, de mult aşteptată şi acum prezentă prin Iisus, fiind aceea a Tatălui în care trebuie să trăim ca fii şi fraţi.

În general, noi trăim din amintiri şi cu speranţa în viitor, în "deja" care nu mai este sau în "va fi" care nu a sosit. ***Însă, Iisus ne cheamă să trăim "ceasul", timpul dintre "deja" şi "va fi", adică prezentul: acesta este unicul moment în care îl putem întâlni pe El, Cel ce Este, Începutul şi Sfârşitul.*** De fapt, iubiţi credincioşi, ceea ce ne dorim sau ceea ce ar trebui să ne dorim este "aici" şi nu în altă parte. Nu trebuie decât să ne convertim schimbând direcţia privirii şi a picioarelor noastre. Amin.

Pr. Vasile Rob - Duminica după Botezul Domnului - Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia cerurilor

Aşa după cum am arătat şi în ziua de Bobotează, Iisus începe predicarea veşti bune după primirea Botezului de la Ioan şi pentru aceasta merge în hotarele lui Neftalin şi Zabulon la poporul de aici ce "stătea în întuneric" şi care avea mare nevoie de lumină.

Fericirea omului depinde de modul în care acesta ştie sau doreşte să aplice în viaţa sa curăţirea de păcate – spovada – şi apoi îmbunătăţirea continuă a stări astfel dobândite.

Prin Botez, omul este trecut din umbra morţi la viaţa veşnică şi astfel ajunge la lumina mântuiri şi haina lui Hristos, după cum spune şi sfântul apostol Pavel în Gal. 3/21: "***câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat!***" Şi, ***omul care ajunge să îmbrace această haină a lui Hristos este luminat de virtuţi şi fapte bune: smerenie, bunătate, ajutorarea celor necăjiţi, rugăciune pentru tine şi pentru aproapele tău şi alte veşnice comori creştineşti.***

Fiecare creştin are datoria, nu numai de a păstra aceste fapte, dar şi de a le spori pentru a reuşi să "umblăm ca fiii luminii" Io. 12/36, imitând în toate clipele vieţi noastre viaţa pământeană a lui Hristos.

Sigur, nu odată, avem impresia că venim la sfânta spovada nepregătiţi, cam cu aceleaşi păcate mărturisite şi data trecută, având sentimentul că nu ne-am rugat şi

nu ne-am căit destul, ca Dumnezeu să ne ierte păcatele şi să putem produce o schimbare a vieţi noastre.

- *Dar, faptul că am venit la spovadă, că mi-am mărturisit păcatele, că mi-am cerut sincer iertare şi canon, este primul pas.*
- *Al doilea pas este cel prin care suntem hotărâţi să fim mai atenţi cu clipele vieţi noastre, cu cauzele care ne trag spre păcat şi cu ispitele noastre zilnice pentru a reuşi să le putem contracara mai uşor.*
- *Al treilea pas este cel al rugăciuni sincere, prin care cerem lui Dumnezeu ajutorul pentru a reuşi să ne ferim de ispită, de păcat.*
- *Al patrulea pas este părerea de rău sinceră şi perfectă pentru că l-am supărat pe Dumnezeu, cu voia sau fără voia noastră.*

În Biserica lui Hristos, cei care sunt autorizaţi să propage Cuvântul lui Dumnezeu sunt preoţi. Ei sunt martori vieţi noastre care ne întâmpină cu crucea lui Hristos încă de la naştere, ne îmbracă în hainele lumini lui Hristos, la Botez, ne binecuvântează căsătoria şi apoi, când ne-am încheiat misiunea pe acest pământ şi Dumnezeu ne cheamă sufletul la el, ne aşează trupul sub umbra crucii. De felul în care se achită ei de această apostolică misiune şi de modul în care, prin viaţa lor, dau exemplul sacerdoţiului primit depinde mântuirea lor şi a oilor date în păstorire.

Cea mai importantă condiţie în atingerea scopului misiuni lor este viaţa morală, exemplară, în familie şi societate.

Cea de a doua condiţie a unui bun semănător al Cuvântului lui Dumnezeu este aplecarea sa spre rugăciune şi meditaţie.

Iar, cea de a treia este, de departe, pregătirea prin studiu pentru cunoaşterea foarte bine a Sfintei Scripturi, a sfintei Tradiţii şi a Canoanelor Biserici.

Cu această duminică se încheie praznicul sărbătorilor pricinuite de Naşterea şi Botezul Domnului. ***Să luăm din învăţăturile primite, cu ocazia acestor evenimente ale mântuiri omului, pe lângă bucuriile sărbătorilor şi lumina harului de a face fapte demne de mântuire. Amin.***

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica după Botezul Domnului

După botezul în râul Iordanului, Iisus Hristos «***a venit, de a locuit în Capernaum***» (Matei 4, 13) şi a început să predice fericirea cerească. Atunci poporul, a văzut pentru prima oară “lumina cea mare”.

În Sfânta Scriptură cuvântul “lumină” poate fi întâlnit de 263 de ori. Încă de la începutul cărţii Facerii citim: «***Şi a spus Dumnezeu: “Să fie lumină*** ” ***şi s-a făcut lumină***» (Facere 1, 3).

La profetul Isaia citim cuvintele: «***Domnul va fi lumina ta cea veşnică***» (Isaia 60, 19).

Apostolul Ioan scrie: «***Aceasta este vestirea, pe care am auzit-o de la El şi v-o vestim: că Dumnezeu este lumină şi nici un întuneric nu este întru El***» (1 Ioan 1, 5).

Ioan Botezătorul a venit «***Să mărturisească despre lumină***» (Ioan 1, 7).
«***Cuvântul era lumina, care luminează pe tot omul ce vine în lume***» (Ioan 1, 9).

În Simbolul Credinţei rostim cuvintele: “**Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat**”, pentru a arăta modul cum dumnezeirea lui Dumnezeu se împarte fără să se despartă în Iisus, ca lumina lumânării ce se aprinde de la alta, fără să se micşoreze sau să se împărţească, rămânând acceaşi flacără aprinsă. Această lumină este şi Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat şi om adevărat.

«***Atât cât sunt în lume, Lumină a lumii sunt***» - spune Iisus Hristos (Ioan 9, 5). Şi din nou spune: «***Eu, lumină, am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu***

rămână în întuneric» (Ioan 12, 46). Când Hristos, Lumina cea adevărată a murit pe Cruce, pământul s-a întunecat, pentru că răul a biruit peste Soarele dreptăţii. Cu ocazia Sărbătorii Arătării Domnului, cântăm condacul: "***Arătatu-Te-ai astăzi lumii, şi lumina Ta, Doamne, s-a însemnat peste noi, cei ce cu cunoştinţă Te lăudăm. Venit-ai şi Te-ai arătat, lumina cea neapropiată***". În cadrul Oficiilor noastre spirtuale zilnice, de dimineaţă (La sfârşitul Orei I), Biserica noastră se roagă: "***Hristoase, Lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume…***"

Iisus Hristos este adevărata noastră lumină. El luminează sufletele, mintea şi întreaga noastră viaţă. Înainte de venirea pe pământ a Fiului lui Dumnezeu oamenii locuiau în întuneric. Popoarele păgâne ofereau venerarea care I se cuvenea numai lui Dumnezeu, idolilor. Unii păgâni aduceau idoliolor ca sacrificiu pe proprii lor copii nevinovaţi şi pentru aceste crime aşteptau de la idoli binefaceri.

De aceea, oamenii aşteptau ajutorul, salvarea şi lumina din Cer. ***Înţeleptul Seneca***, care a trăit în perioada, în care Apostolul Pavel predica Evanghelia lui Hristos, scria că oamenii îndureraţi tind spre acea zi în care din înălţimile cereşti ***"se va coborî în jos o mână ajutătoare şi îi va ridica în sus".***

Într-una din lucrările lui Platon (în Fedon), este consemnat cuvântul lui Socrate: "Trebuie să aşteptăm atât de mult, până ce Fiinţa Cea mai Înaltă, ne va trimite din cer învăţătorul, care ne va învăţa cum trebuie să-L înţelegem pe Dumnezeu."

Lumea era neputincioasă. Când Hristos, Lumina cea adevărată, a început să predice învăţătura cerească, atunci s-a înfăptuit profeţia lui Isaia: «***Poporul care locuia întru întuneric va vedea lumină mare şi voi cei ce locuiţi în latura umbrei morţii lumină va străluci peste voi***» (Isaia 9, 1). ***Lumina lui Hristos a luminat mintea şi inima omului.*** «***Ce poate da omul în schimbul sufletului său?***» (Marcu 8, 37). Mântuitorul ne învaţă prin cuvintele: «***Adunaţi-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina, nu le strică, unde furii nu le sapă şi nu le fură***» (Matei 6, 20-21).

Iisus Hristos, a făcut cunoscut oamenilor binecuvântatul adevăr, că noi suntem copiii lui Dumnezeu. Avem un Tată Ceresc, care ne iubeşte cu o iubire nemărginită din veşnicie şi care cunoaşte nevoile noastre. «***Căci Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Unul născut L-a oferit, ca tot, cel care crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa cea veşnică***» (Ioan 3, 16). Copiii care se pregătesc pentru primirea Primei Sfinte Împărtăşanii cunosc răspunsul întrebărilor, la care filozofii păgâni nu

au putut să răspundă. Dacă Aristotel, Platon şi Seneca sau oricare alt filozof păgân, s-ar ridica din mormânt şi ar trece prin şcolile catolice la lecţiile de religie, ar afla răspunsul la principalele întrebări existenţiale, pe care numai Dumnezeu le poate cuprinde prin Fiinţa Sa şi prin Revelaţia care descoperă ceea ce omului este de nepătruns. Păgânii nu au ştiut că există doar un singur Dumnezeu adevărat, că omul are suflet nemuritor, că există obligaţia de a-i iubi pe semeni chiar şi pe duşmani, nu au cunoscut Poruncile lui Dumnezeu. Hristos, Lumina noastră, toate acestea ni le-a arătat şi a făcut ca "jugul credinţei" să fie uşor şi plăcut de purtat.

Într-unul din oraşele Statelor Unite ale Americii, există un spital unde se află oameni nevăzători şi alţii care văd foarte slab, dar care sunt ameninţaţi de orbire. Într-o zi, un episcop a vizitat aceşti oameni nefericiţi şi trecând prin camere a auzit cum unul dintre aceştia se ruga: "Te rog, Doamne, nu-mi lua lumina ochilor mei". Dar, dacă voinţa Ta este ca să fiu privat de vedere, atunci lasă-mi măcar lumina minţii. Dacă doreşti să-mi iei şi lumina minţii, atunci lasă-mi măcar lumina credinţei". Profundă rugăciune! Lumina credinţei reprezintă cel mai preţios tezaur, deoarece credinţa îl conduce pe om spre Împărăţia Cerească.

Suntem fericiţi că aparţinem lui Hristos, Bisericii Lui. Mulţumim lui Dumnezeu pentru darul nepreţuit al sfintei credinţe! Suntem recunosători lui Hristos că ne-a luminat, cu lumina adevărului Său ceresc! Ni se potrivesc cuvintele lui Hristos: «***Fericiţi sunt ochii care văd cele ce vedeţi voi. Căci zic vouă, Mulţi profeţi şi regi au voit să vadă ceea ce vedeţi voi, dar n-au văzut şi să audă ceea ce auziţi dar n-au auzit***» (Luca 10, 24). În timpul Liturghiei, după Sfânta Cuminecare, rostim cuvintele: "***Văzut-am lumina cea adevărată, luat-am Spirit ceresc, aflat-am credinţa cea adevărată, nedespărţitei Sfintei Treimi închinându-ne, că aceea ne-a mântuit***". Această lumină este dată de Hristos: «***Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric***.» (Ioan 12,46).

Rugăciune

O, Iisuse, Domnul meu, mă consfinţesc Ţie şi mă ofer sub conducerea Ta cea mai înaltă, pe care nu o împarţi nici unei creaturi, mă ofer puterii Tale, minunate şi nesfârşite, care cuprinde toată creatura.

Ţie mă ofer şi mă consfinţesc cu totul…, doresc să ai o putere aparte asupra sufletului meu şi asupra întregii mele fiinţe, asupra vieţii şi faptelor mele, ca asupra unui lucru care-Ţi aparţine în puterea dreptului precum şi a actului liberei voinţe, prin care vreau să aparţin pentru totdeauna puterii Tale sfinte.

Pentru că puterea Ta cea infinită o întrece pe a noastră, Te rog, Iisuse, fă să fiu cuprins de ea. Te rog, primeşte-mă, ca pe un servitor al Tău şi fie ca aceasta, să se petreacă în modul, pe care eu nu pot să-l cunosc, dar pe care Tu îl ştii foarte bine. Amin. (După P. de Berulle)

Pr. Gh. Holbea - Predică la Duminica după Botezul Domnului - Chemare în casa părintească

Chemarea în casa părintească este chemarea în adevărata casă, a Bisericii, şi la părinţii care ne-au născut în Duh: Sfinţii Părinţi. Acesta este firul roşu al predicii de mai jos, o predică ce cheamă la reamintirea faptului că suntem mădulare ale Bisericii, fiecare dintre noi în parte, şi, în această calitate fiinţială, avem o răspundere:

"Adevărul trebuie asumat ca împărtăşire prin sfinţi. Adevărul trebuie asumat şi ca mărturisire. De aceea, în împărăţia lui Dumnezeu Adevărul nu se spune, nu se zice pur şi simplu! Adevărul se mărturiseşte! Şi vocaţia fiecărui creştin încă de la Botezul său este aceea de mărturisitor. Dar această mărturisire, iubiţi credincioşi, după cum vedem din istoria Bisericii, este o mărturisire care merge până la ultima picătură de jertfă".

"*Pocăiţi-vă, că s-a apropiat împărăţia Cerurilor!*"

Împărăţia lui Dumnezeu ca împărtăşire cu sfinţii şi ca mărturisire a cuvântului

Iubiţi credinicioşi, Duminica aceasta, numită în calendarul liturgic Duminică de după Botezul Domnului Iisus Hristos aduce în discuţie o temă pe care am început încă de la Bobotează să o "desfoliem" şi anume această chemare: "Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!" Dacă la Botezul Domnului sau mai precis în

această perioadă de pregătire a Botezului Domnului, aceste cuvinte erau rostite de către Sf Ioan Proorocul Înaintemergătorul, în Evanghelia de astăzi vedem că propovăduirea Mântuitorului Iisus Hristos începe prin aceleaşi cuvinte: "Pocăiţi-vă, că s-a apropiat împărăţia Cerurilor!" ***Aşa cum arătăm la Sărbătoarea Bobotezei sau Botezului Domnului, Împărăţia lui Dumnezeu este o împărăţie a prezenţei lui Dumnezeu în lumea aceasta şi, pentru a putea fi simţită ca realitate plenară a vieţii, trebuie să-şi facă loc mai întâi înlăuntrul nostru.***

Trebuie să-şi facă mai întâi loc înlăuntrul nostru pentru ca, după aceea omul, această măreaţă făptură chemată la viaţă după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, să înceapă să vadă, să înceapă să se împărtăşească de această realitate a vieţii veşnice. Aşadar, trăim în această Împărăţie a lui Dumnezeu, fie că suntem conştienţi, fie că suntem mai puţin conştienţi, trăim în această Împărăţie a Vieţii şi nu a morţii, trăim în această Împărăţie a luminii, şi nu a întunericului. ***De altfel, la fiecare Sfântă Liturghie vedem că nu începem decât după ce am binecuvântat această Împărăţie. La marile Taine pe care noi le săvârşim în Biserica Mântuitorului Iisus Hristos rostim această binecuvântare, pe care o numim binecuvântarea mare şi anume:*** **"Binecuvântată este împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh"** ***şi este binecuvântată, cum spun Sfinţii Părinţi,*** **"acum şi pururea şi în vecii vecilor".**

Acest lucru ne arată că împărăţia lui Dumnezeu este o împărăţie veşnică. Pentru a putea simţi, însă, această împărăţie a lui Dumnezeu trebuie să înţelegem că în împărăţia lui Dumnezeu orice cuvânt pe care noi îl rostim, orice cuvânt care ni se adresează este un cuvânt-ofrandă. Noi, de fapt, în această împărăţie a lui Dumnezeu oferim şi, ca să oferim, trebuie să jertfim. De asemenea, noi, în această împărăţie a lui Dumnezeu ne împărtăşim. Aşadar, împărăţia lui Dumnezeu nu este altceva decât împărtăşire. Fiecare cuvânt şi fiecare persoană ne transmite bucuria împărăţiei lui Dumnezeu prin împărtăşire. Împărtăşire de la cine şi prin cine? Fără îndoială că împărtăşire de la Dumnezeu prin aleşii Săi.

În primul rând, împărăţia lui Dumnezeu coboară la noi prin Sfânta şi pururea Fecioara Maria care este "mai slăvită decât heruvimii şi mai marită fără de asemănare decât serafimii". Şi apoi împărăţia lui Dumnezeu care ni se împărtăşeşte prin… minunăţia aceasta de oameni care sunt Sfinţii Părinţi! Spunem noi într-unul din ecfonise: "Sfânt eşti, Dumnezeu nostru…". Dar în mod concret cum noi simţim că e sfânt? "… şi intru sfinţi te odihneşti". "***Că Sfânt eşti, Dumnezeul nostru şi intru sfinţi te odihneşti***". Iată că, în mod concret, ***Împărăţia lui Dumnezeu se împărtăşeşte prin aceste mari daruri duhovniceşti care sunt sfinţii.***

Şi aici trebuie să-mi mărturisesc marea nedumerire pe care am avut-o, participând la o conferinţă intitulată “Ortodoxie şi ecumenism” în care unul, nu ştiu dacă era scriitor sau intelectual, a spus că noi, românii, am intra în Europa, dar ştiţi cine ne împiedică? A spus-o foarte tranşant: Sfinţii Părinţi. Şi atunci m-am cutremurat. Pentru că noi, fără Sfinţii Părinţi, nu avem identitate. Noi, fără Sfinţii Părinţi, nu facem altceva decât propovăduim o ideologie a lui Hristos aşa cum fac şi protestanţii şi neoprotestanţii şi nu mă feresc să spun acest lucru pentru, că fără sfinţi, religia aceasta, mai precis Revelaţia aceasta este doar o ideologie omenească. Fără sfinţi nu este altceva decât fixarea într-un cuvânt, în înţelesul unui cuvânt care devine idolatru, şi de aceea se ajunge nu la cuvântul-împărtăşire, ci la cuvântul care este secătuit de seva vieţii şi de aurul învierii, cum spunea un Sfânt Părinte. Aşadar în împărăţia lui Dumnezeu, Adevărul trebuie asumat ca împărtăşire prin sfinţi. Adevărul trebuie asumat şi că mărturisire. De aceea, în împărăţia lui Dumnezeu Adevărul nu se spune, nu se zice pur şi simplu! Adevărul se mărturiseşte! Şi vocaţia fiecărui creştin încă de la Botezul său este aceea de mărturisitor.

Dar această mărturisire, iubiţi credincioşi, după cum vedem din istoria Bisericii, este o mărturisire care merge până la ultima picătură de jertfă. Şi de aceea, vedem în istoria Bisericii noastre că Adevărul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel care Se întrupează şi ni-L luminează pe Însuşi Dumnezeu în Sfânta Treime, Adevărul se mărturiseşte şi este mărturisit chiar din primele veacuri creştine cu propria viaţă, cu sângele acela care a devenit sămânţa creştinismului. Aşadar, în Împărăţia lui Dumnezeu Adevărul trebuie mărturisit! Adevărul nu trebuie doar pur şi simplu spus ca orice cuvânt, Adevărul trebuie mărturisit şi în lumina acestui Adevăr noi nu vom face niciodată confuzie. Pentru că foarte mulţi se întreabă: “Ce relevanţă mai are, oare, astăzi, adevărul de credinţă, când ne-am putea uni foarte uşor?“

Lăsăm, aşa cum spunea intelectualul respectiv, pe Sfinţii Părinţi, lăsăm pe Maica Domnului, lăsăm icoanele, pentru a intra fără îndoială în Europa şi vom cânta acele versuri ale lui Schiller puse pe note de titanul muzicii, Beethoven şi anume: “Îmbrăţişaţi-vă, milioane, că toţi pe lume fraţi noi suntem!” Şi ne întrebăm în numele cui ne-am putea înfrăţi. De ce? Pentru că, aşa cum spun Sfinţii Părinţi, ce înseamnă a ne uni în Împărăţia lui Dumnezeu? Spunea un Sfânt Părinte că Mântuitorul Iisus Hristos nu a avut drept scop să lase în urma lui un grup de indivizi care să conlucreze bine între ei, pentru că şi păcătoşii fac acest lucru, şi păcătoşii conlucrează între ei. Ci ***Mântuitorul Iisus Hristos a venit să ne nască din nou, să aducă o unitate nouă, unitatea treimică. Iar pacea pe care El o dăruieşte este pacea care covârşeşte toată mintea. Cum spune Mântuitorul:*** “***Pacea Mea dau vouă, nu cum dă lumea vă dau Eu pacea***“. Aşadar, pacea pe

care Mântuitorul Iisus Hristos o împărtăşeşte nu este nicidecum un mesaj pacifist; dimpotrivă, mesajul Lui, în lumina acestei mărturisiri pe care noi ne-o asumăm în calitate de creştini, este atât de radical diferit de ideile şi acţiunile celor care se înţeleg între ei, într-un cuget, dar în chip rău, încât pentru Mântuitorul Iisus Hristos acest fel de pace este de fapt dezbinare.

De aceea (sunt) cuvintele Sale paradoxale în Evanghelie – "***N-am venit să aduc pace, ci am venit să aduc sabie!***" Am venit să dezbin pe om… de cine? – să-l dezbin pe om de rău. ***Adică în această cale pe care creştinul şi-o asumă prin Taina Sfântului Botez şi prin Taina Mirungerii, în această cale el depune, are o devoţiune clară. El este cu Dumnezeu şi niciodată nu-L va confunda pe Dumnezeu cu altcineva.***

- *Niciodată nu va spune că Adevărul este în afara lui Dumnezeu.*
- *Niciodată nu va spune că Adevărul este în afara lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.*
- *Niciodată nu va spune că Adevărul este abstract şi el va mărturisi Adevărul, întrucât Adevărul este întrupat în Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu, dezvăluindu-ne, de fapt, comuniunea supremă care este în Taina Sfintei Treimi, a împărăţiei a Tatălui, a Fiului şi a Sfântului Duh pe care o mărturisim.*

Aşadar, iubiţi credincioşi, ne cheamă Mântuitorul Iisus Hristos în această împărăţie a lui Dumnezeu, ne cheamă să ne împărtăşim şi să mărturisim. Aceasta este dimensiunea împărăţiei lui Dumnezeu. Ce înseamnă această împărtăşire? Pentru că noi am uitat sensul împărtăşirii. Când te împărtăşeşti nu poţi să te împărtăşeşti singur, te împărtăşeşti împreună cu ceilalţi şi noi ne împărtăşim de Dumnezeu prin cuvintele sfinţilor. ***De aceea duhovnicii recomandă: „Când vă rugaţi, să vă rugaţi cu rugăciunile sfinţilor, cu cuvintele sfinţilor", pe care le aveţi în cartea de rugăciuni, în ceaslov, în care noi descoperim dulceaţa rugăciunii.*** Sunt unii care sunt mai "inteligenţi" şi spun că aceste cuvinte din cărţile de rugăciuni sunt cuvinte naive, ba unora chiar le provoacă râsul. Este cutremurător, iubiţi credincioşi! Tocmai acest lucru ne arată cât de goi suntem pe dinăuntru. De ce? Pentru că ***în momentul în care noi rostim aceste rugăciuni ale sfinţilor şi le rostim în Duhul lui Dumnezeu, atunci noi nu facem altceva decât ne împărtăşim de experienţa sfinţilor pe care Dumnezeu o revarsă prin cuvintele sfinţilor.*** Aşadar, înainte de a crede noi că am pătruns înţelesul cuvintelor rugăciunii sfinţilor, trebuie să ne pregătim de împărtăşire, trebuie să ne pregătim să ne apropiem de cuvintele sfinţilor cu multă smerenie, lăsând "deşteptăciunea" noastră, a unui intelect care s-a înstrăinat de sine însuşi, lăsând mândria şi pretenţiile de elevaţie intelectuală şi

smerindu-ne la aceste cuvinte ale sfinţilor care cad asupra noastră ca o împărtăşanie, care vine în sufletul nostru ca o împărtăşanie.

Aşadar, (pe) cei care vreodată au tendinţa de a socoti naive cuvintele rugăciunii sfinţilor, vă îndemn (este îndemnul nostru, al duhovnicilor): rugaţi-vă mai întâi cu rugăciunile sfinţilor, pentru că nu înţelesul cuvintelor este cel care primează, înţelesul superficial al cuvintelor niciodată nu ne va duce la împărtăşire. ***Rugaţi-vă prin cuvintele sfinţilor pentru că prin ele ne vom împărtăşi de harul rugăciunii.***

Ne vom împărtăşi de această experienţă pe care noi o primim de la Dumnezeu prin aleşii Săi, prin sfinţii Săi. Mai mult decât atât, ***ce înseamnă această împărtăşire cu sfinţii?*** Iubiţi credincioşi, pentru a înţelege această împărtăşire cu sfinţii, trebuie să conştientizăm o dimensiune a vieţii noastre duhovniceşti, şi anume: ce săvârşim noi în fiecare zi, în împărăţia lui Dumnezeu, în această împărăţie binecuvântată a Tatălui, Fiului şi Sfântului Duh? Noi săvârşim această aducere aminte duhovnicească, această anamneză, cum spun Sfinţii Părinţi, o săvârşim împreună cu Sfinţii Părinţi. Iată şi astăzi, spre exemplu, avem pe Sf. Cuvios Gheorghe Hozevitul, pe Sf. Cuvios Emilian, pe Sf. Cuvioasa Domnica, ce facem noi împreună cu ei? Noi astăzi ne rugăm împreună cu ei, ei nu sunt cei care au trăit numai în secolele în care au trăit, ci sunt cei care trăiesc împreună cu noi şi se roagă împreună cu noi. Şi în împărăţia aceasta a lui Dumnezeu, foarte mulţi dintre noi se întreabă „Cum aş putea să mă întorc în timp?" ***Singura posibilitate de a ne întoarce în timp în împărăţia lui Dumnezeu este aceasta: rugăciunea împreună cu Sfinţii Părinţi.*** Rugăciunea cu Sfinţii veacului de aur – Vasile cel Mare, Grigore Cuvântătorul de Dumnezeu şi Ioan Gură de Aur-, rugăciunea cu Sf. Maxim Mărturisitorul, al sec. al VII lea, cu Sf. Ioan Damaschinul în sec. al VIII lea sau Sf. Grigore de Palama în sec. al XIII-lea şi aşa mai departe. Aceasta este întoarcerea noastră în timp, pentru că, de fapt, împărăţia lui Dumnezeu nu ne cere să ne răsucim într-un timp care a trecut. ***Împărăţia lui Dumnezeu ne cere să petrecem un timp nu care a trecut, ci un timp care este un continuu prezent.*** Pentru că Sfinţii Părinţi, după cum vedeţi în împărăţia lui Dumnezeu sunt o prezenţă. Sfinţii Părinţi sunt o prezenţă! Fără ei nu mai putem să ne împărtăşim, pentru că împărtăşirea nu vine prin cuvinte goale.

Noi luăm cuvintele şi le golim de sensul lor, le golim de sevă, de aceea de fiecare dată simţim nevoia să le înnoim, le schimbăm, le stâlcim şi ajungem la această beţie de cuvinte, de care ne săturăm de fiecare dată. Dacă deschide cineva radioul, sunt aceste programe cu tineri teribilişti care vorbesc, vorbesc, vorbesc la nesfârşit. De ce? Pentru că ei nu ştiu ce înseamnă a te împărtăşi de cuvânt. Împărtăşirea aceasta de cuvânt ne-o dăruieşte Dumnezeu prin oameni concreţi, ne-o dăruieşte

prin Sfinţii Părinţi, nu întorcându-ne noi în secolul IV, ci sărbătorind aici şi acum, la început de secol XXI şi rugându-ne împreună cu ei, nu ca unii care au trăit numai în secolul IV sau V, ci ca unii care trăiesc în împărăţia lui Dumnezeu şi fără de care noi nu ne putem împărtăşi. Repet şi trebuie să repetăm de fiecare dată că noi, Sfânta Liturghie nu o putem săvârşi, nu ne putem împărtăşi, decât dacă avem lângă Sfântul Agneţ pe Sfânta Fecioară Maria în dreapta – "***Stătut-a Împărateasa de-a dreapta Ta în haină aurită îmbrăcată şi înfrumuseţată*** "- şi cetele sfinţilor, sfinţii de la prooroci şi apostoli, mărturisitori, cuvioşi, doctori fără de arginţi, toate cetele sfinţilor sunt împreună cu noi. ***Ce înseamnă întoarcerea în timp pentru noi, creştinii? Înseamnă o veşnică pomenire a moşilor şi a strămoşilor noştri.*** Înseamnă şi nu o încercare de a ne detaşa de moşii şi strămoşii noştri, fie ignorându-i, fie considerând că erau înapoiaţi şi, vai! noi, ce avansaţi suntem (când ne-am înstrăinat până şi de noi înşine), ci dimpotrivă, fiind în comuniune cu ei şi împărtăşind, aşa cum spuneam şi altădată, împărtăşind dragoste împreună cu ei şi în numele lor, în aceste agape care sunt şi se constituie într-o veşnică pomenire…

Pentru că la întrebarea "Unde sunt cei care nu mai sunt?", cum spune Nichifor Crainic, răspunsul acesta este: ei sunt împreună cu noi, dar sunt în viaţa veacului ce va să fie. Ei sunt în acel dincolo, pe care şi noi îl aşteptăm şi pe care îl mărturisim şi pentru care ne rugăm, dar anticipând această viaţă de dincolo, anticipând-o încă de aici. Chiar dacă noi ne rugăm în rugăciunea "Tatăl nostru": "Vie Împărăţia Ta", această Împărăţie nu este numai o aşteptare.

Această împărăţie a lui Dumnezeu este, după cum vedem în vieţile Sfinţilor Părinţi, de la Învierea, Înălţarea Domnului Iisus Hristos şi Pogorârea Duhului Sfânt şi până la sfârşitul veacurilor, această Împărăţie a lui Dumnezeu este dăruită într-un mod concret prin sfinţii Săi. Şi dacă Dumnezeu este minunat, dacă această lume este minunată, dacă această lume este cu adevărat în lumina binelui şi a adevărului, această lume este minunată, după cum Dumnezeu este minunat. Minunat este Dumnezeu, spunem noi, întru sfinţii Săi. Sfinţii sunt dovadă concretă, sunt documentele vii ale unei credinţe care se împărtăşeşte. De aceea nu mai avem timp, iubiţi credincioşi, nu mai avem timp cu fantasmagorii, nu mai avem timp cu Codul lui Da Vinci, de care vai, tinerii sunt foarte atraşi, ca şi cum Sfinţii Părinţi ar fi fost nişte ignoranţi şi n-au ştiut, ei au crezut într-o fantasmă şi vin iar cei care se consideră elevaţi în intelect…, amestecând icoana lui Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu cu obsesiile proprii, cu aceste obsesii psihanalitice, aceste obsesii ale subconştientului care este înrobit de patimi. Noi nu putem merge nicăieri ca ortodocşi, nici în Europa şi nicăieri nu putem merge fără sfinţi. Nu suntem credibili şi nu putem ortodocşi fără ei. De ce? Pentru că ei sunt documentele vii ale unei experienţe care se împărtăşeşte din generaţie în generaţie până la sfârşitul veacului.

Prin ei Împărăţia lui Dumnezeu se scrie - Mântuitorul Iisus Hristos, mai precis, scrie o Evanghelie în trupurile noastre şi în fiinţa noastră lăuntrică.

Şi de aceea marele teolog sârb, Părintele Iustin Popovici, spune la un moment dat că, după Evanghelii urmează Faptele Sfinţilor Apostoli şi, în continuitate, Vieţile Sfinţilor, care nu sunt altceva decât o continuare a Evangheliei, de fapt o scriere a Evangheliei într-un mod concret, în persoană. Pentru că în această Împărăţie a lui Dumnezeu, cel prin care ţi se dăruieşte credinţă de la Dumnezeu este "apostolos", este trimisul lui Dumnezeu. Şi acest trimis al lui Dumnezeu nu este întotdeauna foarte elevat din punct de vedere intelectual, dar are în sine, în fiinţa sa are cultura dumnezeiască. Şi aici întrebarea este următoarea: prin cine s-a răspândit adevărul Patimilor, Morţii, Învierii şi Înălţării Mântuitorului Iisus Hristos până la marginile pământului? Nişte oameni chiar atât de elevaţi erau Petru, Andrei şi ceilalţi Sfinţi Apostoli? Să nu uităm că erau pescari. Să nu uităm că însuşi Sfântul Apostol Pavel, care era, într-adevăr, mai pregătit fiindcă făcuse şcoala rabinică, şi el a exclamat la un moment dat că ceea ce convinge neamurile este ***omul lăuntric, este omul acesta pătruns de smerenia lui Iisus Hristos, pătruns de duhul acesta al jertfei lui Iisus Hristos, care ni se prezintă nu cu presiunea aceea cu care suntem obişnuiţi, a răului, a împărăţiei răului cu care suntem constrânşi, ci, dimpotrivă, ni se prezintă atât de discret şi atât de tainic.*** De aceea Împărăţia lui Dumnezeu, iubiţi credincioşi, este o împărăţie tainică. Viaţa este o realitate tainică. Moartea este o realitate tainică şi ea trebuie asumată, fără îndoială, dar are sens numai în lumina Învierii lui Iisus Hristos. Şi îmi amintesc aici, chiar mi-am notat cuvintele unui poet, un poet care este şi mărturisitor în acelaşi timp, ce se întâmplă cu noi, cei care încercăm să-L prindem pe Iisus Hristos, cei care încercăm să prindem Adevărul cu cuvintele acestea golite de sensul Învierii, golite de sensul vieţii. Spune **poetul Vasile Voiculescu**:

"Sunt sterp ca ţintirimul
Ferecat în neagră buche a vieţii.
Am ucis în mine solii şi profeţii.
Dar o bucurie, sora cu vecia
Îmi surpă-ngrădirea şi-mi mistui urgia

Azi deschid cetatea paşilor asinii:
Intră, te întâmpin, Doamne al Luminii,
N-am stâlpari, nici straie să-ţi întind la poale
Zdreanţa unei inimi îţi aştern în cale"

Iată cât de frumos: “Zdreanţa unei inimi îţi aştern în cale” Aşadar, iubiţi credincioşi, ne cere Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu să nu fim în această trecere a timpului – care uneori ne obsedează, care uneori ne înfricoşează – să nu fim asemenea stâncilor în pustie. Vine Mântuitorul Iisus Hristos – şi acesta este sensul-şi zice: “***Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare!***” Este reluată profeţia în Evanghelia de astăzi. Aşadar, poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi stânca aceea care stătea în pustiul lumii acesteia, în momentul în care Dumnezeu a irumpt în această lume şi în această viaţă şi prin toate faptele pe care El le-a săvârşit, omul, care era o stâncă în pustiu a fost lovit – aşa cum Moise a lovit stânca pentru un popor însetat de apă – şi din el a ţâşnit acel izvor de apă, care ne transformă şi care înmoaie această pietrificare a sufletului nostru – prin care nu Îl mai vedem nici pe Dumnezeu şi nu mai vedem pe nimeni, în care ne împătimim în acest egoism feroce al nostru, vecin cu deznădejdea, vecin cu necredinţa.

Aşadar, iubiţi credinicioşi, împărăţia lui Dumnezeu ne cheamă să transformăm această realitate în altceva. Şi aici iarăşi vreau să vă dau experienţa – că trebuie să vorbim din experienţa celor care ne sunt modele – iarăşi, medicul fără de arginţi, aş îndrăzni să îl numesc, şi ***poetul Vasile Voiculescu*** spunea la un moment dat ce înseamnă această experienţă în împărăţia lui Dumnezeu trăită ca realitate plenară în viaţa aceasta pământească:

“Sunt născut la ţară, ceea ce socotesc că e cel mai mare dar din viaţa mea. Părinţii mei, oameni simpli, au fost pioşi, de o credinţă neabătută de nici o clipă de şovăire sau de îndoială. Practicanţi fără habotnicie, religia a fost însă pravilţ, enciclopedia vieţii lor practice. În casa noastră s-a citit mult, mai ales cărţile religioase şi rituale. Sfânta Scriptură cu Vechiul şi Noul Testament, Vieţile Sfinţilor, Mineiele pe care le împrumutam lunar de la Biserică. Păstrez şi acum psaltiri şi ceasloave de atunci, cu litere chirilice al căror rost l-am deprins buchisind bucoavnele sfinte. Şi mama şi tată, ca toţi oamenii de la ţară, erau mari pasionaţi ai cititului, mai ales ai cititului cu glas tare, ca la strană. Şi când ne-am mai înălţat puţin, am trecut şi noi, copiii, la rând, să le citim lor. Trăiam, însă, o viaţă autentic creştină, ritmată de anotimpuri, poruncită de Dumnezeu, înseilată pe datini şi străvechi obiceiuri. Trebuie să vă mai spun că nu am avut preoţi în familie. Dar datinile care se împleteau pe cununa anului şi pe care le aşteptam şi le practicam ca pe nişte mari şi de preţ spectacole; teatrul nostru cel mai scump erau Sfânta Liturghie şi serviciul religios din fiecare Duminică” [Şi când spune "teatru" bineînţeles, nu se referă la teatrul acesta cu care suntem obişnuiţi, este vorba despre această reprezentare în comuniune]. Aşadar “teatrul nostru cel mai scump erau Liturghia şi serviciul religios din fiecare Duminică şi

sărbătoare, mai ales după ce descoperisem sensul ascuns al tuturor gesturilor şi aluziilor liturgice. Mai desfătătoare decât orice gală de operă din câte am văzut de atunci încolo, mi-au rămas pentru totdeauna Deniile Paştilor, cu marea şi minunată Vinere, când cântam Prohodul. Cu luni de zile înainte îl învăţam împreună cu mamă fără greşeală. Ocolirea Bisericii, slujba triumfală a Învierii au pus peceţi indelebile pe o amintire ce n-aş vrea s-o pierd niciodată. Sunt emoţii neştirbite, a căror intensitate o simt la fel acolo, în amintire, şi astăzi. Sufletul nostru, măcar în copilărie, prinde, fără să ştie, în placa lui sensibilă pe Dumnezeu. Faptele religioase, cultul fac să se contureze şi să se fixeze în conştiinţă chipul Domnului, aşa cum diverşii reactivi ajută să iasă pe placa fotografică diversele chipuri prinse“.

După aceea, spune Vasile Voiculescu, după ce a peregrinat pe la diferite sisteme religioase, spune că s-a întors acasă, la credinţa aceea pe care a primit-o în copilăria sa. Aşadar, iubiţi credincioşi, în această Împărăţie lui Dumnezeu, care nu este neapărat… Vedeţi, foarte mulţi sunt tentaţi să spună că această credinţă este o credinţă ţărănească. Nu, iubiţi credincioşi! Şi aici trebuie să fac din nou o remarcă şi anume: ascultând o discuţie între doi scriitori şi filosofi, să spunem aşa, despre satul românesc, au spus despre că este un univers. Dar nu s-a amintit nimic despre această credinţă creştină, nu s-a amintit nimic de acest ritm pe care ţăranul îl are – şi nu numai ţăranul.

Pentru că, într-adevăr, viaţa creştină este trăită în felul ei la sat, într-un spaţiu anume, ea nu ignoră niciodată spaţiul, viaţa creştină e trăită în alt fel decât la oraş, dar în esenţă viaţa creştină este aceeaşi, adică ritm! Ritm în Împărăţia lui Dumnezeu cu Maica Domnului şi cu sfinţii. ***De aceea, iubiţi credincioşi trebuie să spunem: chemarea Mântuitorului Iisus Hristos “Pocăiţi-vă că s-a apropiat împărăţia Cerurilor!” este o chemare a noastră, a celor botezaţi creştini, o chemare acasă. Ne cheamă Dumnezeu acasă precum fiul cel rătăcit.*** Ne cheamă Dumnezeu acasă, să întemeiem cu fiecare generaţie o împărăţie lăuntrică, o împărăţie a pocăinţei, a înnoirii noastre, o împărăţie în care nu trebuie să ne rupem, nu trebuie să vorbim de conflictul dintre generaţii, de conflictul cu moşii şi strămoşii noştri, de ruptură cu trecutul nostru, trebuie să ni-i asumăm pe moşii şi strămoşii noştri în această continuă veşnică pomenire pe care noi o săvârşim. În încheiere, pentru a nu lungi prea mult- şi îmi cer iertare pentru acest lung cuvânt – aş vrea să ilustrez tot prin cuvintele unui poet ce înseamnă împărăţia lui Dumnezeu, ce înseamnă a trăi în ritmul Împărăţiei lui Dumnezeu în casa părintească…

Casa părintească

“Poarta străveche în satul părintesc,
Simbol curat, fără zăvor.
De-o parte te vegheza ţintirimul
De alta şopoteşte un izvor.

Acolo-i casa noastră, din lemn şi din pământ,
Clădită anevoie în sudoare
Pe dealul nostru molcom transilvan,
Sărac în dobitoace şi grânare.

Săracii oamenii, seara de pe câmp
Rămân oleacă în ocol la tine
Se-aşază istoviţi pe jgheaburi de-adăpat
Şi-ntreabă ce mai facem şi de bine…

Mama-i de-acum bătrână şi tata alb de tot.
Şi cumpăna fântânii – o povară,
Când bivolii-nsetaţi şi oile se strâng
Să fie adăpate către seară.

Dumineca, măicuţa, în veşmânt cernut,
Cu busuioc în mână şi-ntr-o năframă
Duce din brumă cât avem de grâu
O prescură de jertfă la icoană.

Atâta-i casa noastră: o vatră de sălaş
Unde se-ncinge focul şi se coace pane
O parte pentru prunci şi alta la altar,
Spre pomenirea numelor străbune.

Sfânt obicei, părinţii din părinţi,
O mână sapă, alta se închină
Şi Domnul picură din mila Lui
Ulei în graiul lămpii pe colină.

Dealuri sărace, pământul transilvan
Sfinţit cu lacrimi şi zvântat de soare,
Un clopot stins ne cheamă luminat
În zorii blânzi, la sărbătoare.

Acelaşi grai de clopot, într-un amurg târziu
Strânge făptura stinsă într-o raclă.
Un pumn de oase mirosind a har
Ioan de lemn, groparul, ne îngroapă.

O cruce noduroasă de stejar
Pe care se numeşte răposatul,
De-o parte şi de alta pe braţul ei săpat:
Iisus Nazarineanul Împăratul.

Apoi sunt nunţile. Din când în când
Vin chemători frumoşi cu clopote pe sate
Şi cu năframi pe boltă de stejari
Încinşi cruciş, cu prime colorate.

Şi intră-n casă bunii vestitori
Cu "Doamne-ajută!" şi cu "Ziua bună!"
Şi-ncep din prag cântând pe glas înalt
Ce va să fie-anume peste-o lună,

Că Domnul a binevoit ca Petre al Ioanului cutare
Şi fata Mariei din satul celălalt
Să calce pragul sfânt
Spre cununare.

Vor fi atâţia şi atâţia miei tăiaţi
Anume la această nuntă.
Şi-atâta şi-atâta vin păstrat
Ca leacul pentru ziua sfântă.

Să zicem, dar, Domnul să le dea
Domoală bucurie şi pace-n vieţuire
Şi dumneavoastră mulţi ani să trăiţi
Şi să poftiţi cu toţi la prăznuire.

Apoi Botezul. Se naşte câte-un prunc
Şi iarăşi se adună neamurile toate,
Şi vin cu daruri – câte un miel sugaci, în zori
Pe cai, departe, peste sate.

Pruncu-nfăşat de mumă şi de moşi
Trimes cu dar şi cele cuvenite,
Biserica e plină şi preotul slăvit
Cufundă pruncul în apele sfinţite.

Aşa sunt sărbătorile şi pruncii cresc
Şi iarăşi şi se toarnă peste lume
Şi unii sunt şi unii au pierit
Şi unii par vestiţi şi unii-s fără nume.

Şi zilele şi nopţile la rând
Trec şi se sting uşor ca o făclie
Şi iarăşi Paştile împărăteşti
Ne umplu casele de bucurie,

Când vitele şi caii şi turmele de oi
Şi holdele şi apa din fântână
Învie în lumină şi sărutăm pe bot
Toţi mieii şi copacii din grădină.

Sat transilvan, căsuţe de pământ,
Muşcate la fereastră, busuioc la grindă,
Ştergar curat, icoane pe pereţi,
Ziua-nvierii şi noaptea de colindă,

Rusalii, Bobotează, postul către Paşti
Şi Maica Domnului în plină vară,
Holdele-s coapte, secerători puţini,
Viaţa noastră-n ţară milenară”.

(NB: Rugăm pe cei care găsesc poezia într-o carte, să ne semnaleze erorile de transcriere a ei!)

Aceasta este mărturia unui poet ardelean, pot să-i spun numele, Dumnezeu să-l odihnească, este acelaşi Ioan Alexandru – bănuiesc că nu v-am plictisit, că l-am citat de fiecare dată. Este o experienţă şi un ritm de viaţă împărtăşit de la moşii şi strămoşii noştri, este un ritm de viaţă pe care îl avem, care ne defineşte ca identitate şi fără de care nu vom fi nici europeni, nu vom fi nimic în acest concert al popoarelor fără Dumnezeu. Aşadar, iubiţi credincioşi, spunem noi la troparul acesta al Botezului, spunem şi mărturisim Teofania: “***Cel ce Te-ai arătat,***

Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, slavă Ţie“, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ora de religie - Duminica după Botezul Domnului

“Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine are viaţa veşnică” Ioan 6:47

Iubiţi credincioşi, astăzi, Biserica noastră sărbătoreşte începutul propovăduirii Domnului Iisus.

El a fost anunţat şi aşteptat timp de mii de ani de prooroci şi de poporul evreu. Ultimul dintre proorocii care i-au anunţat venirea, şi care i-a şi pregătit calea a fost Ioan Botezătorul.

După ce acesta a fost închis de Irod, Mântuitorul venit să locuiască în oraşul Capernaum (oraşul mângâierii), totodată începând să-i înveţe pe oameni.

Sfânta Scriptură spune foarte frumos că, până să ne înveţe Iisus, ne aflam în întuneric, în întunericul păcatelor, ignoranţei şi necunoaşterii: “***Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit*** ”(Matei 4:16). Evident că ***lumina despre care se vorbeşte aici este Domnul Iisus, care ne aduce vestea cea bună ce ne luminează sufletele şi mintea dacă o urmăm, şi ne eliberează de sub stăpânirea diavolului.***

Dar oare în ce consta predica Domnului Iisus, ce le spunea oamenilor? În versetul 17, vedem că ***Iisus îi îndemna pe oameni să-şi schimbe vieţile, pentru a-L putea primi pe Dumnezeu în sufletele lor, pentru a se putea apropia de El:*** “***Pocăiţi-vă că s-a apropiat împărăţia cerurilor***”(Matei 4:17).

Învăţăturile Mântuitorului sau Evanghelia se păstrează şi în ziua de azi, la aproape 2000 de ani de la moartea Sa.

Cu ajutorul scrierilor Apostolilor cuprinse în Sfânta Scriptură şi a Sfintei Tradiţii, ne-au fost transmise şi nouă învăţăturile lui Iisus.

Biblia sau Sfânta Scriptură este o colecţie de scrieri redactate sub insuflarea Duhului Sfânt. Aceasta are două părţi: Vechiul Testament şi Noul Testament.

- *Vechiul Testament a servit la pregătirea omenirii pentru venirea lui Iisus, de aceea Sf.Pavel îl numeşte "**pedagog către Hristos**" (Galateni 3:24). El cuprinde istoria omenirii de la Facerea lumii până la Naşterea Domnului.*
- *Noul Testament cuprinde scrierile Sfinţilor Apostoli ce descriu viaţa lui Iisus şi a Bisericii Sale.*

Este de datoria noastră să citim Sfânta Scriptură, şi mai ales Noul Testament, însă nu putem să interpretăm după bunul plac textele Sfinte: "***unele lucruri sunt cu anevoie de înţeles, pe care cei neştiutori şi neîntăriţi le răstălmăcesc… spre a lor pierzare***" (II Petru 3:16). Sau "***Cum voi putea să înţeleg dacă nu mă va povăţui cineva?***" (Fapte 8:31) spune un famen egiptean, Apostolului Filip. Dacă în acele timpuri, la câţiva ani doar după moartea Domnului, aveau nevoie de călăuzire pentru a înţelege, dacă şi Apostolii aveau nevoie de fiecare dată când Iisus spunea pilde de explicarea lor, cu atât mai mult noi.

Din păcate, mulţi nu au înţeles acest lucru, şi din mândrie, încercând să demonstreze că ei pot înţelege Scripturile singuri, s-au depărtat de dreapta credinţă a Domnului, şi mai grav este că au atras cu ei şi pe alţi creştini neştiutori.

Din fericire pentru noi, Biserica noastră este singura care a păstrat neschimbată învăţătura Domnului Iisus, pe care a primit-o direct de la Apostoli, şi anume de la Sfinţii Andrei şi Filip, strămoşilor noştri.

Dar Biblia nu cuprinde întreaga învăţătura a Domnului: "***sunt şi multe alte lucruri pe care le-a făcut Iisus şi care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, lumea aceasta n-ar cuprinde cărţile ce s-ar fi scris***"(Ioan 21:25).

De la bun început Evanghelia a fost transmisă prin viu grai: "***Mergând învăţaţi toate neamurile botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh***"(Matei 28:19-20), "***fraţilor staţi neclintiţi şi ţineţi predaniile pe care le-aţi învăţat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră***"(II Tesaloniceni 2:15).

Sfânta Tradiţie cuprinde toate adevărurile pe care ni le-a descoperit Dumnezeu şi care au fost predate pe cale orală de către Mântuitorul şi Apostoli, fiind apoi consemnate şi păstrate de Biserică până în zilele noastre în:

- *Simbolul de credinţă*
- *Canoanele apostolice*
- *Învăţăturile celor 7 Sinoade ecumenice*
- *Scrierile Sfinţilor Părinţi*
- *Cărţile de slujbă*
- *Mărturiile istorice şi arheologice.*

Aceste mărturii rămase neschimbate, ne ajută pe noi să distingem acum între tradiţiile autentice şi cele false.

Iubiţi credincioşi, în încheiere aş vrea să îl citez pe ***Augustin care spune "Ieri înţelegeai puţin, azi înţelegi mai mult, mâine cu mult mai mult. Fă să crească în tine lumina lui Dumnezeu cel de-a pururi desăvârşit".***

Amin!

Predici la Duminica după Botezul Domnului: Ispitirile diavolului, chemarea la pocăinţă, Duminica – prima zi a săptămânii

Predici ale părintelui Ciprian Negreanu (Cluj, Biserica studenţească) la Duminica după Botezul Domnului (extras):

- Cei ce erau în întuneric şi legaţi în legături grele, s-au dezlegat şi au văzut lumină mare, pentru că din acel moment, de la botez, Hristos a început să propovăduiască pretutindeni.

- Lumina aceea mare nu era lumina fizică, ci era lumina duhovnicească pe care aceştia au văzut-o.

- Auzind Mântuitorul că a fost arestat Ioan, nu a stat împotriva răutăţii, nu a "întărâtat-o", ci a plecat, dar nu de frică, ci pentru că încă nu era vremea să se împlinească Scripturile, învăţându-ne astfel că rostul omului nu este să întărate răutatea, să stea în calea ei.

- Dumnezeu nu dorea moartea, nu dorea cu orice preţ să fie martirizat. Uneori ne închipuim un Dumnezeu care-şi doreşte neapărat asta, care doreşte neapărat să împlinească Scripturile, or nu este aşa. Scripturile vorbeau de un adevăr pe care Dumnezeu îl vedea peste veacuri, din veşnicie şi vedeau cum omul, în ciuda bunătăţii pe care i-a arătat-o Dumnezeu şi în ciuda tuturor minunilor săvârşite, Îl va

ucide. Şi atunci au venit aceste proorociri ca atunci când se vor împlini, cei care vor crede să nu se tulbure cu totul. Nu erau nişte proorociri care trebuiau magic împlinite, ca şi cum Mântuitorul se supunea unui destin care era scris de Sus.

- Dumnezeu nu împlineşte Scripturile pentru că trebuiau împlinite, ci Scripturile deja se împlinesc în El: “Avraam M-a văzut peste veacuri şi s-a bucurat.”

- Imediat după Botez, Mântuitorul a fost luat de Duhul şi dus în pustie şi acolo a fost ispitit. Şi a postit 40 de zile.

- A se descoperi pe Sine ca Fiu al lui Dumnezeu a însemnat o redeschidere a Împărăţiei Cerurilor. Dumnezeu a început această lucrare mare prin rugăciune şi post şi astfel ne-a învăţat şi pe noi cum să ne pregătim pentru lucrurile importante.

- Când începi să faci ceva să te pregăteşti întâi sufleteşte, să încerci cumva ca lupta aceasta să o faci pentru Dumnezeu, spre cinstirea lui Dumnezeu, spre folos cu Dumnezeu, împreună cu Dumnezeu fără de care nimic nu are folos.

- Când era mai greu pentru Omul Hristos, atunci s-a apropiat diavolul şi a început să-L ispitească. E mult mai uşor să te ispitească diavolul atunci când ţi-e mai greu, când te tulburi, când vin asupra ta necazuri, când eşti flămând, însetat, când te gândeşti unde e ajutorul lui Dumnezeu că parcă nu l-ai simţit de mult timp. În astfel de condiţii e cel mai greu să rabzi ispita.

- Diavolul L-a ispitit pe Mântuitorul Iisus Hristos prin aceste trei mari registre: al trupului, al minţii şi al patimii inimii.

- Mintea diavolului nu putea închipui smerenia lui Dumnezeu. De aceea L-a ispitit, pentru a vedea dacă este într-adevăr Fiul lui Dumnezeu şi mai târziu, L-a ispitit ca om, pentru a-L face să cadă. A fost a doua mare încercare a diavolului peste veacuri, după cea din Rai, prin care voia să batjocorească firea umană, pentru că Dumnezeu luase asupra Sa firea umană cu tot ce are ea pentru a o educa în mod tainic şi pentru a îndumnezei.

- Lupta omului cu diavolul se dă tot în aceste trei registre şi tot în scara aceasta.

- Despre ispitirea lui Dumnezeu.

Predica părintelui Nectarie, stareţul Mănăstirii Sihăstria Putnei (2010)

- Singurul lucru pe care Dumnezeu nu-l poate face [nu doreşte să-l facă], este să treacă peste voia omului. De aceea, omul trebuie să conlucreze cu Dumnezeu (exemplul lui Zaheu vameşul).

- Simpla prezenţă la biserică nu reprezintă certitudinea faptului că suntem pe calea mântuirii. De multe ori, după ce părăsim spaţiul bisericii ne întoarcem la lucruri care nu sunt plăcute lui Dumnezeu, iar acest lucru arată că în timpul slujbei şi după slujbă nu ne-am rugat lui Dumnezeu cu toată tăria. Nu se poate ca omul să ceară ceva de la Dumnezeu şi să nu primească ceea ce a cerut dacă acel lucru este plăcut lui Dumnezeu şi dacă este spre folosul omului aceluia.

- "În lume oamenii doresc multe şi ceea ce doresc aceea ei şi caută. Creştine, tu să doreşti să cauţi ale tale, ceea ce ţi se cuvine şi ceea ce-ţi este ţie de trebuinţă. Oamenii se străduiesc şi se silesc să aibă fericirea şi bunăstarea în lumea aceasta. Tu să te străduieşti şi să doreşti să ai în inima ta evlavie sinceră. Iată care este adevărata dorinţă creştină!" (Sfântul Tihon din Zadonsk)

- Mântuitorul Iisus Hristos a început propovăduirea Evangheliei cu următoarele cuvinte: "Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!"

- Cuvântul lui Dumnezeu este un cuvânt al adevărului, nu al minciunii.

- Fie că stăm în faţă sau mai în spate în biserică, să aducem pocăinţa noastră sinceră lui Dumnezeu.

- Harul şi binecuvântarea lui Dumnezeu, starea aceasta de umilinţă, de pocăinţă, de trezvie, de căldură, de curaj, de putere, de întărire, de alungare a duhurilor rele, starea aceasta se manifestă în biserică în măsura în care omul vine cu evlavie şi cu credinţă în biserică.

- Dumnezeu îl răsplăteşte pe cel care se osteneşte să ajungă devreme la sfintele slujbe ale bisericii.

- "Fiecăruia dintre noi i s-a dat harul după măsura darului lui Hristos", adică după măsura a ceea ce şi noi îi dăm lui Hristos.

- Fără Duhul Sfânt şi fără harul lui Dumnezeu, omul nu poate înţelege ce este viaţa duhovnicească, ce se întâmplă cu el şi cum ar trebui să fie el.

- Credinţa noastră este oscilantă.

- Fiecare om are o chemare de la Dumnezeu.

- Un Domn, o credinţă şi un singur botez. Sunt mulţi oameni care s-au îndepărtat de la adevărata credinţă. Adevărul nu poate fi divizat, împărţit.

- Unde nu este Duhul lui Dumnezeu nu este nici înţelepciune, pentra că omul face după mintea lui.

- "Oamenii doresc să scape de ostenelile trupeşti şi să fie liberi. Tu, să doreşti să te eliberezi de lucrarea păcătoasă şi să fii slobod de păcate. Iată dorinţa creştinească! Iată adevărata libertate!" (Sfântul Tihon)

- Prin pocăinţă, prin întoarcere de la calea păcatului, omul devine liber, bucuros, liniştit şi împăcat cu sine însuşi dar şi cu cei din jur.

Predica părintelui Damaschin de la Sihăstria Putnei (2011)

"Care este locul duminicii într-o săptămână din calendar?"

- Creştinii care păstrează cu fidelitate învăţătura Bisericii, de 2000 de ani cinstesc ziua de duminică, drept zi de laudă adusă lui Dumnezeu şi ca zi de odihnă.

- În Vechiul Testament, poporul evreu a primit poruncă de la Dumnezeu să se odihnească să serbeze şi să cinstească o altă zi, ziua de sâmbătă.

- Odihna lui Dumnezeu înseamnă că Dumnezeu a încetat a mai crea lucruri din nimic. Activitatea lui Dumnezeu, însă, a continuat. Toată grija pe care Dumnezeu o poartă lumii acesteia nu este odihnă, ci este neodihnă, este o activitate pe care Dumnezeu o întreprinde până în zilele noastre. Odihna lui Dumnezeu nu este repaus, nu este aşezare, nu este răgaz de timp în care Dumnezeu "stă degeaba".

- Soarele, luna, stelele, au fost create abia în ziua a patra, deci cel puţin până atunci zilele nu erau de 24h. Sfinţii Părinţi spun că zilele creaţiei nu sunt zile solare, sunt doar nişte etape şi numai Dumnezeu ştie cât a durat fiecare. Cele şase zile ale creaţiei sunt nişte zile speciale pe care Moise le-a numit zile ca să înţeleagă poporul că a fost o creaţie făcută în etape, nu dintr-o dată. Aşa a voit Dumnezeu, probabil ca să ne înveţe şi pe noi bună rânduială. Deci, după această tâlcuire, cea de-a şaptea zi a creaţiei nu înseamnă neapărat că a fost sâmbătă, dar Moise a făcut această legătură între ziua de sâmbătă pe care o ştia poporul evreu, atunci când a primit Legea pe Sinai şi ziua a şaptea de sfârşit sau ziua de încheiere a creaţiei şi a pus ziua de odihnă a poporului evreu, legând-o de "ziua de odihnă" a lui Dumnezeu. Este dată în acest context, în care Moise aduce aminte poporului să nu uite niciodată că a fost rob în ţara Egiptului.

- De la prima menţiune a zilei a şaptea, din cartea Facerii de care am amintit şi până la Moise, nicăieri în Sfânta Scriptură nu se menţionează de zi de odihnă. De aceea, înţelegem că porunca aceasta de cinstire a Sabatului, adică a celei de-a şaptea zi, este porunca pe care Dumnezeu a dat-o pe Sinai, special pentru poporul lui Israel, în amintirea acelei odihne a lui Dumnezeu şi în amintirea ieşirii poporului lui Israel din Egipt. Deci, adevăr este, că ziua cea de-a şaptea a săptămânii este sâmbătă. Ştim asta şi din Noul Testament. În toate cele patru Evanghelii unde ni se relatează despre Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, aşa se zice: "După ce a trecut sâmbăta, când se lumina de ziua întâi a săptămânii, a venit Maria Magdalena…."

- Denumirea zilelor săptămânii pe care noi o avem astăzi este de la romani, care au numit zilele săptămânii folosindu-se de astre.

- Din punct de vedere bisericesc şi teologic, prima zi a săptămânii este duminică.

- Dumnezeu n-a tăgăduit nimic din ceea ce a poruncit prin Moise poporului evreu, dar El a venit şi a adus ceva mai mult decât avea poporul evreu. În primul secol creştin s-a făcut treptat trecerea de la Sabat ca zi de odihnă a poporului Israel, la duminică, zi de cinstire şi apoi de odihnă a Israelului celui nou, adică a poporului creştin.

- În ziua de duminică a avut loc cel mai mare eveniment din lumea aceasta: Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, prin care noi oamenii am fost ridicaţi din întunericul în care zăceam, la viaţa cea nouă. De aceea, este numită ca o a doua naştere, o a doua creaţie. Deci ziua de duminică este ziua în care ne aducem aminte de Învierea Mântuitorului, pentru că aşa ne-au învăţat Sfinţii Apostoli şi pentru că aşa i-a învăţat Mântuitorul pe Sfinţii Apostoli.

- Din Evanghelia după Ioan, ştim că Mântuitorul s-a arătat de două ori, la interval de 8 zile, spre seară, sfinţilor Săi ucenici şi apostoli, vrând prin aceasta să sugereze idea unei comemorări săptămânale a Învierii Sale.

- Pogorârea Sfântului Duh a avut loc tot într-o zi de duminică, la 50 de zile după Înviere. Atunci, s-a instituit Biserica, deci Biserica noastră creştină a fost întemeiată într-o zi de duminică.

- Sfinţii Părinţi spun că dacă Dumnezeu s-a odihnit în ziua a şaptea, atunci prima zi a creaţiei ar fi duminică.

- Aşadar, ziua de duminică este ziua în care s-a preaslăvit întreaga Sfânta Treime: Dumnezeu Tatăl, că a început creaţia lumii, Dumnezeu Fiul, că a înviat şi Duhul Sfânt că S-a pogorât în zi de duminică.

- Mai există şi alte mărturii: frângerea pâinii a avut loc tot în zi de duminică, porunca lui Pavel dată creştinilor din Corint de a strânge ajutoare tot în zi de duminică.

- Sfântul Ignatie Teoforul: "Cei care au trăit în rânduielile cele vechi şi au venit la nădejdea cea nouă, să nu mai ţină sâmbăta, ci duminica, în care şi viaţa noastră a răsărit prin El şi prin moartea Lui."

- La început, ziua de duminică era doar zi de cult, în care creştinii se adunau pentru a săvârşi Sfânta Liturghie, pentru a lua masa împreună şi mai apoi, în timp, a devenit şi zi de odihnă. Ea a fost legiferată şi de împăratul Constantin cel mare în anul 321, dar el n-a făcut decât să instituţionalizeze, să dea mărturie scrisă a unei practici care exista deja. De aceea, este lipsă de bun simţ din partea creştinilor adventişti de ziua a şaptea, care spun că ziua de duminică a fost instituită de Împăratul Constantin în sec. al IV-lea şi că de atunci a fost impusă ca zi de odihnă în tot imperiul. Este lipsă de bun simţ şi lipsa de onestitate istorică şi teologică, pentru că ei sunt foarte buni cunoscători ai istoriei şi ştiu prea bine aceste mărturii.

- Prima zi a săptămânii este ziua de duminică şi noi întâi o cinstim şi apoi ne odihnim.

Părintele Aldea - Predică la Duminica după Botezul Domnului - Despre lumina adusă de Hristos faţă cu minciuna sincretismului, globalizării şi relativismului religios

Avem acelaşi Dumnezeu cu necreştinii? Toate religiile sunt egale şi duc către acelaşi scop?

Predica Pr. Mihai-Andrei Aldea (9 ianuarie 2011):

“Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare…”

“Iubiţi credincioşi, iată, după duhovniceasca şi sfânta bucurie a praznicelor care au fost până acum, ne pregătim de astăzi să ne aşezăm bine în sufletele noastre lucrarea şi înţelesul lucrării săvârşite de Hristos de când a ieşit la propovăduire şi până când S-a răstignit, a înviat şi S-a înălţat la ceruri, şi Evangheliile care s-au citit astăzi de la Marcu şi de la Matei despre aceasta vorbesc, despre începutul propovăduirii lui Hristos.

Pentru mine, mai ales, această Evanghelie de la Matei care s-a citit astăzi înseamnă foarte mult, pentru că în vremea când abia veneam către Dumnezeu, abia înţelesesem că Scriptura este Cuvântul lui Dumnezeu, citind aceste cuvinte m-am regăsit în ele pe deplin, şi cred că ne pot fi de mare folos. Dacă ne gândim la ele aşa cum se cuvine şi le aşezăm aşa cum se cuvine în sufletul nostru. Deci spune Evanghelia:

“poporul lui Zabulon şi poporului Nefltali înspre mare dincolo de Iordan, Galileia neamurilor, poporul cel ce stătea în întuneric, a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi umbra morţii lumină le-a răsărit”.

Ca să înţelegem cu adevărat aceste cuvinte, s-ar cuveni să pornim de la întuneric. Poporul cel ce şedea în întuneric a văzut lumină mare. S-a întâmplat în această iarnă să fie aici în cartier într-o noapte o pană de curent. Era seară, destul de târziu şi cerul era înnorat şi a căzut lumina într-o parte foarte întinsă. Când m-am uitat pe geam nu se vedea lumină nicăieri. Era atât de întuneric încât nu puteai vedea aproape nimic. Foarte slab se vedeau umbrele blocurilor în întuneric dar mai mult decât atâta nimic, decât la câte o casă la care aprinsese cineva o lumânare sau altceva se vedea câte o licărire. Este un lucru mare să înţelegem ce înseamnă beznă, ce înseamnă întunericul şi ce înseamnă a trăi şi a locui în întuneric. Cred că mai uşor decât noi ar înţelege acest cuvânt cei care trăiesc la poli, pentru că ei ştiu ce înseamnă un întuneric ce ţine multă vreme, o lună, două trei sau mai multe, un întuneric care pare că nu se mai sfârşeşte.

Este uimitor când într-o asemenea beznă cum a fost şi atunci când a fost pană de curent aprinzi o lumânare sau numai un chibrit. Lumina care obişnuit, este nesocotită şi dispreţuită, în acea beznă apare uimitor de puternic. Dar gândiţi-vă ce înseamnă că într-o asemenea beznă, într-un asemenea întuneric, mai ales când este vorba de un întuneric ce durează de mii de ani, să răsară dintr-o dată lumina cea mare a lui Hristos. Cât de nouă este lumea, cât de schimbate sunt toate lucrurile atunci când lumina cu putere se revărsa peste ţinutul care înainte era stăpânit de întuneric. Este un lucru minunat şi este lucrarea lui Hristos. Şi aici suntem la hotarul dintre credinţă şi necredinţă, dintre aşezarea lui Hristos şi lepădarea de Hristos.

Pentru că sunt mulţi care au devenit adepţii unei rătăciri, unei rătăciri foarte primejdioase pentru suflet, care a început să se răspândească la sfârşitul secolului 19 şi care acum a cucerit din nenorocire multe suflete, o formă a sincretismului care se cheamă ecumenism şi care pretinde că religiile sunt egale între ele, şi că nu contează ce religie ai, că fiecare religie este un alt drum către acelaşi ţel, adică că la Dumnezeu poţi să ajungi prin orice religie. Ceea ce înseamnă că Evanghelia minte. Pentru că Evanghelia spune ”poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura – adică în ţinutul – în latura şi în umbra morţii, lumină le-a răsărit”. Păi de ce stătea în întuneric şi de ce era ţinutul şi umbra morţii peste ei? Dacă religia lor ar fi fost bună, dacă credinţele lor, de fapt acolo era un amestec de religii, erau mai multe religii că erau mai multe popoare - dacă religiile lor ar fi fost bune şi ar fi dus toate către Dumnezeu, păi de ce mai zice Evanghelia că era

întuneric şi că stăteau în latura şi umbra morţii? Aici sunt 2 lucruri care nu se pot împăca, oricât ar încerca unii să măsluiască adevărul. Ori poporul acela şedea în latura şi umbra morţii şi în întuneric, şi Hristos lumină a fost pentru ei, ori Evanghelia minte şi ei erau foarte bine şi Hristos nu le-a adus nimic excepţional, nimic deosebit. Că oricum şi ei tot spre acelaşi Dumnezeu mergeau. Sunt 2 gândiri care nu se pot împăca între ele. Sunt 2 învăţături care nu se pot împăca între ele. Nu poţi să spui că poporul stătea în latura şi în umbra morţii şi i-a răsărit lumină mare prin venirea lui Hristos, şi mai ales prin propovăduirea lui Hristos, că aceasta este lumina despre care vorbeşte Evanghelia, cuvântul pe care ni l-a adus Hristos, şi în acelaşi timp să spui ştii că toate religiile sunt la fel' Păi atuncea nu poţi să spui că una este lumină şi celelate întuneric. Dar Evanghelia aşa spune, şi nu spune o dată, o spune de multe ori.

Am ales în Scriptură câteva cuvinte dar, ca de fiecare dată mă întreb şi în ce măsură mai este oare nevoie să le citesc, pentru că s-ar cuveni să le ştim pe dinafară. Vedeţi că spune: "La început era Cuvântul, şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu, toate prin El s-au făcut şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut".

Iată, Iisus Hristos mărturisit ca Dumnezeu, chiar de la începutul Evangheliei Sfântului apostol şi evanghelist Ioan.

Întru El era viaţa, şi viaţa era lumina oamenilor şi lumina luminează în întuneric şi întunericul n-a cuprins-o.

Iată că există şi întuneric. Care este acest întuneric? A spus cineva, mai încet în spate, ceva mai devreme, că e vorba de păcat. Dar nu există păcat, decât dacă există şi dreptate. Pentru că păcatul ce este decât călcarea dreptăţii? Nu poţi să spui că există păcat, de pildă nu poţi să spui că există păcatul desfrânării, câtă vreme putem să găsim o mulţime de religii în care desfrânarea nu este păcat. Şi dacă toate religiile sunt bune, atunci este sau nu este desfrânarea păcat? Dar a ucide este sau nu este păcat? Păi, după unele religii este, dar după altele este foarte bine!

Există, şi am mai spus şi altădată, există o religie a dugilor, în care uciderea, în cinstea zeiţei Kali mai ales, care este zeitatea lor supremă, este un lucru foarte frumos şi vrednic de laudă. Cel mai frumos lucru, la ei cea mai frumoasă slujbă, cea mai frumoasă rugăciune, este să arunce o frânghie de gâtul unuia şi să strângă până moare ăla. Pentru ei e cea mai frumoasă slujbă şi jertfă pe care o pot aduce dumnezeului lor. Şi sunt unii care spun că e vorba de acelaşi Dumnezeu, că Cel care a murit pe cruce este acelaşi cu cel care se bucură să fie sugrumaţi oamenii,

indiferent că sunt bătrâni, femei, copii, sau orice ar fi. Cum să fie acelaşi lucru? Unul este Dumnezeu dar celălalt e diavol. Să nu ne lăsăm amăgiţi: există lumină şi este şi întuneric. De aceea spune că lumina luminează în întuneric şi întunericul n-a biruit-o.

Am întâlnit la un rătăcit din acesta ecumenist, un mare şi vestit intelectual, ideea că, de vreme ce spune în evanghelia după Ioan "cuvântul era lumina cea adevărată care luminează pe tot omul care vine în lume", zice de aici: 'vedeţi că toţi oamenii sunt în lumina lui Hristos, indiferent de ce religie au', aci este o răstălmăcire lipsită de bun simţ, lipsită de câtuşi de puţină ruşine, pentru că îndată după aceea spune: "în lume era, şi lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut, întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu l-au primit". Şi iarăşi este scris un pic mai încolo: "au iubit întunericul mai mult decât lumina".

Deci nici pe departe nu avea dreptate, şi n-are dreptate acel intelectualist atunci când minte cu atâta neruşinare asupra cuvântului lui Dumnezeu, răstălmăcindu-l şi răsucindu-l ca să se potrivească cu pofta lui… E adevărat că Hristos a venit să lumineze pe tot omul ce vine în lume, dar sunt mulţi care au iubit şi care iubesc şi în zilele noastre mai mult întunericul decât lumina, şi care întorc spatele luminii ca să se poată adânci cât mai mult în întuneric, şi fug de lumină… şi caută s-o nimicească, s-o acopere, s-o distrugă. Că de ce spune că: "lumina luminează în întuneric şi întunericul n-a biruit-o?"

Vedeţi că este luptă între întuneric şi lumină? Vedeţi că întunericul se împotriveşte luminii şi vrea să o stingă? Lucrul acesta este foarte limpede arătat de dumnezeieştile Scripturi şi din nenorocire sunt mulţi care nu-şi dau seama ce se întâmplă. În fiecare zi, în nenumărate chipuri, minciuna aceasta a sincretismului religios, a ecumenismului, a acestei înşelăciuni, de globalizare a credinţelor şi de nivelare a conştiinţelor se picură în sufletul oamenilor, sau în multe împrejurări se revarsă ca un torent, nu că se picură, pentru că sunt tot felul de emisiuni şi posturi de televiziune care numai despre asta mint, neîncetat, aceeaşi rătăcire o propovăduiesc şi sunt tot felul de corifei ai minciunii care despre asta fac neîncetat emisiuni şi scriu, încercând să îi înşele pe oameni şi să îi despartă de fapt de lumina lui Hristos. Pentru, că încă o dată, cuvântul Evangheliei care este: "poporul cel ce stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii, lumină le-a răsărit".

Când am citit prima dată această Evanghelie, v-am spus, după ce am venit la credinţă, m-am regăsit în ea întru totul pentru că, fără să-mi fi dat seama, câtă vreme am fost ateu şi am fost departe de Dumnezeu, eram în latura şi în umbra

morţii. Şi într-adevăr ca ateu, conştiinţa mea istorică era apăsată de deznădejde. De ce spun conştiinţa istorică? Oamenii de astăzi, românii de astăzi mulţi n-au conştiinţă istorică. Nu se gândesc deloc serios la faptul că ei sunt fii unor strămoşi, şi de viaţa şi de lupta acelor strămoşi ei sunt legaţi cu mii de fire. Uită foarte mulţi dintre ei… Însă eu, deşi eram ateu, ştiam că este o datorie absolută, n-aş îndrăzni să spun sfântă că pe vremea aceea nu ştiam ce-i aia sfânt sau nesfânt, este o datorie absolută să îţi respecţi înaintaşii şi să te străduieşti să duci mai departe ceea ce este bun din moştenirea lor. Însă, tocmai această conştiinţă istorică pe care o aveam era cea care mă ducea în deznădejde. De ce? Pentru că apărea o întrebare foarte simplă: "Ce rost are? Ce rost are?" Eu învăţasem despre milioane şi milioane şi miliarde de ani de evoluţie, despre balauri uriaşi numiţi de oamenii de ştiinţă dinozauri, care s-au bătut între ei nesfârşit de mult, despre popoare care s-au ridicat unele împotriva altora, despre eroi care s-au jertfit pentru neamul lor sau pentru a salva pe unii sau pe alţi ş.a.m.d… Şi unde erau toţi? Nu mai erau nicăieri. Praful şi pulberea…Ce?…un os aici, o ciosvârtă dincolo…o sabie într-o parte sau un ciob de oală în cealaltă? Astea ce valoare au? Nu erau morţi toţi? Ba erau morţi toţi! Şi de vreme ce eram ateu şi pentru mine nu exista viaţă după moarte său suflet sau altceva, apărea această apăsare: ce rost are?! de ce să te lupţi?! Să zicem că trăieşti 200 de ani şi 200 de ani faci o grămadă de lucruri, bune sau rele…ce contează?! …dacă pe urmă oricum tot praful se alege de tine şi de ceilalţi?! Ce te gâdilă pe tine că ceilalţi te laudă, şi ce te arde că ceilalţi te osândesc?! De vreme ce oricum tu nu mai ştii nimic, eşti dispărut, eşti şters. N-are nici o valoare viaţa. Fără Dumnezeu, fără suflet, fără veşnicie, nu există nici un rost pentru a trăi. Şi această deznădejde, această deznădejde eu am găsit-o fără să citesc în vremea aceea scrierile lui Cioran, în care deznădejdea aceasta este şi musteşte şi izbucneşte peste tot, încât a ajuns Cioran la un moment dat să fie consultat de tinerii care, citindu-i scrierile doreau să se sinucidă, şi singura replică pe care a găsit-o el, o replică, sigur simpatică intelectual ,dar lipsită de valoare logică în sine, este "păi n-are rost să te sinucizi de vreme ce te-ai născut, că oricum este prea târziu". Binenţeles că ideea în sine e o absurditate. Dacă nu există Dumnezeu şi nu există viaţă veşnică, te poţi sinucide oricând. Oricum nu contează ce faci.

Şi iată dintr-o dată o gândire care ne arată nouă că nu este totuna ce credinţă avem. Singurul lucru care m-a făcut pe mine să nu mă sinucid, în vremea în care eram ateu. A fost legătura dintr-un simţământ al datoriei şi o nelinişte: Dacă încă n-am înţeles totul? Dacă există ceva care mi-a scăpat şi totuşi existenţa asta nenorocită şi lipsită de rost are un rost? Dacă are un rost şi n-am fost în stare să îl văd? Numai asta, un fir foarte subţire m-a ţinut ani de zile în din a trece în nefiinţă cum se spune de către atei. Pentru că citind, şi de multe ori citind cu lacrimi despre suferinţele neamului meu, despre cei care au luptat, şi, dincolo de alţi rătăciţi care

încearcă aşa-zisa demitizare a istoriei noastre, sunt foarte mulţi care au luptat pentru neamul acesta uluitor de mult, uluitor de mult, oameni de o înălţime de nedescris în cuvinte, care s-au jertfit pentru neam şi pentru a-l duce mai departe şi pentru credinţă şi pentru tot…Vedeam suferinţele lor, vedeam lupta lor, şi pe urmă ce se întâmpla? Mureau…şi după ei veneau urmaşi care de foarte multe ori îşi băteau joc de toată jertfa lor, de toată munca lor, de toată lupta lor. Ştefan cel mare luptă atâţia ani să ţină Moldova mare şi dacă se poate chiar s-o crească şi într-adevăr izbuteşte, eliberează Pocuţia ….reuşeşte să elibereze pământurile dinspre Bug, lucru de care nici nu se îndrăzneşte să se vorbească astăzi. Deci eliberează pământurile dinspre Bug, până la gura Niprului stăpânea Ştefan cel mare, el făcea judecată la gura Niprului. Cum putea să facă el judecăţile la gura Niprului? inclusiv când tătarii aveau plângeri împotriva românilor, judecăţile acolo le făcea Ştefan cel mare. Cum putea să le facă dacă nu stăpânea acolo?! Într-o vreme stăpâneşte şi în Crimeea, prin cetatea Mangopului,încearcă să crească această ţară şi pe urmă când vine fii-su pe tron zice: 'Eu aş vrea pe domniţa cutare din Polonia' şi-i dă cadou Pocuţia. Deci, bătaie de joc faţă de toată lupta şi jertfă tatălui său, faţă de tot ce a însemnat codrii Cosminului şi jertfele atâtor români ucişi de polonezi ca să ne poată lua Pocuţia ş.a.m.d. Toate cifrele astea, toată lupta asta călcată în picioare, că i-a venit lui poftă de o fustă, pe care nici măcar n-a avut-o. Că domniţa respectivă n-a vrut să vină, chiar dacă a primit Pocuţia. Pocuţia a luat-o, dar de venit n-a venit în Moldova şi nici nu s-a căsătorit cu el. Prostie şi o bătaie de joc uriaşă… Ce rost are? Ce rost are să lupţi? N-are nici un rost dacă nu există Dumnezeu.

Pentru că aici sunt două planuri ale existenţei, sunt două lumi, două tărâmuri care se întrepătrund aici pe pământ, dar în acelaşi timp sunt tare deosebite: este lumea aceasta în latura şi umbra morţii, dar este şi Împărăţia Cerurilor care se deschide, în lumina ei, şi în care se intră într-adevăr prin jertfă. E jertfa aceasta a lui Ştefan sau a altor atâţia şi atâţia eroi şi sfinţi ai neamului nostru. Are rost, nu în primul rând aici pe pământ, nu în sine aici pe pământ ci prin faptul că deschide porţile Împărăţiei Cerurilor pe pământ… atât pentru cel care se jertfeşte cât şi pentru alţii, că luptându-se şi văzând, înţeleg…

Aşa să lumineze faptele voastre înaintea oamenilor, încât văzând faptele voastre cele bune să slăvească pe Dumnezeu.

Deci gândiţi-vă, aşa să lumineze viaţa voastră, faptele voastre înaintea oamenilor încât văzând faptele voastre cele bune să slăvească pe Dumnezeu. Iată rostul: câştigăm Împărăţia Cerurilor şi îi ajutăm şi pe alţii s-o câştige. Şi împărăţia Lui este împărăţie veşnică. Împărăţia lui Dumnezeu nu are hotar. Aceasta este

Evanghelia. Aceasta este vestea cea bună. Iată, se deschid porţile cerului şi puteţi intra în el. Asta a strigat Hristos: Pocăiţi-vă, pocăiţi-vă de păcatele voastre, lepădaţi-vă de ele, întoarceţi-vă către Dumnezeu, ascultaţi de Dumnezeu şi iată Împărăţia Cerurilor se deschide vouă şi veţi putea să intraţi în ea, şi veţi fi fii ai Celui Preînalt.Dar acest lucru se poate numai prin Hristos. El Însuşi a spus: "Nimeni , nimeni nu ajunge la Tatăl decât numai prin Mine!"" "Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa!"

Şi iarăşi este scris: "Cine va scoate din cuvintele prorocirii acesteia, se va scoate partea lui din Împărăţia Cerurilor". Deci nu poate cineva care nu are dumnezeieştile Scripturi să se mântuiască, şi zice: "şi de va adăuga cineva ceva, i se vor adăuga lui toate blestemele din această carte".

Deci nu se poate pune problema de către un om raţional, că există mai multe religii care îl mântuiesc, că există mai multe învăţături de credinţă care să-l mântuiască. Este una singură, cea pe care, începând de astăzi în anul bisericesc, începe s-o vestească Hristos. Suntem în ziua în care Hristos iese la propovăduire şi lumina Lui, lumina Cuvântului Său care este chiar Cuvântul lui Dumnezeu, se revarsă peste noi. Şi suntem smulşi din latura şi umbra morţii şi ni se deschid porţile Împărăţiei Cerurilor.

Să ne rugăm tuturor sfinţilor pe care i-am prăznuit şi-i prăznuim şi bunului nostru ocrotitor Cuviosul Daniil Sihastrul şi Măicuţei Domnului să ne ajute să ne deschidem sufletele către această lumină şi să rămânem în ea câştigând Împărăţia Cerurilor şi să dăm cu toată inima slavă lui Dumnezeu: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!"

Pr. Vasile Gordon - Predică la Duminica după Botezul Domnului

Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit (Matei, 4, 16).

Iubiţi credincioşi, cuvintele pe care le-aţi auzit sunt desprinse din Evanghelia zilei, în care se vorbeşte despre începutul predicii Mântuitorului, îndată după Botezul în Iordan. Însăşi duminica de astăzi este numită duminica după Botezul Domnului.

De altfel, până în ziua de 14 ianuarie suntem, liturgic vorbind, în interiorul Praznicului Bobotezei, respirând încă din atmosfera de sfinţenia harică a acestei mari sărbători.

În general, sărbătorile Bisericii sunt îmbogăţite de o lucrare harică mai abundentă ca zilele de rând. Prezenţa lui Dumnezeu şi a lucrării harice devin mai sensibile şi datorită mulţimii îngerilor care însoţesc tainic Sfintele slujbe, în număr sporit la praznicele împărăteşti, mângâind duhovniceşte pe toţi cei care participă la ele. Aşa se explică starea emoţională de mare bucurie însoţită de linişte şi pace care ne stăpâneşte în zilele praznicelor noastre, uitând parcă de necazuri, boli, neîmpliniri, ameninţări etc.

Astfel de simţăminte am retrăit şi cu prilejul Sfintelor Sărbători de la cumpăna anilor 1998-1999. Cu deosebire, Botezul Domnului este prin excelenţă un praznic

al luminării, aşa cum mărturisim, de altfel, în finalul troparului tradiţional: „...Cel Ce Te-ai arătat Hristoase, Dumnezeule şi lumea ai luminat, mărire Ţie!”.

Boboteaza aminteşte, însă nu numai de evenimentul sfânt de la Iordan care marchează începutul predicii Mântuitorului ce va umple lumea de lumină, ci şi de botezarea catehumenilor (noii convertiţi dintre iudei şi neamuri), în primele secole creştine.

Se ştie că până în jurul anului 375 Crăciunul şi Boboteaza se prăznuiau împreună, la 6 ianuarie.

Totodată, că noii convertiţi nu erau botezaţi numai la Paşti, ci şi la Crăciun şi Bobotează. De aceea se cântă „Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi-mbrăcat...”, la Sfânta Liturghie, în loc de „Sfinte Dumnezeule...”.

Şi fapt revelator, la botez catehumenii erau îmbrăcaţi în haine albe, pe care le purtau apoi o săptămână, din care pricină se numeau şi „luminaţi”. Propriu-zis, se numeau aşa datorită „luminii cunoştinţei”, luminii harice primite în apele Botezului, iar haina albă însemna o mărturie despre luminarea primită.

Botezul Domnului şi al catehumenilor amintesc, totodată şi de Botezul nostru, al fiecăruia. Şi noi ne numim, în consecinţă, luminaţi, pentru că suntem purtători ai luminii harului Sfântului Botez.

Iar prăznuirea Naşterii şi Botezului Domnului reînnoieşte în fiecare an lumina harului care inundă cu bucurie tainică sufletele evlavioase. Această lumină este anunţată expresiv încă de la Crăciun, prin troparul Naşterii: „Naşterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoştinţei...”, fiind confirmată, apoi prin exprimarea liturgică a troparului Bobotezei, despre care am amintit mai înainte.

Iubiţi credincioşi, ce dorim, de fapt, să evidenţiem, prin cele evocate? Că recunoaştem, toţi cei care mărturisim că am prăznuit Crăciunul şi Boboteaza, a fi purtători ai luminii baptismale, harice, care ne deosebeşte de necreştini, liber-cugetători etc. Că suntem, adică, oameni luminaţi!... . Că suntem purtătorii luminii harice primite la Botez, reaprinsă la praznicile prin care am trecut recent.

Căci am serbat Crăciunul, Tăierea Împrejur a Domnului şi Boboteaza, participând la Sfânta Liturghie; ne-am spovedit şi ne-am împărtăşit; am sărutat Icoana Naşterii

Domnului; am colindat şi am ascultat colinde; am fost binecuvântaţi prin stropire cu agheazmă mare, noi şi casele noastre.

Gustăm, în aceste zile (până în 14 ianuarie, la odovania sau încheierea praznicului Bobotezei) din agheazma mare, luăm anafură etc. etc.

Dar să fim atenţi şi să nu ne amăgim cumva: suntem, oare, cu adevărat luminaţi, sau, după trecerea zilelor de praznic, ne întoarcem la vechile, necreştineştile, necuviincioasele purtări, însoţite de scufundări în prea multele griji pământene, cu feţele întunecate, cu leneviri şi delăsări, cu vorbe necugetate, cu „punerea în cui a creştineştii haine luminate a Botezului şi îmbrăcarea „salopetei" ateisto-comuniste liber-cugetătoare?... .

În consecinţă, nu cumva redevenim indiferenţi şi opaci, deprimaţi şi alarmişti, creduli faţă de orice zvon emanat de răspândaci, uitând pur şi simplu de Dumnezeul Cel în Treime, Care S-a arătat la Iordan şi Care nu pierde nici o clipă din vedere a se griji de făpturile Sale? Nu cumva suntem „ortodocşi", „luminaţi", numai de sărbători, numai în Biserică, iar în afară ne amestecăm cu cei ce vieţuiesc în întuneric şi săvârşesc faptele întunericului? Nu cumva amânăm înfăptuirea bunelor hotărâri pentru un ipotetic „mâine" pe care nu ştim că-l vom mai apuca?

În acest sens este prevenitoare, credem, o pildă din Pateric: „Un frate a întrebat pe Avva Pimen, zicând: „Avvo, au fost doi oameni: unul călugăr şi altul mirean; călugărul a socotit seara ca dimineaţa să lepede cinul şi mireanul a socotit seara ca dimineaţa să se facă călugăr; însă amândoi au murit în noaptea aceea. Oare, ce li se va socoti lor?". Şi a zis bătrânul: „Călugărul a murit călugăr şi mireanul, mirean, că în ce s-au aflat, în aceea s-au dus" (Pentru Avva Pimen).

Fraţi creştini, socotim că este bine a ne pune întrebări ca cele de mai sus, acum, la început de an, pentru a ne întări împotriva norilor ameninţători, reali şi inventaţi, atât sub aspectul vieţii materiale cât şi al celei spirituale, totodată împotriva tuturor ispitelor care ne vin dinafară, dar şi dinăuntrul nostru.

Mai ales să nu uităm (mai mult, să fim fericiţi!) că suntem ortodocşi, binecuvântaţii dreptei credinţe, nu beneficiarii unei religii oarecare. Să nu uităm, cu uşurătate copilărească, de sfintele şi frumoasele slujbe la care am participat, căci viaţa liturgică este însăşi respiraţia noastră duhovnicească, cultul ortodox fiind, după mărturia teologului rus Sergiu Bulgakov, ceva unic în creştinătatea întreagă.

El uneşte culmile inspiraţiei creştine cu cea mai frumoasă moştenire antică primită din Bizanţ. Viziunea frumuseţii spirituale se uneşte cu cea a frumuseţii lumii. Este cerul pe pământ, manifestarea lumii spirituale; este arta ideală, care prin ea însăşi ne dă sentimentul dulceţii Bisericii... (Ortodoxia, trad. N. Grosu, Sibiu, 1933, p. 162).

Uneori poate ne ruşinăm de faptul că suntem ortodocşi, alteori nu realizăm valoarea inestimabilă a Ortodoxiei. Alături de mărturia citată din teologul Sergiu Bulgakov, socotim potrivit a mai face încă trei scurte evocări.

1. Părintele dr. Nicolae Dura, parohul românilor din Viena, a scris recent un articol, publicat în...Vestitorul Ortodoxiei (dec. 1998), cu titlul „Bucuria de a fi ortodox" în care spune între altele: „Există acasă, dar şi în diasporă unii aşa-zişi aparţinători ai Ortodoxiei, care se ruşinează cu apartenenţa lor confesională, ca de altfel şi de limba şi identitatea lor, însă majoritatea covârşitoare a fiilor Bisericii noastre sunt fericiţi că sunt ortodocşi..." (p. 1).

2. Episcopul cărturar Nicolae Velimirovici (1880-1956) una dintre cele mai reprezentative figuri ale Bisericii Ortodoxe Sârbe surori, vorbind despre Ortodoxie spune: „Credinţa ortodoxă este toată din cer şi toată este cerul. Celelalte credinţe sunt mai mult sau mai puţin amestec al cerului şi al pământului, un amestec al sfinţeniei şi al păcatului. Cândva întreaga creştinătate a fost ce este acum Ortodoxia, dar pe urmă bucată cu bucată s-a rupt şi sa separat după placul păcatului şi al filozofării păcătoase. Iar cauza acestei rupturi şi schisme este aceea că oamenii au amestecat cerul cu pământul, au aruncat praful pământesc în strălucirea divină, căci această strălucire divină le-a fost prea tare... (Opere complete, vol. IX, „Suflete înviate", p. 169).

3. Monahul Rafael Noica, fiul cunoscutului filosof Constantin Noica, mărturiseşte că atunci când a îmbrăţişat Ortodoxia (fiind anglican mai întâi, după mamă, apoi pentru o vreme catolic), a simţit o bucurie inefabilă. El spune: „Omul prin fire este ortodox: chinez, libian, negru din Africa, piele roşie, orice ar fi el, prin firea lui este ortodox... . Ortodoxia este singura realitate a omului, este în firea omului..." (Vol. Celălalt Noica, „Anastasia", 1994, p. 45).

Iubiţi credincioşi, fericiţi că ne-am născut ortodocşi, în aceste zile când vom gusta din agheazma mare, cu credinţă, nădejde şi dragoste, să ne aducem aminte de propriul Botez, de faptul că suntem fii ai luminii, aşa cum atenţionează marele Pavel: „Altădată eraţi întuneric, iar acum sunteţi lumină întru Domnul; umblaţi ca

fii ai luminii!... . Şi nu fiţi părtaşi la faptele cele fără roadă ale întunericului, ci mai degrabă osândiţi-le pe faţă!” (Efeseni, 5, 8,11).

Iar în alt loc: „Să lepădăm, dar, lucrurile întunericului şi să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua: nu în ospeţe şi în beţii, nu în desfrânări şi în fapte de ruşine, nu în ceartă şi în pizmă...” (Romani, 13, 12,13).

Numai urmând aceste îndemnuri, putem nădăjdui într-un an mai bun, pentru noi, familiile noastre şi nu în ultimul rând, pentru scumpa dar mult încercata noastră ţară. Amin.

Pr. prof. dr. Vasile Gordon - Lumina, pocăinţa şi împărăţia - cuvinte „cheie" ale predicii Mântuitorului

Duminica după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului) Matei 4, 12-17: În vremea aceea, auzind că Ioan a fost întemnițat, Iisus a plecat în Galileea. Și, părăsind Nazaretul, a venit să locuiască în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftali, ca să se împlinească ceea ce s-a zis prin Isaia prorocul, care zice: „Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit". De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția cerurilor.

***

Duminica de azi încheie salba liturgică a sfintelor sărbători de la cumpăna dintre ani, începute cu Naşterea Dumnezeiescului Prunc, continuate cu Tăierea Lui împrejur şi încununate cu Botezul în Râul Iordanului. Iar pericopa evanghelică a duminicii de astăzi ne aminteşte de începutul propovăduirii Domnului, practic, al luminării neamului omenesc, cu învăţătura dumnezeiască a Mântuitorului nostru, Iisus Hristos.

Să ne amintim că această luminare ni s-a vestit încă de la praznicul Naşterii, vestire ilustrată în troparul sărbătorii: ***„Naşterea Ta, Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoştinţei; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învăţat să se închine Ţie, Soarelui dreptăţii, şi să Te cunoască pe Tine,***

Răsăritul Cel de sus, Doamne, slavă Ţie!", dar a fost iarăşi vestită şi la praznicul Bobotezei, vestire prinsă tot într-un tropar, de data aceasta al Epifaniei: ***„În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat. Că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu iubit pe Tine numindu-Te; şi Duhul, în chip de Porumbel, a adeverit întărirea Cuvântului, Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, şi lumea ai luminat, slavă Ţie!".***

Iată, aşadar, că de 2.000 de ani învăţătura Mântuitorului luminează lumea şi viaţa fiecăruia dintre noi, iar acest fapt ne este reamintit, proniator, la fiecare început de an…

Sensul profund al cuvântului „pocăinţă" și remarca părintelui Galeriu

Cum Și-a început Mântuitorul propovăduirea? Prin cuvintele: „Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia cerurilor!". Iar acest imperativ sacru, Pocăiţi-vă!, reprezintă, deodată, un avertisment, o invitaţie şi un îndemn.

Avertisment şi invitaţie. Vrea să ne spună, mai întâi, că la capătul firului vieţii fiecăruia dintre noi se află deschisă uşa Împărăţiei. Totodată, că este acum aproape de noi. Atenţie, însă: poate fi foarte aproape şi sfârşitul vieţii, vrând să ne spună, de fapt: „Pocăiţi-vă, ca să nu rataţi intrarea în Împărăţie!".

***

În acest sens este prevenitoare, credem, o pildă din Pateric: „Un frate l-a întrebat pe Avva Pimen, zicând: «Avvo, au fost doi oameni: unul călugăr şi altul mirean; călugărul a socotit seara ca dimineaţa să lepede cinul şi mireanul a socotit seara ca dimineaţa să se facă călugăr; însă amândoi au murit în noaptea aceea. Oare, ce li se va socoti lor?»

Şi a zis bătrânul: «Călugărul a murit călugăr şi mireanul mirean, că fiecare în ce s-au aflat, în aceea s-au dus» (pentru Avva Pimen)".

&&&

Îndemn: aşa cum ne adresăm unii altora, acum, la început de an, tradiţionalul „La mulţi ani!", tot aşa cuvântul sacru, „Pocăiţi-vă!", poate fi considerat şi o dorință de mântuire a oamenilor din partea Mântuitorului, un îndemn spre bine, spre binele cel mai înalt.

Precum se ştie îndeobşte, românescul „pocăinţă” traduce termenul grecesc consacrat, metanoia (meta - prepoziție care arată prefacerea, schimbarea; noeo - a gândi). Adică: un gând (bun), ca schimbare a gândului/gândirii de dinainte; răzgândire, schimbare... Concret, schimbarea în bine a felului de a gândi.

În acest sens, este deosebit de instructivă remarca părintelui profesor Constantin Galeriu: românescul „pocăinţă” vine din slavonă (pokajati), însemnând „remuşcare, regret, durerea pentru greşeala săvârşită” (în rusă, soră bună cu slavona, pokaianie înseamnă „zdrobirea inimii cu privire la păcat şi întoarcerea la Dumnezeu”). Şi continua părintele Galeriu: nu din latinescul „poenitentia” (regret), care, etimologic, vădeşte un aspect juridic şi sugerează pedeapsa (poena = pedeapsă). Aşadar, „pocăinţă” în sensul unui proces de conştiinţă, sincer şi personal, izvorât dinăuntrul nostru, nu de teama unei pedepse ori constrângeri venite din afară.

Uşa pocăinţei - uşa Împărăţiei

Evidenţiem, acum, un fapt concret. În puţine şi simple cuvinte, dar esenţiale, trebuie să realizăm cu toţii că fără pocăinţă nu se poate intra în Împărăţia cerurilor, propriu-zis, fără o schimbare în bine a felului de a gândi. Iar felul de a gândi influenţează covârşitor felul de a înfăptui. Practic, a ne pocăi înseamnă (şi) a ne spovedi, a ne mărturisi păcatele, desigur, cu părere de rău şi cu zdrobire de inimă. Concomitent, înseamnă să-mi dau seama ce am gândit rău, ce am greşit în anul care a trecut, iar în consecinţa gândirii greşite, ce rele am săvârşit ori ce bine nu am săvârşit. Drept urmare, pentru noul an îmi propun să-mi schimb felul gândirii (să mă pocăiesc!), să am o gândire sănătoasă, luminată, care să-mi lumineze viaţa şi faptele, acum, la început de nou drum.

„Gândire frumoasă” - un sinonim al „pocăinţei” propus de părintele Teofil Părăian

Una dintre cărţile părintelui Teofil Părăian, cunoscut şi ca „părintele bucuriei”, se numeşte „Gândiţi frumos!”. Şi explică părintele de unde s-a inspirat pentru acest titlu: La Sibiu era un fotograf sas, care, înainte de a face poza celor doritori, îndemna: Gândiţi frumos! Iar românii râdeau de vorba greşită a sasului şi poza ieşea frumoasă... Fotograful voia să spună „zâmbiţi frumos!”, dar neştiind bine româneşte zicea „gândiţi!”. Fără să-şi dea seama, spunea părintele Teofil, sasul a rostit cel mai frumos îndemn posibil: să gândim frumos! Gândind aşa, faţa se luminează, viaţa se luminează, faptele pot deveni frumoase şi luminate…

Dar ce înseamnă „gândiţi frumos?”, întreabă retoric părintele Teofil. Şi răspunde: „Înseamnă să nu te gândeşti la ceva frumos într-o anumită clipă, ci să gândeşti frumos în orice clipă, să fii atent la gânduri, să selectezi gândurile care trec prin minte, să reţii gândurile cele bune şi, în măsura în care există posibilitatea, să le dai grai şi să le întrupezi în fapte...”

Concluzionăm, de aceea, că pocăinţa, ca regret pentru greşeli, ca gândire luminată etc., trebuie să fie un modus vivendi cotidian, nu doar în perioadele de post ori atunci când ne spovedim. După cum cu trupul ne mişcăm şi păşim în fiecare zi, aşa şi sufletul trebuie să păşească zilnic spre o gândire luminată, sănătoasă, pozitivă, evanghelică. „Pocăiţi-vă în fiecare zi!” - vrea să ne spună Mântuitorul, în sensul unei schimbări continue în bine, fie cât de mică, a gândurilor şi a faptelor noastre.

În final, o atenţionare importantă din partea psihologilor, la care subscriem fără rezerve: gândurile bune, pozitive, frumoase, atrag ca un magnet consecinţe pozitive. Gândurile rele, urâte, pesimiste, le atrag pe cele negative. Să ne rugăm, aşadar: „Ajută-ne, Doamne, să ne pocăim gândind frumos!” Amin.

“Vie Împărăţia Ta”? Împărăţia cerurilor s-a apropiat de noi, ne este la îndemână… Până când o ignorăm, o uităm, o trădăm?

Vie Împărăţia Ta

Împărăţia cerurilor s-a apropiat, a venit, iat-o, este aici, “la îndemâna” noastră, “at hand”, cum spune traducerea englezească a Evangheliei de astăzi.

Hristos a venit acasă la mine, a deschis şi a coborât Cerurile pe pământ, S-a dat mie cu totul pe Sine Însuşi şi mi-a adus aici, exact în faţa mea, la mâna mea, Împărăţia Sa. Nimic mai puţin. Domnul ne-a spus clar şi limpede, începând cu primul său cuvânt de propovăduire, reluat apoi şi în Predica de pe munte, ca sensul său centrul vieţii noastre şi prioritatea zero a căutărilor noastre trebuie să fie Împărăţia lui Dumnezeu. Cât îmi pasă însă mie de aceasta la modul concret şi cotidian? Ce se alege de făgăduinţele şi hotărârile mele de a-mi schimba viaţa şi a nu mai trăi după voia plăcerilor sau a încăpăţânărilor mele ori după dictatul mersului lumii?

La început de an ni se aduce aminte din nou, dându-ni-se şansa unui nou început, ceea ce, practic, am uitat şi tindem mereu să uităm, zi după zi, din pricina puţinei noastre credinţe, adică a iubirii noastre până la împătimire de noi înşine şi de această lume. “Nu putem sluji la doi domni“, iar ceea ce iubim mai mult sau ceea ce suntem siliţi să cultivăm zi după zi ne fură timpul şi, mai ales, inimile. Ceea ce facem ne face.

Avem încă şansa, privilegiul de a ni se ierta trădările repetate şi de a ni se relua şi în acest an invitaţia la nunta cu Hristos, în Împărăţie. Clopotele încă bat, Evanghelia încă ne cheamă. Dumnezeu încă lucrează cu mila Sa şi ne trimite semne de îndreptare, ne trimite binecuvântări… cu care ne răsfăţăm, ne trimite daruri şi mângâieri despre care ajungem să credem… că ni se cuvin, ne trimite oameni… pe care îi ignorăm sau îi dăm la o parte, ne trimite cărţi, conferinţe, predici şi atâtea cuvinte sfinte… de care nu ne facem timp, ne trimite necazuri… pe care ne revoltăm, ne trimite semne şi minuni… pe care repede le uităm, ne trimite mustrări de conştiinţă… pe care le izgonim. Până când?

“De obicei oamenii nu se întorc la Dumnezeu decât atunci când dau de primejdii, adică atunci când îi ajunge dreptatea dumnezeiască din urmă şi trebuie să dea seama de ce au făcut. Nu e rău să te întorci la Dumnezeu nici chiar atunci, în ceasul al unsprezecelea; însă ar fi cu mult mai bine să vii de bună voie la rosturile tale veşnice, şi nu tras de mânecă sau pălit cu prăjina din urmă. Dacă am fi noi mai simţiţi, am vedea că Dumnezeu, prea milostivul ne îmbie cu iubire, încă din dimineaţa vieţii, la taina sfântă a pocăinţei, ca să nu ajungem către seara vieţii aşa de îmblătiţi de rele. Taina pocăinţei este judecata milostivă, ce o face Dumnezeu cu noi păcătoşii, când mergem noi, de bună voie şi ne mărturisim greşelile.

Preoţii poartă preoţia lui Hristos; prin iertarea lor, Dumnezeu te iartă, prin graiul lor, Dumnezeu îţi vorbeşte. Prin ei, Dumnezeu te cheamă, oricât ai fi de păcătos. Mare este Taina pocăinţei, nu numai fiindcă te face din rău bun, din vrăjmaş al lui Dumnezeu, prieten al Lui, ci şi pentru că un lucru aşa de mare e acoperit cu chip smerit. Mila cea fără de margini a Tatălui, ca să scape pe fiii Săi de judecata cea aspră, a dreptăţii după fapte, le trimite, coborând din ceruri, pe Fiul Său cel Unul Născut, să le facă o judecată milostivă şi fără nici o înfricoşare, şi iarăşi să-i împace cu Sine”. ***(Pr. Arsenie Boca, “Omul durerilor” şi cele şapte surle prin care Dumnezeu ne cheamă (II). Mila lui Dumnezeu ascunsă în necazuri şi primejdii).***

***

Predică în Duminica după Botezul Domnului a Protos. Ioan Buliga

Cuvânt rostit de părintele Ioan, duminică, 7 ianuarie 2018, la Mănăstirea Sihăstria Putnei:

(…) Din toată lucrarea pe care Mântuitorul a făcut-o pe pământ, lucrul care iese cel mai mult în evidenţă este smerenia Sa. Aceasta s-a văzut încă de la Naştere - locul unde S-a născut, în staulul de dobitoace - şi până la sfârşit, când - culmea smereniei! - S-a răstignit pe Cruce. Însă iată că şi la Botez, la Iordan, Mântuitorul a venit şi S-a smerit - pentru că spun părinţii Bisericcesti în atâtea locuri, că nu avea nevoie să Se boteze şi totuşi a venit şi S-a botezat ca să ne înveţe Calea, să ne înveţe cum să împlinim şi noi toată dreptatea… Şi chiar dacă noi în viaţă considerăm că unele lucruri pot să nu fie de trebuinţă pentru noi înşine, trebuie să ne gândim nu doar la noi, ci şi la folosul lumii (al celorlalţi), pentru a ajuta pe cei din jur, aşa cum S-a gândit Mântuitorul în toată viaţa Sa, pentru a mântui lumea. Deci să nu ne mai gândim la "ce îmi iese de aici, cu ce mă ajută pe mine", ci să punem mâna şi să facem un sacrificiu pentru cei din jurul nostru.

Mântuitorul S-a smerit venind la Iordan în faţa lui Ioan şi iată, lui Ioan i-a tremurat mâna, a vrut să se dea înapoi. La fel cum Iordanul se spune că s-a oprit din loc, la fel cum, oarecând, Marea Roşie s-a despărţit în două. Vedem cum toată firea, la vederea lui Dumnezeu s-a cutremurat şi s-a oprit din mişcarea sa firească. La fel şi noi, iubiţi credincioşi, la împărtăşirea lui Hristos, când venim să ne împărtăşim, ar trebui să ne împărtăşim că primim sfintele Taine şi aşa cum se spune acolo, "cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să ne apropiem". Să ne apropiem cu evlavie, cu frică atunci când venim să ne împărtăşim. Dar mai mult, în viaţa noastră, să ne oprim din cursul acesta nebunesc al vieţii, care de multe ori o ia razna şi să ne întoarcem spre pocăinţă. Întoarcerea Iordanului este un semn pentru noi ca să ne întoarcem de la păcate şi să începem o viaţă nouă.

Toată lucrarea lui Hristos o vedem ca pe un act de smerenie. Ne este destul de greu să înţelegem ce înseamnă aceasta, pentru că nu poţi înţelege un lucru pe care nu îl deţii.

Aflăm de la Sfinţii părinţi, de la Sfântul Paisie Aghioritul, că simplitatea este o parte din smerenie. Vedem în zilele noastre cum, în zilele noastre, este tot mai greu să te smereşti, pentru că simplitatea este dată la o parte de tehnologie. De asemenea, tot de la Sfinţii părinţi aflăm că osteneala ne ajută să ne smerim. Dar tehnologia dă şi osteneala la o parte şi este din ce în ce mai multă comoditate. Omul este învăţat, i se pare că ştie multe şi nu crede că mai are nevoie de

Mântuitorul. Se fac lucruri care omului i se par frumoase, însă dacă este să comparăm creaţia lui Dumnezeu cu cea a omului, vedem o mare diferenţă. Şi prima diferenţă este ca, oricât s-ar lăuda omul cu ştiinţa şi cu tehnologia sa, el nu poate să dea viaţa la ceea ce face. Asta spune şi prorocul Ieremia, când îi învaţă pe evrei să deosebească lucrurile lui Dumnezeu de lucrurile oamenilor, de idoli. Oamenii nu pot să dea viaţa, orişicâţi roboţi ar face şi oricâte alte lucruri.

Vedem că frumosul arată altfel decât îl zidesc oamenii şi dacă ne uităm la oraşele bogătaşilor, la Dubai sau la New York, vedem parcă desenele animate cu Oblio, unde toţi aveau capetele ca nişte forme geometrice (ţuguiate) - Şi spunea părintele Rafail Noica că tocmai în aceasta Îşi arată Creatorul iscusinţa şi măiestria, prin faptul că, zice, a aruncat dealurile, munţii… Iată cât de mult ne liniştim când mergem în mijlocul naturii. Mulţi simt că parcă este o chemare, o atracţie. Este, de fapt, acea chemare pe care o simte pruncul pe care o simte pruncul faţă de mama lui. La fel şi omul, atunci când se duce în natură, simte acea apropiere de Dumnezeu. Deşi iată că sunt şi oameni necredincioşi care se duc în natură, dar nu înţeleg de ce se simt mai bine acolo. Dar, sigur, cel mai bine ne simţim în acea natură care încă n-a fost compromisă de om. Pentru că, din păcate, omul a cam stricat totul în jur şi mai putem numi natura doar acel pământ care n-a fost încă otrăvit. Şi, din păcate, iată că şi grădinile şi pământurile noastre toate le otrăvim cu tot felul de chimicale.

Dacă trecem mai departe, dincolo de această lucrare a smereniei lui Hristos, să încercăm să înţelegem tainele Botezului, iată, ne învaţă Sfinţii părinţi, că Hristos a venit la Iordan să sfinţească apele prin prezenţa Sa. La fel, iubiţi credincioşi, prin prezenţa lui Hristos se sfinţeşte viaţa noastră. Cei care au trăit la un moment în întuneric, care s-au întors la credinţă, simt diferenţa: ce înseamnă să trăieşti fără Hristos şi ce înseamnă să trăieşti cu Hristos. Ce înseamnă să trăieşti fără să ştii care ţi-e rostul, de unde vii, încotro mergi şi ce înseamnă să trăieşti în Hristos, având o bucurie, o certitudine, nu neapărat ştiind că o să te mântuieşti, dar trăind cu nădejdea asta, ştiind ce o să urmeze după, că este viaţa viitoare, că sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi că indiferent ce s-ar întâmpla cu trupul, războaie, boli, molime, orice ar fi, suntem biruitori, suntem făcuţi să biruim, dar împreună cu Hristos. Iată deci diferenţa mare: ce înseamnă să trăieşti fără Hristos, să ai o viaţă în întuneric şi ce înseamnă să trăieşti în Hristos - cu bucurie, cu lumină, cu nădejde pentru ceea ce urmează, indiferent ce s-ar întâmpla aici, pe pământ.

Hristos a venit la Iordan ca să ne arate chipul nestricăciunii. (…) Copilul nu are atâtea griji ca noi, atâtea zbuciumuri şi, mai ales, acest păcat care este astăzi acest

răspândit şi la sfârşitul veacurilor foarte mult îi va lupta pe oameni: desfrânarea. Pruncul nu are acest război, dar, cu cât creşte, primeşte această "cunoştinţă a binelui şi a răului", iar păcatul, această sământă a morţii care strică viaţa omului [îşi face apariţia]. Şi, iată noi, care tot mâncăm din această sământă a stricăciunii, ne stricăm sufletul prin imagini [desfrânate, neruşinate] pe care le vedem, [dobândim] această "cunoştinţă" păcătoasă… Şi ce ar trebui să facem? Să ne întoarcem precum pruncii şi să ştergem aceste imagini din memoria noastră [prin pocăinţă]. Diavolul se hrăneşte din aceste imagini păcătoase şi atunci noi ne facem viaţa un calvar.

Spunea părintele stareţ ieri: de ce nu vin tinerii la biserică, de ce elevii de liceu sunt foarte puţini în biserică? Copiilor de azi li se pare că au multe cunoştinţe, că se pricep mai mult decât părinţii la calculatoare… Şi dacă tot veni vorba despre copii şi despre "cunoştinţa binelui şi răului", vreau să dau exemplu despre cum s-a încercat şi se încearcă introducerea educaţiei sexuale la copii. [Prin aceasta] li se induc copiilor gânduri păcătoase, li se fură nevinovăţia, copilăria. În loc să se joace frumos, ei sunt învăţaţi nişte lucruri la care nici nu trebuie să se gândească. (…) Iată deci cum se strică, cum se murdăreşte viaţa copiilor încă de mici. Dar noi trebuie să facem ceva pentru a stăvili acest tăvălug care vine peste noi. Şi dacă putem, [să amânăm, să lăsăm pe] mai târziu puţin cu telefoanele şi cu alte lucruri care le strică copilăria. Unii părinţi se mândresc de copiii lor că sunt capabili să lucreze pe calculator, că ştiu multe pe telefon, însă de fapt, le furăm nevinovăţia şi copilăria, bucuria de a se juca cu prietenii lor, fără alte mijloace tehnice.

[…]

Hristos a venit la Iordan tocmai ca să ne arate începutul libertăţii omului, reînnoirea omului, şi, prin Pogorârea Duhului Sfânt, adevărata libertate a omului. Iată, ies oamenii în stradă că vor o viaţă mai bună, strigă ei <Libertate!>, ce înseamnă libertate într-o viaţă păcătoasă, într-o viaţă cu vicii, cu desfrâu, cu alcool, tutun, cu atâta nedreptate. Unde este libertatea? Cum spune Sfântul apostol Pavel: acolo unde este Duhul Domnului. Şi iată, prin botez, primind Duhul Sfânt, aşa avem noi adevărata libertate. Şi copiii, în momentul în care primesc Duhul Sfânt, este un început al libertăţii pentru ei.

Şi rătăcesc foarte mult sectanţii că ei nu botează copiii, că spun că lasă, să ajungă la 18 ani, la maturitate, alţii şi mai mult, ca ei să înţeleagă şi să aleagă. Cum poţi să înţelegi fără Duhul Sfânt? Duhul Sfânt este Cel care te luminează, care te ajută să alegi lucrurile.

Şi am auzit şi în Apostolul de azi ca cei care au fost botezaţi de Ioan au fost rebotezaţi, or noi ştim din copilărie - nu ştiu acum cum mai procedează sectanţii, noi, în copilărie, mai mergeam la râu la Suceava, mai pândeam prin răchită cum veneau îmbrăcaţi în alb şi se afundau în râu o singură dată, aici, în Suceava. Acest botez nu este valabil, este închipuirea botezului pocăinţei pe care l-a făcut Ioan Botezătorul. Aţi auzit şi azi la Apostol cum cei care au fost botezaţi de Ioan au fost botezaţi încă o dată; se botează în numele Sfintei Treimi, prin trei afundări. Penticostalii şi toţi ceilalţi nu au un botez valabil, iar cei care vin la credinţa ortodoxă trebuie botezaţi. Hristos a venit la Iordan ca să înece pe omul cel vechi, să-l înece pe faraon. Acest botez a fost închipuit şi prin trecerea prin Marea Roşie, când spune tot apostolul Pavel în Epistola către Corinteni: Toţi în mare şi în nor au fost botezaţi. Iată, toţi! Deci şi copiii, toţi care au trecut prin Marea Roşie. Încă un argument împotriva sectanţilor care nu îşi botează copiii.

Spuneam de această întoarcere a Iordanului şi de această întoarcere a vieţii noastre, de a ne întoarce de la păcate, de la cele rele. De fapt, să mergem împotriva curentului acestei lumi ca să ne lepădăm de cele rele ale lumii acesteia, de cele rele ale omului păcătos, să trăim bucuria această adevărată cu Hristos, să ne înstrăinăm, să fim străini de lumea aceasta, căci asta înseamnă evrei, poporul lui Dumnezeu. Numai aşa o să ne găsim liniştea. Lucrurile astea le învăţăm din viaţa Mântuitorului, care nu a avut casă, nu a avut unde să-Şi plece capul. Dar şi din vieţile altor sfinţi, iată în viaţa Sfântului Ioan Botezătorul vedem acelaşi lucru: nu a avut o casă, nu a avut unde să-şi plece capul, a trăit în pustie. Şi noi trebuie să învăţăm, că, iată, zicem: vrem să ne facem o casă, vrem să ne facem rostul. Şi care e rostul? Să ne facem o casă, o familie, să avem un serviciu - a avut Hristos aşa ceva? A avut Sfântul Ioan Botezătorul aşa ceva? Rostul este să ne mântuim! Indiferent unde am fi: în mănăstire sau în lume.

Botezătorul încă de mic a fost învăţat cu o viaţă aspră în pustie. Noi, greşit, de multe ori ţinem copiii ca în puf. Dacă am vrea, aşa, când se căsătoresc să le dăm case de-a gata, maşină, tot, dacă mâncarea e în frigider nici nu o scot de acolo să şi-o încălzească. Noi le facem rău pentru că, dacă omul nu se învaţă cu osteneala, el n-o să-şi mântuiască sufletul. Nu se smereşte, n-o să te mai asculte, n-o să te mai recunoască de părinte mai târziu dacă nu este învăţat cu osteneala, cu simplitatea, deci apare o renegare, întâi a părinţilor, apoi a lui Dumnezeu, apoi a tuturor valorilor. Trebuie să-i învăţăm să-şi câştige pâinea, aşa cum şi animalele îşi învaţă puii să vâneze, să iasă la vânătoare, să se lupte cu viaţa. Ăştia sunt oamenii cei mai buni: oamenii cu caracter. Ăştia or să reuşească în viaţă şi ăştia or să fie buni orişiunde. Nu să le facem un loc cald unde să stea, să nu facă nimic, să ia un salariu, ajung şi mor şi nici nu ştiu pentru ce au trăit. Deci adevărata viaţă este când

te lupţi să faci ceva, când te lupţi să ajuţi şi pe alţii, nu numai pe tine. Asta am văzut şi în viaţa Sfântului Ioan Botezătorul. O altă învăţătură: el a fost născut în urma rugăciunilor. Şi noi să ne rugăm pentru orice lucru pe care îl facem. Orice lucru să-l facem cu rugăciune.

Un alt lucru pe care-l vedem în viaţa Sfântului Ioan Botezătorul este bărbăţia. Mulţi îl credeau un om slab, îl vedeau numai piele şi os. A zis Mântuitorul: Ce aţi ieşit să vedeţi? O trestie clătinată de vânt? Un om îmbrăcat în haine moi? (adică un om plângăcios). Nu, iată, Sfântul Ioan Botezătorul dormea în pustie, cu capul pe bolovani, între fiarele sălbatice, se hrănea cu fructe sălbatice şi cu miere de albine. Iată adevăratul bărbat. Şi atunci şi noi învăţăm că bărbăţia nu înseamnă neapărat o putere fizică, o masă de muşchi, ci că, de fapt, bărbăţia este să ai răbdare când te rogi, să poţi să te înfrânezi de la patimi, de la mâncare, să poţi să te înfrânezi, să te reţii de la vicii, de la desfrâu, de la altele. Asta înseamnă bărbăţie. Să poţi să-ţi stăpâneşti trupul ăsta, să nu te ducă el, ci tu să-l duci pe el. Asta învăţăm din viaţa Sfântului Ioan Botezătorul. Mai învăţăm din viaţa lui curăţia, dedicaţia, cum şi-a dedicat viaţa lui Dumnezeu.

Iată că este acum un război al desfrânării, un război psihologic, care este împotriva oamenilor. Dacă mai demult erau cu tancuri, cu avioane, războiul ăsta este mult mai greu, duce la dureri de cap, duce la nopţi nedormite, depresii, oamenii ajung la psihiatru, nu înţelegem că din cauza păcatelor. Să căutăm o viaţă fără imaginile astea războinice, fără desfrâu, o viaţă mai liniştită. Aşa a ajuns Ioan să-şi dea seama că Hristos era Dumnezeu. Oamenii Îl vedeau pe Hristos ca pe un om, mulţi se sminteau; el a văzut că era Dumnezeu. Oamenii au auzit un tunet, dar Ioan a auzit mărturia lui Dumnezeu la Botezul Iordanului. Aşa şi oamenii care au o viaţă curată, înţeleg lucrurile lui Dumnezeu. Asta e arma sufletului: bunătatea. Bunătatea te ajută să înţelegi, să te fereşti de ceea ce e rău şi să faci ceea ce e bine.

Şi se dau multe semne oamenilor. Ştim că atunci când s-a născut Ioan Botezătorul ziua a început să scadă - pe 24 iunie. Când S-a născut Mântuitorul, pe 24 decembrie, ziua a început să crească. Asta ca să ne arate cu Ioan s-a smerit, cum a zis atunci, cu 2000 de ani în urmă, că este timpul ca eu să mă micşorez şi El să crească. Şi şi-a trimis ucenicii să-L urmeze pe Hristos, învăţându-ne smerenia. Nu cum zic alţii că: eu am muncit, e al meu, cum să dau eu munca mea la altul, e investiţia mea... Iată că [dobândim mai mult] dând la altcineva şi văzând că este mai bun ca tine, smerindu-te - căci smerenia înseamnă să vezi lucrurile la adevărata lor valoare.

Astea sunt învăţăturile pe care le luăm de la Botezul Domnului, din viaţa Sfântului Ioan Botezătorul. Încercăm şi noi o viaţă mai simplă, dacă putem, cu tehnlogia asta, să ne mai simplificăm lucrurile, şi să căutăm să facem şi puţină osteneală, aşa cum ne-a învăţat şi Hristos, aşa cum ne-a învăţat şi Sfântul Ioan Botezătorul, pentru că numai aşa putem să ne mântuim sufletul. Aşa să ne ajute Dumnezeu. Amin.

“…Cel ce locuia întru întuneric a văzut lumină mare…”

Arhim. Varnava Iankos: Privilegiul întunericului

Poporul cel ce locuia întru întuneric a văzut lumină mare. Marea lumină pe care a văzut-o poporul, care se afla în întuneric, a fost descoperirea, arătarea lui Hristos (v. Matei 4, 1 2-17). Avem aici confruntarea a doi termeni: lumină şi întuneric. Omul, prin diferitele sale cuvinte, ascunde pentru fiecare dintre ele un conţinut care nu se identifică în mod necesar totdeauna la toţi. Cuvintele lumină şi întuneric nu sunt percepute de către toţi cu aceeaşi calitate, deoarece nu se apropie de ele potrivit cu lărgimea şi adâncimea lor.

Însă ce valoare şi ce calitate au aceşti termeni evanghelici, aşa cum ni-i descoperă Cuvântul lui Dumnezeu? „Poporul cel ce locuia întru întuneric a văzut lumină mare.” Poporul se afla în întuneric, şedea în întuneric şi a văzut lumină mare, lumina cunoştinţei, lumina descoperirii (a revelaţiei). Toţi avem nevoie, fiecare în mod personal, să cunoaştem adevărul, să vedem lumina şi să fim departe de întunericul nostru.

Însă, dintru început ce înseamnă întuneric pentru fiecare dintre noi? Întuneric poate să fie o greutate financiară sau un eşec sentimental sau o stare păcătoasă. Poate să fie o simţire a eşecului. Întuneric poate, de asemenea sa fie si ignorarea adevărului şi absenţa orientării existenţiale. Adică omul să se afle într-o confuzie existenţială, să nu ştie unde să se întoarcă.

Întuneric înseamnă absența luminii, faptul de a nu avea părtăşie cu lumina lui Dumnezeu, faptul de a nu gusta descoperirea lui Dumnezeu. Prin urmare, cerinţa vieţii este dorirea şi căutarea luminii cunoştinţei. Ceea ce defineşte omul ca om, ceea ce defineşte persoana umană ca persoană recunoscută (vrednică), este parcursul existenţei sale în căutarea luminii existenţei sale. Cel care nu se orientează spre căutarea luminii sau este indiferent față de cunoaştere nu poate să fie adevărat.

Acest lucru este foarte mult evitat de o religiozitate care doar satisface narcisismul nostru duhovnicesc, sau de o religiozitate fortificată pe anumite forme bisericeşti de unde de cele mai multe ori este provocată mulțumirea de sine.

Însă, pentru noi, adânc înlăuntru există cerinţa pentru adevăr, pentru lumină și pentru cunoaştere. Am pus noi în lucrare această cerință? Am cinstit noi această dorire a existenței noastre pentru adevărata cunoaştere, pentru adevărata lumină? Acolo se judecă creştinătatea noastră, acolo se judecă calitatea vieţii noastre. În ce măsură cinstim şi ţinem întru priveghere această dorire a adevăratei lumini şi a adevăratei cunoașteri.

Aşadar, primul element este dorirea luminii şi conştientizarea întunericului nostru. Este în regulă, avem dorirea pentru lumină. Când spunem lumină înseamnă cunoaştere, iar atunci când spunem cunoaştere înseamnă adevăr, şi când zicem adevăr înseamnă Hristos. În ce mod, cum putem să ne împărtăşim de această lumină?

Este foarte important ceea ce ne spune Sfânta Scriptură, anume că „poporul ce locuia în întuneric a văzut lumină mare”. Prima mişcare importantă pe care o avem de făcut ca să dobândim posibilităţile, revelatoarele posibilităţi ale luminii, este să locuim în întunericul nostru [să asumăm că suntem în întuneric, că suntem orbi, că nu avem lumină prin noi înșine - n.n.]. Să stăm în întunericul nostru şi să aşteptăm, mai dinainte ştiind [aceasta]: cunoaşterea luminii nu este propria noastră lucrare, ci este a Aceluia. Nu este descoperire [proprie], ci revelaţie.

Ce înseamnă să stau în întunericul meu? Înseamnă că nu cred în cunoaşterea mea, că nu cred în puterea minţii mele (a creierului meu, literal n. tr.) şi în puterea inimii mele. Nu cred în propria mea pricepere ca posibilitate a comuniunii cu lumină şi nu

cred în propria mea sensibilitate, în propriile mele sentimente, care, eventual, pot ascunde aroganţă sau egoism. Pentru că deseori egoismul este foarte frumos acoperit, atunci când zic „eu doresc lumina, eu îl doresc pe Hristos şi urmăresc să mi-L apropii prin puterile omeneşti citind, căutând” etc.

Dar nu cumva acesta este modul de abordare al gnoseologiei theologice? Zice undeva Domnul „cercetaţi Scripturile”, iar Biserica spune că trebuie să descoperim, trebuie să căutăm. Cum să căutăm? În ce mod? Având ca organ, ca dinamică a cunoaşterii, propria noastră minte? Potrivit Sfinţilor Părinţi, căutarea lui Dumnezeu care se face având în centru angajarea puterilor omeneşti, conduce de obicei spre înşelare.

Uneori omul ajunge la o anumită cunoaştere, poate chiar una duhovnicească, ajunge încă şi la o îndrăgostire de lumină, dar de care lumină? Se pare că în cele din urmă de lumina propriei sale minţi, nu de lumina dumnezeiască. Şi ajunge la o simţire a satisfacţiei, dar în spatele acesteia se află ascunsă îngâmfarea, trufia, mândria.

Este nevoie, aşadar, să se facă această dezgolire [de sine], ceea ce spune undeva avva Isaac Sirul, că „este mai de preferat să te socoteşti pe tine neînvăţat“. Această neştiinţă de bunăvoie, această neştiinţă voită, arată o adâncă înţelepciune în măsura în care tăgăduim propria noastră cunoaştere. Din nefericire, chiar şi pe calea duhovnicească, chiar şi în pastoraţia credincioşilor, chiar şi în relaţiile noastre, în cele din urmă măsura şi criteriul vieţii este propria noastră cunoaştere, cunoaşterea minţii noastre.

Marea noastră luptă este aceea de a ţine pe de-o parte dorirea existenţei noastre pentru cunoaştere, iar a doua mare luptă este aceea de a şedea liniştiţi în întunericul nostru. Să ne liniştim în întunericul nostru şi să cerem mila lui Dumnezeu. „Învăţaţi-vă şi cunoaşteţi că eu sunt Domnul Dumnezeu.” Doar atunci poate să se nască adevărata rugăciune. Atunci când stau în întunericul meu şi cer mila lui Dumnezeu. Trăiesc luminarea ce provine nu de la mine, ci de la Hristos.

Aceasta este o stare potrivită de viaţă. Şi atunci la ce cunoaştere ajunge omul? Mintea mea, inima mea, le voi gestiona ca să stau în întunericul meu pentru ca să gestionez corect întunericul meu şi să cer mila lui Dumnezeu. Mintea şi inima mea nu sunt acelea ce produc cunoaşterea, dar sunt acelea care primesc cunoaşterea, iar mintea şi inima mea descriu cunoaşterea.

Dumnezeu i se descoperă omului, iar chintesenţa vieţii noastre - dacă este cale a pocăinţei şi smereniei, care în mod simbolic se defineşte prin înţelesul expresiei „stau în întunericul meu" şi ţin această dorire - este încet-încet faptul de a se dospi cunoaşterea prin existenţa noastră, prin inima noastră. Atunci când spunem inimă nu o înţelegem drept centru al sentimentelor, ci al existenţei noastre. Cunoaşterea inundă inima noastră şi în continuare puterile sufletului nostru, într-un asemenea mod, încât toate funcţiunile sufletului să se mişte de către şi către lumină.

Aceasta depăşeşte cunoaşterea din cărţi şi cercetarea prin intermediul raţiunii. Aşa se face o corectă preţuire şi valorizare a minţii şi a inimii noastre. Pentru că atunci începe omul să dobândească o altă minte, o altă inimă, devine „Hristoform" (după chipul lui Hristos) în întregime, devine o parte a cunoaşterii, adică o parte a lui Hristos. Atunci formarea lui, educaţia lui şi ethosul lui sunt toate ale lui Hristos.

Noi ce facem? Ne străduim - iar aceasta este o greşeală de educaţie pe care noi de multe ori o facem - ca să ne formăm un anumit ethos şi o educaţie în Hristos prin predici, prin impunere, printr-o pastoraţie, în care se ascunde nu duhul lui Hristos, ci puterea poate a raţiunii, a simţirii, poate chiar şi a duhovnicilor noştri.

De ce anume avem nevoie? De rugăciune. Să stăm în întuneric şi să aşteptăm să ne arate Dumnezeu ceea ce trebuie. Să încetăm să acţionăm noi înşine. În acest fel înţelege omul că, pentru a deveni „Hristoform" nu trebuie să preceadă vreo strădanie constrângătoare pe plan psihologic, ci o strădanie prin care trebuie să se descopere întreg în rugăciune, să se dospească întreg în această durere a căutării, să se lase pe sine în întregime în mâinile lui Hristos; pentru ca să dospească inima noastră Hristos, să Se descopere în inima noastră Hristos, şi atunci simţurile noastre se vor minuna de acest eveniment al descoperirii (revelării) Luminii.

Aşadar, noi avem două posibilităţi de cunoaştere: sau să citim cărţi sau să ne activăm inima noastră. Dacă avem o inimă întunecată [conştientă de întunericul sau, golită de falsa lumină a trufiei - n.n.], smerită, rugătoare, dar care caută mila lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu Se va descoperi în inima noastră. Atunci vom angaja şi toate posibilităţile dreptei cercetări şi ale cunoaşterii cărţilor. Cărţile vor fi un motiv, astfel încât să fie activată mintea şi inima noastră întru dorirea cunoaşterii. Cărţile, cuvântul, predicile vor fi merinde în această nevoinţă personală, în această singulară luptă personală a fiecăruia dintre noi pentru căutarea lui Hristos.

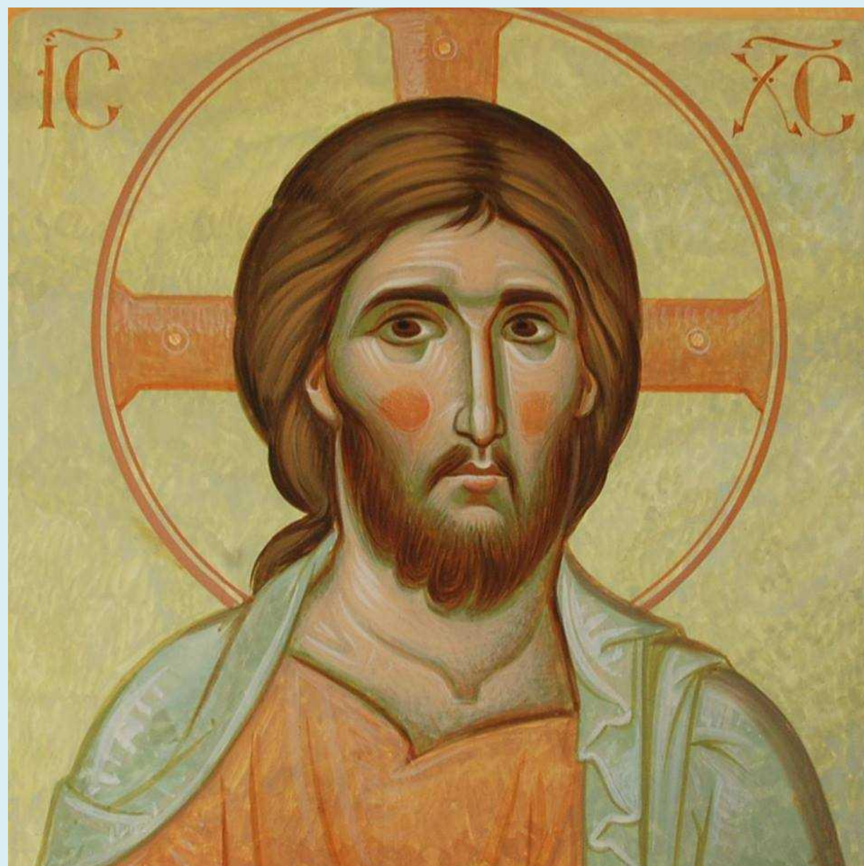
Asumarea lui Hristos este lucrul de căutat în viaţă pentru fiecare dintre noi. Modul variază analog cu dispoziţia auto-abandonării noastre în mâinile lui Dumnezeu.

Dumnezeu niciodată nu ofensează libertatea noastră. Șade cu răbdare şi bate la uşa inimii noastre. La un moment dat, stând noi în întuneric, vom avea râvna şi mărinimia de a deschide uşa pentru ca să între lumina, ca să se unească veşnicia cu trecătorul, ca să se adeverească planul dumnezeieştii iconomii, ca să se arate tainele lui Dumnezeu, ca să devină Biserica păcătoşilor Biserica drepţilor.

Dumnezeu cel plin de dragoste şi de milă niciodată nu va înceta să caute oaia Sa cea pierdută, oricât de mult s-ar fi îndepărtat aceasta de El.

(din: Preot Varnava Iankos, Biserica păcătoşilor, Editura Egumeniţa, 2016)

Duminica după Epifanie şi Sfântul Ioan Botezătorul, prietenul smerit al Mirelui. “Începem cu Hristos, care ne arată adevărul şi despre noi înşine. Nu avem timp de pierdut, pentru că Împărăţia cerurilor s-a apropiat”

(icoană de Dana M. Toma)

Duminica după Epifanie - Apostol: Efeseni 4, 7-13; Evanghelie: Matei 4,12-17

Am prăznuit „Paştile de iarnă“, Naşterea şi Botezul lui Hristos. După ce am parcurs acestea, auzim în Evanghelia de astăzi cum Hristos Și-a început lucrarea.

A fost o lectură scurtă, dar există două aspecte deosebit de speciale pe care aş vrea să le selectez de aici.

⇒ *Mai întâi, că pentru a-Şi începe misiunea Hristos trebuie să plece. El S-a retras în Galileea. Singura explicaţie care ni se dă referitor la aceasta în lectura din Evanghelia după Matei pe care am auzit-o este că Ioan Botezătorul, Înaintemergătorul Său, fusese închis, şi putem crede că Hristos i-ar fi urmat.*

Deci, dintr-o anumită perspectivă, Iisus evită confruntarea, aşa cum ar trebui să facem cu toţii: să nu ne punem în situaţii conflictuale sau ispititoare. Pentru aceasta ne rugăm: nu ne duce în ispită.
Nu este vorba despre faptul că Hristos nu vrea să înfrunte ispitele şi pericolele; până la urmă, El tocmai ce s-a întors de la războiul cu diavolul din deşert. Dar el fusese dus de Duhul în deşert pentru a se lupta acolo; nu vom căuta astfel de conflicte, dar putem fi siguri că vom fi conduşi în lupte. În cazul lui Iisus astăzi, acum nu este timpul unei alte lupte. El trebuie să lucreze; timpul pentru bătălia şi victoria finală va veni mai târziu.

⇒ *Mai este şi o altă perspectivă, mult mai profundă, legată de plecarea lui Iisus: este sugerată de faptul că El se mută din oraşul său, Nazaret, la Capernaum, în Galileea neamurilor. Explicaţia este dată în celelalte Evanghelii, şi a devenit o expresie consacrată - nici un profet nu este bineprimit în patria sa.*

Dar aceasta înseamnă că Hristos îşi începe propovăduirea despre Împărăţie după ce fusese respins din propria Sa patrie.

Ce înseamnă aceasta pentru noi? Dar a rămâne la aceasta ar fi pentru noi un lucru lipsit de perspectivă!

Trebuie să reflectăm asupra faptului că noi suntem cei care tocmai am prăznuit Naşterea şi Botezul Său, accentuând în mod deosebit (aşa cum ne place nouă ortodocşilor) cuvântul „astăzi”: „Astăzi Fecioara pe Cel mai presus de ceruri naşte”, „Astăzi Hristos Se botează în Iordan”. Ei bine, dacă toate acestea sunt „astăzi”, atunci tot astăzi Hristos pleacă de la cei care au fost de faţă la Naşterea şi Botezul Său. Adică, El pleacă de la noi, pentru a-şi începe misiunea.

Cum se face că noi, care pretindem că am prăznuit toate acestea, ne găsim acum lipsiţi de ceea ce gândeam că avem?

Evanghelia ne pune în această situaţie permanent şi în diferite moduri. Ucenicii, care fuseseră cu El de la început sunt cei care se leapădă de El în momentul încercărilor; cel dintâi va fi ultimul şi cel de pe urmă va fi cel dintâi.

Propria noastră încredere, fiind prezenţi la Naşterea şi Botezul Său, este subminată. Hristos a plecat de la noi pentru a-Şi începe slujirea. Totuşi nu suntem lăsaţi în această situaţie. Căci, dacă Hristos trebuie să plece de la noi pentru a-Şi începe misiunea, atunci suntem în situaţia de a vorbi cu Hristos, pentru a auzi ceea ce are

de zis - pentru că acestea ne sunt adresate nouă astăzi. Hristos a venit pentru a-i chema pe păcătoşi, nu pe drepţi.

Acesta este al doilea aspect care reiese din lectura de astăzi. Hristos pleacă la cei care stăteau în întuneric pentru a le propovădui Împărăţia; lumina a răsărit pentru cei aflaţi în latura şi în umbra morţii.

Doar cei din întuneric au nevoie de lumină. Lumina despre care se vorbeşte nu este o lumină fizică, în mod clar. Ci, mai degrabă, este o lumină duhovnicească, lumina cunoaşterii lui Dumnezeu, şi viaţa în comuniune cu El, aşa cum a devenit ea posibilă în şi prin Hristos.

Dar dacă aceasta este lumina despre care se vorbeşte, putem fi siguri că cei care stăteau în întuneric nu ştiau că sunt în întuneric; ei ar fi spus că văd foarte clar lucrurile. Numai în lumina adusă de Hristos cei care stau în întunericul păcatului şi al morţii pot să realizeze că stau în întuneric. Acestă lumină abia a început să ne răsară nouă; doar după ce am fost martori la Naşterea lui Hristos şi la Teofanie putem realiza acum cât de departe suntem de El.

Există o lege generală a vieţii duhovniceşti. Nu începem cu o conştientizare a propriei noastre situaţii, a păcătoşeniei noastre, şi apoi venim la Hristos ca răspuns la problemele noastre. Dacă încercăm să facem aceasta, cu siguranţă vom diagnostica greşit problema şi vom crea un mântuitor după chipul nostru.

Mai degrabă, începem cu Hristos, care ne arată adevărul atât despre Dumnezeu, cât şi despre noi înşine, ca să putem ajunge, aşa cum spune în epistolă, „la măsura desăvârşirii, la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos”. Calea pentru a ajunge la această deplinătate a vieţii este vădită deosebit de limpede în învăţăturile lui Hristos care se desprind din lectura de astăzi - Predica de pe Munte.

Când Hristos începe să propovăduiască, mesajul Său este simplu: „Pocăiţi-vă, pentru că s-a apropiat Împărăţia cerurilor“. Pocăiţi-vă! Nu să aveţi pur şi simplu o „părere de rău”, ci convertiţi-vă, reorientaţi-vă viaţa.

Pentru a face aceasta este nevoie atât de reflectare, cât şi de acţiune: reflectare pentru a şti încotro trebuie să mergem şi acţiune ca să începem să facem paşi spre acea direcţie. Cel mai important, nu avem timp de pierdut, pentru că Împărăţia cerurilor s-a apropiat.

Astfel, să ne rugăm să nu întârziem, ci să ne grăbim să împlinim îndemnul adresat nouă de Hristos, pentru ca şi noi să ajungem să stăm în lumină.

(în: Pr. Prof. John Behr, "Crucea lucrează în lume: Omilii pentru perioadele liturgice de peste an", Editura Doxologia, Iaşi, 2016)

****

Predica Protos. Hrisostom (m-rea Putna) la Soborul Sfântului Ioan Botezătorul (7 ianuarie 2017) - "Stăpânul nu vrea să facă nimic fără ucenicul Său"

Rezumat unui fragment al predicii Protos. Hrisostom: "Eu trebuie să scad, pentru ca Acesta să crească"

Sfântul Ioan Botezătorul s-a identificat total, s-a făcut una cu mesajul pe care îl primise şi îl avea de propovăduit, cu porunca Tatălui. Nu a trăit deloc pentru sine, nu s-a slăvit, nu a făcut minuni, s-a lăsat cu totul la urmă, el s-a smerit până acolo încât era doar "Glasul…" (şi acela strigând în pustie), nu avea alt chip şi identitate proprie, sensul său a fost doar să-l arate pe Hristos - de aceea, numai Acesta a mărturisit despre sine, spunând ceea ce nu a mai spus despre nimeni altcineva: că nu s-a născut din femeie un alt om mai mare decât el şi că este "Prietenul Mirelui".

După aceea, Dumnezeu este Cel care îl scoate înainte, îl proslăveşte şi ni-l dă pe Ioan ca pe un dar de mare preţ. Dumnezeu, din iubirea Sa neasemănată, Se smereşte pe Sine pentru a-l scoate mai presus pe om. "Se dă Dumnezeu un pas înapoi pentru ca pe om să-l scoată înainte".

De aceea, Biserica îl aşază pe Ioan de-a stânga lui Hristos, alături de Maica Domnului, care stă de-a dreapta, la Judecată - icoana Deisis - ei sunt însă nu judecătorii sau acuzatorii lumii, ci mijlocitorii pentru iertarea noastră. Nu poţi să intervii, să mijloceşti la Dumnezeu şi să încerci să schimbi sentinţa pentru oamenii pe care Acesta îi iubeşte, să-l tragi din iad în Casa Tatălui, dacă Dumnezeu nu ştie că tu înţelegi cu adevărat iubirea Lui, că ai gustat iubirea Lui la modul cel mai intim, cu smerenia aceea care te face să uiţi total de tine şi să ţii cont numai de celălalt, cu smerenia care te face să vrei şi să pieri numai ca toţi să se mântuiască. Această smerenie desăvârşită, care ar prefera să ardă în locul fiecăruia, ca să nu intre alţii în iad, au împărtăşit-o doar Maica Domnului şi Sfântul Ioan Botezătorul - de aceea doar ei stau alături de Hristos şi mijlocesc pentru noi.

Pocăinţa - începutul propovăduirii Domnului. Avva Efrem Filotheitul despre pocăinţă şi mărturisire: "Lacrimile spală greşeala, oricât de rea, de murdară, de duşmănoasă, de urâtă şi de vărsătoare de sânge ar fi fost"

Despre pocăinţă şi mărturisire

Taina pocăinţei este cea mai mare şi cea mai binecuvântată Taină care ne-a fost lăsată, care ne pregăteşte cel mai bine pentru ceruri. Nici un păcat de pe pământ nu este de neiertat pentru om, pentru omul care se va pocăi şi pentru Dumnezeul iubirii, care-l primeşte. Dumnezeu este mulţumit şi Se odihneşte în omul care se pocăieşte, oricât de păcătos ar fi. Pocăinţa este întotdeauna deschisă oricărui om păcătos, Dumnezeu doreşte doar mărturisirea greşelii şi de acolo înainte toate se încheie cu bine. Prin smerenie vine Mărturisirea, care aduce curăţirea, iar curăţirea aduce cu sine mila lui Dumnezeu.

***

Lacrimile sufletului pocăit curăţesc inima, mintea, sufletul, trupul, viaţa, cuvântul, fac fără prihană chiar şi orice exprimare a omului.

Niciodată să nu uităm de nădejde. Oricât am cădea şi ne-am răni, să nu deznădăjduim! Deoarece Dumnezeu ne dăruieşte viaţa, aceasta este o chezăşie a lui Dumnezeu că ne aşteaptă. Dacă Dumnezeu nu era de o milostivire neţărmurită,

nimeni nu s-ar fi mântuit. Hristos ne aşteaptă, nu trebuie să întârziem şi să amânăm!

***

Dacă harul lui Dumnezeu nu ne umbreşte, nu ne schimbăm. Dacă ne schimbăm, dacă ne pocăim, dacă cugetăm la întoarcere, se întâmplă datorită harului lui Dumnezeu. Ca să vină însă harul lui Dumnezeu, trebuie să fim primitori. Nepăsarea şi trândăvirea împiedică venirea darurilor lui Dumnezeu la noi.

***

Postirea, printre altele, înfrânează pornirile nesăţioase pe care le avem şi ne foloseşte întotdeauna sufleteşte şi trupeşte.

***

Toţi suntem păcătoşi, nimeni nu a păşit pe pământ fără de păcat, în afară de Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul. Prin urmare, toţi avem nevoie de pocăinţă şi de întoarcere la Dumnezeu, şi doar prin pocăinţa sinceră şi mărturisire ne curăţim, pentru că cela ce vine la scaunul Sfintei Spovedanii va primi iertare prin reprezentantul lui Dumnezeu.

***

Când omul se pocăieşte de păcat şi se întoarce către Dumnezeu, imediat iubirea dumnezeiască îşi întinde braţele şi-l îmbrăţişează pe fiul risipitor, pe omul păcătos întors şi toate rănile, toate mizeriile pe care le are se şterg şi devine curat. Omul, căindu-se sincer, ajunge într-o mare măsură la pocăinţă adevărată şi se mântuieşte.

***

Deoarece toţi oamenii suntem păcătoşi, avem datoria să ne pocăim, ca să ne sfinţim. Păcatele sunt ale noastre, sfinţirea este a lui Dumnezeu.

***

Toţi să alergăm la atotputernica Taină a Sfintei Spovedanii, ca să ne spălăm şi să ne îndreptăm, să ne mântuim în dar.

***

Încrederea în forţele proprii înseamnă egoism şi mândrie. Urmând însă exemplul lui Petru, care a plâns cu amar, ni se şterge greşeala. Lacrimile spală greşeala, oricât de rea, de murdară, de duşmănoasă, de urâtă şi de vărsătoare de sânge ar fi fost. Greşeala pe care am făcut-o, este spălată de lacrimile amare ale pocăinţei şi omul revine la vrednicia cea dintâi.

***

Ceea ce doreşte Dumnezeu de la noi este să ne înţelegem vina, să avem cunoştinţă de sine, să ne cerem iertare şi să-L iubim cu adevărat. Această iubire o cere Dumnezeu de la om, îndemnându-ne să nu-l iubim pe diavol şi prin diavol să mergem în iad.

***

Diavolul, zi şi noapte ne întinde curse, deschide prăpăstii, adună tabere de război şi noi cădem la înţelegere cu vrăjmaşul? Încheiem armistiţiu cu cel viclean?

***

Diavolul este amăgitor şi viclean, zi şi noapte se sileşte ca să ne piardă sufletul, iar noi ne arătăm nepăsători pentru mântuirea sufletului nostru, în timp ce avem nevoie să ne silim!

Nepăsarea, trândăvia şi ezitarea sufletului [sunt] înfricoşătoare! Sufletul doarme şi merge ca robotul în viaţă, fără să sesizeze scopul şi destinaţia pe care o are omul.

***

Sfinţii plângeau şi noi ne arătăm nepăsători? Ne gândim la atât de multe alte lucruri, „dar un lucru ne este de folos“, cel mai important, pregătirea şi amintirea plecării din această viaţă, căreia nu-i dăm nici o importanţă.

Sfinţii Părinţi înţelepţi respingeau păcatul prin asalt. Vindecarea radicală a patimilor se face prin tăierea închipuirilor, a celor din jur.

***

Oricât ne-am întina, oricât am păcătui, când ne căim, când ne întoarcem, când cădem la Dumnezeu cu căinţă sinceră, cu spovedanie adevărată, cu umilinţă curată, este exclus să nu primim iertare de la Dumnezeu.

***

Căinţa sinceră şi adevărată înlocuieşte primul Botez, pe care noi, păcătoşii, l-am întinat.

Zapisul curat se pregăteşte de aici, precum paşaportul. Când paşaportul sufletului nostru a fost găsit în regulă faţă de Legea dumnezeiască, nu vor putea să ne oprească vameşii văzduhului, care împiedică orice suflet să meargă spre cele de sus.

***

Nu există suflet de creştin-ortodox care-şi plânge păcatele, pentru care Dumnezeu să nu rânduiască modul mântuirii. Când omul caută mântuirea, găseşte moduri şi metode ca să smulgă mila lui Dumnezeu! De aceea trebuie să nu ne arătăm trândavi, ci să ne pregătim!

***

Pocăinţa adevărată şterge păcatele şi din amintirea lui Dumnezeu, le arată ca şi cum nu s-ar fi întâmplat.

***

Prin spovedanie curată se vindecă toate rănile şi se iartă toate păcatele.

***

Hristos are milă de noi şi nu ne părăseşte. Harul Lui, însă, ne trece cu vederea, ca omul să se înţelepţească şi să înţeleagă că a făcut o greşeală, şi să se întoarcă prin pocăinţa pe calea cea dreaptă şi să regăsească iubirea binecuvântată a lui Hristos. Mântuitorul este mângâierea şi Izbăvitorul nostru.

***

Fără Sfânta Evanghelie în mâinile noastre, nu avem îndrumător, nu avem busolă, nu avem nimic, nu putem să ne mântuim!

***

Pocăinţa curată este indispensabilă, căinţa nu lasă nimic nevindecat. Dacă nu ni s-ar fi dat pocăinţa, nu s-ar fi mântuit nimeni!

***

Gândurile se aseamănă cu viermele care mănâncă lemnul, acel vierme care mănâncă puţin câte puţin copacul pe dinăuntru. Astfel, lemnul pe dinafară pare minunat la vedere, dar pe dinăuntru a fost distrus încât, deodată se frânge de la mijloc. La fel şi călugărul şi creştinul care nu se izbăvesc curat de gânduri, în final se pierd, pentru că cel care n-a scăpat şi de gândurile mici, puţin câte puţin este mâncat pe dinăuntru.

***

Dumnezeu doreşte ca sufletul să se mântuiască, dar mai întâi el trebuie să colaboreze cu Dumnezeu. Dacă sufletul nu doreşte să colaboreze cu Dumnezeu, nu se mântuieşte!

***

Dacă oamenii cunoşteau măreţiile Raiului, şi-ar fi jertfit totul, ca să le dobândească.

***

Iertarea poruncită de Dumnezeu este de neconceput pentru oameni. Omul sărac, omul pământesc, cel vinovat, apostatul, cel cu pedeapsă grea, nu vrea să-i ierte semenului său un cuvânt, o greşeală mică. Deci Dumnezeu cum să-i dea iertare, dacă el nu-l iartă pe aproapele său?

***

Dumnezeul nostru este ocean necuprins de iubire, de milostivire şi de iertare. Gândiţi-vă ce fel de Dumnezeu avem! De aceea, să nu ne pierdem curajul şi nădejdea pocăinţei şi întoarcerii noastre. Dacă ne pocăim, El ne primeşte din tot sufletul, cu iubirea Lui nemărginită. Dacă tâlharul, cu cheia lui: „Pomeneşte-mă!", a deschis uşa Raiului, cu mult mai mult căinţa, întoarcerea, lacrimile, vor deschide cu mai multă uşurinţă porţile Împărăţiei Cerurilor.

***

Adevărul ne confirmă că omul îşi poate încheia viaţa în orice moment şi va merge în veşnicie. Şi deoarece se va întâmpla negreşit acest lucru, să ne îngrijim personal. Trebuie să fim găsiţi pregătiţi, curaţi, mărturisiţi, iubitori etc. S-o facem acum, când avem vreme la dispoziţie. Să ne silim pe noi înşine să credem în acest adevăr, că vom muri, că vom fi judecaţi, că vom fi osândiţi, având ca fundament Evanghelia. Să ţinem Evanghelia şi să ne străduim s-o punem în aplicare.

***

Dumnezeu doreşte căinţa adevărată, îndepărtarea de păcat, inima zdrobită şi smerită. Doreşte pocăinţa şi lacrimile, ca să dăruiască bucuria mângâierii, „pe care lumea nepocaită n-o cunoaşte".

***

Hristos este rugăciune continuă, mângâiere care nu are măsură. Prin urmare, trebuie să-L iubim şi să pomenim cât putem Numele Lui Cel Sfânt.

***

Hristos a venit ca să ne înveţe prin toată viaţa şi exemplul Lui, modul şi metoda în care trebuie să vieţuim şi noi. Hristos înseamnă binefacere, iubire şi milostivire faţă de aproapele, faţă de om.

***

Omul care are intenţia să se mântuiască, va fi „vânat” de mila lui Dumnezeu, până în ultimul moment, pentru că Dumnezeu găseşte prin farul pe care-l are înlăuntrul inimii Lui, „molecula” intenţiei mântuirii. Îl va învrednici şi îi va da puterea omului să se mântuiască în final. Sfânta Evanghelie a lui Hristos este plină de mângâiere şi de aceea vă recomand s-o cercetaţi mereu, ca să aveţi lumina Lui în viaţa voastră.

***

Când mintea omului se îndepărtează de amintirea lui Dumnezeu, când nu-şi mai aminteşte de Creator, când nu se mai roagă şi creştinul nu mai împlineşte voia lui Dumnezeu, nu mai ţine poruncile lui Hristos, se găseşte în neascultare, cade în păcate.

***

Mintea omului se întinează, dar se şi curăţeşte lesne. Inima se curăţeşte greu şi se întinează greu. Ea este împovărată de rădăcinile împătimirii. Toate patimile sunt înrădăcinate în această inimă. De aceea, toţi simţim durere când Dumnezeu, Care doreşte mântuirea noastră, face eforturi de-a lungul timpului, ca printr-o „smulgere” duhovnicească, să ne scoată rădăcinile patimilor şi să ne dăruiască sănătate şi libertate sufletească.

(din: Avva Efrem Filotheitul, Sfaturi duhovniceşti, Editura Egumeniţa, 2012)

Păcatele mici, injecţiile mici sau răul făcut în doze mici, pe nesimţite … Predica despre Biserică, "ştiinţa" şi "promovarea vaccinării": "Deşi trupul este trecător, este bine să-l folosim pentru a ne apropia de Hristos cu el, conservându-ne sănătatea, nu făcând experienţe pe el"

Predica Pr. Tudor Ciocan la Duminica dupa Botezul Domnului - 10 ianuarie 2021:

Prea cucernici părinţi şi iubiţi fraţi creştini, a ne schimba viaţa este foarte greu. A ne schimba spiritual viaţa dinspre nepăsare, spre conştientizarea prezenţei lui Dumnezeu. Conştientizarea efectivă, nu doar la nivelul vorbelor. Şi această conştientizare să pătrundă dincolo, în adâncul conştiinţei noastre - căci de asta este conştientizare - şi până la urmă în adâncul inimii noastre şi în adâncul trupului nostru. A ne schimba viaţa în rău, asta se poate face uşor, pe nesimţite. Azi un pic de nepăsare, mâine un pic de nepăsare, gândurile rele vin… Diavolii trăiesc într-o lume liberă, în care ne aflăm şi noi acum, nefiind încă în Împărăţia Cerurilor. Nu că Împărăţia Cerurilor n-ar fi o lume liberă, dar într-o lume în care prezenţa lui Dumnezeu nu este atât de vădită şi, ca atare, astăzi un pic, mâine un pic, te trezeşti că sufletul ţi s-a împătimit, s-a împietrit, s-a înăsprit, faţă de Dumnezeu. Prin "doze" mici. Culmea, că este mai uşor dacă păţeşti un necaz mare, o ispită mare, o cădere mare, este mai uşor să conştientizezi faptul că te-ai îndepărtat de Dumnezeu, decât prin aceste păcate mici.

Ca să vin "mai la zi" . Dacă se întâmplă să aluneci, să cazi şi să-ţi fracturezi mâna, simţi imediat şi te duci la medic. Să ţi-o pună în ghips, sau să ţi-o operezi dacă este

nevoie, ca să revină la utilitatea ei normală. Dacă în schimb îţi faci o injecţie… Mică. Puțin, puțin, puțin… Sau mai multe injecţii, mici, mici… că aşa ţi se spune că-i bine… Nici măcar nu-ţi dai seama! Înţepătura aia nu contează, nu-ţi dai seama că din acest rău mic, mic, mic, s-ar putea să ajungi la un rău mult mai mare.

Pocăinţa ne învaţă aceasta: să ne îndreptăm viaţa, gândul, mintea, dinspre trecutul păcătos, să-l întoarcem către viitor, unde ne vom întâlni cu Dumnezeu. Pentru că viitorul întâlnirii cu Dumnezeu este sigur. În momentul morţii, vom fi judecaţi de către Dumnezeu. Culmea este că viitorul întâlnirii cu Dumnezeu nu este doar un timp viitor, este şi timpul prezent, pentru că la Dumnezeu nu există trecut, prezent şi viitor, la Dumnezeu totul este un prezent continuu. Aşa încât, dacă vreau ca să mă pocăiesc cu adevărat, în clipa asta, dacă vreau, mă pot întoarce către Dumnezeu, nu trebuie să aştept moartea mea. În clipa asta pot să mă întorc către Cel care să vindece sufletul meu de păcate, iar dacă-mi este de folos, atunci şi trupul meu, de boală.

Dar ceea ce contează cu adevărat este tămăduirea sufletului. Pentru că numai sufletul tămăduit de către Dumnezeu, numai acesta poate să pătrundă în Împărăţia Cerurilor. Trupul se poate tămădui sau nu. De multe ori am văzut în Evanghelie această succesiune: iertarea păcatelor, pe care Hristos o dă celui păcătos, după care urmează vindecarea. De multe ori este doar vindecarea propriu-zisă. Nu se vede o iertare a păcatelor. De rareori vedem că oamenii vin la Hristos şi pleacă nemângâiaţi. El nu poate face minuni în ţara Lui, acolo unde oamenii Îl considerau încă, doar "fiul Mariei şi al teslarului". Şi, din cauza acestei vecinătăţi cu El, nu puteau simţi Duhul lui Hristos. Ceea ce este curios. Pentru că spui că-ţi doreşti să fii lângă Hristos! Da, dar [e necesar] să fii lângă Hristos aşa cum vrea El să-L vedem, nu aşa cum vrem noi să-L vedem.

De asemenea, ştim din pilda femeii cu scurgere de sânge, că oamenii "Îl îmbulzeau" pe Hristos, însă doar una s-a tămăduit. Din El a ieşit Puterea Lui, pentru aceasta. Care s-a îmbulzit, dar s-a aşezat, s-a atins cu smerenie, cu smerenia cuviincioasă, de marginea vesmintelor Lui. Şi în felul acesta s-a tămăduit.

Ştim de asemenea, despre Sfântul apostol Pavel, că s-a rugat lui Dumnezeu de trei ori ca să-i înlăture "boldul" care-l supăra. Sunt diverse teorii privitor la acest "bold", această neputinţă pe care o avea. S-a rugat de trei ori şi Dumnezeu nu i-a ascultat rugăciunea, în sensul că nu i-a împlinit-o. De ascultat, i-a ascultat-o. Pentru că i-a dat răspuns: "îţi este de ajuns puterea Duhului Meu, pentru că în slăbiciunea trupului se vede puterea Duhului".

Aşadar, Împărăţia Cerurilor se dobândeşte prin metanoia, prin pocăinţă. Nu prin ignorarea trecutului, ci prin dorinţa de a trăi cu Dumnezeu. De ce spun că nu prin ignorarea trecutului? Pentru că toţi Sfinţii părinţi care vorbesc despre pocăinţă ne arată că trebuie să ne aducem aminte nu în amănunt, dar să ne aducem aminte de păcatele şi de starea noastră de păcătoşenie. Şi aş spune chiar mai mult, atunci când ne mândrim, să ne aducem aminte cu adevărat şi amănunţit de păcatele pe care le-am făcut. Atunci când ne mândrim. Cu ce grozavi creştini suntem noi, cu ce simţiri, trăiri ale prezenţei lui Dumnezeu avem în viaţa noastră. Dar în general, e bine doar să ştim: avem o stare de păcătoşenie, din care nu putem să ieşim dacă "stăm în ea". Când stai întors către cineva sau ceva, eşti "în direcţia aceea". Dacă porneşti, porneşti în direcţia aceea. Deci porneşti către păcat.

În momentul în care ne pocăim sincer, în momentul acela, ne întoarcem către Dumnezeu. Şi-i adevărat, cărăm în spatele nostru păcatele, dar întorcându-ne către Dumnezeu, nu mai suntem singuri şi nu ne mai complacem în ele, ci încercăm să dobândim Împărăţia Cerurilor. Cea pe care Dumnezeu ne-a dăruit-o şi ne-o dăruieşte în Persoana lui Iisus Hristos, Domnul nostru.

A ne lupta cu cele mici ale noastre, contează şi aceasta. E mai greu decât să te lupţi cu păcatele mari. Cu cele mici, cu care ne-am obişnuit, care ne-au devenit cotidiene, care ne-au devenit patimi, este complicat. Pentru că patima se infiltrează în suflet, se aşează acolo şi transformă sufletul. Şi îl desfigurează. Aşa cum, poate cu bună-credinţă, anumite substanţe intra în om, se aşază acolo, aceasta poate fi de folos, dar poate îl desfigurează trupeşte.

Patima niciodată nu este de folos, decât în măsura în care ne dăm seama că este o cale greşită pe care am apucat-o. Dacă am luat-o pe această cale greşită şi ne aducem aminte de patimile noastre şi conştientizăm chiar în clipa asta patimile sufletului nostru, fiecare dintre noi, atunci, într-un fel ciudat, patima "ne este de folos". [...] Dar nimeni nu trebuie să-şi cultive patimile cu speranţa că în felul acesta se va mântui pocăindu-se de ele.

După cum, aş spune eu ceva mai mult, nu este de folos să faci lucrurile despre care nu ştii foarte bine ce consecinţe au în viaţa ta trupească. Nu acum, de pe o zi pe alta, ci încetul cu încetul, în nişte ani de zile.

Bineînţeles că pentru orice patimi există pocăinţă. Bineînţeles, că tâlharul de-a dreapta, mărturisindu-L pe Hristos în ultima clipă, şi-a dovedit pocăinţa. Că el îi spune celuilalt, care-L ocăra pe Hristos: "noi pentru păcatele noastre suntem aici, pedepsiţi". Aşadar, conştientiza neputinţa... "Dar Acesta, fără de păcat este răs-

tignit împreună cu noi”. Şi spune şi mai mult, cu nădejdea aceasta: “Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta”. Câtă teologie ştia tâlharul? Evident că nu era unul dintre farisei, dintre învăţaţii vremii. De obicei, învăţaţii vremii nu se apucă de tâlhării aşa… “la drumul mare”. Învăţaţii vremii, dacă nu sunt cu Hristos, tâlhăresc sufletul nostru. Într-un fel, tâlhăresc şi trupul nostru dacă nu sunt cu Hristos şi nu-şi dau bine seama de ce fac. Deci pocăinţa se poate până în ultima clipă. Lucrul acesta este valabil şi în ceea ce înseamnă partea trupească.

Spune Mântuitorul, şi spune şi Sfântul apostol Pavel, “verifică” lucrul acesta, “chiar de veţi lua şerpi în mână, otrava lor nu vă va birui”. De asemenea, spune Mântuitorul, că „nu ceea ce intră în gură (şi înţelegem prin aceasta “intră în trup”) spurcă pe om, ci ceea ce iese din inima lui”.

Şi totuşi, deşi trupul este trecător, este bine să-l folosim pentru a ne apropia de Hristos cu el. Şi este bine să-l folosim, conservându-ne sănătatea, nu făcând experienţe pe el. Când suntem mici, facem experienţe.

Copilul mic, vrea neapărat să pună mâna la foc, să vadă dacă se va arde. Sau la tigaia fierbinte, ori la alte lucruri. Părintele stă şi nu-l lasă acolo, să se ardă! Şi dacă se arde, are grijă de el şi-l vindecă. Când nu ştim despre ce este vorba, avem un lichid [posibil] fierbinte în faţa noastră, nu ştim, prima dată punem aşa, vârful degetului mic. Nu băgăm mâna până la cot, în speranţa că poate nu fierbe, că nu ne opărim. Pentru că dacă am băgat mâna până la cot şi ne-am opărit, este “jumătate - jumatate”. Atunci nu avem cum să ne vindecăm de acea opărire “repede”. De aceea, trupul trebuie folosit cu inteligenţă pentru mântuire. Nu trebuie lăsat şi batjocorit. Nici prin patimi, prin desfrâu, prin beţie, prin fumat, prin alte păcate de acest fel, dar nu trebuie lăsat în voia şi supus unor experienţe, cărora nu li se ştie rezultatul peste nişte ani de zile.

Indiferent ce se va spune de acum încolo, să ştiţi că timpul nu s-a comprimat. Se comprimă în sensul acesta al “scurtării zilelor” de care spune în Apocalipsă, “pentru ca măcar cei drepţi să poată rezista”. Dar nu se comprimă timpul fizic. Zece ani, rămân zece ani. Nu poţi să ştii ce se întâmplă în organismul omenesc după un an sau după câteva luni, indiferent câte simulări ai făcut şi ce inteligenţă artificială ai folosit şi de câţi oameni se adună. Indiferent de cât de inteligenţi sunt, nu pot comprima zece ani în zece luni. Cu tot dragul şi cu tot respectul pentru aceia.

Este prima dată când văd că un tratament vine nu numai cu modul de administrare şi cu efectele secundare, potenţial nedorite sau la care ne aşteptăm şi cu contra-

indicaţii, dar vine şi cu o broşură, care să convingă pacienţii să aplice acel tratament. Broşura “psihologică”! Este prima dată în viaţa mea când văd aşa ceva!

Bineînţeles că Biserica susţine ştiinţa. Bineînţeles, susţine până la un punct. Pentru că în momentul în care ştiinţa contrazice Învăţătura de credinţă, nu mai putem s-o susţinem. În momentul în care vine cineva şi-mi susţine pe baze [pretins] ştiinţifice că Dumnezeu “de fapt nu este” Dumnezeu şi că omul este de fapt doar un fel de maimuţă, care nu se ştie cum, nu se ştie când, a început să vorbească, să folosească unelte, în momentul acela, noi ca învăţători de credinţă nu mai putem susţine ştiinţa. Ştiinţa!

Este adevărat că mulţi dintre cei care sunt în Biserică, chiar dintre cei mai inteligenţi, cei “mai înalţi” din biserică şi de bună credinţă, au un complex în faţa ştiinţelor aşa-zis “exacte”. Au impresia că o ştiinţă, dacă este matematică, atunci este infailibilă, spre deosebire de credinţa noastră, care este mult “mai subiectivă”.

Dar în cazul de faţă, Biserica nu trebuie să se ocupe cu “promovarea vaccinării”. Biserica vorbeşte despre pocăinţă. Biserica vorbeşte despre “responsabilitate socială” în vederea mântuirii. Biserica vorbeşte despre dragoste pentru aproapele şi despre “punerea sufletului” pentru aproapele. Nu despre experienţe făcute de unii şi de alţii sub pretextul “binelui pentru aproapele”.

Biserica, dacă respectă ştiinţa, atât cât aceasta nu contrazice credinţa, şi medicină, în linii mari, deşi sunt multe probleme - nu intru în amănunte… - sunt multe probleme de etică medicală, dar medicina aceasta alopată, este acceptată în linii mari de către Biserică. Biserica trebuie să fie consecventă. Şi dacă au existat nişte protocoale, de când a existat medicina asta, modernă, sau măcar din perioada secolului al XX-lea, privitor la aprobarea şi folosirea unor medicamente, protocoale ştiinţifice - nu Biserica a stabilit aceste protocoale! - atunci Biserica, dacă vrea să fie consecventă, prin reprezentanţii ei, trebuie să susţină că, până ce nu se împlinesc acele protocoale, acele tehnici nu sunt încă confirmate. Altfel, lucrul este neştiinţific.

Mai departe. Nu vorbim în momentul acesta de pecetluire. A te vaccina sau a nu te vaccina nu ţine de o pecetluire antihristică, prin însuşi actul vaccinării. Ştiu că mulţi ar vrea să vadă în aceasta o dimensiune mărturisitoare cu “că nu mă vaccinez” sau din contră, văd o lepădare prin faptul că mă vaccinez. Nu este, după părerea mea, aşa ceva. Minciuna antihristică vine din altă parte. Din exagerarea bolii şi din graba cu care s-a impus acest tratament neverificat. Nu propriu-zis în actul vaccinării sau ne-vaccinarii. Şi de aceea, am citit şi eu pe la mai mulţi părinţi,

cu unii dintre ei chiar am fost de acord. Un părinte grec a spus că nu binecuvântează pe cei care se vaccinează, dar nu consideră aceasta un păcat.

Încă o dată: eu aici şi Biserica în totalitatea ei, ar trebui să vorbim despre pocăinţă şi despre mântuirea sufletului. Mulţi vor să folosească puterea Bisericii - pe care Dumnezeu ne-a dat-o şi pe care o avem cu adevărat, pentru a influenţa sufletele credincioşilor - în scopul propriu. Veţi auzi multe citate din Sfânta Scriptură pentru apologia acestei vaccinări. Faptul că este un citat din Sfânta Scriptură mie nu-mi spune nimic. Pentru că, din păcate, nu se [prea] citeşte astăzi, [dar s-a citit] sâmbăta aceasta, de după Botezul Domnului, când se vorbeşte despre întreita ispitire a Mântuitorului în pustia Carantaniei.

Şi acolo diavolul foloseşte citate din Sfânta Scriptură! Şi nici măcar denaturate, în forma lor! Aşa încât, nu citatele din Sfânta Scriptură trebuie să vă îndrume pentru a vă vaccina sau a nu va vaccina, ci înţelegerea Scripturii în duhul ei, în duhul Sfinţilor părinţi. Asta e mult mai complicat.

Pentru că, de pildă, nu avem mari comentarii ale Sfântului Ioan Gură de Aur sau ale Sfântului Chiril al Alexandriei, sau ale altor capadocieni, nu avem comentarii la Cartea Apocalipsei, ca să ne lămurim ce spun aceştia, genial, inspiraţi desăvârşit de Duhul Sfânt, ce spun aceştia despre Cartea Apocalipsei: comentariile pe care le avem, sunt târzii. Nu spun că nu sunt ortodoxe, ci numai spun că nu au aceeaşi putere, ca Omiliile de la Matei de pildă, ale Sfântului Ioan Gură de Aur.

De aceea, ca să vedem ce facem, cum să facem, cum să aplicăm în acest punct clar credinţa creştină, este bine să ne rugăm foarte, foarte, foarte mult. Şi cu adâncă smerenie. E bine să stăm de vorbă cât mai mult unii cu alţii şi nu numai cu sursele „autorizate”, ci să ascultăm şi pe ceilalţi ce spun, pentru că sunt convins că şi ei au argumentele lor, să ascultăm şi alte surse de bună credinţă, care şi ei au argumentele lor. Şi apoi, fiecare să cumpănească.

Dacă va fi să murim, tot se va întâmpla lucrul acesta odată… Dacă va fi să murim din pricina unei strategii greşite, dacă murim cu gândul la Dumnezeu, ne este spre mântuire. Doar că mi-ar fi ciudă să mor mai repede decât dacă n-aş fi fost integrat în acea strategie greşită. Ceea ce mă interesează pe mine, fundamental, este gândul la Dumnezeu, separarea de păcate şi de viaţa păcătoasă şi întoarcerea sinceră şi profundă către Dumnezeu. Astfel, Lumina lui Hristos, va lumina şi întunericul din adâncul inimii mele. Amin!

Părintele episcop Macarie slujind în satul său natal, în Duminica după Botezul Domnului: “Dumnezeu trimite mângâiere și ajutor atunci când înmulțim rugăciunea pentru cei însinguraţi şi bolnavi. Dacă lumea devine tot mai inospitalieră și tot mai neprietenoasă, noi trebuie să dăm mărturie că nu avem casă aici pe pământ, ci casa noastră adevărată este în cer ”

Cuvânt din Duminica după Botezul Domnului, 10 ianuarie 2021 al Preasfințitului părinte episcop Macarie al Europei de Nord, care s-a aflat în slujire euharistică în biserica satului său natal din Spermezeu, jud. Bistrița-Năsăud:

Dau slavă Preamilostivului Dumnezeu că m-a învrednicit în aceste vremuri grele să revin în mijlocul frățiilor voastre. Nu mi-a fost uşor de Crăciun să fiu departe de țară, de casa mea părintească și de satul meu natal, fiindcă, iată, a devenit o tradiție ca a treia, a patra și a cincea zi de Crăciun să fiu împreună-colindător cu dumneavoastră aici la Spermezeu. Eu sunt prin excelență un episcop colindător în Scandinavia, însă Crăciunul acesta în vreme de pandemie, m-a ținut și pe mine legat de păstoriții din orașul de reședință, Stockholm. Nu am putut călători așa cum am călătorit odinioară, iar dacă nu am reușit să ajung de Crăciun la Spermezeu, așa cum reușeam să ajung în anii precedenți, în anii trecuți, am reușit să vin iată acum, de Bobotează. Și mai liniștit, și mai întărit fiindcă înainte de Anul nou, cum știți, eu mă întorceam înapoi la păstoriții mei din Scandinavia pentru a-i sluji în zilele premergătoare praznicului Botezului.
Deoarece casele românilor sunt atât de răsfirate în Scandinavia, an de an pun și eu umărul alături de frații preoți împreună slujitori și îi cercetez pe conaționalii noștri,

atât cu icoana Nașterii Mântuitorului în zilele premergătoare Crăciunului, cât și stropindu-i cu Agheasma mare în zilele premergătoare Bobotezei.

După cum știți și frățiile voastre, noi, slujitorii altarului, de Sărbători suntem în misiune intensă. Dacă dumneavoastră vă odihniți, dacă dumneavoastră vă înnoiți puterile stând acasă alături de cei dragi, în căldura căminului familial, noi slujitorii altarului suntem în preumblare permanentă, mai cu seamă acum la sărbătorile de iarnă când intensificăm vizitele pastorale prilejuite de sfințirea caselor. De aceea, vă mărturisim că noi, slujitorii altarului, după Bobotează, simțim o pace, simțim o liniște care se așază în taina sufletului nostru. Suntem și mai odihniți lăuntric, și mai întăriți după sărbătorile de iarnă, după ce ne-am făcut „datoria de slugi netrebnice" (cf. Luca 17, 10). Iată, vă mărturisesc că și eu sunt mai odihnit și mai întărit pentru faptul că am reușit și anul acesta, deși criza sanitară este atât de intensă în Suedia, cu precădere, să îi cercetez pe frații noștri și pe surorile noastre la casele lor.

Nu este ușor în diaspora, mai cu seamă în diaspora scandinavă, unde românii sunt atât de risipiți. Dacă în Spermezeul meu natal, când îl însoțeam pe părintele cu Crucea, treceam din casă în casă, acolo în străinătate este o casă la o distanță de zeci și chiar sute de kilometri. Nu vă ascund faptul că am parcurs sute de kilometri ca să pot ajunge la o familie de români, pentru a-i sfinți cu prilejul Sfintelor Sărbători.

Așadar, mă bucur nespus de mult că sunt în mijlocul frățiilor voastre, că sunt cu părintele duhovnicesc Ioan-Simeon Buta, că sunt și cu părinții mei trupești, că sunt împreună cu dumneavoastră de la mic la mare și de la mare la mic. I-am pomenit pe toți care sunt în neputința sufletului și a trupului, aici și pretutindeni, mai cu seamă pe cei care se zbat acum pe patul spitalului, poate uitați și neluați în seamă de cei care ar trebui să le poarte de grijă. Toți aceștia însă sunt, cu milă și cu îndurare, întru purtarea de grijă a Celui Preaînalt. Dumnezeu trimite mângâiere și ajutor atunci când înmulțim rugăciunea pentru cei însingurați și bolnavi.

Eu însumi m-am rugat pentru câțiva dintre frații noștri și câteva dintre surorile noastre, care erau chiar la terapie intensivă și nu mai puteau fi vizitați de cei dragi. Am reușit în cele din urmă să iau legătura cu ei și să știți că au simțit mângâierea rugăciunilor noastre iar Dumnezeu S-a milostivit spre ei și i-a scos la limanul cel neînviforat. Așadar, rugăciunea Bisericii este dătătoare de putere și de grabnic ajutor pentru cei care sunt abandonați, pentru cei însingurați, pentru cei bolnavi, pentru cei necăjiți și întristați. Să ne aducem aminte de Sfântul apostol Petru, care era întemnițat și întreaga comunitate creștină se ruga neîncetat zi și noapte pentru

el, iar Domnul l-a trimis în chip minunat pe îngerul Său care l-a scos din temniță și din legături.

Așadar, prea iubiții mei, în aceste vremuri grele să înmulțim rugăciunea, iar acest loc al nostru natal să rămână același loc prielnic pentru dragoste, pentru frățietate, pentru milă, pentru generozitate, pentru prietenie, pentru bună vecinătate. Acesta este satul meu natal în care am crescut și m-am format duhovnicește și chiar acum, în vreme de criză, tot așa vreau să rămână. Mă bucur că este același, fiindcă iată, lumea întreagă este cuprinsă de nepăsare, inospitalitate și neprietenie. Dacă lumea devine tot mai inospitalieră și tot mai neprietenoasă, noi ce putem face, iubite frate și iubită soră? Noi trebuie să dăm mărturie prin dragostea noastră și să arătăm tuturor că nu avem casă aici pe pământ, ci casa noastră adevărată este în cer. Acolo este patria noastră, acolo este casa noastră. Ne bucurăm de toate cele de aici, însă, conștientizăm faptul că suntem trecători. Credința și evlavia dumneavoastră arată faptul că înainte de toate avem Casa Domnului. Iată, în vremurile acestea grele, dumneavoastră sunteți aici în Casa Domnului, vă pregătiți pentru Casa Cerească și ajutați și pe ceilalți să nu-și piardă curajul. I-am pomenit cu lacrimi și am îngenunchiat pentru toți cei bolnavi. Le suntem alături cu rugăciunea, cu fapta și cu tot cuvântul nostru bun și milos.

Acum în duminica după Botezul Domnului, m-au emoționat copilașii (sunt acolo sus în cafas). Cât de frumos au cântat colindul Bobotezei, pe care îl colindam și noi în procesiunea de Bobotează, la biserică și pretutindeni. Dacă n-am colindat de Crăciun, iată, am colindat acum de Bobotează spunând:

Iarăși creștini să alergăm
Viflaimul să-l lăsăm
La Iordan să ne bucurăm
La Iordanul cel frumos
Că acolo vine Hristos
Apele să le sfințească
Pe noi să ne mântuiască.

Iată, la Iordanul cel frumos, aici în biserică, reînnoim harul Botezului nostru. Aici, cu toții, în acest lăcaș, ne-am botezat și ne-am îmbrăcat în Hristos. Noi cunoaștem faptul că ne naștem trupește din părinții noștri, însă renaștem duhovnicește aici în Biserică. Ne naștem cu o naștere istorică din pântecele mamei noastre, însă renaștem cu o naștere eternă din pântecele Maicii Biserici, iar pântecele Maicii Biserici este această colimvitră, această cristelniță, este acest vas al Botezului în care ne

botezăm de mici. Noi ne botezăm de mici, ne unim cu Hristos de mici, fiindcă așa ne-au învățat apostolii, urmând porunca Mântuitorului Hristos.

Apostolii au botezat pe copii în casele creştinilor atunci când ei botezau toate familiile nebotezate, de la mare la mic și de la mic la mare. Însă, mai sunt și botezuri de adulți.

Eu, acum, de sărbătoarea Sfântului Ioan Botezătorul am botezat un adult, un medic finlandez, convertit la Ortodoxie, în baptisteriul din biserica noastră din Stockholm. Avem un baptisteriu acolo în biserică și l-am botezat așa cum se botezau adulții în vechime. Însă noi creștinii, iată, ne botezăm de mici. Dacă ne naștem la viața asta trecătoare, trebuie să renaștem la viața cea veșnică. Prin nașterea noastră istorică primim existența muritoare, însă prin Botez primim viața cea veșnică.

Și acum, de Bobotează, prin harul Preasfintei și de Viață Făcătoarei Treimi reînnoim harul Botezului nostru. De altfel, la fiecare Liturghie reînnoim harul Botezului nostru, însă mai cu seamă acum la praznicul Botezului Domnului nostru când S-a arătat Hristos împreună cu Părintele Său Ceresc și cu Duhul Sfânt, care S-a pogorât în chip de porumbel peste repejunile Iordanului. Așadar, și eu sunt cuprins de emoție, mai ales că sunt acum, de Bobotează, împreună cu voi.

Nu vă ascund faptul că am căutat și eu sa văd care este ziua Botezului meu. Dacă m-am născut pe 9 mai, am aflat cu uşurință că am fost botezat pe 22 mai. Am întrebat-o pe mama, care este aici de față: De ce am fost botezat așa repede după nașterea mea trupească? Iar mama mi-a răspuns: că a fost duminica dintre Înălțare și Rusalii, pe 22 mai (pomenirea Sfinților părinți de la Sinodul I Ecumenic și de la Sinodul II Ecumenic), hotărându-se să mă boteze atunci. Dau slavă lui Dumnezeu, fiindcă, iată, cunosc și ziua Botezului meu. Și dumneavoastră să țineți cu sfințenie la ziua în care ați fost botezați. Așa cum vă aniversați ziua nașterii, să vă aniversați și ziua Botezului dumneavoastră, ziua când v-ați îmbrăcat în Hristos. Este foarte importantă această zi în care am fost botezați, în care am fost născuți la o viață nouă în Hristos.

Evanghelia care s-a citit acum la dumnezeiasca Liturghie, în duminica de după Botezul Domnului, este una dintre cele mai succinte Evanghelii care se citesc în duminici și în sărbători în cursul anului bisericesc. Iarăși Domnul ne îndeamnă la pocăință. Dacă zilele trecute Botezătorul și Înaintemergătorul Său ne îndemna, spunându-ne: Pocăiți-vă că s-a apropiat Împărăția Cerurilor, iată, și Mântuitorul Iisus Hristos, începându-și propovăduirea, a rostit acest îndemn: Pocăiți-vă, căci s-

a apropiat Împărăția Cerurilor! Adică numai prin pocăință putem avea acces la Împărăția Cerurilor care este înlăuntrul nostru.

Totodată, în pericopa evanghelică după Matei care s-a citit acum la slujbă, Sfântul Matei iarăși se folosește de profeția lui Isaia, spunând că Domnul, auzind că Ioan, prietenul, Botezătorul și Înaintemergătorul Său a fost întemnițat, a plecat în Galileea. Și părăsind Nazaretul, a venit să locuiască în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftali, ca să se împlinească ceea ce s-a zis prin Isaia prorocul: „Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit” (cf. Isaia 8, 23 - 9, 1; Matei 4, 12-17).

Pr. dr. Nicolae Gilla - Mesajul dragostei lui Dumnezeu

Duminica după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului) Matei 4, 12-17: În vremea aceea, auzind că Ioan a fost întemnițat, Iisus a plecat în Galileea. Și, părăsind Nazaretul, a venit să locuiască în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftali, ca să se împlinească ceea ce s-a zis prin Isaia prorocul, care zice: „Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit". De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția cerurilor.

***

Pe vremea când telegraful era cea mai rapidă metodă de comunicare, un birou de telegraf căuta oameni care știau codul Morse. Așa că a postat un anunț în ziar, invitând doritorii la sediul acelui birou de telegraf. Un tânăr a văzut anunțul și fiindcă era cunoscător al codului Morse, în ziua cu pricina, s-a prezentat la acel birou de telegrafiat. În sala de așteptare se adunaseră deja mai mulți candidați. Nu era tocmai liniște, ba dimpotrivă, conversații, zgomote și gălăgie, iar în fundal se auzeau sunetele unui instrument de telegraf.

După câteva minute, noul venit s-a ridicat și, spre surprinderea celorlalți candidați, fără să bată la ușă, a intrat în biroul telegrafului.

După câteva minute, șeful biroului de telegraf, însoțit de tânărul care tocmai intrase, vine în sala de așteptare și le spune celorlalți candidați: Vă mulțumesc că ați venit, dar slujba a primit-o acest tânăr. Aceştia, mâhnindu-se, au întrebat: De ce primește slujba? Noi nu am avut ocazia nici măcar să ne prezentăm. El a venit ultimul și a primit-o. Este nedrept! Șeful a răspuns: În timp ce cu toții așteptați, am transmis prin telegraf următorul mesaj: „Dacă înțelegeți acest mesaj, veniți direct în birou. Slujba este a dumneavoastră!”

&&&

Lumea în care trăim este cel puțin la fel de zgomotoasă și plină de împrăștiere precum sala de așteptare a acelui birou de telegraf și, precum acolo, și aici sunt mesaje care așteaptă să fie receptate, înțelese și interpretate corect. Suntem chemați să ne însușim codul Morse al Evangheliei, să recunoaștem mesajul Ei, în pofida tuturor zgomotelor de fond care caută să-l estompeze.

Evanghelia de azi ne poate oferi o orientare, ajutându-ne să auzim și să înțelegem mesajele dragostei lui Dumnezeu, din tumultul zgomotului de fond al lumii.

Textul ales pentru această duminică începe prin a spune că Mântuitorul, auzind că Ioan a fost întemnițat, s-a retras în Galileea. Fapt care aduce în prim-plan ideea vulnerabilității omului Iisus Hristos, existând posibilitatea să fi fost arestat, ca adept al lui Ioan. S-a mutat într-o zonă îndepărtată, obscură, plină de păgâni și lipsită de evlavie, ca un criminal căutat.

Prorocul Isaia, cu peste 700 de ani înainte de acestea, descoperea planul Tatălui Ceresc ce avea să se împlinească prin Hristos Domnul: „Galileea neamurilor. Poporul care locuia întru întuneric va vedea lumină mare şi voi cei ce locuiaţi în latura umbrei morţii lumină va străluci peste voi.” (Isaia 8, 23; 9, 1).

Nici o biserică nu e prea mică spre a-L cuprinde

De ce a trăit Hristos în Galileea, la Capernaum, cu neamurile, cu nevrednicii și nu cu presupușii pioși din Ierusalim? Pentru a arăta tuturor mesajul iubirii Sale, transpus în cotidian, în viața de zi cu zi: Iată, Eu Mă apropii de tine, oriunde te-ai afla! A trăit cu cei săraci și sărmani. S-a apropiat de ei, se apropie și de noi. Galileea neamurilor este practic lumea întreagă de atunci și până la sfârșitul veacurilor. Iată, așadar, Galileea neamurilor și în vremea noastră, în țara noastră, în biserica noastră. Iar Hristos se apropie de noi și trăiește printre noi. Da, El încă o face și în prezent și nădăjduim că nu ne va lăsa nici în cele care ne stau înainte,

provocări şi dificultăţi. El trăiește în noi prin Cuvintele Sale și prin Sfintele Taine. Nici o biserică, oriunde s-ar afla, nu este prea mică sau îndepărtată pentru ca El să nu fie prezent cu Trupul Său cel Sfânt și cu Scump Sângele Său într-însa.

Domnul își arată desăvârșita lui umanitate, asumându-şi toate neputințele noastre, și trimite semnul dragostei Sale în toate cotloanele lumii, până în cele mai umbroase locuri sau ținuturi.

Împărăţia lui Dumnezeu vine la toţi oamenii prin Fiul Său

Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Se smerește pe Sine și se face una cu oamenii, cu neamurile, cu toate popoarele. Hristos Domnul se apropie de noi pentru că ne iubește atât de mult, arătându-ne cum putem scăpa de urâciunea noastră, de balastul vieții noastre, cu toate dezamăgirile, bolile și de mizeria păcatului nostru. O spune în câteva cuvinte simple. Practic, nimic nou, nimic special. Sfântul Ioan Botezătorul și ceilalți profeți nu au propovăduit nimic altceva. Un mesaj scurt și pregnant care exprimă totul: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor.

Da, s-a apropiat Iisus Hristos Domnul, Împărăția cerurilor și prin aceasta stăpânirea lui Dumnezeu. Hristos Se apropie de oameni, de evrei, de neamuri și de toate popoarele. Dumnezeu nu vrea să stăpânească altfel decât prin Iisus Hristos, Fiul Său Cel Unul Născut, și astfel stăpânirea lui Dumnezeu se apropie de toţi oamenii prin El. Iar fundamentul acestei stăpâniri ne-a fost revelat la doar câțiva ani după cuvântarea lui Iisus, dovedit prin realitatea morții și învierii Domnului Hristos. Prin aceasta Dumnezeu ne-a arătat cum și cât Se apropie de noi toți și ne ajută să ieșim din marasmul vieții noastre păcătoase. Pe cruce și întru învierea Sa a nimicit rădăcina tuturor păcatelor, dăruindu-ne viață și invitându-ne să fim părtaşi vieții veșnice.

Pocăiți-vă! - invitația la o viață nouă

Acest imperativ reprezintă îndemnul la viața aflată sub stăpânirea lui Dumnezeu, la o viață izvorâtă din puterea părtășiei la moartea și învierea lui Hristos.

Pocăiți-vă! înseamnă întoarceți toată ființa voastră spre Părintele luminilor, de la care vin toată darea cea bună și tot darul desăvârșit.

Pocăiți-vă! înseamnă răzgândiți-vă!, schimbați perspectiva privind în adâncul lucrurilor.

Pocăiți-vă! înseamnă ajustați-vă gândirea la noile circumstanțe!

Așadar, suntem chemați să nu mai îngăduim ca legile acestei lumi să ne determine gândirea și acțiunile. Nici egoismul, principiul performanței, fricile de tot felul sau invidia nu ar trebui să guverneze viața noastră. Nu! Hristos Domnul ne invită să ne schimbăm mintea primind viața și mântuirea pe care Le aduce. El, Lumina care strălucește în întuneric, vine să lumineze și viața noastră.

Mesajul Său poate fi rezumat astfel: Am venit să aduc un alt fel de Împărăție, să aduc un alt fel de stăpânire, un alt fel de logică, pregătește-te pentru aceasta. Vino! Te aștept!

„Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie?”

În Palestina, în urmă cu peste 2.000 de ani, un propovăduitor al Împărăției cerurilor - Hristos Domnul - s-a retras spre nord, când a auzit că un alt propovăduitor al Împărăției cerurilor - Ioan Botezătorul - a fost arestat. Observatorul neimplicat ar putea vedea acest fapt ca o dovadă a răutății din această lume. Dar noi cei care ne numim cu numele lui Hristos, creștinii, putem vedea în aceasta începutul înfăptuirii Împărăției lui Dumnezeu.

Mass-media relatează adesea despre catastrofe de neimaginat. Observatorul neimplicat ar putea vedea și în ele tot atâtea dovezi ale răutății lumii acesteia. Dar noi, creștinii, putem recunoaște cu totul altceva: purtarea de grijă a lui Dumnezeu, dragostea Lui care ne ține în viață, în ciuda greutăților și a catastrofelor pe care le trăim. Astfel putem glăsui împreună, prin cuvântul psalmistului, care zice: Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie? Paharul mântuirii voi lua şi numele Domnului voi chema. (Ps. 115, 3-4)

Iată, așadar, noi, creștinii, suntem invitați să ne regăsim în postura solicitantului locului de muncă în biroul de telegraf: să auzim mesajul dragostei lui Dumnezeu, destinat nouă, în cel mai tainic și personal mod cu putință. Să Îl recunoaștem în tot ceea ce ne înconjoară, în tot locul și la tot pasul, nelăsându-ne duși în eroare de bruiajul zgomotului de fond al lumii, căci El ne-a scos de sub puterea întunericului şi ne-a strămutat în Împărăţia Fiului iubirii Sale (Col. 1, 13). Amin!

Marius Nedelcu - Botezul nostru, cotidian

11 ian, 2021

Ne aflăm în perioada plină de harul Botezului Domnului și suntem în sfera de influență a acestui eveniment petrecut în viața Mântuitorului. Botezătorul Ioan este personajul care iese în evidență, el având o misiune enigmatică: pregătirea căii Unsului lui Dumnezeu.

Ioan practica un botez al pocăinței la Iordan care prin anumite elemente prefigura Botezul creştin. Acest botez era o convertire sau o chemare la pocăință, la o transformare în bine a vieții omului pentru a primi următoarea etapă, decisivă, a transformării lui spirituale care este unirea mistică cu Hristos prin Botezul creştin cu Duh Sfânt și cu foc, după cum însuși Ioan profețește (cf. Matei 3, 11).

Botezul pregătitor al lui Ioan se deosebea de spălările ritualice care existau în Vechiul Testament. Prin aceste abluțiuni o anumită persoană putea redobândi curățenia ritualică după un act (atingerea de morți, de animale necurate etc.) care o făcea impură pentru cultul iudaic. Botezul lui Ioan nu era o abluțiune sau o spălare ritualică. Era unic și era un act de convertire la pocăință, de asumarea unei anumite căi. Botezătorul însuși oferă principiile acestei noi vieți la care sunt chemați prin convertirea la pocăință: „Faceţi, dar, roade vrednice de pocăinţă; Cel ce are două haine să dea celui ce nu are şi cel ce are bucate să facă asemenea; Nu faceţi nimic mai mult peste ce vă este rânduit; Să nu asupriţi pe nimeni, nici să învinuiţi pe

nedrept, şi să fiţi mulţumiţi cu solda voastră” (cf. Luca cap. 3, versetele 8, 11, 13, 14).

În paginile Sfintei Scripturi, sunt menționate cu numele mai multe personaje care au primit Botezul creștin din mâna apostolilor sau a ucenicilor acestora.

În Faptele Apostolilor ni se amintesc trei cazuri speciale:

⇒ *botezul famenului - dregător al Candachiei, regina Etiopiei (cap. 8);*

⇒ *botezul lui Saul-Pavel (cap. 9);*

⇒ *botezul sutașului Corneliu și al casei lui (cap. 10).*

Toate personajele acestea care au primit Botezul creștin au o relație specială cu Scripturile Vechiului Testament.

Famenul etiopian, botezat de Filip, citea din profetul Isaia; centurionul Corneliu, deși păgân, era prozelit, adică un admirator și practicant al iudaismului în forma lui socială; iar Saul-Pavel era un învățat la școala iudaică a lui Gamaliel.

Vedem că pe aceștia trei, o solidă cunoaștere și un interes deosebit în Scriptura Vechiului Testament îi conduc la Botezul creștin, la unirea mistică cu Hristos, și înțelegem că pentru acest lucru este nevoie de o anumită formare și pregătire pentru a dobândi cunoașterea în tainele creștine.

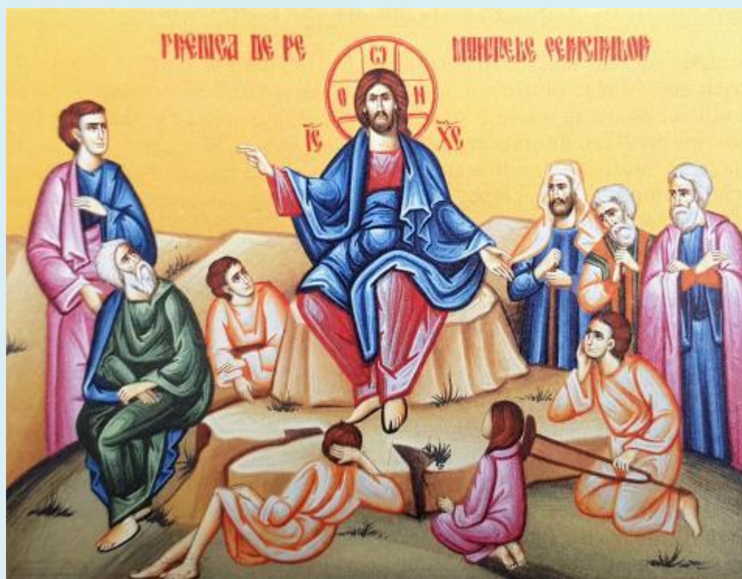
Această inițiere premergătoare Botezului, care presupunea cunoașterea Scripturii și formarea duhovnicească, a funcționat în perioada Bisericii primare prin instituția catehumenatului. Catehumenii erau necreștinii care se pregăteau intens pentru botez și petreceau o perioadă de inițiere prin care li se predau învățăturile de bază ale credinței creștine și trăiau și o formă de asceză prin post, meditație şi rugăciune. Cu timpul, instituția catehumenatului, care era o școală de formare creștină, a dispărut, pentru că în practica Bisericii s-a impus pedobaptismul sau botezul copiilor care nu mai puteau trece prin această școală.

Totuși, această școală de formare poate deveni un program actual al vieții creștinului. Chiar dacă am primit Botezul din pruncie, ea este o metodă de reîmprospătare a Botezului nostru. Aceste două componente, cunoașterea învățăturii sfinte a Bisericii și practicarea pocăinței ca îmbunătățire a vieții creștine, reprezintă un proiect de viață.

De foarte multe ori se vorbește de împărtășirea cu Hristos prin Sfânta Euharistie, dar iată că măcar o dată pe an, de Bobotează, ni se pune înainte necesitatea re-

împrospătării Botezului nostru, care a însemnat unirea mistică cu Mântuitorul Iisus Hristos și renașterea la o nouă viață.

Ierom. Maxim Morariu: Pocăința - de la Ioan Botezătorul la Iisus

Aspecte introductive

Episodul la care suntem chemați să medităm astăzi este precedat de un altul, intens și mustind de semnificații. Hristosul ce iese la propovăduire, vestind mulțimilor, trebuie obligatoriu să treacă, ca într-un bildungsroman, printr-o serie de încercări. Așa se face că, în debutul capitolului al patrulea al relatării lui Matei, diavolul își cântă, aproape, cântecul de lebădă, încercând să-L prindă, în cuvânt sau în faptă, pe Cel care, începuse să stârnească nu doar interesul Tartorului, ci și pe cel al mulțimilor.

Întreita ispitire, petrecută în Carantania, vine într-un fel și ca urmare a unei provocări pe care Hristos i-o lansează. Căci, Mântuitorul dorește să arate celor care-I sunt aproape, că este stăpân peste propriile-Și simțuri. Și așa cum au făcut-o în decursul vremii proorocii mari ai Legii Vechi, și El se nevoiește, postind vreme de patruzeci de zile. Și la fel cum ei au beneficiat de atenția „concurenței”, și Dânsul va beneficia. Subțierea simțurilor nu aduce cu sine nepătimirea ca element de o perenă statornicie în firea omului. Or, diavolul e conștient de asta. Și ca de obicei, știe unde să țintească. Are o strategie plănuită minuțios și planuri de rezervă. Dacă cu oamenii, acestea-i reușesc aproape de fiecare dată, cu Dumnezeul-Om, va avea parte de o ciudată dezamăgire. Una care-i va șubrezi puternic încrederea în sine. Fapt firesc și pilduitor altminteri, chiar și pentru societatea în care trăim, căci adevărata încredere trebuie direcționată înspre Dumnezeu, et punctum!

După consumarea acestui episod, Iisus e gata de propovăduire. Mesajul Lui, dublat de anumite experiențe premergătoare, e acum pregătit spre a fi împărtășit mulțimilor. De cunoscut e deja cunoscut, căci venise la Iordan spre a fi botezat și făcuse câteva minuni cu răsunet. Mai rămâne doar să fructifice acest captatio benevolensis pe care îl realizase prin tot ceea ce făcuse până acum.

Cum vestea întemnițării lui Ioan vine aproape concomitent cu întreita ispitire din Carantania, Hristos pleacă în Galileea. Pătrunseseră și acolo ecourile propovăduirii marelui prooroc, dar ele trebuiau acum amplificate.

Pocăința ca leit-motiv

Leit-motivul predicii de debut nu e unul original. Hristos își dorește mai degrabă continuitatea de mesaj, decât aducerea de elemente noi, din mai multe motive. Pe de-o parte, ceea ce Botezătorul propovăduise e extrem de actual și de necesar. Apoi, are în rândurile următorilor foști ucenici ai săi, pe care proorocul însuși îi trimisese la El. Știe că aceștia îi vor anunța pe cei care-i rămăseseră aproape, în legătură cu ceea ce face El. Iar aceia, îi vor vesti cele întâmplate celui încarcerat, făcându-i bucurie și ajutându-l să înțeleagă că misiunea sa a fost îndeplinită. Ce poate fi mai frumos și mai îmbucurător pentru un prooroc, decât să-ți vezi cu proprii ochi împlinirea celor promise!

Mai există și un al treilea aspect, ce se găsește în legătură cu mesajul clar, de proveniență ioaneică, al celor rostite, respectiv: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția cerurilor!” Mântuitorul ține ca prin aceasta să arate că nu se dezice de Ioan și pecetluiește mesajul său, reliefându-i perenitatea valorii! Trage brazde în aceeași direcție cu el, nu în curciș! E un semnal de alarmă, cu dublă valență.

Pe de-o parte, din punct de vedere teologic, vorbește despre iminența eshatologică a acelor vremuri. Pe de alta, ține să arate că chiar dacă propovăduitorul va fi ucis de regele căruia îi critica comportamentul dezlânat, vor supraviețui cele spuse de el.

Împlinirea unei alte proorocii

Pe lângă cele menționate anterior, debutul activității publice a lui Hristos, asemenea multor altor momente din viața Lui, e legat de împlinirea unei proorocii. Fiul Omului vine să propovăduiască în hotarele a două seminții ce sunt nițel cam ocolite, în decursul istoriei, de făgăduința mesianică, tocmai pentru a vorbi despre universalitatea chemării creștine. Împlinește prin aceasta, cuvintele proorocului,

care zice: „Pământul lui Zabulon şi pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit”.

Între teologie și actualitate

Lumina pe care o promite ca urmare a proorociei, e legată de iminența apropierii Împărăției. Una veșnică, celestă. Diferită de cele pământești, deopotrivă prin aspecte de geografie, cât și prin stabilitate și scop. Prefacerile sociale au făcut ca, în decursul vremii, imperii durate cu sabia și organizate cu multă trudă, să fie înghițite în câteva clipite de către negurile istoriei. Așa s-a așternut, în repetate rânduri în timp, praful peste slava multor lumi, care au luat calea neantului și a uitării. Civilizații întregi s-au perimat cât ai bate din palme și odată cu ele, realizările lor s-au prefăcut în țărână. Așa a ajuns și inima oamenilor să fie dominată, între altele, de frica uitării.

Or Hristos vine să promită o Împărăție ce nu va cunoaște niciodată zenitul! Condițiile de a-i deveni cetățean nu sunt multe, iar biruri nu există! E exact ce și-ar dori fiecare om! Există un singur aspect ce e absolut necesar, e cardul de acces acolo, anume pocăința! Fiul lui Dumnezeu vine să vorbească despre aceasta. Odată pășit pe ușa ei, aparent strâmtă, omul se-ntâlnește cu tovarăși de drum precum iubirea și smerenia și își simte sufletul plin de bucurie! Propovăduitorul, asemenea celui care-l precedase, ştie acest lucru. Cunoaște beneficiile pe care le aduce practica acestei virtuți și știe că, în raport cu toate cele ale lumii trecătoare, veșnicia e un lucru pentru care merită să faci orice sacrificiu! El însuși vine de acolo și ne vrea pe toți comeseni cu Dânsul! De aceea, cuvintele Sale tună cu atâta putere, iar efectul lor e unul imediat în inimile multora dintre ascultători.

Peste veacuri și milenii, mesajul lui Iisus a rămas același. Orice schimbări a cunoscut lumea, oricâte imperii s-au perindat în prim planul scenei istoriei, pentru ca apoi să ia calea țărânii și a negurii, pocăința a devenit mesajul care a răsunat, indiferent de cadrul propovăduirii, de pe buzele oricărui următor sincer al Lui! A devenit un brand al creștinismului. Ca orice brand, a fost fructificat pe alocuri în scopuri comerciale. Că doar, reclama e sufletul comerțului! Indulgențele, de pioasă memorie pentru unii, vin să ne arate acest lucru.

Pe noi, însă, nu la pocăința comercială, bio sau light, ne cheamă Domnul! La cea sinceră, menită să purifice inima. La cea care ne face sufletul să tresalte și să-L recunoască pe El ca Stăpân al cerului și al pământului și Singurul ce ne poate oferi salvarea! Una fără efecte sado-masochiste, ci dimpotrivă, gândită ca un strigăt

sincer, dintr-o inimă onestă, către Ceruri. Ca o mărturisire că ne dorim să fim cu Dânsul, aici și în veșnicie! Încercați, doar! Veți vedea ce lucruri minunate îi vor urma!

Pr. Philippe Dautais - Să iubești și să fii iubit - în căutarea Fericirilor

Traducere și adaptare: Tamara Hotnog
Sursa: Centre Sainte-Croix

Numai iubirea lui Dumnezeu pune totul în mişcare. Fără iubirea Lui, omul nu I-ar păzi cuvântul şi nu ar râvni să-l pună în lucrare. Cuvântul lui Hristos culminează în predica de pe munte. Fericirile Îl descriu pe Hristos Însuşi şi, prin El, descriu însăşi taina lui Dumnezeu şi iubirea Lui.

Omeneşte vorbind, Fericirile sunt impracticabile - şi în acest aspect constă toată valoarea lor. Căci prin chiar neputinţa noastră vom fi conduşi către poarta Împărăţiei care este Însuşi Hristos: „Eu sunt uşa oilor” (Ioan) şi nimeni nu poate intra decât prin Mine. Doar prin dumnezeiescul ajutor putem dobândi aceste energii divino-umane pe care le numim virtuţi. Doar cei care răspund chemării lui Hristos şi care sunt sloboziţi de patimile lor pot trăi fericirile iubirii (agapé).

Din toate timpurile, grija fundamentală a omului este să trăiască fericit. Filosofii nu au încetat să diserteze pe acest subiect, iar Sfinţii părinţi, sprijinindu-se pe Sfânta Scriptură, au pus accentul pe acest motiv profund al omului. Hristos Însuşi, chiar după ce i-a chemat pe ucenici, Îşi începe propovăduirea cu Fericirile.

Însă fericirea este ea, oare, accesibilă sau este o utopie? Ce cale a fericirii ne arată Hristos? Omul aspiră la fericire, îi este sete de a fi fericit. Aceasta îi este ceva firesc, este întipărit în el, în inima lui, înlăuntrul lui, în toată fiinţa. Această căutare

a fericirii îi dă un asemenea elan, încât este gata să dărâme munţii. Din ea se nasc inventivitatea, creativitatea, depăşirea sinelui. Omul este capabil să depună mult efort pentru a-şi atinge scopul. Însă a vieţui fericit este o artă, iar un asemenea scop nu se atinge uşor.

Experienţa existenţială ne arată ca această cale este presărată cu multe capcane, cu răniri, cu suferinţe şi ne învaţă cât suntem de săraci dinaintea unei asemenea năzuinţe. Căutând fericirea, de multe ori suntem redirecţionaţi către cercarea nefericirii. Fericirea pe care o cunoaştem este cea care e circumstanţială, care depinde de condiţionări şi de stările noastre. Cerul senin, un surâs, o veste bună favorizează această deschidere care poate fi adumbrită, adică întunecată de nori, de un cuvânt care ne-a rănit sau de o veste rea. Fericirea care depinde de factori existenţiali şi de dispoziţii sufleteşti este nesigură şi repede înlocuită de monotonia cotidianului.

În acest raport alienant faţă de evenimente, faţă de celălalt, faţă de climă, nu există fericire adevărată, ci stări sufleteşti. Astfel, omul poate ajunge, oare, la fericirea lipsită de motiv, la bucuria dincolo de dependenţă, la o plinătate nealterată, la fericiri?

Să intri în bucuria Stăpânului

Toată Biblia, apoi Hristos în Evanghelii ne învaţă că omului acestea îi sunt cu neputinţă. Însă, la Dumnezeu totul este posibil. Iisus nu propune o fericire în sensul omenesc, o fericire din lumea aceasta, un fel de satisfacţie sau de bunăstare. Dar, după cum a venit să îndepărteze de la noi micile noastre momente de pace - care sunt precum nişte etape de armistiţiu în toiul conflictelor - pentru a ne da Pacea Lui care hrăneşte sufletul, tot la fel ne propune bucuria desăvârşită, o bucurie pe care nimeni nu ne-o va putea răpi.

Bucuria aceasta este expresia harului, rodul unei comuniuni de iubire la care omul este poftit să participe. Bucurie necondiţionată, căci Dumnezeu ne iubeşte fără de stări sufleteşti. A te lăsa iubit înseamnă a intra, încetul cu încetul, în bucuria Stăpânului, în fericirea Lui veşnică, spre bucuria desăvârşită.

În Epistola către Timotei, Sfântul apostol Pavel afirmă că singurul fericit este Dumnezeu: „Fericitul şi singurul Stăpânitor, Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor, Cel ce singur are nemurire şi locuieşte întru lumină neapropiată” (1 Timotei 6, 15).

Dacă Dumnezeu este Singurul fericit, accesul la fericire presupune o părtăşie la dumnezeiasca fericire. Este ceea ce confirmă Sfântul Grigorie de Nyssa, spunând: „Dobândirea însuşirilor dumnezeieşti tinde către fericire” sau „Definiţia fericirii umane este, aşadar, asemănătoare cu cea a dumnezeiescului”.

Toată Biblia, şi îndeosebi Psalmii ne spun că Dumnezeu a creat omul pentru bucurie, pentru fericire, nu numai pentru o bucurie sau o fericire viitoare, într-un veac ce va să fie, ci şi pentru bucuria de acum. Toată pedagogia pe care Dumnezeu o desfăşoară este în slujba acestei finalităţi. Dumnezeu a creat omul prin Iubire şi pentru ca omul să poată avea părtăşie cu Fericirea Veşnică - adică părtăşie cu viaţa dumnezeiască.

Prin cugetarea la cuvântul Său

Pentru a-l îndruma pe om către acest pământ făgăduit, Dumnezeu Şi-a călăuzit poporul, mai întâi prin Moise, apoi prin proroci. Moise a fost chemat de către Dumnezeu pentru a scoate poporul iudeu din pământul robiei şi a-l conduce către pământul libertăţii. În acest pelerinaj către libertate, Domnul îi va da lui Moise legile pentru sporirea poporului Său. Lege de iubire care are ca finalitate să-l ducă pe om către viaţă şi către fericire. Aceasta este clar explicat în recomandarea care precedă enunţul acestei legi: „Să umblaţi pe calea aceea pe care v-a poruncit Domnul Dumnezeul vostru, ca să fiţi vii şi să vă fie bine” (Deuteronomul 5, 33).

Finalitatea este fericirea omului. Finalitate asupra căreia Moise va reveni mereu pentru a încuraja poporul lui Israel să asculte cu atenţie, apoi să pună în practică aceste legi: „Ascultă dar, Israele, şi sileşte-te să împlineşti acestea, ca să-ţi fie bine” (Deuteronomul 6, 3). După care Moise va da primele două legi pe care Israel le va repeta de două ori pe zi: „Ascultă, Israele, Domnul Dumnezeul nostru este Singurul Domn» şi „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău şi din toată puterea ta” (Deuteronomul, 6, 4-5).

Chemare la relaţie, chemare la reciprocitate în iubire, chemare la părtăşie, la părtăşie-unire: să fii iubit şi să iubeşti. De ajuns îi este să o dorească. „Căci porunca aceasta care ţi-o poruncesc eu astăzi nu este neînţeleasă de tine şi nu este departe (…) Ci Cuvântul acesta este foarte aproape de tine; el este în gura ta şi în inima ta, ca să-l faci” (Deuteronomul 30, 11/14).

Cuvântul poruncă traduce cuvântul ebraic mitsvah, care înseamnă exerciţiu. Prin urmare, nu trebuie să înţelegem cuvântul poruncă ca pe un ordin, ci ca pe o chemare la exersarea capacităţilor noastre. Mai mult, să prindem gust de cugetarea

la dumnezeiescul cuvânt, pentru a-l pune în practică. Cuvânt care verticalizează, cuvânt care-i descoperă omului capacităţile de iubire pe care le are în inimă, cuvânt care eliberează din robia lui „trebuie, (eu) trebuie să...", cuvânt ce tămăduieşte miopia şi care lărgeşte spaţiul cortului. Cuvânt care aduce pace şi bucurie. De aceea psalmistul, încă de la cel dintâi psalm, ne spune: „Fericit bărbatul, care n-a umblat în sfatul necredincioşilor (…) Ci în legea Domnului e voia lui şi la legea Lui va cugeta ziua şi noaptea. Şi va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da la vremea sa".

Fericit cel ce se lasă condus de către Iubitul inimii lui, care se desfată de cuvântul Lui şi se lasă transformat de El. Fericit cel ce purcede către plinire, care pregăteşte pământ roditor pentru sământă şi care va rodi la vremea sa (Matei 13). A se deschide la ce este mai mare decât sine în sine, a pogorî în adâncimea abisală a inimii pentru a bea din Izvorul cel veşnic, aceasta este calea Fericilor. Hristos, în Evanghelie, va relua în chip explicit aceste mitsvah, arătând că punerea lor în practică depinde de dorirea iubitoare a Domnului care sălăşluieşte în inima noastră. „Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi, şi vom veni la el şi vom face locaş la el" (Ioan 14, 23). El arată că ascultarea Cuvântului este motivată de iubire. Cel ce iubeşte se desfătează ascultând fiinţa iubită şi asimilându-i cuvântul. Apoi, în bucurie şi în mod liber, îşi va pune în practică cuvântul. Acolo unde există libertate, nu există constrângere. Acolo unde există constrângere, nu există iubire. Prin urmare, cel ce păzeşte legea prin constrângere, fără tragere de inimă, nu se poate folosi - dimpotrivă, riscă să se revolte sau să o abandoneze.

De aceea, ascultarea nu poate face echipă decât cu libertatea, iar nu cu supunerea. Ascultarea nu are sens, decât dacă este un instrument de sporire în iubire. Ea presupune încredere şi dorire de a intra în părtăşie cu Stăpânul. Afară de aceste temeiuri, nu există decât robie. Or, în robie nu există bucurie, ci asprimea constrângerii. „Aţi fost chemaţi la libertate", clamează Sfântul apostol Pavel către galateni (5, 13), invitându-i pe aceştia să folosească în chip fericit această libertate, să exprime o orientare îndreptăţită a doririi. Toţi cei ce L-au urmat pe Iisus au făcut-o în chip liber, în afara oricărei constrângeri. Aceştia erau mişcaţi de setea de adevăr, de setea de iubire. Căci, datorită acestora se adapă ei la cuvântul lui Hristos şi îl primesc în inima lor.

Tocmai tuturor celor însetaţi Domnul a adresat mesajul Fericirilor, celor pe care El îi numea ucenicii Lui. Celor ce îşi conştientizează lipsurile, sărăcia, limitarea, Hristos nu le-a propus o ştiinţă a bunăstării care să vină să le hrănească o satisfacţie imediată, ci le-a prezentat şi ne prezintă o cale către Fericirea obştească.

Fericiţi cei săraci cu duhul, căci a lor este Împărăţia Cerurilor

La începutul vieţii Lui publice, Iisus a început să propovăduiască şi să spună: „Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor” (Matei 4, 17). Anume, că intrarea în Împărăţie presupune o schimbare din inimă, schimbare prin care omul să se poată face accesibil iubirii lui Dumnezeu.

Căci nu dumnezeiasca milă îi lipseşte omului, ci justa dispoziţie a inimii care să o primească pe aceasta. Atunci când Iisus spune „Fericiţi cei săraci cu duhul” sau „Fericiţi cei blânzi”, El numeşte atitudinile lăuntrice propice fericirii. Prin Fericiri, Domnul va arăta calea, va deschide porţile Împărăţiei, va da cheile pentru a pătrunde în ea. El va răsturna complet ordinea valorilor, numindu-i fericiţi pe cei săraci, pe cei mâhniţi, pe cei prigoniţi.

Iisus Şi-a început viaţa publică proclamând: „S-a apropiat Împărăţia Cerurilor”. Mai apoi, o va compara cu o comoară ascunsă într-un câmp. Cel care a aflat-o o ascunde şi, în bucuria lui, vinde tot ce are pentru a-şi cumpăra acest câmp (Matei 13, 44). El o va compara şi cu un mărgăritar de mare preţ. Negustorul care l-a descoperit a mers să vândă tot ceea ce avea pentru a-l cumpăra (Matei 13, 45).

Pe munte, îi proclamă fericiţi pe cei săraci cu duhul, căci Împărăţia Cerurilor este a lor. Cei săraci cu duhul sunt, aşadar, cei care au primit să vândă tot pentru a dobândi mărgăritarul preţios, comoara cea mare. Sunt cei care au primit să părăsească tot, să lase totul pentru a se face ucenici ai lui Iisus. Ei au putut lua această hotărâre pentru că au recunoscut în Iisus mărgăritarul preţios, pe Mesia. Tocmai printr-o alipire de o bunătate şi mai mare au putut să se elibereze de averile lor. Dacă au lăsat totul, este pentru că simţeau o lipsă, o neîmplinire, este pentru că erau însetaţi. Sete de viaţă, sete de sens, sete de libertate lăuntrică, sete de desăvârşire, sete de iubire. Săracii cu duhul sunt fiinţe însetate, care-şi pun toată nădejdea în Dumnezeu. Ei sunt precum nişte pelerini îndreptaţi către un scop. Acest scop este în prelungirea aspiraţiei inimii lor, iar această aspiraţie este precum o pomenire a celor ce vor să fie, o nădejde în imposibila comuniune de iubire care, singură, le poate covârşi inima. Săracii cu duhul sunt oameni în mişcare ce nu se pot resemna să-şi pună încrederea în bogăţiile pământeşti, în statornicii, în tentaţiile de a fi în siguranţă. Ei au gustul veşniciei, de aceea nu se pot complace în compensaţii şi în autosuficienţă.

Săraci cu inima, ei sunt cerşetori în Duhul, chemându-L neîncetat pe Cel care le poate deschide spaţiul lăuntric către dimensiunile setei lor. Ei se ştiu săraci, de aceea cerşesc dumnezeiescul har - singurul care poate să înlesnească intrarea în

Împărăţie. Dar ce este Împărăţia, dacă nu harul Sfântului Duh, spunea Sfântul Serafim de Sarov.

Îndată au mers după El

Primii ucenici ai lui Iisus sunt aceşti săraci care au lăsat tot pentru a-I urma Lui. Tocmai lor le va adresa învăţătura despre Fericiri, învăţătură care urmează chemării ucenicilor şi care îi defineşte ca fericiţi.

Cu adevărat, tocmai prin răspunsul la o simplă chemare I-au urmat Lui. Atunci când Iisus mergea de-a lungul Mării Galileea, El a văzut doi fraţi, pe Simon şi pe Andrei, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari. Şi le-a zis „Veniţi după Mine” şi, îndată, lăsând mrejele au mers după El (Matei 4).

„Lăsând mrejele” însemnă că și-au lăsat unealta de lucru, siguranţa lor, mijlocul de a-şi câştiga existenţa pentru a fi independenţi, pentru a-şi asuma subzistenţa lor şi cea a familiei. Şi îndată au primit să lase totul şi să devină dependenţi de Iisus, ucenici ai Stăpânului, supuşi voii Lui, renunţând la voia proprie.

Mergând puţin mai departe, Iisus a văzut alţi doi fraţi, Iacov, fiul lui Zevedei şi Ioan, fratele lui, care erau într-o barcă dimpreună cu tatăl şi cu tovarăşii lor. Iisus i-a chemat şi îndată ei au lăsat totul. Pentru a-I urma lui Hristos, ei şi-au lăsat apropiaţii şi au renunţat la ataşamentele lor afective, la bucuria muncii în echipă. Ei au recunoscut în Iisus ceea ce inima lor căuta, dincolo de tot ceea ce existenţa le-a putut oferi.

Mai târziu, El îl va chema pe Matei care stătea la vamă, zicându-i: „Vino după Mine” şi, îndată, Matei a venit după El. Aceasta însemna să lase un post de răspundere care trebuia să fie prosper şi să-i asigure o siguranţă bănească. Câte demersuri şi ce traseu a trebuit să facă pentru a ajunge la această situaţie? Mulţi din lume caută să ajungă în posturi de răspundere sau să câştige mai mulţi bani. Însă, poate că Matei a văzut limitele celor la care a aspirat, poate că a putut vedea că banii nu aduc fericirea şi că satisfacţiile materiale nu umplu niciun gol.

Prin aceste trei chemări ne sunt arătate diferite aspecte ale acestei sărăcii cu duhul despre care ne vorbeşte Iisus. Ucenicii erau gata, de aceea au lăsat îndată totul. În acest context am putea regăsi vechiul dicton potrivit căruia, atunci când discipolul este pregătit, apare maestrul. Săracul cu duhul este cel ce poate spune dimpreună cu psalmistul: „Gata este inima mea, Dumnezeule, gata este inima mea”. El este

într-o stare de disponibilitate lăuntrică, inima lui năzuieşte la esenţial, la unicul lucru de folos: relaţia cu Domnul şi Stăpânul vieţii lui.

Această dispoziţie a inimii, chiar dacă fiecare o poartă în sine, cere timp pentru a se statornici - până a deveni o hotărâre. Doar această hotărâre ne scapă de ataşamentele noastre, de ezitările noastre, de ambivalenţa noastră. În cele trei exemple care ne sunt date în Evanghelii vedem că a-I urma lui Iisus înseamnă să părăseşti ataşamentele: ataşamentul de independenţă sau voia proprie, ataşamentul de relaţiile afective, ataşamentul de bani şi de siguranţa materială.

Iisus cheamă pe fiecare la libertatea lăuntrică

Iisus cheamă pe fiecare la libertatea lăuntrică. El a venit să-i slobozească pe cei captivi, să rupă lanţurile care îi trag spre trecut şi să restaureze omul în libertatea-i originară: cea a fiilor lui Dumnezeu.

Dacă medităm asupra încercărilor prin care a trebuit să trecem, ajungem să descoperim că ele au un fir călăuzitor: să ne ducă spre libertatea lăuntrică. În timpul vieţii avem de trăit numeroase suferinţe, numeroase despărţiri, tot atâtea etape către această libertate - libertate care este condiţia iubirii adevărate.

Numai din iubirea de Dumnezeu ucenicii au primit să lase totul pentru a-I urma lui Iisus. Doar prin virtutea acestei iubiri au primit ei harul de a deveni liberi faţă de ademenirile lumii, faţă de voinţa de posesie, de putere şi de plăcere pentru bunătăţile veacului acesta. Numai prin recunoaşterea a ceea ce este, a Celui care este Calea, Adevărul şi Viaţa au devenit liberi. Liberi pentru a iubi, a iubi pentru a cunoaşte cu adevărat.

Iisus vrea să ne conducă către această libertate lăuntrică, pentru ca noi să putem gusta dintr-o pace şi dintr-o bucurie care nu sunt din veacul acesta. Aşadar, care nu depind de circumstanţe şi de condiţionări. Iubirea lui Iisus se ascunde în spatele fiecărei încercări. De încercăm să o deosebim şi să fim atenţi la pragul pe care Domnul vrea ca noi să-l păşim ajutaţi de către El, aceasta ne aduce o mare eliberare în toiul încercării. Aceasta îi dă un sens, cel puţin acela de a spori pe cale.

Acum câteva luni, trăind o perioadă în tovărăşia unui prieten, acesta mă însoţea mereu în maşina mea. Atunci i-am vorbit despre calvarul prin care treceam, la care el mi-a răspuns simplu: „Tocmai în acele momente trebuie să ştim dacă suntem hotărâţi pe calea noastră sau dacă dăm vreo importanţă ataşamentelor noastre, criteriilor noastre şi ideilor noastre preconcepute”. Era un mod frumos de a mă

invita la detaşare, adică la încredere - prin urmare, să mă destind dinaintea fricilor mele şi la anihilarea siguranţei pe care o provoacă încercările.

Desigur, a fi sărac cu duhul înseamnă să ştii să primeşti bucuros ceea ce vine, ca fiind expresie a pedagogiei divine şi să faci din aceasta un prilej de sporire duhovnicească. Să primeşti ceea ce vine înseamnă să iubeşti calea arătată de Domnul mai mult decât voinţa oarbă a eului. Încercarea, de cele mai multe ori, ne trimite la limitele noastre, la fragilitatea noastră. Ea ne smulge orice mijloc de ajutor, pentru a ne da posibilitatea de a ne încrede, aşadar, de a ne dori să regăsim relaţia cu Cel care este credincios.

În parabola fiului risipitor (Luca 15) ni se arată clar că numai după ce a fost redus la starea extremă de lipsire, după ce a deznădăjduit și nu mai putea să iasă singur din toate acestea, atunci abia a intrat în sine şi şi-a adus aminte de casa Tatălui său. Abia în această situaţie extremă a conştientizat valoarea a ceea ce a abandonat. Atunci s-a întors la Tatăl său, nemaiavând acel duh revendicativ, ci unul de sărăcie, de smerenie. Și atunci a primit mai mult decât se aştepta.

Atâta timp cât vom avea ceva de pierdut, vom avea ataşamente - aşadar, împotriviri. Fie că suntem legaţi cu o sfoară groasă sau cu un simplu fir de aţă, suntem legaţi. Prin urmare, nu suntem liberi.

De vrei...

Evangheliştii oferă spre meditaţie povestea tânărului bogat (Matei 19) care se apropie de Iisus pentru a-L întreba ce se cade să facă pentru a avea viaţă veşnică. Iisus i-a răspuns: „De vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile”. Tânărul I-a răspuns că a păzit legea şi că a pus în practică dumnezeieştile porunci. Însă, împins de oarecare motivaţie, presimţind ceea ce îi scăpa, adăugă: „Ce-mi mai lipseşte?”. I-a zis atunci Iisus: „Dacă voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer; după aceea, vino şi urmează-Mi”.

Iisus nu îl obligă pe acest om să Îl urmeze, ci îl trimite la dorirea lui: dacă voieşti să fii desăvârşit. Iisus ne trimite întotdeauna la dorirea noastră, din respect faţă de libertatea noastră. Împărăţia este pentru cei care o doresc din inimă, din adâncul sufletului şi din toate puterile. Aprofundarea cuvântului, rugăciunea sunt date pentru hrănirea doririi şi înlesnirea deschiderii ei până la deplina-i maturitate.

Tânărul bogat nu era pregătit să primească cuvântul lui Hristos, să se lepede de toate pentru El. Fără îndoială, profunzimea lui nu l-a dus până acolo încât să

prefere bunătăţile veşnice bunătăţilor veacului acesta - iar tânărul s-a dus întristat foarte, căci avea averi mari.

Acest episod ne cercetează starea doririi noastre, iar ce a putut simţi tânărul nu ne este străin. Îi arătase lui Iisus râvna sufletească. Îşi dorea să Îl urmeze pe Iisus, fiind atras de către El, însă evaluarea a tot ce ar fi trebuit să părăsească îi împiedica această râvnă. Câtă suferinţă e să ai o inimă împărţită - care vrea, dar nu se poate hotărî, care simte o chemare, însă nu găseşte forţa necesară să-i răspundă! Probabil că tristeţea lui era după măsura sfâşierii lăuntrice. Crisparea în ceea ce priveşte posesiile, ştiinţa, puterile… împiedică venirea Împărăţiei şi întristează.

Tristeţea, după cum ne arată Sfinţii părinţi, are drept pricină frustrarea dorinţelor, cât şi decepţia eului mărunt. Ea descoperă un ataşament faţă de sine şi de cele lumeşti. În tristeţe eşti singur, rupt de ceilalţi. Iisus l-a poftit pe tânăr să se elibereze de crispare prin donare: vinde tot ce ai şi dă săracilor. A da înseamnă a recunoaşte că ai primit şi că îţi place să împarţi tot ce ai. A împărţi te îmbogăţeşte şi te face să guşti din arvuna Împărăţiei.

Lui Zaheu, care era bogat, Hristos nu i-a cerut să vândă tot, ci să-şi deschidă casa, să practice ospitalitatea şi să împartă tot ce are cu cei nevoiaşi. El îl invită pe Zaheu să descopere o viaţă nouă, care-l va face fericit. Este aceeaşi invitaţie pe care o adresează unui fariseu, atunci când îi spune: „Când faci prânz sau cină, nu chema pe prietenii tăi, nici pe fraţii tăi, nici pe rudele tale, nici vecinii bogaţi, ca nu cumva să te cheme şi ei, la rândul lor, pe tine, şi să-ţi fie ca răsplată. Ci, când faci un ospăţ, cheamă pe săraci, pe neputincioşi, pe şchiopi, pe orbi” (Luca 14, 12-13).

Bucuria stă în relaţie, în dăruirea de sine. Ea este, pentru cei ce primesc să sărăcească după categoriile lumeşti, îmbogăţire cu viaţa în părtăşie. „Căci cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa” (Marcu, 8, 35).

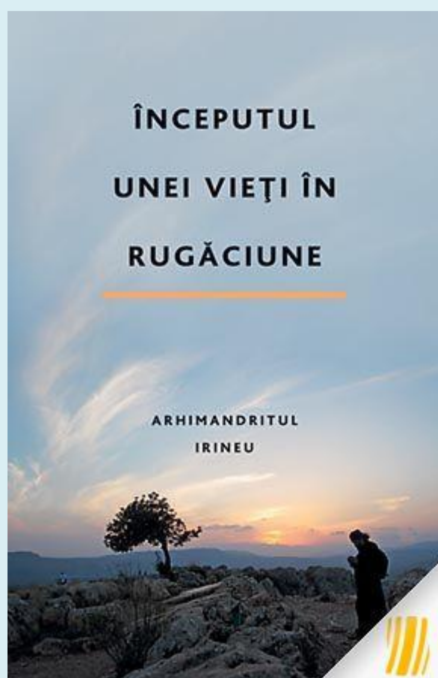
În Împărăţia Cerurilor ajung cei care primesc să piardă în veacul acesta, să nu-şi compromită sufletul cu bogăţiile fărădelegii. A primi să pierzi nu este omeneşte cu putinţă, ci numai prin dumnezeiescul har - care îi vine în ajutor celui care îl cere. Când un monah îşi face voturile monahale, el răspunde la întrebarea: „Voieşti să intri în duhul sărăciei, al fecioriei şi al ascultării?” prin: „Da, vreau, cu harul lui Dumnezeu”. Dat fiind acestea, el pătrunde în duhul sărăciei, arătând că nu se poate sprijini pe propriile puteri, ci numai pe harul dumnezeiesc. Aceasta îi aminteşte, la fel, că Împărăţia Cerurilor este un dar al lui Dumnezeu care nu se poate câştiga doar prin puterile omeneşti. A fi sărac cu duhul înseamnă să-ţi fi recunoscut

limitele şi să-ţi fi pus toată nădejdea în Dumnezeu. Înseamnă să te deschizi harului îndumnezeitor al Duhului şi să te minunezi de tot ceea ce Domnul lucrează în fiecare clipă în viaţa noastră.

Cel sărac cu duhul a înțeles că totul este har, că totul este dar. Acolo unde nu vedea ieşire, punându-şi încrederea în Dumnezeu, s-a făcut martor al puterii dumnezeieşti. Fericit cel ce şi-a pus destinul şi mântuirea în mâinile Domnului, căci nu se mai îngrijeşte de ziua de mâine, ci culege în fiecare zi, întru uimire, ceea ce Stăpânul vieţii lui îi oferă.

Prin această cea dintâi fericire, Hristos ne dă cheia Împărăţiei. Prima fericire care le introduce pe toate celelalte, care predispune la toate celelalte care sunt tot atâtea trepte către bucuria desăvârşită. Trepte în care este exprimat esenţialul învăţăturii lui Hristos şi a cărei aprofundări o urmăm.

Chemarea lui Hristos la lupta cu patimile şi chemările lumii la "satisfacţie" şi la "realizarea Sinelui", mai ales prin influenţele mişcărilor New age

"Patimile au devenit duşmani aşa de familiari, de obişnuiţi, că omul pierde din vedere adevăratul lor caracter, natura lor asupritoare şi începe să le considere chiar prietene"

Chemarea lui Hristos la cercetare de sine

Ia aminte de tine însuţi, adică analizează-te cu luare-aminte în toate privinţele. Să ai neadormit ochiul sufletului pentru paza ta, pentru că mergi pe margine de ziduri de cetate (Înţelepciunea lui Isus Sirah 9, 13);

În multe locuri sunt înfipte de duşmanul tău curse ascunse; uită-te la toate cele din juru-ţi ca să scapi din cursă ca o căprioară şi din laţ ca o pasăre (Pildele lui Solomon 6, 5) *(Sfântul Vasile cel Mare, Omilia a III-a, la cuvintele „Ia aminte de tine însuţi", în Scrieri, partea I, Omilii la Hexaemeron. Omilii la Psalmi. Omilii şi cuvântări, traducere de pr. prof. dr. Constantin Corniţescu şi pr. prof. dr. Teodor Bodogae, Ed. IBMBOR, 1986, p. 367.)*

Hristos ne cheamă să cugetăm la starea noastră în fiecare zi. Cercetarea gândurilor, mărturisirea păcatelor: acestea sunt parte integrantă a vieţii de nevoinţă, a creşterii întru Împărăţie. A înceta necontenita cercetare de sine a inimii înseamnă a cădea

pradă trândăviei ucigătoare de suflet a neamului omenesc în starea lui de păcat: mulţumit în voia proprie, satisfăcut cu starea lui de acum – oricare ar fi aceasta – şi nepăsător faţă de lucrarea trudnică a transformării întru Hristos.

O viaţă creştinească adevărată, o viaţă care caută rugăciunea şi transfigurarea întru Hristos este una care se cercetează neîncetat pe sine, văzându-şi slăbiciunea şi căutând o cale de scăpare din robia păcatului. Conştient că viaţa aceasta pământească se sfârşeşte, că sufletul negreşit se va despărţi de trup şi atunci va înceta lupta personală a vieţii noastre create, creştinul trebuie să trăiască zi de zi în lupta neabătută a înnoirii ascetice. Este o luptă cu nădejde, căci Domnul făgăduieşte Împărăţia celor care o vor lua prin străduinţă (Matei 11, 12) şi încredinţează pe fiecare persoană de prezenţa Lui continuă în această luptă: ***Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului (Matei 28, 20).*** Mai mult, precum tot El ne încredinţează, biruinţa în lupta împotriva păcatului şi a stricăciunii, care este cu neputinţă pentru firea noastră firavă şi slăbănogită, este, cu toate acestea, o posibilitate reală prin harul Domnului: ***căci cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu (Luca 18, 27),*** iar Apostolul adaugă: ***Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întăreşte (Filipeni 4, 13).***

Ceea ce este „cu neputinţă”, însă devine „cu putinţă” întru Hristos, este confruntarea cu patimile: întâlnirea faţă în faţă cu păcatul – în inima omenească, în toate mădularele ei – a persoanei firave, slăbănogite, în lupta duhovnicească. Despărţită de puterea Celui care transformă slăbiciunea în putere, aceasta este o luptă necugetată.

Omul slăbănogit stă în faţa a ceea ce Scripturile numesc omul „cel tare” (cf. Marcu 3, 22-29) şi vede puterea cea mare a unui vrăjmaş neobosit. Firav întru neputinţa lui, slăbănogit până la oase de îndelungata legătură cu păcatul şi de supunerea completă faţă de patimi, omul acesta nu are nici un fel de putere înaintea vrăjmaşului său. Precum în cuvintele smeritului Manase, el strigă numai: ***Strâns sunt eu cu multe cătuşe de fier, încât nu pot să-mi ridic capul meu şi nu am nici loc de odihnă, pentru că Te-am mâniat şi am făcut rău înaintea Ta (Rugăciunea regelui Manase, 10)*** *(Vezi infra, O sută de capete despre rugăciune şi trezvie, 37.)* Este înrobit vrăjmaşului său şi strigă: ***Necazurile inimii mele s-au înmulţit […]. Caută spre mine şi mă miluieşte (Psalmi 24, 17-18).***

Sau aşa s-ar cuveni să facă. Adâncul robiei omului faţă de păcat este atât de mare, tragedia lui, atât de profundă, încât, dacă ar fi conştient fie şi de o parte a realităţii acesteia, asemenea strigăte i-ar mistui inima. Şi deşi o asemenea conştiinţă ar putea fi, la vremea ei, o pricină de mare durere, totuşi această durere l-ar uni mai deplin

cu lucrarea lui Hristos, căci Domnul ia o suferinţă ca aceasta şi o transformă într-o încercare dătătoare de putere, aşa cum fierul se cearcă în foc şi se face mai tare prin aceasta (cf. Psalmi 65, 10; Isaia 48, 10; Maleahi 3, 2).

Însă omul nu este legat de Hristos în felul acesta, pentru că în parte acceptă, chiar recunoaşte adevărata stare a inimii sale. Lanţurile legăturii sale şi cătuşele robiei sale au devenit aşa de obişnuite, aşa de „normale”, că nu le mai vede. Patimile au devenit duşmani aşa de familiari, de obişnuiţi, că omul pierde din vedere adevăratul lor caracter, natura lor asupritoare şi începe să le considere chiar prietene. Duşmanul care fără încetare duce război împotriva lui este în aşa măsură „parte din peisaj”, că încetează să mai fie văzut; existenţa lui începe chiar să fie negată, să fie „explicată raţional” într-un context psihologic care îl face un lucru ireal, neimpresionant, îndepărtat. Astfel, lupta duhovnicească devine o non-luptă, ceea ce o face o înfrângere; căci dacă nu ne recunoaştem starea, încetăm să ne ridicăm la luptă cu seriozitate şi putere deplină – şi atunci stăpânesc patimile noastre, biruieşte păcatul, iar diavolul îşi cere drepturile mai cu putere.

Atunci devenim ca fratele cel trândav duhovniceşte, care s-a apropiat de Sfântul Antonie cel Mare al Egiptului în pustie: „Un frate a zis lui avva Antonie: «Roagă-te pentru mine.» Zis-a lui bătrânul: «Nici eu nu te miluiesc, nici Dumnezeu, dacă tu însuţi nu te vei sili şi nu te vei ruga lui Dumnezeu.»” *(Avva Antonie, Cuvântul 16, în Patericul egiptean, Alba Iulia, 1994, p. 10.)*

Aceasta este starea fără nădejde la care duce trândăvia duhovnicească: una în care omul nu luptă, nu acţionează. Astfel că nu reuşeşte să ajungă nici măcar la temeiurile adevăratei Vieţi întru Hristos. În timp ce omul modern se simte oarecum „luminat”, deoarece nu mai acceptă legendele şi miturile demodate despre diavol, draci, războiul duhovnicesc sau uneori, chiar despre păcat, creştinul ştie că această luminare este curată înşelare. Este ascunderea realităţii dincolo de vălul subţire al lui „a şti mai bine” – un văl care este transparent pentru cine se uită la el obiectiv, din perspectiva adevăratei cunoaşteri întru Domnul a Bisericii, însă care, fără această cunoaştere, le pare multora chiar ţesătura realităţii înseşi.

Cât de fără nădejde ar părea toate acestea dacă n-ar fi realitatea lui Hristos Cel înviat! Fără aceasta, însăşi existenţa omului n-ar fi definită decât de un cuvânt: moartea. Tot păcatul lui, toată supunerea lui de bunăvoie faţă de patimi duc numai aici. Lucrarea vrăjmaşului său se străduieşte să pricinuiască această singură roadă. Neputinţa omului de a recunoaşte atât propria sa slăbiciune, cât şi puterea vrăjmaşilor ar chezăşui biruinţa acestora. Aceasta ar fi cu adevărat o pricină de deznădejde – de întristare şi de tânguire adevărată.

Însă creştinului, de fapt întregului neam omenesc creat, i s-a dăruit singurul lucru de trebuinţă: biruinţa asupra morţii înseşi. Prin această biruinţă, obţinută de Hristos pe Cruce, în mormânt şi în iad întru slava Sa jertfitoare de Sine, lupta în care este angajat omul este una în care se întrevăd semne de biruinţă. Crucea devine semnul vieţii, iar câmpul de luptă al inimii este recâştigat pentru slava întru Domnul cel Înviat.

Aceasta nu înseamnă că lupta încetează. Diavolul este înfrânt, dar încă deţine o sabie puternică. Încă ne închinăm în faţa patimilor, dar a venit mântuirea neamului omenesc. Lupta se înnoieşte şi primeşte putere întru Hristos. Duhul a venit ca să ne asigure platoşa pentru bătălie. Slăbiciunea devine putere şi cele cu neputinţă devin cu putinţă pentru neamul omenesc întru Domnul său.

Astfel, sarcina noastră zilnică este măreaţă: să privim înăuntru, în adâncurile inimii, să descoperim acolo lanţurile care ne leagă de părţile cele mai de jos ale întunericului şi cu harul lui Dumnezeu, să luptăm împotriva lor. Suntem chemaţi să lucrăm, prin puterea mântuitoare a Domnului întrupat, pentru a birui cele care caută să ne nimicească. Trebuie să cugetăm la starea noastră în fiecare zi, s-o vedem în adevărata ei slăbiciune şi să chemăm mângâierea şi sprijinul Domnului cel milostiv pentru a o depăşi.

Suntem chemaţi să ne schimbăm, să ne transformăm: să ne vedem şi să ne cunoaştem pe noi înşine, astfel încât să ne putem oferi lui Hristos pentru transfigurare.

Chemarea lumii

Însă lumea ne cheamă adesea la o lucrare diferită, căci refrenul societăţii este în general unul de mulţumire de sine. Este adevărat că suntem chemaţi uneori de această lume să ne cercetăm pe noi înşine; dar suntem provocaţi, de obicei, să facem aceasta pentru a descoperi cum să fim fericiţi şi mulţumiţi cu noi înşine, fie aşa cum suntem, fie cu „sinele” adevărat, care este o lărgire şi o limpezire a acestei existenţe de aici. Această cercetare de sine lumească este umanistă şi fatalistă într-un mod previzibil: umanitatea este în punctul ei maxim atunci când ajunge să fie „mulţumită cu sine” aşa cum este, în adâncul inimii. Trebuie să privim înăuntru, pentru a descoperi şi a defini „sinele” cu care trebuie să învăţăm să fim împăcaţi şi mulţumiţi.

Această chemare ia forme diferite în lumea modernă, dar poate fi redusă, în esenţă, la două. Mai întâi, este credinţa simplistă că omul poate şi ar trebui să fie orice

doreşte să fie, în ce mod doreşte, atâta timp cât nu le face rău altora. În acest caz, omul este chemat să se schimbe puţin sau deloc; scopul oricărei cercetări de sine este descoperirea „eului” cu care să fie fericit şi satisfăcut. O asemenea viziune elementară despre lume a fost în centrul unor tendinţe sociale diverse, de la mişcările contraculturale ale anilor 1960 până la mentalitatea de acceptare universală a generaţiei de acum. Este, oarecum, forma elementară şi extremă a unui sistem de credinţe „satisfaction now” [satisfacţie acum]. Pentru că este fundamental simplă, este rareori lămurită prin vreun detaliu: însuşi miezul unui asemenea mod de gândire este că orice încercare de a particulariza credinţa şi acţiunea restrânge libertatea voinţei într-un mod negativ.

Însă există o formă mai nuanţată, mai rafinată în feluritele chipuri ale mişcărilor „new age” şi „self-help” [ajută-te singur], care sunt la fel de populare în primele decade ale secolului al -XXI-lea, precum erau în secolul al XX-lea. Aici, omul întâlneşte o largă varietate de puncte de vedere, dintre care multe sunt destul de pretenţioase, dar se învârt în continuare în jurul punctului central al satisfacţiei de sine, al mulţumirii de sine. Diferenţa dintre aceste filosofii şi cea a modului de gândire simplist „fii ce vrei să fii” este că ele implică adesea îndemnul la schimbare şi la transformare – chiar o transformare a sinelui. Asemenea puncte de vedere adoptă un grad de nuanţare: aceea dintre dragostea de sine falsă şi dragostea de sine adevărată, una fiind marcată de slăbiciuni şi probleme, iar cealaltă fiind înaltă şi autentică. În aceasta există o oarecare scânteie a naturii autentice a cercetării de sine care susţine nevoinţa ortodoxă: o cercetare care descoperă o viziune deformată despre persoana umană. Discuţia despre stări emoţionale fireşti (cum ar fi ruşinea) folosite greşit şi de care se abuzează reflectă, de asemenea, în unele privinţe, o concepţie a pervertirii firii, pe care Ortodoxia o numeşte patimă. Există o chemare directă la autoevaluare şi la schimbare, astfel încât sinele fals, trăit în prezent şi prins în cătuşele diverselor probleme, să poată fi lepădat -în favoarea sinelui adevărat, care este obiectul nemijlocit al dragostei.

Totuşi, dincolo de această formă de asceză exterioară (căci aceasta este cu adevărat un fel de „asceză laică”), rămâne o temelie solidă în definirea sinelui. Sinele „adevărat” pe care omul năzuieşte să-l descopere şi să-l iubească este în continuare un sine definit de voinţa şi de dorinţele sale. Astfel, în timp ce viziunea aceasta este mai nuanţată şi mai complexă decât modul de gândire simplist „fii ce vrei să fii, cum eşti acum, câtă vreme nu faci rău altora”, rădăcina amândurora este aceeaşi: satisfacţie câştigată prin mulţumirea întru sine, aşa cum este acesta [sinele] definit de el însuşi.

Cât de mare este ispita aceasta şi cât de răspândită este această viziune despre lume! Însă acest sistem atotcuprinzător de idolatrizare de sine poate fi repede identificat ca rod al unei viziuni despre lume cu totul seculară. Să ne amintim că rădăcina acestui termen, „secular”, este latinescul saeculum: „generaţie” sau „veac”, folosit în vocabularul creştin pentru a semnifica „lumesc” sau legat de cele ale lumii în orice perioadă anume. O viziune seculară despre lume este una care vede lumea şi viaţa omenească din ea, în primul rând sau în întregime, în termeni de „lucruri ale veacului acestuia”, de puncte de vedere lumeşti, despărţite de viziunea teologică a Bisericii. Este modul de gândire care vede tot mai mult păcatul ca o convingere depăşită, care ţine de comportamentul moral; dracii, ca un jargon superstiţios şi demodat, folosit pentru a descrie cele despre care lumea „ştie” acum că sunt doar elemente psihologice; Raiul şi iadul, ca mituri demodate menite să întărească nişte coduri morale; iar gândurile care sunt acum în graţiile unei generaţii pierdute, ca pe adevărurile ultime care trebuie să guverneze şi să definească existenţa omenească.

Nu este de mirare, aşadar, că o asemenea viziune despre lume va chema persoana la un mod de cercetare de sine diferit de cel cerut de Hristos. Fără o recunoaştere a faptului că această lume este lucrarea unui Făcător, că este locul de creştere pentru o făptură care are un potrivnic în acea creştere, că se mişcă spre judecată, mântuire şi înnoire – fără aceste lucruri, imboldul spre o chemare la schimbarea adevărată întru Viaţa sfinţitoare a Făcătorului se pierde uşor. Mai degrabă, când lumea şi viaţa aceasta sunt văzute ca finalităţi în ele însele, când această viaţă şi acest „sine” sunt înţelese ca singurul contur definitoriu al existenţei (şi chiar al „zeităţii”), imboldul este spre acceptare. Omul trebuie să accepte lucrurile aşa cum sunt şi astfel să afle mulţumirea. Acest lucru este adevărat chiar şi în sistemele care susţin schimbarea în perceperea şi definirea de sine a omului; căci o schimbare de la un mod de definire de sine la altul (chiar dacă cel din urmă poate fi oarecum mai puţin problematic decât cel dintâi) nu este decât o mişcare în interiorul unui context comun. Omul continuă să găsească mulţumire prin acceptarea idolului sinelui, chiar dacă i se spune să remodeleze acea imagine a sinelui înainte de a o accepta.

Această mentalitate este o amăgire şi o capcană pentru creştin şi e de datoria noastră să luăm aminte la cât este de insidioasă în societatea de azi. Trăim în generaţia „self-help”, în care mentalitatea „do-it-yourself” [fă-o tu însuţi] se aplică la viaţa lăuntrică la fel de mult ca şi la cea din afară; iar ruptura dintre luptele legate de viaţa lăuntrică şi poveţele Bisericii înseamnă că scopurile stabilite de un asemenea „ajutor” sunt, adesea, doar roadele şi dorinţele oricui se întâmplă să scrie cea mai nouă carte, care oferă cea mai nouă înţelepciune. Dar principiul ce le guvernează pe toate rămâne unul al satisfacţiei. Fiinţa umană este provocată nu să

devină altceva (cu excepţia situaţiilor care i se poate cere să lepede anumite atribute care o opresc de la a fi cine este cu adevărat în inima ei), ci să devină fericită cu sinele care acum stă ascuns. Ceea ce trebuie să lepede sunt acele lucruri pe care alţii caută să i le „impună”; căci acestea sunt lucruri care „neagă sinele adevărat”, care „caută să se conformeze” la „moralitatea altuia” şi astfel împiedică o mulţumire adevărată cu propria fiinţă a omului. Şi astfel, programul social popular, care influenţează, de asemenea, mişcările politice dominante, este unul de reînnoită mulţumire de sine: de a socoti că fiind drept ceea ce se potriveşte cu viziunea mea despre „sine”, oricare s-ar întâmpla să fie aceasta şi oricum aş ajunge s-o am.

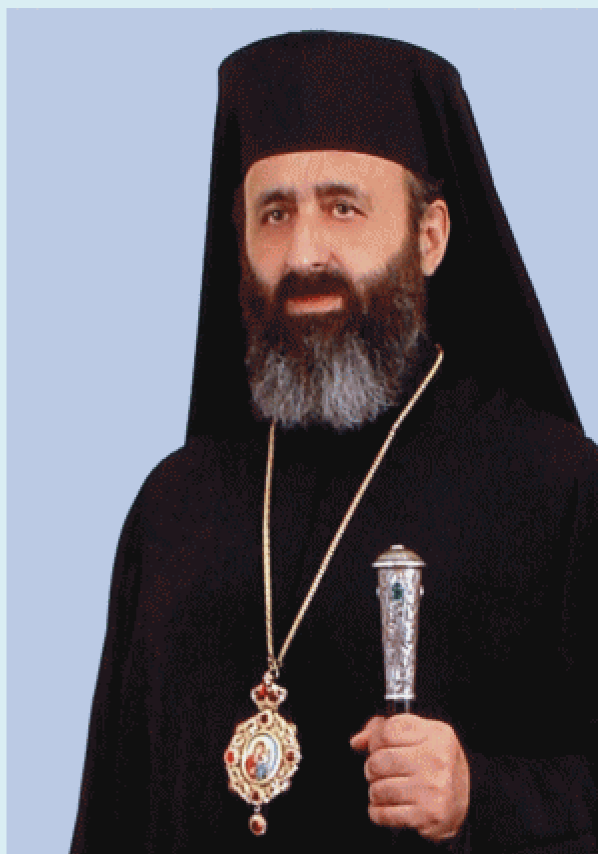
Cât de departe sunt acestea de chemarea creştină! Sunt, în cel mai bun caz, profund discordante. În cel mai rău caz (şi adesea le vedem în cel mai rău caz) sunt cu totul potrivnice. Creştinismul este o viaţă înrădăcinată în cele ale lui Hristos. Sarcina lui este nu să trăiască pentru sine, ci să trăiască pentru Hristos; iar scopul lui este nu satisfacţia, ci transformarea. Creştinul este chemat să devină, să intre într-o înnoire a vieţii care este a Altuia – care este a lui Hristos. El trebuie să descopere „sinele” existenţei sale de acum tocmai ca să poată lucra pentru a-l schimba într-o viaţă definită nu de voia sa, ci definită şi făcută reală de Altul – de Dumnezeu Însuşi. Viaţa în Hristos este o viaţă de transformare într-un Om Nou. Este o viaţă care lucrează spre înviere, când trupul morţii acesteia (Romani 7, 24) va trece, iar omul slăvit Îl va cunoaşte pe Domnul Slavei.

Creştinul de azi aude două chemări: cea a lui Dumnezeu şi cea a lumii. Şi cu adevărat, este aşa cum a fost întotdeauna, de când Hristos a rostit pentru întâia oară în lume Evanghelia care ridică pe tată împotriva fiului, pe mamă împotriva fiicei (cf. Luca 12, 53) şi Împărăţia împotriva -saeculum-ului [veacului acestuia, n.n.]. Ispita constantă este de a răspunde la amândouă, ca şi cum amândouă ar fi egale în valoare sau ar merge mână în mână; dar aceasta înseamnă a ignora cuvântul Domnului. Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor (Matei 8, 22; Luca 9, 60) a fost o afirmaţie rostită de Hristos nu ca o respingere rece, nepăsătoare a lumii, ci pentru a le da ucenicilor Săi o învăţătură, anume: chemarea lumii care duce la moarte trebuie să fie lăsată să-şi răspundă sieşi. Chemarea la Împărăţie trebuie să fie singurul centru spre care se îndreaptă atenţia inimii creştine. Numai răspunzând la această chemare şi doar la această chemare, poate omul cu adevărat să fie milostiv cu „cei morţi” – cei care sunt pierduţi în păcat, care cedează la chemarea lumii –, căci singurul antidot pentru moarte este învierea, iar învierea vine numai prin puterea Domnului cel înviat.

[va urma]

(din: Arhim. Irineu, Începutul unei vieţi în rugăciune, Editura Sophia, 2014)

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Duminica după Botezul Domnului

Dreptmăritori creştini, noi pământenii ştim prea bine că fără lumina şi căldura soarelui viaţa noastră trupească şi viaţa sub toate formele ei ar fi cu neputinţă pe planeta noastră.

De aceea, în multe din credinţele păgâne de altă dată, soarele era adorat ca un zeu. Având în vedere rolul pozitiv pe care soarele îl are pentru viaţa noastră pământească, mulţi dintre gânditorii şi poeţii creştini au comparat întruparea Fiului lui Dumnezeu şi darurile aduse de El omenirii, cu binefacerile luminii şi căldurii soarelui.

De Crăciun, Biserica noastră cântă: „Lumină ne-a strălucit nouă, Hristoase Dumnezeule, venirea Ta. Lumina cea din Lumină, strălucirea Tatălui toată făptura a luminat".

Sfântul Evanghelist Matei, vorbind despre începutul propovăduirii Mântuitorului în părţile Galileei, spune că „poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit" (Mt. 4, 16).

Lumină este viaţa Sa impecabilă, lumină sunt faptele Sale de iubire, lumină este, mai ales, învăţătura Sa plină de apă vie. De aceea, numai încălzindu-ne la această Lumină, la Acest „Soare al dreptăţii" (Mal. 3, 20) şi lăsându-ne călăuziţi de El, în toate zilele vieţii noastre, precum ne lăsăm încălziţi de soarele material care rânduieşte viaţa planetei noastre, noi vom putea moşteni viaţa veşnică.

Iubiţi credincioşi, prin naşterea lui Mesia, Dumnezeu Tatăl Îşi deschide braţele Sale spre om, „această plăsmuire minunată" - cum i-a zis Shakespeare - pe care-l naşte din nou, smulgându-l de pe calea întunecoasă a păcatului.

Cu adevărat, născându-Se în Betleem, Fiul lui Dumnezeu ne-a arătat nouă lumina, precum El Însuşi spune: „Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric" (In. 12, 46).

Domnul a spus odată ucenicilor Săi că sunt douăsprezece ore când pot umbla în lumina zilei fără să se poticnească. Dar, când lumina a apus şi noaptea a căzut, ei se împotmolesc, atâta vreme cât o lumină interioară nu-i călăuzeşte. Iisus a avut această lumină lăuntrică, care L-a călăuzit în momentele întunecate ale vieţii Sale.

Prin tot ceea ce a făcut pentru noi la Crăciun, la Paşti şi la Rusalii, El a binevoit să sădească această lumină în noi. ***Având lumina înţelegerii în sufletul nostru curat, putem spune cu înţeleptul voievod Neagoe Basarab: „Eu n-am putut afla Rai mai bun şi mai dulce decât în faţa Domnului nostru Iisus Hristos".***

Numai stând în comuniune strânsă cu Hristos „Lumina lumii" (In. 8, 12), vom avea permanent în forul nostru lăuntric lumina Sa cea sfântă. Mijloacele prin care putem să realizăm această petrecere şi creştere în lumină sunt: Biserica, Biblia şi Euharistia.

Sfânta Biserică este izvor de lumină. Prin învăţătură şi Sfintele Taine, prin canoane şi porunci bisericeşti, ni se oferă lumina care se pogoară din cer, încât cugetele şi inimile noastre sunt îndreptate spre adevăr şi dreptate.

Biserica este stâlpul de foc care îi călăuzea pe israeliţi în pustie, este Muntele Sinai, învăluit în focul Dumnezeirii, de pe care se proclamă Legea dumnezeiască. Pe pământ, nu există nicăieri un mai bogat izvor de lumină; aici, virtutea este vestită, săracii sunt mângâiaţi, cei dezorientaţi sunt povăţuiţi, cei singuri găsesc comuniunea, iar poporul lui Dumnezeu este luminat, ca să poată peregrina prin tenebrele veacului.

În Biserică, Îl întâlnim pe Cel nevăzut, Răscumpărătorul Cel de sus şi Lumina lumii, auzim glasul Său, ne împărtăşim de căldura iubirii Sale şi ne desfătăm de strălucirea feţei Sale. Cuvântul biblic dă lumină.

Fericitul Augustin a citit un text paulin şi s-a convertit. Alţii, citindu-l, l-au descoperit ca fiindu-le cale luminoasă spre viaţa cea nouă.

„În cuvintele Scripturii - spune Sfântul Atanasie cel mare - Se găseşte Domnul, a Cărui prezenţă demonii nu o pot suporta". Aceste fiinţe întunecate sunt chinuite de Cuvântul dătător de lumină.

Mulţi, prin lectură biblică, au găsit putere pentru vieţuirea de fiecare zi. Despre scriitorul rus Merejkovski (†1941) se spune că citea zilnic din Noul Testament şi de fiecare dată i se părea că citeşte ceva nou, care-l mângâia şi întărea. El a grăit astfel: „Ce-mi vor pune oamenii în sicriu când va fi să fiu înmormântat? Biblia! Cu ce voi învia? Cu Biblia! Ce-am făcut de seamă în viaţă? Am citit Biblia!".

Marele Bossuet (†1707) afirma: „Eu nu pot trăi fără Biblie". Aceasta este scrisoarea personală pe care ne-o adresează fiecăruia Împăratul cerurilor, oferindu-ne lumină spirituală şi adevăr mântuitor.

Sfânta Împărtăşanie este lumină. Primind-o, ne unim cu Hristos, izvorul luminii dumnezeieşti, Care ne spune: „Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el" (In. 6, 56).

Ea este, după expresia Sfântului Ignatie, „leac al nemuririi", fiindcă risipeşte întunericul păcatului aducător de moarte. Împărtăşindu-ne, noi Îl primim în noi pe Dumnezeu Cel Atotluminos.

În Canonul Sfintei Împărtăşanii, ne rugăm astfel: „Împărtăşirea nemuritoarelor Tale Taine, Hristoase, să-mi fie mie acum, izvor de lumină" sau „Ca focul şi ca lumina să-mi fie mie Trupul şi Sângele Tău cel scump, Mântuitorul meu, arzând materia păcatului şi mistuind spinii patimilor şi luminându-mă tot pe mine, cel ce mă închin Dumnezeirii Tale".

În Dumnezeiasca Euharistie, găsim o putere imensă, o energie luminoasă faţă de care energia atomului păleşte până la totala lipsă de însemnătate.
Prin Botez ne-am îmbrăcat în Hristos, „Lumina lumii". De aceea, Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Ca fii ai luminii să umblaţi" (Efes. 5, 8). Ca simbol al acestei

realităţi, am fost îmbrăcaţi în haină curată şi albă şi s-a rostit rugăciunea: „Dă-mi mie haină luminoasă…”.

De aceea, nu putem fi creştini adevăraţi decât având permanent inima deschisă, pentru ca Iisus să intre şi să ne purifice cu iubirea Sa, să ne lumineze cu lumina Sa şi să ne unească cu El. Dacă inima creştinului este închisă, aceasta rămâne rece şi întunecată, se împietreşte şi se usucă, pentru că în ea nu circulă seva dătătoare de viaţă a lui Hristos, Care ne-a altoit pe noi ca pe o mlădiţă întru El, „Viţa” cea dumnezeiască şi nemuritoare (cf. In. 15, 5).

Omenirea este împărţită aproape complet între cei ce aparţin în întregime lui Hristos şi cei ce Îl refuză, cei care resping Lumina. Cine este în întuneric nu vede, nu înţelege, nu profită, nu trăieşte.

Acum, nu e timp de a sta în întuneric, ci, din contră, e vremea potrivită de a ne împărtăşi din Potirul Luminii cereşti pentru a ne mântui! Astăzi, cuvintele de iubire ale Mântuitorului Hristos traversează oceanele şi ajung pretutindeni, încât trebuie numai ascultate şi trăite, în viaţa de fiecare zi.

Dar, nu poate asculta cine are urechile închise; nu poate contempla minunile lui Dumnezeu cine este orb.

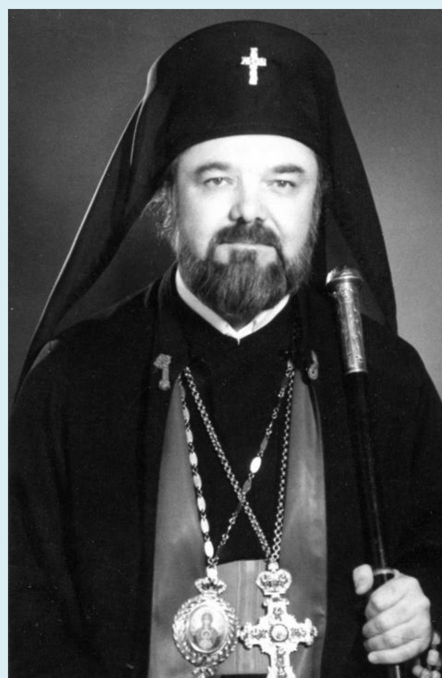
Iubiţii mei, în acest timp, sunt mulţi orbi şi surzi care s-au ataşat de pământ ca şi cum nu va trebui să-l părăsească niciodată. Oamenii se agită şi aleargă, caută nebunii şi deşertăciuni, adoră idoli falşi şi mincinoşi.

Oamenii risipesc timpul lor preţios şi neglijează slujirea pe care o datorează lui Hristos, Cel Care ne iubeşte şi nu doreşte altceva decât să fim fericiţi pentru veşnicie. Prost şi nesocotit este omul care, în mijlocul unei lumini atât de mari, caută să rămână în întuneric.

Hristos Domnul vrea ca inima noastră să devină asemenea cu inima Sa, să bată la unison cu inima Sa. Dacă ne străduim să fim ai Lui în cuget, în suflet şi în orice aspiraţie, vom vedea aurora mare şi sublimă a fericirii, adică vom gusta din viaţa Sa înviată, biruitoare şi veşnic fericită.

La această viaţă ne cheamă Mântuitorul când zice: „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii” (In. 8, 12); „Eu sunt învierea şi viaţa; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi” (In. 11, 25). Amin.

Mitropolitul Antonie Plămădeală - Predică la Duminica după Botezul Domnului (1)

Am văzut pustia Quarantaniei. Piatră şi nisip. Nisip şi piatră în care nici sămânţa celei mai sălbatice dintre plante nu încolţeşte. Soarele descătuşat, uscat, rău, agresiv. Soare căzând din zenit ca o săgeată de foc, fără să întâlnească în cale nici un fel de obstacol.

Nici o pânză de nor nu se alcătuieşte şi nu se rătăceşte între pământul fierbinte şi cerul fierbinte al Quarantaniei. Cât priveşti cu ochii, spaţiu lipsit de ocrotire. Stihie stearpă. Cer fără apă. Pământ fără viaţă. Nici umbra unui fir de iarbă nu te adăposteşte de vrăjmăşia ce pogoară din înălţime. Stihia de foc o duşmăneşte pe cea de apă şi Quarantania, din imemoriale timpuri ale Terrei, a apucat să cadă sub stăpânirea celei dintâi. Nici animal, nici pasăre, nici şoarece, nici gâză, nici om nu pot trăi acolo.

Nici Dumnezeu n-are pentru cine merge şi întârzia acolo! Doar „Ducă-se pe pustii”, izgonitul, singuraticul, doar el îşi are sălaşul în astfel de singurătăţi, domnind peste o împărăţie lipsită de sens. Acolo, toropit de arşiţă, îşi plănuieşte campaniile. De acolo încurajează tot ce duce la dezbinare, tot ce strică înţelegerea şi comuniunea, tot ceea ce goleşte creaţia de sens, tot ceea ce e împotriva raţiunii şi a bunului simţ, tot ce poate strica armonia.

Plutarh îi derivă numele de la „diavallein”, „a separa”. Cel ce separă, cel ce desparte. Cel a cărui vocaţie e să provoace duşmănii. Aristofan traduce „diavolos” cu „calomniator”, Iosif Flaviu cu „acuzator”, cel ce vede numai negru. Autorul cărţii Ester îl traduce cu „cel ce se opune” din principiu la tot ce e bun. Domnul „Nu”.

Şi Vechiul şi Noul Testament îl au în toate aceste înţelesuri, de altfel destul de apropiate unele de altele, chiar şi când el se ascunde şi sub alte nume, ca belzebul, satan, belial, azazel şi altele.

Dumnealui jubilează numai când înşeală, când cineva ia drept bun şi adevărat ceea ce e fals şi minciună. Jubilează când intenţia rea e luată drept intenţie bună. Jubilează când rotiţa pe care o învârte el, atunci când îşi dă maşina drept perpetuum mobile, rămâne ascunsă şi când îi face pe cât mai mulţi să creadă că maşinăria merge de la sine. Fără mişcător!

Contează în general pe uşurinţa cu care e crezut, pe superficialitatea şi naivitatea interlocutorului.

Îi place să lase impresia că face binele. Multora suprafaţa faptei lui li se pare bună. Atunci el le apare drept înger al luminii. Naivii se înduioşează, iar el împarte zâmbete bine compuse, din smerenia cărora răzbate un triumf abia reţinut. Nimic nu-i place mai mult decât să fie luat drept ceea ce nu este! Ascuns sub aparenţe, el dăruieşte mărgele drept mărgăritare şi ciori drept privighetori.

Face şi bine. Numai că aranjează să iasă din el un rău. Cine să se ştie feri de cineva care îţi face bine! Îţi dă să mănânci ca să te îmbolnăveşti, îţi dă să bei ca să te îmbeţi. Îţi exaltă calităţile ca să te mândreşti, îţi aţâţă drepturile ca să pierzi măsura. Îţi dă dreptate la supărare, ca să te împingă la răzbunare; îţi spune la ureche ce zic alţii rău despre tine, ca să-ţi dezlanţuiască ura; te îmbie la logică pentru a-ţi stimula încăpăţânarea.

Printre marile lui pasiuni, silogismul nu e pe ultima treaptă. Viclean, îşi crede viclenia înţelepciune şi umbră învăluit în togă de filosof. Îi place, când înşală, să convingă. Din gura lui argumentele curg în cascade ca apa şi toate vin îmbrăcate în cea mai strălucitoare aparenţă de gând rotunjit după regulile logicii şi ale bunului simţ. Cu prostia îi atrage numai pe proşti şi de aceştia nu duce lipsă. Îi are oricum.
Are întotdeauna argumente, numai că le are deopotrivă pentru şi împotriva aceluiaşi lucru.

A încercat să-l prindă în mrejele lui şi pe Iisus, pe când se afla retras în pustie pentru post şi rugăciune: „De eşti Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini” (Matei 4, 3) şi nu vei mai flămânzi.

După patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi de post negru, în pustia Quarantaniei, o astfel de ispită putea fi irezistibilă. Adresată lui Iisus, ispita era logică. Putea Iisus să prefacă pietrele în pâini? Putea. A dovedit-o când a săturat mii de flămânzi cu cinci pâini, din care au rămas douăsprezece coşuri de firimituri. Era însă o cursă.

Dacă s-ar fi lăsat prins în ea şi-ar fi compromis voinţa de a posti şi-ar fi compromis omenitatea supusă suferinţei, foamei şi setei, ar fi compromis planul întrupării. Tot aşa s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi lăsat ispitit şi atunci când îi cereau să se pogoare de pe cruce. Ar fi compromis învierea şi tot ce a urmat după ea: creştinismul.

Diavolul a voit să-L forţeze să abandoneze teanthropia în care intrase şi care făcea parte dintr-un tot, dintr-o teologie, dintr-un sistem gândit de Dumnezeu. Ca întotdeauna în asemenea cazuri, răspunsul lui Iisus la cea dintâi ispită a fost neaşteptat. N-a spus nici că este Fiul lui Dumnezeu, nici că nu este; nici că poate preface pietrele în pâini, nici că nu poate, nici că vrea să le prefacă, nici că nu vrea. N-a intrat în logica ispititorului.

I-a dărâmat-o printr-un apel la o autoritate superioară logicii, la un tertium pe care ispititorul nu-l luase în calcul: „Scris este, că nu numai cu pâine va trăi omul, ci şi cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu”. Şi cu pâine, dar nu numai cu pâine. Există o ordine care n-o desfiinţează pe aceasta, dar n-o ţine drept exclusivă.

Şi contrariul e adevărat. Cu cuvântul lui Dumnezeu, dar nu numai cu El. Ordinea de sus nu e nici ea exclusivă, cât suntem în trup. Dovadă că e aşa, e că Iisus se va întoarce la pâine. Dar nu se va întoarce atunci când întoarcerea ar fi putut fi cădere în ispită, ci când va voi El, liber de ispită.

Ispititorul e însă dintotdeauna perseverent. Ca şi ispita. Ispita e mai perseverentă decât virtutea. A operat Iisus cu Scriptura? Scriptură ştie şi întunecimea sa. Îi încurcă chiar şi pe marii exegeţi. Şi câte minţi simple nu întoarce pe dos, făcându-i pe bieţii oameni să creadă că descoperă abia ei acum, tâlcul unor texte, ignorat de tâlcuitorii cei mari timp de sute şi mii de ani! De ce să nu încerce şi cu Iisus?

Vrea Iisus argumente biblice? Îi va oferi argumente biblice. Iată unul cum nu se poate mai potrivit şi mai ales, încă o dată logic: „Luându-l pe Iisus din pustie, L-a dus în sfânta cetate, în Ierusalim şi punându-l pe streaşina templului, L-a încercat:

De eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, căci scris este: îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi pe mâini Te vor purta, ca să nu-Ţi loveşti de piatră piciorul Tău". Era un citat din Psalmul 90.

Alternativa era logică într-adevăr. Nu avea decât să se supună probei. O trecea şi gata. Simplu şi uşor. Nu avea nimic de pierdut. Oare într-adevăr nu avea nimic de pierdut? Să fi fost ispita cu totul gratuită? Deocamdată însă, Iisus i-a dovedit că ştia mai bine decât dânsul Scriptura. I-a dat din nou un răspuns neaşteptat şi în aceeaşi măsură logic. „De asemenea este scris - i-a zis - să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău" (Deut. 6, 16). Nici de data aceasta n-a intrat în jocul şi în logica ispititorului.

Iisus n-a făcut nimic de dragul demonstraţiei. Poate că aceasta e una dintre cele mai interesante observaţii din cele făcute de Bultmann, marele exeget, despre Iisus. Iisus n-a făcut minunile pentru a dovedi ceva. N-avea nevoie să dovedească nimic. El nu ştia ce este îndoiala.

Când făcea minunile, le făcea dintr-o pornire de moment a inimii. Or, diavolul îl îndemna acum să se verifice. Aproape să se îndoiască de Sine. Să-şi verifice dumnezeirea. Sau măcar să-şi compromită omenitatea. Să-L facă să se deconspire. Diavolul ştia că nu putea face nimic împotriva lui Dumnezeu; încerca împotriva omului. Îl deranja întruparea Lui ca om adevărat, fiindcă prin aceasta îşi asuma păcatele oamenilor şi le răscumpăra.

Şi apoi a urmat cea din urmă, suprema îndrăzneală şi încercare a ispititorului. El, mereu răzvrătitul, tinzând mereu la locul de frunte de unde a vrut dintotdeauna să-L dărâme pe Dumnezeu, viclean dar nu înţelept, mândru dar nu inteligent pe măsura mândriei, a crezut că a găsit momentul acum, prinzându-L redus la foame şi la sete în pustie, sub chip de om, cu voinţă de om, cu fire de om, în suferinţă, să-I propună un târg. Izvor al îndoielilor, văzându-L pe Iisus că nu-şi verifică dumnezeirea, va fi început el să se îndoiască asupra ei şi atunci a făcut un pas mai departe, atacându-L din partea cealaltă.

Exaltându-I omenitatea, într-o încercare supremă de a-L reduce exclusiv la om, L-a provocat să-şi uite, să-şi nege, să se îndoiască şi El de dumnezeirea Sa şi s-o abandoneze pentru un statut mai palpabil, concret şi imediat. Arătându-I toate împărăţiile lumii şi slava lor, i-a zis: „Toate acestea ţi le voi da Ţie", „dacă îmi recunoşti puterea şi mă recunoşti de stăpân. Căci sunt stăpân peste toate. Toate sunt la mâna şi la voia şi la puterea mea. Aşa vei scăpa îndată de pustie, de foame şi de sete, de singurătate şi de gândul amar că nu însemni nimic pe lume, că eşti uitat şi

părăsit. Vei avea tot ce vrei: putere şi stăpânire, peste toţi şi peste toate. Şi slavă. Nu mi-ai dovedit nici mie, nu ţi-ai dovedit nici Ţie că eşti Fiul lui Dumnezeu. Nici nu eşti. Nu eşti nimic. Eşti Nimeni. Cel ce nu există. Cine te mai ştie? Nici nu vei mai fi în stare să te reîntorci de unde ai plecat. Nimeni nu Te mai ţine minte. Acceptă târgul şi vei avea totul şi numai aşa vei fi din nou cineva pe pământ". Îi sugera oferta unui schimb de identitate, între ei doi, printr-un târg de aparenţă, pe loc, avantajoasă.

Îi cerea să renunţe la „a fi", în schimbul lui „a avea". Tentaţie veche cât lumea, dar mereu repetată şi destul de des printre oameni, încununată de succes.

De data aceasta Iisus nu i-a onorat ispita cu nici un răspuns.

De fapt, ispititorul, simbol al negaţiei, împotrivitor prin vocaţie, nu putea nimic. Minţea. Nu putea da nimic nimănui, pentru că nu avea nimic. Ispitea. El putea doar lua ceea ce era dat de Altul, de Cel ce este şi are. Dar avea o speranţă: dacă, obosit şi slăbit de pustie şi singurătate Iisus s-ar fi lăsat ispitit să coboare ele la „a fi" la „a avea", s-ar fi urcat el îndată în locul rămas liber, împlinindu-şi visul care i-a adus cândva căderea: să ia locul lui Dumnezeu. Căci ştia că acceptarea ispitei, oricât de mincinoasă ar fi fost, ducea la descalificarea celui care ar fi acceptat-o.

Uzurpator mereu la pândă, chip al neîmplinirii, având dezvoltate doar ambiţia rea şi mintea înfierbântată de invidie, logica lui era de fapt naivă şi cu cât era mai îndrăzneaţă, cu atât era mai copilărească.

El credea că ceea ce îi merge uneori cu unii oameni, îi putea merge şi cu Omul Iisus. Iisus a restabilit însă repede şi simplu scara solidă a valorilor, aşa cum erau ele statornicite acolo, în împărăţia cea veşnic asemănătoare cu ea însăşi, adresându-i-se ca unui coate goale, pripăşit la periferia împărăţiei şi tolerat acolo din raţiuni necunoscute nouă în întregime. „Piei, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui să-I slujeşti" (Mt. 4, 10).

Disputa din pustia Quarantaniei a fost încercarea de a i se sugera lui Iisus, la un moment dat, o altă Evanghelie, una falsă, inversă, Evanghelia altei împărăţii. Ea nu-i putea fi sugerată cu mai multe şanse de succes nicăieri altundeva decât în deşert, în pustie în condiţii de foame şi de sete, acolo unde neexistând nimic, nimic altceva nu putea tenta mai puternic decât a avea totul.

„A avea” în schimbul pierderii lui „a fi”. A avea ceea ce trece, în schimbul lui a fi veşnic. Sau măcar a opta pentru prioritatea lui „a avea”. Iisus a optat pentru primatul lui „a fi”.

Mitropolitul Antonie Plămădeală - Predică la Duminica după Botezul Domnului (2)

Ne aflăm în Duminica de după marea sărbătoare a Botezului Domnului. Versetele Evangheliei de astăzi sunt pline de încărcătură doctrinară, continuând descoperirea de la Botez cu privire la Dumnezeu, arătat în chip vădit ca Treime.

În religia iudaică de până atunci şi până azi, nu exista şi nu există o învăţătură explicită despre Sfânta Treime. Evreii credeau doar într-un Dumnezeu unic, o singură persoană, întotdeauna afirmându-şi unicitatea şi blamându-i când îşi făceau idoli sau apelau la „dumnezei străini".

Dogma Dumnezeului unic a fost cea dintâi şi cea mai puternică începând de la Moise până în prezent. „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău; să nu ai alţi dumnezei afară de Mine" (Ieşire 20, 2-3), se spusese în Vechiul Testament.

Şi deodată, la Botezul Domnului, Dumnezeu se descopere în trei persoane. Nu ca trei Dumnezei. În această privinţă Unimea rămânea cum a fost. Dar unimea se descoperea la Botez, în chip vădit, ca Treime. Unul în Treime. Este, în această privinţă şi o primă confruntare dintre noua religie pe care o aducea Iisus şi religia iudaică pe care se grefa învăţătura Sa cea nouă.

Ştim cu toţii cum s-au petrecut lucrurile. Le vom recapitula pe scurt. În timp ce Iisus se afla în faţa lui Ioan ca să-L boteze, s-au deschis cerurile şi Duhul Sfânt s-a coborât deasupra Lui, sub chip de porumbel şi un glas s-a auzit din cer: „Acesta este fiul Meu cel iubit, întru care am binevoit”. Aşadar, Fiul era cel care se boteza, Dumnezeu era cel care se manifesta prin voce, iar Sfântul Duh era cel care cobora sub chip de porumbel deasupra Lui. Aşa s-a petrecut prima delimitare doctrinară esenţială dintre iudaismul monoteist şi creştinismul tot monoteist, dar pentru care Dumnezeu era unul în Treime.

Un lucru mi se pare foarte interesant: în această descoperire a Sfintei Treimi totul pare a se desfăşura ca ceva foarte normal. Evenimentul nu se prezintă deloc ca ceva neaşteptat, absolut nou, scandalos, greu de priceput, imposibil de acceptat. Dimpotrivă. Vine ca ceva foarte, foarte natural, ca şi cum s-ar fi ştiut de el şi înainte, ca şi cum s-ar fi ştiut, dar nu s-ar fi luat notă de el la vreme.
De aceea nu se spune nicăieri în textul Evangheliilor: iată noutatea! Nicăieri nu veţi găsi scris: Iată noutatea: Dumnezeu este în Treime! Descoperirea se face ca şi cum n-ar fi fost o descoperire, ci ca şi cum se cunoştea de când lumea.

De fapt, aşa şi era. Exegeţii Vechiului Testament n-au ştiut însă niciodată să citească acest adevăr în textele Scripturii. Încă din Vechiul Testament „Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor”, scrie în Cartea Facerii. Încă din Vechiul Testament Dumnezeu zice: „Să facem pe om după chipul şi asemănarea noastră”, ca şi cum se sfătuia cu cineva. Era sfatul Treimii. Tot aşa a zis când a încurcat limbile la Babilon: „Să ne coborâm”, la plural. Iar când s-a arătat la stejarul Mamvri, lui Avraam, i s-a arătat sub forma a trei îngeri. Prin urmare învăţătura despre Sfânta Treime exista încă din vechime, de la început.

E foarte interesant că despre Botezul Domnului scriu toţi cei patru evanghelişti. Toţi istorisesc evenimentul, mai pe larg sau mai pe scurt, dar cam cu aceleaşi cuvinte, cu destul de puţine deosebiri, poate doar de nuanţe. Să ne amintim că despre Naşterea Domnului scriu numai doi, Matei şi Luca. Despre Botez scriu toţi patru, fiindcă evenimentul este cu adevărat foarte important, tocmai prin aceea că se descoperă Sfânta Treime, se confirmă trimiterea lui Iisus ca Fiu al lui Dumnezeu şi e momentul începutului propovăduirii Sale.

Toate acestea s-au întâmplat în al 15-lea an de domnie al împăratului Tiberiu, pe când era procurator în Palestina Ponţiu Pilat, pe când în Galileea era tetrarh Irod, pe când Filip era tetrarh al altor ţinuturi din Ţara Sfântă şi din jur, pe când la Ierusalim erau mari arhierei Ana şi Caiafa, date care garantează că evenimentul

Botezului şi evenimentul ieşirii la propovăduire a Mântuitorului s-au petrecut într-un timp istoric cunoscut.

Este de mare importanţă această situare în istorie a evenimentului, pe care ţine să o noteze evanghelistul Luca. După petrecerea în pustie 40 de zile şi 40 de nopţi, Iisus şi-a început propovăduirea prin marea Predică de pe munte, care se cuprinde în Evanghelia Sfântului Matei, în special, în textul ei complet, în capitolele 5, 6 şi 7.

Mântuitorul, continuând pe Ioan Botezătorul care îşi sfârşea destinul profetic şi învăţătoresc prin chemarea la pocăinţă, va începe şi El prin a propovădui pocăinţa şi a vesti Împărăţia Cerurilor. Despre aceasta va vorbi mereu, sub diferite forme, în decursul celor trei ani cât a propovăduit.

Ce este pocăinţa? Oare ce se înţelege prin pocăinţă? Şi ce este Împărăţia Cerurilor, în care se intră prin pocăinţă? În înţeles creştin, pocăinţa este încercarea noastră de restaurare, după ce am greşit, de întoarcere la starea cea dintâi, la starea în care eram înainte de a păcătui. Este încercarea noastră de reaşezare în rânduială a sufletului şi a vieţii noastre, atunci când i-am stricat rânduială. Este încercarea de reechilibrare după ce ne-am dezechilibrat.

Ştiţi cum se întâmplă la maşinile din industrie; când se dereglează o maşină, produsele nu mai ies cum trebuie. Dacă e vorba de o maşină de ţesut, pânza va avea fire lipsă. Dacă e vorba de o maşină de turnat metal sau mase plastice, obiectul nu va mai ieşi întreg şi va trebui rebutat. Orice dereglare în viaţa sufletească, precum la maşini, produce fapte rele şi producătorul e aruncat de la faţa şi bunăvoinţa lui Dumnezeu, fiindcă s-a îndepărtat de frumuseţea originară, aceea în care 1-a creat Dumnezeu pe om.

Chiar Mântuitorul întrebuinţează verbul a arunca, aşa cum ai arunca o piesă rebutată: „Iar pe sluga necredincioasă aruncaţi-o în întunericul cel mai din afară” (Matei 25, 30). ***Pocăinţa este prevenirea acestui proces de despărţire de Dumnezeu, prin restaurarea fiinţei omeneşti în frumuseţea, în demnitatea, în puritatea cea de la început. Este recondiţionarea ei.***

Pocăinţa se face în primul rând prin smerenie. În greceşte cuvântul care numeşte pocăinţa este metanoia. Avem şi noi în româneşte, de aici, metania. Ce este metania? Este o prosternare la pământ, adică într-un fel o recunoaştere a micimii tale, o recunoaştere a faptului că ai greşit şi că te căieşti de greşeala ta. E o coborâre din orgoliu.

Pocăinţa trebuie neapărat să se facă prin metanoia, prin smerenie, prin recunoaşterea greşelilor. Pocăinţa înseamnă curăţire, aşa cum ai curăţat un vas după ce s-a murdărit. Toţi ne curăţim vasele după ce mâncăm, ne curăţim casele, le măturăm în fiecare zi. De curăţire este nevoie permanent. Aşa întreţinem lucrurile, obiectele. Ne spălăm trupurile. Cu atât mai mult e nevoie de o curăţire permanentă a sufletelor noastre.

E posibilă pocăinţa? E posibil adică să scăpăm de greşelile noastre din trecut? Marea noutate pe care a adus-o, în această privinţă, creştinismul este tocmai asigurarea că da, e posibilă. E posibil să se şteargă greşelile din trecut. Totul e să vrei, să vrei cu intensitate, să vrei cu lacrima sufletului şi a inimii, cu efortul voinţei şi cu hotărârea minţii.

Când Mântuitorul era răstignit între doi tâlhari, unul s-a rugat de iertare şi Mântuitorul i-a spus: „Astăzi vei fi cu Mine în Rai”. Pe loc deci. Şi cine ştie câte răutăţi nu va fi făcut acela, ce criminal va fi fost! Dar s-a pocăit în momentul ultim şi Mântuitorul 1-a iertat: „Astăzi vei fi cu Mine în Rai”.

Aşadar, e posibil să ne îndreptăm greşelile. E posibil să facem ca faptele să nu mai fi fost. Vă daţi seama ce lucru extraordinar este acesta? Să desfiinţezi un trecut care te ruşinează! Desfiinţarea se face prin pocăinţă, iar rezultatul e iertarea.

Iertarea e marea noutate a religiilor. Ea e diferită de la o religie la alta, dar e prezentă în toate. În unele greşelile se iartă după expieri îndelungi, cum e în budism. În creştinism intensitatea pocăinţei înlocuieşte timpul expierii.

În Pateric se spune că, de ar vrea omul, adică de ar vrea să se întoarcă în sine cu hotărârea de a se îndrepta, „de dimineaţa până seara poate ajunge la măsură dumnezeiască”. Poate ajunge la măsură dumnezeiască chiar după ce a fost plin de păcate. Mântuitorul Însuşi ne asigură că „e mai multă bucurie în cer când un păcătos se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de drepţi care n-au nevoie de pocăinţă” (Luca 15, 7).

Am citit undeva o parabolă: Se povestea că o mamă avea un băiat foarte silitor, student la Universitate, de unde-i aducea cele mai frumoase rezultate. A venit un război şi băiatul a fost chemat să plece pe front.

Fiindcă era un om integru, s-a dovedit a fi un erou. Şi-a dat viaţa pentru patrie. Mamei i s-au trimis veşti despre eroismul său şi felicitări pentru creşterea bună dată băiatului. Mama s-a rugat lui Dumnezeu să-i trimită măcar o dată băiatul,

în vis, ca să-1 mai vadă. O singură dată. Rugăciunea i-a fost ascultată şi i s-a promis că îi va fi trimis, putând să retrăiască împreună cinci minute din viaţa lor trecută.

A fost însă întrebată: Gândeşte-te bine, care cinci minute din viaţa lui şi a ta le alegi, pentru aceasta? El va veni să retrăiţi împreună acele minute pe care le alegi acum. Gândeşte-te bine. Vrei să vină ca student la universitate, cu frumoasele rezutate care te bucurau atâta? Va fi fost aceea bucuria ta cea mai mare şi ai vrea s-o repeţi? Vrei poate să-ţi vină îmbrăcat de pe front, încununat cu laudele comandanţilor lui, înainte de a muri şi aureolat de eroism?

Femeia a stat şi s-a gândit şi a răspuns: Nu! Dacă ar fi posibil să-mi fie redat copilul pentru a retrăi cinci minute, aş vrea ca ele să fie din copilăria lui. Fiindcă îmi aduc aminte de o întâmplare cu el, de când era copil. Era în grădină şi a făcut o greşeală. Când am ieşit din casă şi am văzut greşeala pe care a făcut-o şi eram gata să-1 pedepsesc, a alergat către mine plângând şi mi-a cerut iertare. Dar a făcut-o cu atâta sinceritate, cu atâta încredere că eu îl voi ierta, s-a lipit de trupul meu cu atâta dragoste, cu atâta părere de rău că m-a supărat, încât nu numai că l-am iertat, dar minutele acelea au fost cele mai frumoase din viaţa mea. Pe acelea nu pot să le uit şi dacă e posibil, pe acelea, aş vrea să le retrăiesc.

Tot aşa se bucură Dumnezeu de cel care se întoarce de la calea cea greşită, cerându-şi iertare. Dumnezeu îl restaurează atunci în starea de la început şi numai acest moment îl ţine minte. De acesta se bucură. Şi de cel ce se căieşte de greşelile săvârşite, se bucură mai mult decât de ceilalţi care sunt drepţi în toate zilele vieţii lor.

Poate că şi acest înţeles e ascuns în acea Fericire care spune: „Fericiţi cei ce plâng, că aceia vor fi mângâiaţi”. Fericiţi cei care storc din ei lacrima părerii de rău pentru păcatele lor!

Se zice că Dumnezeu a trimis odată pe un înger pe pământ şi i-a spus: „Îngere, du-te pe pământ, umblă pe unde vrei şi cât vrei şi găseşte-mi cel mai preţios lucru pe care vei crede tu că Mi-l poţi aduce, din cele care există pe pământ”. Şi a umblat îngerul prin multe locuri şi multă vreme, cu multă atenţie şi cu multă băgare de seamă. Trebuia să aleagă un lucru care să-1 placă lui Dumnezeu, aşa că nu era lucru de glumă. Într-un fel, trebuia să treacă şi el un examen în faţa lui Dumnezeu, asupra capacităţii lui de discernere, de alegere a unui lucru care să fie cu adevărat cel mai valoros.

Era pus în situaţia de a arbitra între valori şi de a lua decizia cea mai bună. A nimerit într-un loc unde era în toi un război şi unde un om murise la datorie. Lăsase în urmă o familie, lăsase idealuri, lăsase planuri acasă, dar a înţeles să-şi dea viaţa pentru patrie cu generozitate şi eroism.

Îngerul s-a apropiat de el şi a cules o boabă din sângele lui şi şi-a spus: „Sacrificiul acesta trebuie să fie considerat de Dumnezeu drept cel mai mare". S-a dus la Dumnezeu şi a luat Dumnezeu picătura de sânge şi a spus: „Într-adevăr, într-adevăr ceea ce Mi-ai adus e un lucru extraordinar, un lucru mare. Dar poate că nu e cel mai mare. Eu ziceam de cel mai mare. Mai du-te, mai umblă, mai plimbă-te, mai vezi, mai caută".

Şi s-a dus îngerul din nou şi la un moment dat, a nimerit într-un spital. Acolo era pe moarte o soră de caritate care a îngrijit un bolnav, având o boală infecţioasă, din care cauză nimeni nu voia să îngrijească de dânsul. Ea însă s-a sacrificat îngrijind bolnavul acela, ştiind că se va molipsi şi ea. Ceea ce s-a şi întâmplat. S-a îmbolnăvit şi acum era pe moarte. Îngerul şi-a zis: ‚Acest sacrificiu trebuie să fie cel mai mare". Şi i-a luat ultima răsuflare, înainte de a muri şi i-a dus-o lui Dumnezeu. Şi i-a spus Dumnezeu: „Îngere, te-ai gândit bine. E mare într-adevăr sacrificiul pe care l-a făcut infirmiera pentru aproapele ei. Şi-a dat viaţa pentru el. Dar poate există şi altceva. Poate există şi ceva mai mare. Ia mai du-te".

Şi a venit îngerul iarăşi pe pământ şi a dat de un brigand, un bandit, un mare hoţ, un fărădelege şi fără Dumnezeu, un om fără nici o normă morală, un om gata la toate relele, fără conştiinţă, care tocmai se hotărâse să se ducă să prade o familie de creştini. Se înarmase cu toate uneltele care îi trebuiau pentru furtul pe care şi-1 propusese. Aştepta să se facă seară şi să se înnopteze.

Când s-a înnoptat, s-a dus spre casa celor pe care era gata chiar să-i ucidă, numai să-şi ajungă scopul. Dar, înainte de a intra în casă, s-a uitat pe geam să vadă ce se întâmplă acolo. Şi ce-a văzut înăuntru? A văzut o femeie care tocmai îşi culca pruncul. Îşi făcuse rugăciunea, făcea semnul crucii deasupra pruncului şi era gata să-1 adoarmă.

În clipa aceea hoţul şi-a adus aminte de mama lui, care tot aşa făcea şi cu dânsul când era mic şi un val de remuşcare 1-a cuprins dintr-o dată. Parcă s-ar fi întors sufletul înapoi într-însul. S-a gândit la nelegiuirea pe care voia s-o facă. S-a gândit la toate nelegiuirile pe care le făcuse până atunci şi impresionat de

cuminţenia pe care o văzuse în casă, de seninătatea pe care o citise pe chipul copilului şi îngrozit de fapta pe care era gata s-o comită, i-a scăpat o lacrimă.

Văzând-o, îngerul şi-a zis: „Aceasta trebuie să fie". A luat lacrima şi i-a dus-o lui Dumnezeu. Şi Dumnezeu i-a zis: „Aceasta este. Ai găsit-o. Lacrima de pocăinţă. Lacrima de întoarcere a celui ce părea pierdut pentru totdeauna".

O întâmplare asemănătoare s-a petrecut pe vremea împăratului Mauriciu al Bizanţului, la sfârşitul secolului al Vl-lea.

În Tracia bântuia locurile un tâlhar vestit care ajunsese spaima satelor şi a drumurilor. Nu-1 putea prinde nimeni. Împăratul se gândi atunci să-i ofere iertarea, cu condiţia să vină singur la Bizanţ, să nu mai fure şi să-i ceară iertare. Auzise de dânsul că nu se lăsa sub nici un chip prins de frica pedepsei şi astfel nu mai avea de ales altceva, decât să continue cu viaţa de tâlhărie. Aflând acum de iertarea şi condiţiile împăratului, se prezentă înaintea lui, ceru iertare şi precum i se făgăduise, aşa se făcu.

După două zile se îmbolnăvi şi fu dus la spital. Noaptea avu un vis grozav şi când se trezi începu să se roage lui Dumnezeu de iertare pentru toate relele pe care le săvârşise. Obţinuse iertarea oamenilor, dar iertarea de la Dumnezeu începu să-1 preocupe acum mai mult. Se pomeni plângând, el care nu plânsese niciodată şi nici nu se înduioşase de lacrimile altora. Udă basmaua pe care o avea cu sine şi perna şi aşternutul. Şi aşa plângând, boala îl învinse şi trecu în lumea cealaltă.

În aceeaşi noapte, după ce îl priveghease pe bolnav până târziu, medicul aţipi şi avu un vis. Se făcea că vede o mulţime de diavoli, ca nişte fiinţe hidoase, întunecate, care stăteau în jurul patului celui bolnav. Aveau cu dânşii o mulţime de hârtii, de zapise pe care erau însemnate toate păcatele lui, cerându-i sufletul să-1 ducă în iad.

Au apărut şi doi îngeri, ţinând în mâini o cumpănă. Pe unul din talere puseseră demonii hârtiile lor. Celălalt era gol. Talerul cu păcatele se lăsă de îndată în jos, până la pământ. Cei doi îngeri se întrebau dacă au ceva de pus pe talerul celălalt. Căutară în viaţa tâlharului ceva bun, dar nu găsiră nimic şi erau trişti. Atunci, unul din îngeri observă basmaua udă de la capul lui. Înţelese că era udă de lacrimi. Nu cumva erau lacrimi de pocăinţă! Se va vedea.

Luă basmaua şi o puse pe talerul gol. Şi în aceeaşi clipă talerul se lăsă în jos cu atâta putere, încât zapisele diavolilor săriră în toate părţile şi se risipiră pe jos.

În momentul acela doctorul se trezi, se îndreptă spre patul bolnavului şi îl găsi mort. Lângă el era basmaua udă de lacrimi. O luă şi o duse la împărat spunându-i: „Iată basmaua care i-a adus tâlharului iertare şi în ceruri" (din Prolog, 17 octombrie).

Biserica ne pune la dispoziţie mijloace pentru a ne afla şi noi, de voim, în stare de pocăinţă. Biserica ne pune la dispoziţie Taina spovedaniei. Trebuie doar să ne hotărâm să-i spunem lui Dumnezeu greşelile care ne macină. Greşelile care ne fac opaci faţă de alţii. Să i le spunem şi Dumnezeu, prin duhovnic, ne va da dezlegare. Le va şterge pur şi simplu. Ca şi cum n-au fost niciodată. Ca şi cum s-ar fi petrecut într-un vis rău.

De altfel şi în lumea modernă, care şi-a cam pierdut obişnuinţa spovedaniei, nevoia de spovedanie a rămas. Aţi auzit desigur, cât de căutaţi sunt, într-o anumită lume, medicii psihiatri. Oamenii se duc la ei ca să facă tot un fel de spovedanie. Aceasta se întâmplă numai pentru că s-a pierdut pe acolo uzul spovedaniei adevărate.

Psihanaliza nu e o spovedanie reală. Căci una e să te duci la un medic, care va căuta să-şi desluşească cauzele unei boli din cine ştie ce fapte şi amintiri rămase în subconştientul tău, cu care va vrea să te pună de acord, ca să le uiţi sau să le înţelegi şi alta e să te duci la duhovnic şi să-i spui, ca în faţa lui Dumnezeu, greşelile şi căinţa ta şi să-i ceri iertare şi să simţi că în clipa când preotul a zis: „Te iert şi te dezleg", s-a şters cu buretele totul. Aşa cum ai şterge cu buretele o tablă pe care ai scris cu creta o mie de păcate. Dacă mai înmoi buretele în puţină apă, se şterge şi mai bine. ***De aceea vorbesc Părinţii de lacrimile pocăinţei, de lacrima căinţei. Lacrima udă floarea inimii care vrea să înflorească.***

Prin pocăinţă se intră - şi numai prin ea - în Împărăţia Cerurilor, pe care Mântuitorul, încă de la începutul propovăduirii Sale, o anunţa ca fiind foarte aproape. Cât de aproape? Mântuitorul o descoperă într-adevăr foarte aproape, în sufletele noastre, în interiorul nostru. „Împărăţia Cerurilor este în voi" (Le. 17, 21), înlăuntrul vostru.

Curăţiţi acest interior şi va deveni împărăţia lui Dumnezeu. Împărăţia Cerurilor nu e în afară. Nu e vreo aşezare omenească, nu e vreo aşezare teritorială, socială, nu e vreo aşezare de orice fel, undeva peste mări şi ţări. Împărăţia lui Dumnezeu e stare de spirit şi anume stare de puritate, stare de curăţie. Împărăţia Cerurilor e în noi.

„Împărăţia Cerurilor, spune Sfântul Pavel (Romani 14, 17), nu e nici mâncare, nici băutură, ci sfinţenie şi pace şi bucurie în Duhul Sfânt”.

Împărăţia Cerurilor e atunci când trăieşti în dreptate şi iubire, când dreptatea şi iubirea sunt legile tale de căpetenie. Împărăţia lui Dumnezeu este atunci când te afli în pace. Ce înseamnă acest „a fi în pace”! Înseamnă a fi dincolo de orice contradicţie.

Când nu mai trăieşti în contradicţii interioare, când ai trecut dincolo de lupta contrariilor din tine. Atunci eşti în pace. Şi fără îndoială că, dacă trăieşti în sfinţenie şi în pacea duhului, în pacea inimii, atunci vei avea parte de ceea ce spune Sfântul Pavel, de „bucuria în Duhul Sfânt”. Duhul Sfânt va sălăşlui în tine.

Aceasta este de fapt definiţia a ceea ce se numeşte înduhovnicire. Înduhovnicire înseamnă primirea în tine a Duhului Sfânt care dă bucurie. Sfântul Serafim de Sarov, un sfânt din secolul trecut, saluta pe toţi creştinii pe care-i întâlnea cu: „Bucuria mea”... .

Împărăţia Cerurilor e în noi. Dar dacă Împărăţia Cerurilor e în noi, cu cât mai multe împărăţii ale cerurilor ar fi în oameni, cu atât mai mult s-ar transforma şi lumea toată într-o mare împărăţie a cerurilor.

Aş vrea să închei, atrăgând atenţia asupra atitudinii pe care a avut-o, ca şi Mântuitorul şi marele sfânt Ioan Botezătorul, atunci când veneau fariseii la el să se boteze. Ei credeau că dacă veneau să primească de la Ioan un botez exterior, cu apă, se vor şi îndrepta în faţa lui Dumnezeu, fără să mai fie nevoiţi să facă faptele îndreptării.

De aceea Sfântul Ioan Botezătorul îi avertiza, aşa cum putea s-o facă el: „Pui de vipere”, cine v-a învăţat să faceţi aceasta? Credeţi voi că dacă nu faceţi roade de pocăinţă, are vreo valoare botezul pe care-1 luaţi de la mine? Nu are nici o valoare! Nu actele exterioare dau măsura pocăinţei.

De ce m-am oprit asupra acestui lucru? Pentru că există şi în vremea noastră dintre aceia care spun: „Noi ne-am pocăit, noi suntem pocăiţi, noi suntem mântuiţi”. Cred că au dobândit mântuirea pentru că şi-au dat numele de „pocăiţi”. Ca şi cum cuvântul i-ar mântui.

Dincolo de cuvânt, se cred aleşi, precum se credeau fariseii fii ai lui Avraam şi care credeau că numai în virtutea acestui fapt erau îndreptăţiţi la mântuire. Dar

Dumnezeu poate face fii ai lui Avraam şi din pietre, le spunea Sfântul Ioan Botezătorul.

Credinţa şi faptele bune duc la mântuire, nu faptul că se crede cineva ales. Tu trebuie să alegi şi anume să alegi faptele care cultivă dragostea, comuniunea, nu separarea şi nu ura îndreptată împotriva celor ce nu sunt ca tine, cum fac sectanţii. Avertismentul Sfântului Ioan Botezătorul este clar: Degeaba vă declaraţi voi pocăiţi, degeaba vă botezaţi, dacă nu faceţi faptele pocăinţei. Declaraţia singură este nulă. Aşa se întâmplă şi azi, cu cei care părăsesc Biserica noastră strămoşească. Ei zic: Eu m-am pocăit şi se consideră mântuiţi de pe acuma. Nu mai au de făcut nimic.

Se înşală amarnic. Există o lege care trebuie respectată până la sfârşit. Pocăinţa este un efort de fiecare zi, aşa cum în fiecare zi mâncăm din nou şi de mai multe ori. Aşa cum în fiecare zi greşim şi de mai multe ori, tot aşa trebuie să ne curăţim şi sufletele în fiecare zi şi de mai multe ori.

Să împlinim aşadar rânduiala dumnezeiască şi să răspundem la chemarea cu care şi-a început Mântuitorul propovăduirea: „Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor". Să ne îngrijim să fim în ea. Ea nu e departe. E în interiorul nostru.

Cămara sufletului nostru este Împărăţia lui Dumnezeu. Pe aceasta, când se dezorganizează, trebuie s-o reorganizăm. Pe aceasta, când se deregleează, trebuie s-o repunem în stare de funcţionare normală, pentru ca din acest lăuntru al nostru să iasă gânduri întregi, gânduri frumoase, fapte întregi, fapte frumoase.

Pe acest interior cu pocăinţă să-1 curăţim, ori de câte ori greşim şi harul lui Dumnezeu, fără îndoială, va fi cu noi, va răspunde chemării noastre, căci scris este să fie aşa. Aşa ne-a promis Dumnezeu şi Dumnezeu se ţine de promisiunile Sale.

(cuvânt rostit în catedrala din Sibiu, în anul 1985)

PS Sebastian - Predică la Duminica după Botezul Domnului: Logica pământească şi logica dumnezeiască

Drept măritori creştini, pericopa evanghelică de astăzi constituie începutul propovăduirii şi misiunii Domnului. De la Iordan, unde a fost botezat de către Ioan, Domnul Se desparte de Înaintemergătorul Său. Acela rămâne să propovăduiască în continuare botezul pocăinţei şi să pregătească poporul pentru primirea învăţăturii celei noi, iar Hristos, potrivit textului evanghelic citit ieri la sfânta liturghie, S-a retras în pustie să Se „pregătească" pentru marea misiune mântuitoare.

Cum S-a „pregătit"? Mai întâi, a postit patruzeci de zile, în muntele ce se cheamă al Carantaniei, iar după aceea, sfârşindu-Şi postirea, ca om a flămânzit. Şi venind diavolul, L-a ispitit cu întreită ispitire.

- Întâi:***„De eşti tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini"***(Mt.4, 3).
- Apoi:**„Dacă Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este:„Îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbeşti de piatră piciorul Tău"** (v.6) şi,
- în final, arătându-I bogăţiile lumii acesteia, diavolul I-a cerut să i Se supună lui, dacă voieşte să le aibă pe toate în stăpânire –***„Acestea toate Ţi le voi daŢie, dacă vei cădea înaintea mea şi Te vei închina mie"*** (v.9).

Iată trei ispitiri despre care ne-a vorbit evanghelia de ieri, în sămbăta de după Botez, aparent ispitiri banale pentru Hristos Domnul, dar de fapt tot atâtea capcane la care, dacă vom căuta mai cu luare aminte, vom vedea că nu sunt deloc nişte

ispitiri oarecare. ***Ispita întâi este pofta trupului, cea de-a doua este trufia minţii, iar cea de-a treia este dorinţa de îmbogăţire, de putere şi de stăpânire.***

Nu erau simple ispite, căci, dacă întâia privea trupul, iar cea de-a doua raţiunea, cea de-a treia ţintea de-a dreptul inima. Iată, aşadar, ispite de ,,substanţă", de care n-a fost scutit nici Mântuitorul Hristos ca om şi, de aceea, cu atât mai puţin suntem scutiţi noi. Ispita ,,cărnii", a cugetului şi a simţirii…

Cum vom putea, oare, înfrunta aceste ispite, aşa încât să putem trăi – deşi pe pământ – în Împărăţia Cerurilor? Pentru că a venit Hristos, ne spune evanghelia de astăzi, vestind tuturor şi cerându-ne: ***,,Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărţia Cerurilor".***Care Împărăţie, însă, de vreme ce, iată, de atunci au trecut două mii de ani?…

Ei bine, citind evanghelia de astăzi, în ceea ce mă priveşte m-a impresionat un lucru! Zice: ***,,Şi Iisus, auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea".*** Ar putea spune cineva:bine, dar cum? Ioan Îi pregătise calea, învăţând poporul despre El; L-a întâmpinat pe malul Iordanului şi L-a botezat în repejuni; L-a prezentat lumii - ***,,Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii"*** (In.1, 29) -, recomandându-L ca Mesia: ***,,După mine vine un Bărbat care a fost mai înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era… Căruia eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintei"*** (In.1, 27). Cineva care ar judeca potrivit logicii veacului acestuia, dar fără a încerca să intre în logica lui Dumnezeu, ar putea zice: acum când Ioan a fost închis şi urma să i se taie capul, Hristos a plecat în Galileea?!

Atenţie însă că Domnul a plecat în Galileea să propovăduiască şi să spună: ***,,Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia cerurilor".*** Avem de-a face, aşadar, pe de o parte cu o **logică pământească**, pentru care, nu de puţine ori Sfânta Scriptură stârneşte nedumeriri, iar, pe de altă parte, cu o **logică dumnezeiască**. Potrivit logicii pământeşti, acum când Ioan a fost închis pe nedrept în temniţă, ce-ar fi trebuit să facă Domnul? Să se roage pentru el? Dar… cu siguranţă că a şi făcut-o!… Să organizeze o demonstraţie de forţă în faţa palatului lui Irod, împreună cu toţi admiratorii lui Ioan, pentru a se face ,,dreptate"? Dar… acest lucru nu-l va face nici măcar pentru Sine, atunci când va fi arestat de iudei!…Atunci ce? Să facă o minune, zdrobind încuietorile temniţei şi eliberând de acolo triumfal pe ***,,cel mai mare om născut vreodată din femeie"?***(Mt. 11, 11) Nu. Hristos nu face niciuna din acestea, evanghelia spunându-ne foarte simplu şi creându-ne, pentru aceasta, o mare nedumerire: ***,,auzind că Ioan a fost întemniţat, a plecat în Galileea".***

Iubiţi credincioşi,

Consecvent, logicii şi misiunii Sale, dumnezeieşti, Hristos, în pofida arestării şi iminentei uciderii a lui Ioan, a mers şi a făcut un singur lucru – a propovăduit Împărăţia care cu adevărat „merită”:*„pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor”*, cerându-le celor robiţi de logica pământească: ***„Lăsaţi pe morţi să-şi îngroape morţii lor”*** (Mt. 8, 22).

Planurile lui Dumnezeu nu sunt ca planurile noastre (Isaia 55, 8). În viziunea Lui, alta trebuie să fie atitudinea şi reacţia noastră la ceea ce se întâmplă în jurul nostru. Aşa se explică faptul că Domnul a plecat şi l-a lăsat pe Înaintemergător în temniţă.Aşa a considerat El că va fi mai „de folos” Ioan. ***A plecat şi a învăţat despre logica aceasta a Împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, lăsând pe Înaintemergător să se ducă şi să vorbească despre aceeaşi Împărăţie celor din iad. Este motivul pentru care, spun Sfinţii Părinţi, Hristos nu a făcut nimic pentru ca Ioan să nu treacă „dincolo”, unde a vestit şi celorlalţi venirea Sa.***

Trebuie să înţelegem foarte clar un lucru: atunci când, mai întâi Ioan Botezătorul (Mt.3, 2), iar apoi şi Mântuitorul Hristos, propovăduiesc că*„s-a apropiat impărăţia Cerurilor”,*nu se face referire numai la Împărăţia cerească de după Parusie, ci la Împărăţia lui Dumnezeu în general, iar începutul Împărăţiei Sale se face aici pe pământ, unde aceasta se „izbeşte” atât de tare de atitudinea şi mentalitatea noastră pământească!… Conform logicii pământeşti, ucenicii lui Iisus ar fi trebuit să scoată săbiile şi să-L apere pe Învăţătorul lor atunci când Acesta a fost arestat în grădina Ghetsimani (Lc.22, 49-51). Hristos însă a respins şi atunci, ca şi astăzi şi ca de fiecare dată, mentalitatea pământească a oamenilor!… Alta este logica dumnezeirii! Alta este logica lui Dumnezeu!

Căci, potrivit logicii noastre pământeşti, cel mai de preţ lucru pe care-l avem noi oamenii este, cu siguranţă, *viaţa*. Ştiţi însă ce preţuieşte Hristos cel mai mult la noi? *A-ţi da viaţa!*Înţelegeţi acum de ce Hristos, având de ales între viaţa de aici a Sfântului Ioan Botezătorul şi cealaltă, a ales-o pe cea de dincolo? Pentru că la El este mai de preţ să-ţi dai viaţa: fie închinându-ţi-o Lui ***„din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău şi din toată puterea ta”***(Mc.12, 29), fie jerfindu-ţi-o pentru aproapele: ***„mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să şi-l pună pentru prietenii săi”*** (In.15, 13).

Altă diferenţă de logică: dacă aici pe pământ cea mai mare virtute pentru oameni pare a fi *dreptatea*, – că se tot vorbeşte de drepturile omului şi de demnitatea sa, OMUL fiind în centrul lumii şi luptând din răsputeri pentru „dreptatea personală” – la Dumnezeu o mare virtute este să suporţi creştineşte *nedreptatea*! Iată ce prăpastie s-a săpat între logica lumii acesteia şi cea dumnezeiască! Şi ne mai

mirăm că Mântuitorul Hristos lasă pe Ioan în temniţă şi merge să vorbească despre Împărăţia Cerurilor?..

Alta: potrivit mentalităţii pământeşti, cei mai mulţi dintre noi avem ca deziderat principal pe acest pământ *bogăţia* – să ajungem bogaţi, să avem de toate, să prosperăm… – în timp ce Hristos ne vorbeşte mai mult decât orice de *milostivirea* către aproapele, de slujirea şi ajutorul lui, de renunţarea la tot ceea ce pare mai ,,de preţ" şi chiar de *sărăcie:* ***,,Fericiţi sunteţi voi cei săraci, că a voastră este Împărăţia Cerurilor*** **"**(Lc. 6, 20). Iată ce face Hristos cu logica pământească! Şi, nu este vina Lui că s-a căscat această prăpastie între modul nostru pământesc de a gândi şi logica dumnezeiască, pentru că la început am fost împreună în grădina Raiului! (Fc.2, 8) De acolo am plecat! Însă societatea omenească s-a depărtat apoi, treptat, atât de mult de Dumnezeu, încât am ajuns astăzi să ne întrebăm, de exemplu: ,,E drept să fie Dumnezeu prezent în spaţiul public?" Şi, sunt între noi persoane, care de altfel se declară ,,creştini", dar care pretind că societatea trebuie să fie ,,neutră" *fără* Dumnezeu, adică ,,atee". Zic ei:,,Nu are ce căuta Dumnezeu în spaţiu public"… Auziţi şi vă cutremuraţi! Nu are ce căuta Dumnezeu în lumea pe care tot El a creat-o!… Şi, în felul acesta oamenii nu numai că-L resping pe Dumnezeu, dar Îl şi poftesc de-a dreptul afară din creaţia Sa, din lumea Sa, ca şi cum nu ar avea libertatea să guverneze după cum doreşte, de vreme ce El este Creatorul!

Am ajuns, aşadar, să trăim vremuri în care creaţia îşi respinge Creatorul!… Oamenii se îndoiesc că Dumnezeu ,,are voie" să fie prezent, spre exemplu, în şcoli (prin intermediul icoanelor), sau în celelalte instituţii publice pentru că, spun unii, sunt jigniţi necreştinii, sau constituie un abuz la adresa educaţiei celor mici, care ar trebui să crească fără Dumnezeu, ca să-L poată îmbrăţişa mai târziu în chip conştient şi voluntar! Câtă ,,grijă" ipocrită faţă de ,,libertatea" persoanei! Ca şi cum Dumnezeu ar fi ,,contraindicat" la vârsta fragedă, ori ar putea constitui un pericol pentru creaţia Sa! Iată unde a ajuns societatea aceasta ,,plecată", de altfel, din Paradis! Însă, tot refuzând comuniunea cu Dumnezeu încet-încet, şi tot întorcând spatele fiecărei chemări a Lui, a ajuns Acesta să nu mai fie recunoscut ca şi Creator şi Guvernator al lumii, ceea ce a dus la săparea acestei prăpastii între logica omenească şi cea dumnezeiască.

Pe aceste două logici însă, Hristos, prin învăţătura Sa, le uneşte şi le dă sens unitar, arătând că sensul vieţii noastre pământeşti este viaţa ,,cerească". Sensul vieţii acesteia este cealaltă. Şi n-am înţelege nimic dacă am fi dăruiţi, sau ,,condamnaţi", să trăim doar 70, 80 ori 90 de ani viaţa aceasta, cu bunele şi relele ei, dacă apoi am pieri pentru totdeauna. Abia viaţa de dincolo vine şi dă sens acesteia de aici! De

aceea, viaţa aceasta este ,,şcoală" pentru cealaltă, iar aceea este sensul ei. ***Sfinţii Părinţi spun că rostul vieţii acesteia este dobândirea Duhului Sfânt, Care ne va şi învăţa cum să trăim ,,dincolo", în Împărăţia Cerurilor, pe care o şi vesteşte Hristos astăzi, şi care am spus că se referă la comuniunea cu El încă de aici.***

Hristos a adus Împărăţia Cerurilor pe pământ şi, de aceea, ea începe de aici! Cine nu începe să trăiască în Împărăţia Sa încă de pe pământ, n-o va putea face niciodată nici dincolo! Auziţi, ce spune El: ***,,Împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru"*** (Lc.17, 21). Aduceţi-vă aminte, apoi, şi de alt cuvânt pe care l-a spus Hristos: ***,,sunt unii dintre cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea până nu vor vedea Împărăţia lui Dumnezeu, venind întru putere"***(Mc.9, 1). Care Împărăţie? Aceasta de aici şi din noi, pentru că Domnul ne-a chemat să trăim în Împărăţia Sa încă de pe pământ.

Aşadar, dacă vom învăţa să preţuim jertfa mai mult decât viaţa; sărăcia,pe care o fericeşte Hristos, mai mult decât bogăţia; şi îndurarea nedreptăţii în duh creştin, mai presus decât dreptatea (Mt.5, 10), Împărăţia Lui deja s-a sălăşluit întru noi.

Vedeţi că, în logica lui Dumnezeu, biruitor nu este cel ce ia arma şi-şi face dreptate, ci acela care se jertfeşte pe sine pentru aproapele, cu neţărmuită dragoste. Acela este ,,erou" în viziunea lui Hristos! Bogat nu este cel ce constată că-i sunt hambarele prea mici şi neîncăpătoare, ci acela care ***,,se îmbogăţeşte în Dumnezeu"***(Lc.12, 20-21), iar nemuritor este nu cel ce-şi petrece viaţa în desfătări (Lc. 16, 19-23), ci acela care, paradoxal, ,,moare" pentru El (In. 15, 13)! Aceasta pentru că logica lui Dumnezeu este una a ,,cerului" şi a spiritului, iar nu a pământului şi a trupului. Avem de-a face cu o logică spiritualizată şi, la aceasta ne cheamă şi pe noi Hristos! Pe aceasta a vestit-o încă de la începutul misiunii Sale, spunând că*,,s-a apropiat Împărăţia Cerurilor",* şi la această logică şi Împărăţie ne cheamă şi pe noi încă de aici, căci nu vom putea trăi ,,dincolo" ceea ce n-am experimentat mai întâi aici.

Să încercăm să ne pregătim şi să experimentăm încă de aici ceea ce ne aşteaptă în viaţa de dincolo – comuniunea cu Dumnezeu -, în tot ceea ce ne-a cerut El, în această logică pe care de multe ori nu o înţelegem, dar nu prin credinţă şi înţelepciune o vom putea descifra! Pentru că, dacă vom deprinde aceste virtuţi şi vom începe încet-încet să trăim în Duhul Lui, vom ajunge şi la înţelegerea şi preţuirea vieţuirii împreună cu El. Aţi văzut pe cine fericeşte Hristos: ***pe cei săraci, pe cei ce plâng, pe cei flămânzi şi însetaţi, pe cei nedreptăţiţi, pe cei prigoniţi pentru dreptate…***(Mt.5, 3-11). Iată, o fericire străină de logica acestui pământ, şi, tocmai de aceea învăţătura Lui a părut în ochii unora a fi ,,nebunie" (I Cor.1, 18 şi

2, 14), pentru că ***„Împărăţia Sa nu este din lumea aceasta”***(In.18, 36), iar „cetăţenii” ei sunt chemaţi ca, deşi vieţuiesc pe pământ, să fie, totuşi, cetăţeni ai Cerului încă de aici.

Să-L rugăm pe Hristos, Învăţătorul nostru, Cel care ne-a dăruit Împărăţia Sa încă din viaţa aceasta, în inimile noastre, să facă din noi fiinţe care să-L cunoască şi să-L slujească aşa cum se cuvine aici pe pământ. Să-i pătrundem cu înţelegere logica Sa, ca să putem şi noi trăi potrivit promisiunii Sale, încă de aici de pe pământ, să ajungem să trăim şi fericirea cerească, Amin.

(din: † Sebastian, Episcopul Slatinei şi Romanaţilor, Predici la Duminicile de peste an, Slatina, 2011)

Înaltpreasfințitul Ioachim, arhiepiscop al Romanului și Bacăului - Pocăința - calea spre Împărăția Cerurilor

În accepţiunea Sfinţilor părinţi, mai ales cei neptici şi filocalici, regăsim acelaşi sfat, cu insistenţă repetat: „pocăiţi-vă!”.

În Patericul egiptean, îl auzim pe Avva Meletie care, atunci când a fost întrebat de ce s-a îndepărtat în pustie, a răspuns: „Sunt un om păcătos şi m-am îndepărtat în pustie să mă pocăiesc”. Pocăinţa nu este doar o etapă a vieţii, ci o permanenţă, o activitate ce face parte constitutivă din demersul spiritual al vieţii omului.

În altă parte a Patericului, citim că Sfântul Marcu Ascetul a zis: „Nimeni nu-i mai bun şi mai milostiv ca Dumnezeu... însă, El nu va ierta pe nimeni fără pocăinţă...Toate poruncile se reduc la una singură, cea a pocăinţei...căci nu vom fi pedepsiţi pentru mulţimea păcatelor săvârşite, ci pentru cele de care nu ne-am pocăit... Pentru toată lumea, pocăinţa se termină odată cu moartea.” („Traité spirituels et théologiques”, Abbaye de Bellefontaine).

De asemenea, Avva Isaia adaugă: „Domnul nostru Iisus Hristos, ştiind că viclenia vrăjmaşului este mare dintru începuturi, ne-a rânduit pocăinţa până la cea din urmă suflare. Dacă nu ar fi rânduit pocăinţa, nu ar fi fost posibilă mântuirea” (Recueil ascétique, 16,30, Abbaye de Bellefontaine).

Schimbarea minţii sau răsucirea duhului

Aceste câteva consideraţii, fundamentate pe experienţele părinţilor duhovniceşti ai pustiului, ne fac să înţelegem că pocăinţa este o stare, un mod de vieţuire specific celor angajaţi în urcuşul duhovnicesc şi care nu se referă doar la ei, ci este calea pe care trebuie să păşim şi noi. Pocăinţa este o stare la fel de actuală şi firească pentru omul contemporan, aşa cum a fost şi în primele veacuri creştine, iar creştinul de astăzi nu are mai puţină nevoie de curăţie decât au avut părinţii filocalici, pentru că Dumnezeu spre care tindem este neschimbat, iar omul, indiferent de gradul de cunoaştere şi de acces la informaţie, rămâne acelaşi, în limitele firii sale.

Termenul de pocăinţă, în general, evocă regretul de a fi păcătuit într-o formă sau alta; este sentimentul de culpabilitate sau senzaţia de remuşcare provocată în suflet de rana pe care am pricinuit-o aproapelui şi chiar nouă înşine. Aşa o prezintă tratatele de morală creştină, mai ales cele scolastice. O astfel de definiţie este totuşi incompletă şi insuficientă.

Dacă limităm pocăinţa la sentimentul de remuşcare, abia am realizat o etapă a ei. Regretul că am rănit pe cineva cu atitudinea mea este un fapt important, dar nu suficient. Metanoia, în limba greacă, înseamnă ceva mai mult; metanoia înseamnă schimbarea minţii sau răsucirea duhului; deci nu numai regretul unei acţiuni trecute, ci transformarea fundamentală a perspectivei noastre de acţiune, o nouă manieră de a vedea pe Dumnezeu, pe aproapele şi pe tine însuţi. Pocăinţa nu este un acces de remuşcare interioară, ci o convertire şi o recentrare a vieţii noastre pe calea care duce la Hristos Mântuitorul.

Pocăința ca iluminare

A te pocăi înseamnă nu atât a privi în jos la fărădelegile comise, la imperfecţiunile tale, cât a ridica ochii către Dumnezeu, de unde vine ajutorul; nu a reveni la păcatele noastre şi a le justifica, ci a înainta către Dumnezeu, cu încredere, şi a părăsi trecutul păcătos. În acest caz, pozitiv, pocăinţa nu apare ca un simplu act, ci ca o atitudine permanentă a vieţii. Pocăinţa nu este ceva care se sfârşeşte aşa cum am termina o faptă, un eveniment, ci ea continuă până la sfârşitul vieţii.

Caracterul pozitiv al pocăinţei apare lămurit în spusele proorocului Isaia (9, 1), pe care Sfântul Matei îl citează în Evanghelia sa, înainte ca Hristos să cheme la pocăinţă: „Poporul care stătea întru întuneric a văzut lumină mare, şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit” (Matei 4, 16). Pocăinţa este deci o iluminare, o trecere de la întuneric la lumină. Pentru a trezi conştiinţa prezenţei lui Hristos în tine, mai întâi trebuie să-L accepţi în viaţa ta, ca, întru lumina Lui, să poţi descoperi mizeria păcatelor din interiorul tău. Aşadar, în

momentul în care omul începe să se apropie de Dumnezeu, începe să-şi vadă şi păcatele sale.

Acesta este deci începutul pocăinţei: o viziune asupra frumuseţii ce vine de la Dumnezeu, nu o imagine a mizeriei, a urâciunii şi a iadului. Pocăinţa trebuie să încurajeze, nu să descurajeze pe om: „Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia” (Matei 5,4), zice Hristos. Prin urmare, pocăinţa nu înseamnă doar plângerea păcatelor, ci reconfortarea spirituală, care vine din iertarea divină capabilă să restaureze fiinţa păcătosului, redâdu-i frumuseţea iniţială şi revelându-se ca un fir nevăzut ce leagă pe om de Dumnezeu, asemenea unei lumini ce luminează în noaptea păcatelor, dar pe care întunericul nu o poate cuprinde (cf. Ioan 1,5).

A te pocăi, cu alte cuvinte, înseamnă a recunoaşte că există binele şi răul, dragostea şi ura; şi, în acelaşi timp, a afirma că binele este mai puternic decât răul şi a crede în victoria ultimă a dragostei. Cel curăţit de păcate, prin pocăinţă, este cel care acceptă miracolul pe care-l face Dumnezeu cu el, iertându-i păcatele. Iar în măsura în care penitentul acceptă acest miracol, trecutul păcătos pierde pentru el caracterul ireversibil, care nu mai este o greutate intolerabilă. Iertarea divină rupe legăturile cauzelor şi efectelor păcatului şi dezleagă nodul pe care omul îl are în inimă şi pe care nu a putut singur să-l desfacă.

Numeroşi sunt cei care deznădăjduiesc din cauza trecutului lor păcătos, zicând: „Nu-mi pot ierta niciodată răul pe care l-am făcut!” Incapabili să se accepte aşa cum sunt, devin incapabili să creadă în Dumnezeu, Cel ce iartă păcatele oamenilor. Astfel de oameni, în ciuda angoasei care-i domină, nici n-au început starea de pocăinţă, n-au atins înalta raţiune prin care să-şi dea seama că dragostea va fi biruitoare, căci aceasta nu cade niciodată (cf. 1 Cor. 13, 1). Aceşti oameni n-au trecut prin „venirea în sine”, care constă în a zice: "Iisus mă iubeşte aşa cum sunt. El doar aşteaptă ca şi eu să-L iubesc în neputinţa mea". Acestea sunt esenţa şi fundamentul începutului pocăinţei.

Spovedania, taina conlucrării omului cu Dumnezeu

Imediat după întoarcerea prin pocăinţă către Hristos, în suflet apare dorinţa întâlnirii cu El. Experienţa pocăinţei se dobândeşte, în mod deosebit, în Taina Sfintei Spovedanii. În timpul spovedaniei, însă, accentul nu trebuie pus nici pe duhovnicul săvârşitor al tainei, nici pe păcătosul în stare de pocăinţă şi mărturisire a păcatelor, ci pe Dumnezeu cel care primeşte mărturisirea sinceră şi care, prin iertare, îl integrează şi reabilitează.

Din momentul în care privim spovedania ca pe un act divin - al lui Hristos, nu al nostru - această taină ne va apărea într-o lumină pozitivă, excluzând teama şi angoasa din fiinţa noastră. Ea nu mai este considerată ca o experienţă a slăbiciunii umane, ci ca experienţă a dragostei divine în noi, care se exaltă prin obţinerea iertării curative din partea lui Dumnezeu.

Aşadar pocăinţa nu trebuie să fie considerată o pedeapsă menită să răscumpere păcatele noastre. Mântuirea este darul liber al harului divin. Doar prin propriile eforturi nu putem niciodată spăla păcatele săvârşite. Hristos este unic Mediator între noi şi Dumnezeu Tatăl şi singur Mântuitor. Prin El suntem iertaţi în mod gratuit sau nu suntem iertaţi.

Astfel, iertarea are puterea reintegrării oamenilor, ca persoane în comuniune cu semenii şi cu Dumnezeu, în trupul mistic al Bisericii şi, implicit, a reabilitării în demnitatea de fii ai Părintelui ceresc.

Să punem de astăzi început bun vieții noastre urmând cu credință și dragoste îndemnul lui Hristos la pocăință, cu nădejdea că vom ajunge să vedem Împărăția cerurilor. Amin.

Sursa: eprb.ro

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica după Botezul Domnului Iisus Hristos - Lumina vieţii veşnice

În calendarul ortodox există sărbători care se bucură de duminici speciale, duminica dinaintea sărbătorii respective şi duminica după sărbătoarea respectivă. Aşa avem Duminica dinaintea Înălţării Sfintei Cruci şi Duminica după Înălţarea Sfintei Cruci, Duminica dinaintea Naşterii Domnului şi Duminica după Naşterea Domnului, Duminica dinaintea Botezului Domnului şi Duminica după Botezul Domnului.

Evanghelia Duminicii după Botezul Domnului are bogate semnificaţii duhovniceşti pentru viaţa creştină şi pentru înţelegerea credinţei creştine ca arvună a vieţii din Împărăţia cerurilor.

În primul rând, vedem legătura dintre lumina Botezului Domnului Iisus Hristos şi lumina Evangheliei Sale propovăduită poporului evreu, care stătea în întuneric, adică în necunoaşterea deplinătăţii revelaţiei divine, dar şi popoarelor păgâne care nu-L cunoşteau aproape deloc pe singurul Dumnezeu adevărat, Făcătorul cerului şi al pământului. De aceea, Evanghelia spune că ***'poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit'*** (Isaia 9, 1).

La sfârşitul Evangheliei de astăzi se află îndemnul sau chemarea Mântuitorului: ***'Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor'*** (Matei 4, 17). ***Prin aceasta, Evanghelia ne face atenţi asupra legăturii care există între Taina Botezului şi Taina Pocăinţei ca porţi de intrare a oamenilor în Împărăţia cerurilor.***

În al doilea rând, vedem că lumina Botezului Domnului este lumina vieţii noastre şi lumina întregului univers.* În Botezul Domnului Iisus Hristos vedem că omul este centrul atenţiei şi al iubirii Preasfintei Treimi.** Cuvintele troparului ***'În Iordan botezându-Te, Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat' înseamnă că întreaga Sfântă Treime S-a arătat la Botezul lui Iisus în Iordan, iar în centrul iubirii Sale era firea omenească pe care a luat-o Dumnezeu Fiul ca să o ridice din păcat, să o curăţească, să o spele, să o mântuiască şi să o sfinţească, aducând-o la asemănarea cu Dumnezeu Cel Unul Sfânt.

Botezul Domnului în Iordan, ca descoperire a Sfintei Treimi, la începutul activităţii publice a lui Iisus, ne arată şi de ce Mântuitorul porunceşte ucenicilor Săi, la sfârşitul activităţii Sale pământeşti, după Învierea Sa din morţi şi înainte de Înălţarea Sa la cer, ***'să boteze toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh'*** (Matei 28, 19). ***Întrucât la Botezul lui Hristos în Iordan S-a arătat Sfânta Treime ca având în centrul iubirii Sale firea umană, a lui Iisus, fiecare om este chemat să se boteze în harul, lumina şi iubirea Sfintei Treimi, în viaţa pe care Sfânta Treime, prin harul Duhului Sfânt, o dăruieşte oamenilor ca fiind viaţa vieţii lor, adică lumina sau sensul sfânt al vieţii oamenilor.***

Lumina cea mare este plinătatea revelaţiei lui Dumnezeu în Hristos

Pericopa acestei Duminici ne arată că Mântuitorul Iisus Hristos, auzind de faptul că Sfântul Ioan Botezătorul a fost întemniţat, a plecat spre Galileea. Acolo, după ce a stat o vreme în Nazaret, s-a mutat la Capernaum, oraş în care locuiau, alături de evrei, şi mulţi străini, oameni de neamuri şi credinţe diferite. ***Evanghelia ne spune că Mântuitorul S-a dus acolo mai ales pentru a împlini un plan al lui Dumnezeu profeţit de proorocul Isaia astfel: 'Poporul care stătea întru întuneric a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în latura şi în umbra morţii lumină le-a răsărit'*** (Isaia 9, 1). ***Care este lumina cea mare?*** Desigur, nu este vorba de o simplă lumină fizică produsă de soare, ci, ***după cum tâlcuiesc Sfinţii Părinţi ai Bisericii, aceasta este o lumină spirituală, duhovnicească.*** Mai precis, lumina cea mare este plinătatea revelaţiei sau descoperirii lui Dumnezeu în Iisus Hristos. Toată descoperirea lucrării lui Dumnezeu prin prooroci este o lumină treptată, etapizată, crescândă, dar ***lumina mare sau deplină este Însuşi Fiul lui Dumnezeu Care S-a făcut Om din iubire pentru oameni şi pentru mântuirea lor. Lumina aceasta mare, adică plenară sau totală, este Dumnezeu-Cuvântul, Care a făcut lumina creată, ca simbol al luminii dumnezeieşti necreate, pentru că El a zis la facerea lumii: 'Să fie lumină. Şi a fost lumină'*** (Facere 1, 3). Când a creat lumea, Dumnezeu-Tatăl a vorbit şi lucrat prin Dumnezeu-Fiul sau Dumnezeu-Cuvântul. Deci, Dumnezeu-Cuvântul Cel veşnic al Tatălui este Lumina sau Viaţa necreată şi

veşnică, sensul prim şi ultim al întregii existenţe create şi mai ales sensul sau lumina vieţii oamenilor, după cum ne spune şi Sfântul Evanghelist Ioan, zicând: ***'Întru El era viaţă şi viaţa era lumina oamenilor (…) Cuvântul era Lumina Care luminează pe tot omul ce vine în lume'*** (Ioan 1, 4 şi 9).

Prin urmare, ***lumina creată, pe care noi o vedem cu ochi trupeşti, este un simbol sau o trimitere la Lumina cea necreată şi netrecătoare, la slava lui Dumnezeu.*** Poporul care stătea în întuneric, adică în nedeplinătatea cunoaşterii adevărului dumnezeiesc mântuitor, vede lumină mare, adică pe Dumnezeu-Omul prezent în mijlocul oamenilor. Această lumină mare este Hristos, ***'Lumina lumii'*** (Ioan 8, 12), sensul sau înţelesul ultim a tot ceea ce există, pentru că ***'toate prin El s-au făcut'*** (Ioan 1, 3), ***întru El au fost făcute toate (…) Toate s-au făcut prin El şi pentru El'*** (Coloseni 1, 16). Deci, toate au fost făcute în Hristos, prin Hristos şi pentru Hristos. De aceea, El luminează sau dă sens ultim întregii existenţe create, atât celei văzute, cât şi celei nevăzute.

Latura şi umbra morţii semnifică starea de păcat ca înstrăinare de Dumnezeu

Poporul care stătea în întuneric era poporul evreu, care, deşi primise unele lumini ale adevărului mântuitor prin Legea lui Moise şi prin prooroci, totuşi, se abătea adesea de la acestea şi stătea în întuneric din pricina păcatului neascultării de Dumnezeu. Mulţi dintre evrei nu cunoşteau legătura interioară dintre diferitele părţi ale descoperirilor dumnezeieşti făcute de Dumnezeu-Cuvântul prin Legea lui Moise şi prin prooroci.

Evanghelia mai precizează că şi celor care şedeau în latura şi în umbra morţii le-a răsărit lumină. Aici este vorba de popoarele păgâne care trăiau în mai mare ignoranţă a adevărului mântuitor decât poporul evreu şi în păcate multe care le întuneca lumina cunoştinţei sau a raţiunii.

'Latura şi umbra morţii' (Isaia 9, 1) ***înseamnă starea de păcat a lumii păgâne.*** Păcatul provoacă o moarte a sufletului omului înainte de moartea trupului. Păgânii închinători la idoli şi robiţi de păcate petreceau în latura şi în umbra morţii, pentru că ***'plata păcatului este moartea'*** (Romani 6, 23).

În acest context al existenţei umane întunecate de necunoaştere şi păcat vine o lumină mare, adică Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. ***Faptul că El începe să predice acolo unde evreii erau amestecaţi cu etnii diferite de poporul evreu ne arată că venirea Domnului Iisus Hristos în lume are ca scop mântuirea întregii lumi, nu***

doar a poporului evreu. Desigur, în primul rând El vine pentru mântuirea poporului evreu, în care S-a născut, dar nu în mod exclusiv.

Chemarea la pocăinţă pentru a dobândi viaţa veşnică

Iisus Hristos începe propovăduirea Evangheliei Sale cu aceste cuvinte: ***'Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor'*** (Mt. 4, 17). Aceleaşi cuvinte le întâlnim şi în predica Sfântului Ioan Botezătorul, dar predica acestuia cuprindea şi multe ameninţări. El vorbeşte ascultătorilor despre securea care stă la rădăcina copacului să-l taie dacă nu aduce roadă, referindu-se astfel la judecata şi la pedeapsa divină pentru cei care nu-şi schimbă viaţa păcătoasă. Deci, Sfântul Ioan Botezătorul cheamă la pocăinţă folosind un limbaj sever, de responsabilizare maximă sau radicală a oamenilor.

Mântuitorul Iisus Hristos cheamă şi El pe oameni la pocăinţă, însă le vorbeşte mai mult despre taina Împărăţiei cerurilor, pe care o descrie folosind parabole sau simboluri: comoară, aluat, grăunte de muştar ş.a. ***Împărăţia cerurilor despre care vorbeşte Mântuitorul Iisus Hristos nu se află doar în ceruri, ci acum ea vine pe pământ, întrucât este cuprinsă în Hristos Însuşi.*** **Hristos este Împărăţia cerurilor coborâtă printre oameni, întrucât El este Împăratul cerurilor, iar unde este El prezent, este prezent şi Tatăl şi Duhul Sfânt.** Deci în şi prin Hristos, Împărăţia Preasfintei Treimi se descoperă oamenilor, mai ales în timpul Botezului Domnului la Iordan.

Duminica după Botezul Domnului ne arată de fapt că atât Naşterea Mântuitorului Hristos, cât şi Botezul Domnului ne descoperă apropierea Împărăţiei lui Dumnezeu de oameni, începând cu zămislirea şi naşterea ca Om a Fiului lui Dumnezeu, de la Duhul Sfânt şi din Fecioara Maria şi cu lucrarea mântuitoare a Lui în lume. Astfel, în mod mai clar, se vede legătura între lumina venirii lui Hristos în lume şi lumina descoperirii Împărăţiei Tatălui şi a Fiului şi a Duhului Sfânt cu prilejul Botezului lui Iisus în apele Iordanului.

Botezul creştin - începutul intrării omului în Împărăţia cerurilor

Împărăţia cerurilor este viaţa sau comuniunea de iubire a Preasfintei Treimi. Iar întrucât Unul din Sfânta Treime S-a făcut Om, adică Dumnezeu-Fiul, El a adus Împărăţia lui Dumnezeu aproape de oameni, în viaţa lor. De aceea, El zicea: ***'Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor'.*** În acest sens, Botezul primit spre iertarea păcatelor este începutul intrării omului în Împărăţia cerurilor, aşa cum ne spune Evanghelia după Ioan, citând cuvintele Mântuitorului adresate lui

Nicodim: ***'De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea intra în Împărăţia lui Dumnezeu***' (Ioan 3, 5). Aşadar, ***prin Botezul săvârşit în numele Preasfintei Treimi începem să intrăm în Împărăţia iubirii veşnice a Tatălui, a Fiului şi Duhului Sfânt.*** Toate celelalte Sfinte Taine ale Bisericii au ca bază de plecare Taina Botezului urmată de Mirungere şi de Împărtăşania euharistică (Tainele de iniţiere în viaţa creştină).

Însă ***pocăinţa este starea de pregătire pentru a ne apropia de Împărăţia cerurilor, adică de Sfintele Taine ale Bisericii, prin care ni se dăruieşte harul mântuitor al Sfintei Treimi.*** Evanghelia de astăzi face legătura între îndemnul lui Iisus: 'Pocăiţi-vă' şi motivaţia lui: 'căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor'. Prin urmare, ***uşile pocăinţei sunt uşile Împărăţiei cerurilor, întrucât nimic necurat sau păcătos nu poate intra în Împărăţia cerurilor, fără de curăţire de păcate prin pocăinţă.*** De aceea, Mântuitorul nu vorbeşte numai de Împărăţie, ci şi de pocăinţă ca pregătire pentru a primi lumina Împărăţiei lui Dumnezeu.

În acelaşi timp, ***există o legătură profundă între lumina Botezului Domnului şi lumina Botezului creştin.*** Nu întâmplător Mântuitorul S-a botezat în apele Iordanului, nu într-un spaţiu închis. Prin aceasta, ***El a voit să ne arate că a venit să sfinţească nu numai firea umană din interiorul ei, ci şi firea apelor.***

- ***Prin zămislirea Sa din Fecioară, Hristos Domnul a sfinţit firea umană,***
- ***prin naşterea Sa în peşteră, Hristos-Domnul a sfinţit pământul din interiorul lui****, iar*
- ***prin Botezul Său în apele Iordanului, El a sfinţit firea apelor din interiorul lor****, arătând prin aceasta că şi noi, creştinii, ca purtători de Duhul Sfânt primit la Botez, avem menirea de a contribui la sfinţirea omului, a mediului înconjurător şi a întregului univers, ca fiind daruri ale iubirii lui Dumnezeu pentru oameni.*
  De aceea în popor se spune că 'omul sfinţeşte locul', dar el sfinţeşte locul mai ales dacă se uneşte duhovniceşte cu Dumnezeu Cel Unul Sfânt, adică sfinţeşte locul prin lucrarea Duhului Sfânt prezent în viaţa sa trăită în spaţiu şi timp.

Prin urmare, înţelegem că lumina Botezului Domnului este lumină mare pentru fiecare dintre noi, pentru viaţa Bisericii şi a societăţii umane în general. Dacă această lumină scade sau se pierde, lumea devine un mediu al întunericului spiritual, al împătimirii egoiste, al violenţei şi al exploatării posesive sau degradante a persoanelor umane şi a naturii înconjurătoare.

Aşadar, renaşterea spirituală a omului păcătos începe cu Sfântul Botez în numele Preasfintei Treimi. Acesta se săvârşeşte o singură dată, fiindcă *'**este un Domn, o credinţă, un Botez**'* (Efeseni 4, 5). **Botezul nu se repetă, dar se reînnoieşte prin pocăinţă, numită şi 'Botezul lacrimilor'.** Numai o singură dată ne botezăm în Duhul Sfânt şi în apă, dar de multe ori ne curăţim de păcatele săvârşite după Botez prin pocăinţă, adică prin 'Botezul lacrimilor'.

Botezul creştin - program de creştere duhovnicească pentru toată viaţa

Prin săvârşirea Sfântului Botez nu se celebrează un eveniment izolat al vieţii creştine, ci se pune temelia vieţii creştine. Botezul este un program al întregii vieţi creştine, care înseamnă, pe de o parte, lepădarea de Satana, de toate lucrările lui şi de toţi slujitorii lui, iar pe de altă parte, se lucrează începutul unirii duhovniceşti a omului cu Hristos. ***Prin pocăinţă ne schimbăm modul de a trăi, ne întoarcem spre Hristos, ne luminăm prin harul Lui şi ne unim cu El, Izvorul vieţii şi al bucuriei veşnice.***

Botezul este astfel un program de luptă şi de creştere duhovnicească, este o permanentă luptă cu păcatul ca fiind ceva străin firii umane, dar şi o permanentă căutare de înnoire a vieţii omului. ***Lumina Botezului se dăruieşte omului în formă concentrată şi tainică, pentru a creşte duhovniceşte în Biserică prin ascultarea Evangheliei, pocăinţă pentru păcate, faptă bună, credinţă, nădejde, dragoste, pace, bucurie, răbdare, prin tot ceea ce este roada Duhului Sfânt în viaţa omului.*** Astfel, creştinul sporeşte cunoaşterea iubirii lui Dumnezeu pentru oameni, cunoaştere nu doar teoretică, ci una de simţire reală a lucrării lui Dumnezeu în oameni sfinţindu-le viaţa. Biserica ne învaţă că iertarea păcatului strămoşesc şi a păcatelor personale se dăruieşte o singură dată prin Botez, dar iertarea păcatelor săvârşite după Botez se dăruieşte de mai multe ori prin pocăinţă.

Un sfânt al Bisericii din primele veacuri, înaintat în vârstă, Cuviosul Antonie cel Mare, a fost întrebat la sfârşitul vieţii sale ce ar mai face în mod deosebit dacă ar trăi mai mult. Răspunsul a fost unul smerit şi înţelept: 'Aş învăţa mai mult să mă pocăiesc', după ce petrecuse zeci de ani în pocăinţă.

Deci, pocăinţa trebuie să fie o constantă a vieţii creştine, o permanentă curăţire de păcatele săvârşite cu gândul, cuvântul şi fapta, pentru a dobândi sfinţenia.

Niciodată pocăinţa nu trebuie să fie un prilej de laudă pentru cel care se pocăieşte. Dacă ne lăudăm cu ea, pocăinţa îşi pierde din valoare, devine o pocăinţă fără roade duhovniceşti. ***Pocăinţa adevărată este o lucrare tainică, de renaştere în dureri a***

omului, de înnoire interioară a sufletului, de răstignire a păcatului din om şi de înviere a legăturii sale cu Dumnezeu, de creştere spirituală în iubire smerită şi sfântă. Aşa cum plantele cresc şi florile înfloresc fără să facă zgomot, tot aşa şi creşterea duhovnicească adevărată ca rod al pocăinţei este una liniştită, paşnică, smerită, fiind luminată de Duhul Sfânt.

Sfinţii acoperă virtuţile lor cu haina pocăinţei, a smereniei, nu le arată ostentativ, nu se laudă cu ele, ca să nu le piardă, temându-se ca nu cumva, mândrindu-se cu virtuţile lor ca roade ale pocăinţei lor, acestea să se piardă, asemenea seminţelor semănate pe sol, dar neacoperite cu pământul protector şi hrănitor.

Întrucât Botezul este un program de creştere spirituală, de înnoire, de luminare pentru întreaga viaţă creştină, cei care au dezvoltat programul acesta de luminare treptată până la sfârşitul vieţii lor se numesc sfinţi.

Când un sfânt este pictat ca icoană, el este prezentat ca având lumină (aureolă) în jurul capului şi pe chip. Aceasta înseamnă că lumina harului, care s-a dat omului ca o sămânţă prin Botezul creştin şi a rodit prin virtuţi, i-a adus pe sfinţi la asemănare cu Dumnezeu. Sfântul este deci omul care a împlinit programul duhovnicesc de la Botez, în măsura în care el s-a unit cu Hristos şi s-a luminat cu harul Său. De aceea, Botezul a fost numit şi 'Sfânta Luminare', iar la slujba Botezului se cântă: ***'Dă-mi mie haină luminoasă, Cel ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină'***, iar naşii poartă în mână lumânarea aprinsă ca fiind simbol al luminării duhovniceşti a celui de curând botezat.

Aşadar, ***atât Sfânta Taină a Botezului, cât şi Sfânta Taină a pocăinţei sunt izvoare de lumină şi bucurie pentru viaţa creştină. Să nu uităm niciodată că am fost botezaţi în numele, lumina şi iubirea Sfintei Treimi şi că în tot timpul vieţii noastre trebuie să preaslăvim pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, prin cuvânt şi trăire, prin rugăciune şi fapte bune.*** Iată de ce anul acesta, 2011, în care am intrat, a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca fiind Anul omagial al Sfântului Botez şi al Sfintei Cununii în Patriarhia Română.

Să ne rugăm Mântuitorului Iisus Hristos ca să ne ajute să primim Evanghelia Sa ca fiind Evanghelie a iubirii şi vieţii veşnice din Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Duhului Sfânt, să ne pregătim cât mai des, prin pocăinţă şi fapte bune, pentru împărtăşirea cu Sfintele Taine ale Bisericii prin care pregustăm bucuria vieţii veşnice din Împărăţia Cerurilor, spre slava lui Dumnezeu şi a noastră mântuire. Amin!

Pocăința este programul Botezului pentru toată viața, spune patriarhul

Sorin Ioniţe
10.01.2021

În Duminica după Botezul Domnului, 10 ianuarie 2021, patriarhul Daniel a explicat că pocăința este un program de viață, un Botez al lacrimilor, o taină prin care se spală haina de lumină primită la Botez ori de câte ori este nevoie.

Tema pocăinței a fost abordată plecând de la textul Evanghelic duminical care prezintă Începutul propovăduirii Domnului, care învăța în „Galileea neamurilor”: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția Cerurilor”.

Părintele patriarh a participat la Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfântul Gheorghe” al Reședinței Patriarhale.

În prima parte a predicii, patriarhul a menționat că Iisus Hristos s-a mutat din Nazaret în Capernaum la începutul activității Sale publice pentru a împlini planul lui Dumenzeu și cuvintele prorocilor. El a mers să fie „lumină” și să îndemne la pocăință atât pe evrei, cât și pe cei de alte neamuri care locuiau în Galileea.

Insistând asupra pocăinței, Preafericitul părinte patriarh Daniel a subliniat că aceasta este o „lucrare tainică”.

„Această lucrare cere ca oamenii să se schimbe din interior. Să schimbe modul lor de a gândi, de a vorbi, de a viețui și de a făptui. Să schimbe modul de viață. Aceasta înseamnă ‹Pocăiți-vă!›: Schimbați-vă felul de a fi, săvârșiți faptele bine plăcute lui Dumnezeu!”.

Mai departe a explicat legătura dintre Botez și Pocăință.

La Botez primim lumina harului, iertarea păcatelor și devenim fii și fiice ale lui Dumnezeu, de aceea mai este numit și „Naștere de a doua” sau „Luminare”.

„Pocăința este continuarea luminării noastre”, a precizat patriarhul.

„Dă-mi mie haină luminoasă, Cel ce Te îmbraci cu lumina ca și cu o haină, mult Milostive Hristoase, Dumnezeul nostru”. (Cântare de la Taina Botezului)

Pocăința, programul Botezului pentru toată viața

„Pocăința este programul Botezului pentru toată viața. Avem un program, la Botez, al lepădării de satana, de toți slujitorii lui și de toate lucrările lui și de unire cu Hristos și de slujire lui Hristos”.

„Ori de câte ori păcătuim, noi ne despărțim de Dumnezeu, dar, ori de câte ori ne pocăim, refacem legătura de iubire cu El. De aceea, pocăința este o stare permanentă a vieții creștinului”.

- Te lepezi de satana? Și de toate lucrurile lui? şi de toţi slujitorii lui? şi de toată slujirea lui? şi de toată trufia lui? / - Mă lepăd.
- Te uneşti cu Hristos? / - Mă unesc.
- Şi crezi Lui? / - Cred Lui ca unui Împărat şi Dumnezeu.

(din „Lepădările” care preced Taina Botezului)

Patriarhul a întărit cele afirmate prin cuvintele Sfântului Antonie cel mare care la finalul vieții, după ce zeci de ani a trăit în post, rugăciune și nevoință a fost întrebat ce ar mai face el dacă ar trăi mai mult.

„El n-a vorbit de vreun program, nici social, nici cultural, nici misionar, ci a spus: Dacă aș trăi mai mult, aș învăța să mă pocăiesc mai bine, mai mult”, a spus patriarhul României.

„Fără pocăință nu există curățire de păcate și fără curățire de păcate nu se poate intra în Împărăția Cerurilor, iar Sfânta Euharistie este cina, prânzul sau arvuna din Împărăția Cerurilor. De aceea Biserica Ortodoxă menține mereu legătura dintre Pocăință și Împărtășire euharistică și dintre programul duhovnicesc de la Botez de unire cu Hristos și pocăința pentru păcatele săvârșite cu gândul, cu vorba sau cu fapta”.

Pocăința și smerenia

„Cei care s-au pocăit cel mai mult au ajuns la foarte multă smerenie. Pocăința este o lucrare duhovnicească interioară care se săvârșește în smerenie, nu în publicitate. Nu ne lăudăm cu pocăința - sunt pocăit și vreau să se știe - asta nu-i adevărata pocăință”, a atras atenția părintele Patriarh.

„Sfinții, cu cât înaintau mai mult întru smerenie acopereau faptele lor bune și se considerau mai păcătoși decât ceilalți oameni”.

Sfântul apostol Pavel: „Iisus Hristos a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoşi, dintre care cel dintâi sunt eu”. El se compara totdeauna cu Cel Unul Sfânt, cu Iisus Hristos, nu cu alți oameni, a explicat patriarhul.

„În raport cu Cel Unul Sfânt, fiecare dintre creştini este cel dintâi păcătos care are încă de lucrat pentru a înainta în sfințenie”.

„Oamenii care s-au pocăit mult, s-au rugat mult și au viețuit potrivit poruncilor Mântuitorului au ajuns la asemănarea cu Dumnezeu cel Unul Sfânt. Toți oamenii sunt chemați după Chipul lui Dumnezeu, dar la Asemănarea cu Dumnezeu, prin conlucrarea cu harul Lui au ajuns numai sfinții”.

Aureola sfinților

În Biserica Ortodoxă, icoanele sfinților arată în jurul capului lor o lumină care se numește aureolă. Ei bine, aceasta este lumina de la Botezul numit Luminare care însă a fost cultivată prin nevoință, pocăință, rugăciune, prin fapte bune, a spus PF Daniel.

„De aceea, sfântul în Ortodoxie este pictat ca un om din care strălucește lumina Duhului Sfânt primit de la Botez, lumină care s-a făcut roditoare prin pocăință și nevoință, prin smerenie și prin iubire milostivă și darnică”.

„Trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu să ne dăruiască bucuria de a fi creștini botezați și ajutorul de a împlini în viața noastră programul de la Botez și anume: lepădare de păcat, de satana și de toți slujitorii lui și de toate lucrările lui și de unire cu Hristos și cu sfinții Lui”.

Pentru concluzia omiliei sale, părintele patriarh Daniel a folosit cuvintele Sfântului Ioan Damaschinul: „Pocăința este trecerea de la o stare nefirească la una firească, de la păcat la virtute, de la răutate la bunătate și, deci, de la o viață păcătoasă la o viață sfântă”.

„Iisus Hristos, Lumina cea mare, începutul şi scopul a toată existenţa creată”

Arhid. Ştefan Sfarghie
- 10 ian, 2021

În Duminica după Botezul Domnului, 10 ianuarie 2021, Preafericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a rostit un cuvânt de învăţătură în Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe” din Reşedinţa Patriarhală. Preafericirea sa a reliefat faptul că pasajul evanghelic citit în cadrul Sfintei Liturghii (Matei 4, 12-17), referitor la începutul propovăduirii Domnului, ne arată în esenţă că Mântuitorul Iisus Hristos este Lumina vieţii veşnice.

Preafericitul părinte patriarh Daniel a precizat că Evanghelia Duminicii după Botezul Domnului ne arată atât legătura dintre Botezul Său şi lumina Evangheliei Sale, cât şi legătura dintre predicarea Împărăţiei cerurilor şi pocăinţă. *„Mântuitorul Iisus Hristos a început să propovăduiască Evanghelia Sa după ce S-a botezat în Iordan şi după ce a stat 40 de zile în pustie şi a respins ispitele venite din partea diavolului. Botezul Domnului înseamnă arătarea Lui în public, primirea Botezului de la Ioan Botezătorul şi apoi deschiderea cerurilor şi arătarea Sfintei Treimi. (...) Pasajul Evangheliei de astăzi ne arată că, atunci când Iisus a început să binevestească Evanghelia Împărăţiei cerurilor, a folosit aceleaşi cuvinte ca Sfântul proroc Ioan Botezătorul, şi anume, i-a îndemnat pe oameni la pocăinţă zicând: «Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor» (Matei 4, 17). Prin aceasta vedem că există nu numai o legătură între Botezul Domnului şi Evanghelia Sa, ci şi o legătură între predicarea Împărăţiei cerurilor şi pocăinţă. Există o relaţie*

strânsă între binevestirea Împărăţiei cerurilor şi chemarea la pocăinţă, ca pregătire pentru a putea intra în Împărăţia cerurilor prin Sfântul Botez. Evanghelia ne arată deodată lumina botezului şi lumina pocăinţei, care, de fapt, este continuarea luminii botezului în viaţa creştinului", a reliefat părintele patriarh Daniel.

Deplinătatea descoperirii lui Dumnezeu în şi prin Iisus Hristos

În continuare, patriarhul României a explicat că expresia *„poporul care stătea în întuneric" (Matei 4, 16) se referă la evreii care Îl cunoşteau pe Dumnezeu, însă într-un mod nedeplin sau parţial, ei primind descoperirea dumnezeiască în mod treptat, etapizat, prin Moise şi proroci. „O altă categorie erau păgânii, adică cei din neamuri diferite, care «şedeau în latura şi în umbra morţii» (Matei 4, 16). Aceştia erau popoarele care se închinau la mulţi zei şi care nu credeau în învierea trupului. (...) Ce este această lumină mare care se arată poporului ce stătea în întuneric? Este deplinătatea descoperirii lui Dumnezeu în şi prin Iisus Hristos, Fiul Său Cel veşnic, care din iubire pentru oameni şi pentru mântuirea lor S-a făcut Om. Hristos este Lumina cea mare care Se arată în Galileea mai întâi şi apoi în toată Ţara Sfântă şi lumii întregi".*

Preafericirea sa a explicat apoi de ce Hristos este Lumina cea mare. *„Hristos este Lumina cea mare fiindcă El este Cuvântul şi Fiul veşnic al lui Dumnezeu. Când Dumnezeu a creat cerul şi pământul, El le-a creat prin Cuvântul puterii Sale. A zis şi s-a făcut. Dumnezeu-Tatăl a vorbit prin Dumnezeu-Fiul sau prin Cuvântul Său Cel veşnic şi toate cele ce au fost create s-au făcut prin Hristos, în Hristos şi pentru Hristos. În acest sens, Sfântul Ioan evanghelistul zice: «Întru El era viaţă şi viaţa era lumina oamenilor» (Ioan 1, 4). «Cuvântul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul care vine în lume» (Ioan 1, 9). Iar Sfântul apostol Pavel dă şi mai multe detalii despre importanţa legăturii dintre Cuvântul lui Dumnezeu şi creaţia întreagă sau existenţa creată văzută şi nevăzută când zice: «Toate s-au făcut prin El şi pentru El» (Coloseni 1, 16). Cu alte cuvinte, lumea întreagă, universul material văzut şi lumea nematerială şi nevăzută a îngerilor au fost făcute în Hristos, prin Hristos şi pentru Hristos. De aceea, când El Se întrupează, «întru ale Sale a venit» (Ioan 1, 11). Fiul lui Dumnezeu este Lumina cea mare, este sensul prim şi ultim a toată existenţa creată, este originea şi finalitatea întregului univers creat, văzut şi nevăzut, este Alfa şi Omega, începutul şi scopul a toată existenţa creată"*, a subliniat părintele patriarh Daniel.

Importanţa pocăinţei şi a Botezului în numele Preasfintei Treimi

De asemenea, Întâistătătorul Bisericii noastre a vorbit despre importanţa pocăinţei şi a Botezului în numele Preasfintei Treimi, absolut necesare intrării în Împărăţia cerurilor. *„Împărăţia lui Dumnezeu este o lucrare tainică asupra sufletelor oamenilor şi această lucrare cere ca oamenii să se schimbe din interior, să-şi schimbe modul lor de a gândi, de a vorbi şi de a vieţui. Aceasta înseamnă pocăiţi-vă, schimbaţi-vă felul de a fi! Aceasta este condiţia primă pentru intrarea în Împărăţia lui Dumnezeu şi apoi, sigur, Botezul în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Botezul în numele Preasfintei Treimi ne dăruieşte iertarea păcatelor, dar şi înfierea. Prin harul Duhului Sfânt devenim fii şi fiice ale lui Dumnezeu. Devenim fii şi fiice după har, după cum Fiul cel veşnic este Fiu al lui Dumnezeu, însă după natură, după firea Lui divină. Prin Botez noi primim şi începutul învierii sufletului din moartea pricinuită de păcat, adică începutul unei vieţi sfinte”.*

Preafericirea sa a mai precizat că pocăinţa ca schimbare, înnoire şi sfinţire a vieţii este o lucrare necesară înainte de Botez, dar şi după primirea acestuia. Privitor la Taina Sfântă a Botezului, patriarhul României a subliniat că scopul acesteia este cultivarea în noi a seminţei sfinţeniei. *„Botezul se săvârşeşte o singură dată, în apă şi în Duh Sfânt, dar pocăinţa, ca botez al lacrimilor, se săvârşeşte tot timpul, pentru că în Împărăţia lui Dumnezeu nu poate intra nimic necurat. Iar curăţirea de păcate se face prin Taina Pocăinţei sau a Spovedaniei. Pocăinţa este continuarea luminării noastre care începe prin Botez. (...) Sfântul Antonie cel mare a fost întrebat, înainte de moarte, ce ar mai face dacă ar trăi mai mult? El nu a vorbit de vreun program social, cultural sau misionar, ci a spus: «Dacă aş trăi mai mult, aş învăţa să mă pocăiesc mai bine». Pocăinţa este aşadar programul Botezului pentru toată viaţa”,* a reliefat Preafericitul părinte patriarh Daniel.

Mărgăritare Duhovniceşti - Din înţelepciunea Sfinţilor părinţi

„Tu, care în fiecare zi te lupţi cu valurile mării acestei vieţi cuprinse de furtună şi eşti încărcat cu atâtea păcate, ai nevoie în permanenţă de mângâierea Sfintelor Scripturi.

Te afli în prima linie a luptei pentru supravieţuire şi eşti rănit în permanenţă. Femeia ta te mânie, fiul tău te supără, angajatul tău te enervează, duşmanul tău îţi face necazuri, prietenul te invidiază, vecinul te înjură, asociatul te sapă, iar judecătorul te ameninţă. La acestea se adaugă multe situaţii şi împrejurări care te tulbură, te nelinişte sc, te mâhnesc şi te întristează, ducându-te până în pragul deznădejdii.

Săgeţile vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi te lovesc fără încetare de peste tot. De aceea ai nevoie de armele Sfintelor Scripturi. Te rog să le citeşti, fie că ştii, fie că nu ştii puterea cuvintelor lor. Dacă le citim de multe ori, cele ce învăţăm acolo nu se mai şterg din mintea noastră. Şi adesea, ce nu putem înţelege astăzi, dacă citim şi mâine, înţelegem imediat, pentru că Bunul Dumnezeu ne luminează mintea în chip nevăzut.

Pentru înţelegerea Sfintelor Scripturi nu este nevoie de înţelepciune omenească, ci de descoperirea Duhului Sfânt. Dacă cercetăm Scriptura cu atenţie şi nu în fugă, vom dobândi mântuirea propovăduită în ea. Căci dacă ne umplem sufletele de învăţăturile sale, vom afla adevărurile dogmatice şi vom păşi spre viaţa desăvârşită.” - *Sfântul Ioan Gură de Aur - Mângâierea Sfintelor Scripturi*

„Să încercăm să-i facem buni pe cei răi, dându-le sfaturile potrivite. Dar dacă ei dispreţuiesc cuvintele noastre, să nu mai insistăm. Nimeni nu se face bun cu forţa. Nici Dumnezeu nu vrea să urmăm calea virtuţii cu forţa, ci numai prin propria noastră voire.

Poate că mă veţi întreba: *„Nu ar fi mai bine ca oamenii să devină buni cu forţa decât să rămână răi?"* Nu. Pentru că cel ce se face bun cu forţa nu rămâne bun pentru totdeauna. Cum scapă de constrângere, el se întoarce înapoi la răutate. Pe când cel care este bun pentru că aşa vrea el, rămâne cu hotărâre pe calea virtuţii". – *Sfântul Ioan Gură de Aur*

***

"Omul care învaţă, dar nu face cele pe care le învaţă, este asemenea fântânii, care pe toţi îi adapă şi îi spală, dar pe sine nu se poate curăţi"– *Avva Pimen*

***

“Adevărul creştin se păstrează în Biserică, în Sfânta Scriptură şi Sfânta Tradiţie; dar cere o păstrare dreaptă şi o tâlcuire dreaptă. Însemnătatea Sfinţilor Părinţi stă tocmai în aceasta: ei sunt cei mai iscusiţi păstrători şi tâlcuitori ai acestui adevăr, în virtutea sfinţeniei vieţii lor, a adâncii cunoaşteri a Cuvântului lui Dumnezeu şi a belşugului harului Duhului Sfânt ce sălăşuieşte în ei”. – *Teofan, Arhiepiscopul Poltavei*

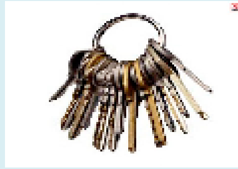
***

“Ieri înţelegeai puţin, azi înţelegi mai mult, mâine cu mult mai mult. Fă să crească în tine lumina lui Dumnezeu cel de-a pururi desăvârşit”. - *Fericitul Augustin*

***

“Învăţăturile date cu forţa nu pot dăinui în suflete, pe când învăţăturile primite în suflet cu plăcere şi cu bucurie rămân de-a pururi.” - Sfântul Vasile cel mare

Istorioară - Cheia potrivită

La un călugăr a venit o femeie să-i ceară ajutorul, fiindcă nu avea înţelegere în casă.

- Ce-ai făcut în această situaţie, a întrebat-o călugărul?

- Am încercat să-mi conving bărbatul, certându-l.

- Când aţi avut iar probleme, ce-ai mai făcut?

- Acelaşi lucru, i-a răspuns din nou femeia. I-am reproşat şi l-am certat. Şi de fiecare dată am făcut la fel.

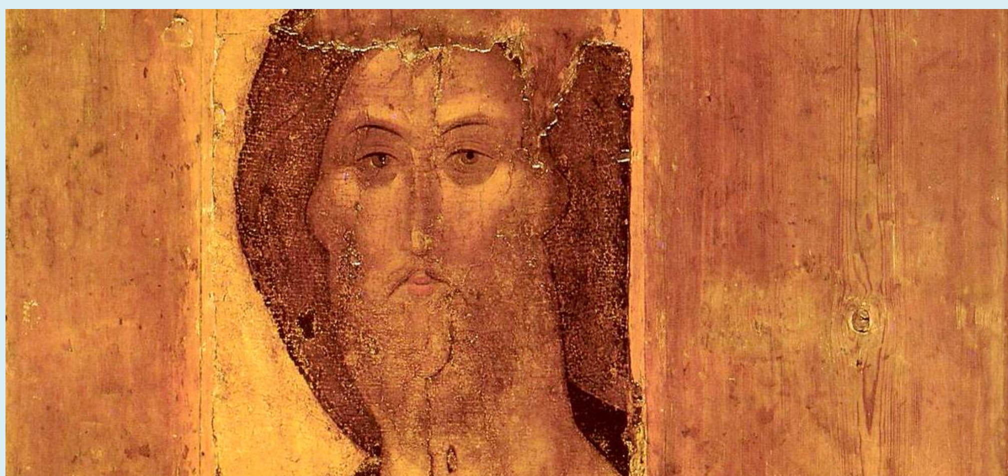
Atunci, călugărul a scos o grămadă de chei şi dându-i una femeii a rugat-o să deschidă uşa din faţa lor. A încercat femeia, dar, nepotrivindu-se cheia respectivă, i-a cerut călugărului altă cheie.

- Poate n-ai ştiut cum să deschizi, i-a spus călugărul, mai încearcă!

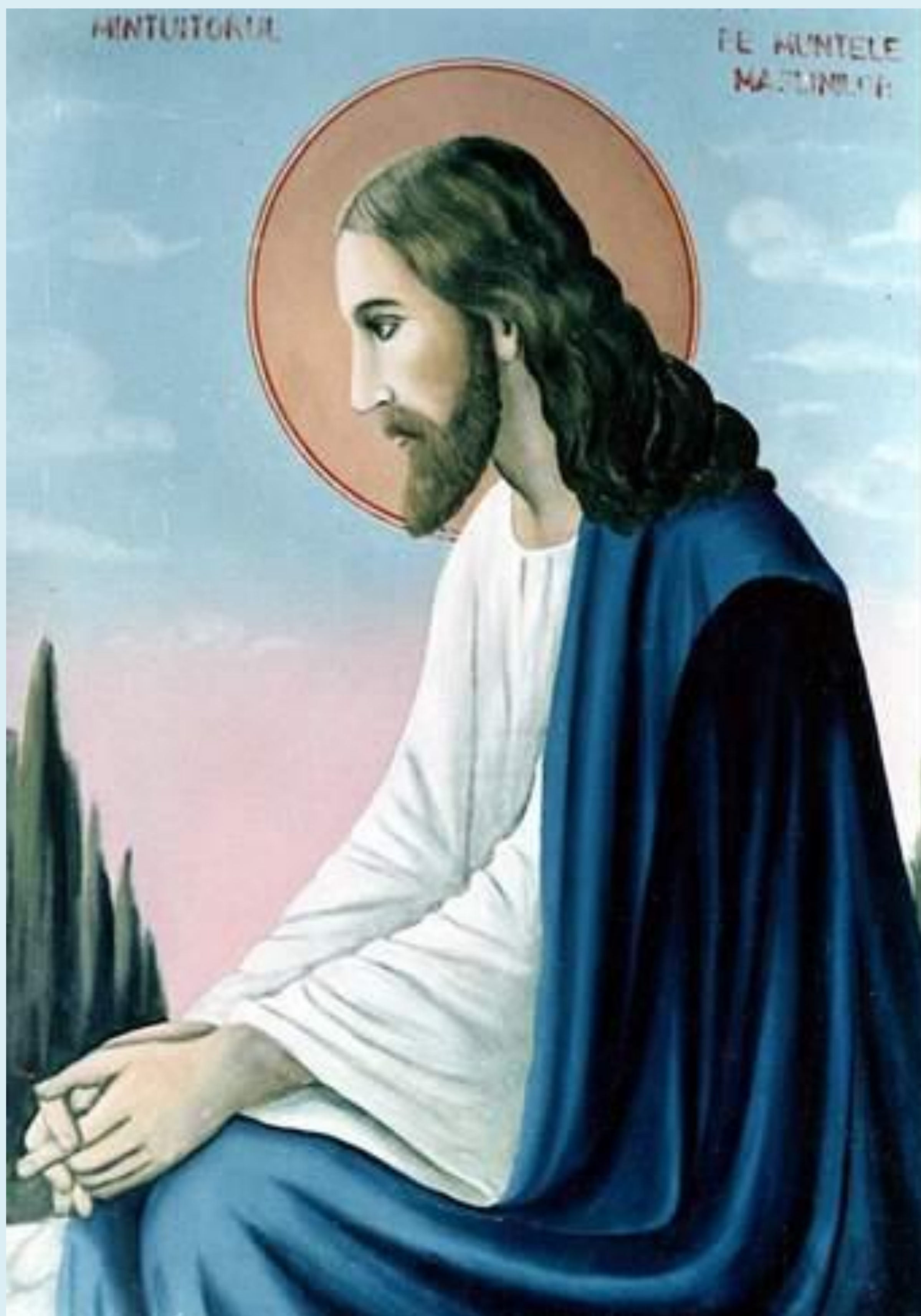
Dar oricât s-a străduit femeia, nu a putut deschide.

- Părinte, daţi-mi toată grămada de chei şi aflu eu care-i cea potrivită - l-a rugat aceasta.

Privind-o cu căldură, duhovnicul i-a răspuns:
- Acum înţelegi ce-am vrut să-ţi dovedesc? Cum nu poţi tu deschide acea uşă cu o cheie nepotrivită, oricât ai încerca, tot aşa nu poţi deschide sufletul bărbatului tău cu aceeaşi vorbă de ceartă cu care încerci mereu. Caută cheia potrivită şi dacă o vei găsi, sigur vei putea deschide!

Duminica după Botezul Domnului
(Începutul propovăduirii Domnului)
articole icoane predici video comentarii patristice

10
Ian
Hristos este Împărăția Cerurilor coborâtă printre oameni,
iar unde El este prezent,
acolo este prezent și Dumnezeu Tatăl
împreună cu Dumnezeu Duhul Sfânt.
† PATRIARHUL DANIEL
BASILICA.RO
GÂNDURI LA
EVANGHELIA DUMINICII

MINTUITORUL
PE MUNTELE